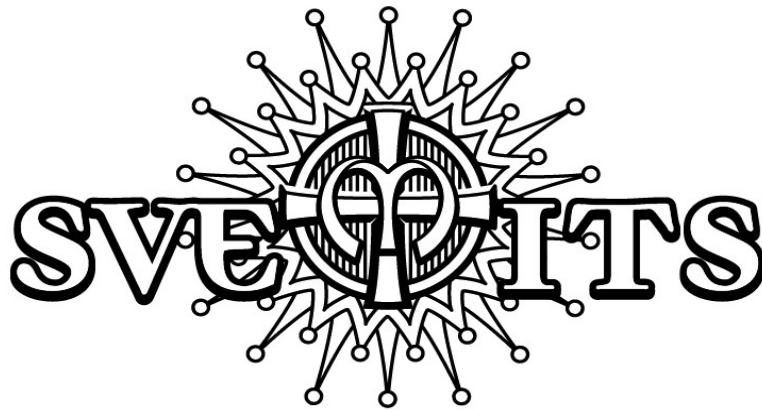

**Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium**
4024 Debrecen, Szent Anna utca 20-26.
OM azonosító: 031107

Pedagógiai program

2025

Tartalomjegyzék

I. AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	8
1. Intézményünk bemutatása.....	8
1.1. Küldetésnyilatkozat.....	8
1.3. Az intézmény jellege.....	9
1.4. Szellemi-lelki gyökereink	9
1.5. A pedagógiai program elkészítésnek jogszabályi alapja.....	10
2. Az iskola nevelési programja.....	10
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
2.1.1. A nevelést-oktatást meghatározó külső körülmények	10
2.1.1.1. Makrokörnyezet.....	10
2.1.1.2. Mikrokörnyezet.....	11
2.1.1.2.1. A szülők elvárásai.....	11
2.1.1.2.2. A tanulók elvárásai	11
2.1.1.2.3. Az intézmény erkölcsi elvárásai	11
2.1.1.2.4. Az intézmény adottságai.....	14
2.1.2. Pedagógiai alapelvek, értékek és célok	15
2.1.3. Pedagógiai feladataink.....	16
2.1.3.1. Keresztény értékrend kialakítása	16
2.1.3.2. Nemzeti értékeink, hagyományaink tisztelete, megismerése és ápolása.....	16
2.1.3.3. Családi életre való nevelés.....	17
2.1.3.4. Színvonalas, a kor követelményeinek megfelelő oktatás	17
2.1.4. Pedagógiai feladataink, eszközeink, eljárásaink.....	18
2.1.4.1. A kulcskompetenciák fejlesztése	18
2.1.4.2. Közösségformálás.....	21
2.2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	21
2.2.1. A személyiségfejlesztés főbb területei.....	22
2.2.2. Életkor szerinti feladatok a személyiségfejlesztésben.....	22
2.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	24
2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat.....	27
2.4.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	27
2.4.1.1. Ember és közösség.....	27
2.4.1.2. A közösségi nevelés területei intézményünkben	28
2.4.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	29
2.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	30
2.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai.....	30
2.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	31
2.5.2.1. Az osztályfőnöki munka tartalma	31
2.5.2.2. Az osztályfőnök feladatai	31
2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	32
2.6.1. A különleges bánásmódot igénylő gyermekkel, tanulóval kapcsolatos feladataink.....	33

2.6.1.1. A kiemelten tehetséges tanulók, gyermekek képesség kibontakozását segítő tevékenységek.....	33
2.6.1.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	34
2.6.1.3. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával kapcsolatos feladatok	38
2.6.1.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	39
2.6.2. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat segítő tevékenységek ..	41
2.6.3. A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai.....	42
2.6.4. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekekkel kapcsolatos feladatok	44
2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	45
2.8. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei	46
2.8.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei....	46
2.8.2. Az alkalmassági vizsga szabályai	46
2.8.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei	46
2.9. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	47
2.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	47
2.10.1. A tanuló átvételének és az iskolaváltás szabályai.....	47
2.10.2. Saját tanulóink tovább haladásának feltételei a hat és négy évfolyamos gimnáziumi képzésre	48
2.11. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	49
3. Helyi tanterv	50
3.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, a miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését	50
3.1.1. A kerettantervek megnevezése, a képzési szerkezet.....	50
3.1.2. Általános iskolai óratervek	51
3.1.2.1. Óraterv az 1–4. évfolyam számára	51
3.1.2.2. Óraterv az 5-8. évfolyam számára	52
3.1.3. Gimnáziumi óratervek	53
3.1.3.1. A hatosztályos gimnáziumi óraterv a 7-12. évfolyam számára	53
3.1.3.2. A négyévfolyamos gimnáziumi óraterv a 9-12. évfolyam számára	55
3.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások	56
3.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	57
3.3.1. Az általános iskolai nevelés-oktatásban	57
3.3.2. A gimnáziumi nevelés-oktatás kiemelt feladatai	59
3.4. Választható tantárgyak és foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	59
3.5. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést az iskola kötelezően vállalja, valamint, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett tehetnek érettségi vizsgát..	60
3.6. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei	61
3.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	69
3.7.1. Az ellenőrzés és értékelés általános elvei és követelményei	69
3.7.2. Az ellenőrzési és értékelési módok diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái.....	70

3.7.3. Az értékelésnél alkalmazott módszerek.....	71
3.7.4. A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése.....	74
3.8. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje.....	74
3.8.1. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások rendje.....	74
3.8.2. Az egységesen alkalmazott mérési-értékelési rendszerünk.....	75
3.8.3. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái.....	76
3.8.4. A tanulmányok alatti vizsgák számonkérésének formái, az értékelés rendje.....	77
3.8.5. Az előrehozott érettségi vizsgát tett tanulóknak az adott tantárgy tanulásával kapcsolatos eljárásrendje.....	78
3.9. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	79
3.9.1. Az otthoni felkészülés szerepe.....	79
3.9.2. Az otthoni felkészülés formái.....	80
3.9.3. Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése.....	80
3.9.4. Az otthoni felkészülés ellenőrzése.....	80
3.9.5. Az otthoni felkészülés koordinációja.....	81
3.9.6. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása.....	81
3.9.7. Eljárásrend a házi feladat szabályozására.....	82
3.10. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	83
3.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	84
3.12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	85
3.13. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	85
3.13.1. Az egészségnevelési elvek, célok, programok, tevékenységek.....	85
3.13.1.1. Célok, elvek.....	85
3.13.1.2. Az egészségnevelés feladatai.....	86
3.13.1.3. A megelőzés szerepe az egészségnevelésben.....	87
3.13.1.4. Az egészségnevelés, a programok megvalósításának területei.....	87
3.13.1.5. A gyógytestnevelés az egészségnevelési program része.....	88
3.13.1.6. A táplálkozás, mint az egészségnevelési program része.....	89
3.13.1.7. Orvosi ellátás.....	89
3.13.1.8. Egészségneveléssel kapcsolatos tevékenységek az iskolában.....	90
3.13.2. Környezeti nevelési elvek, célok, tevékenységek, programok.....	90
3.13.2.1. A környezeti nevelés jelentősége, céljai.....	90
3.13.2.2. Környezeti nevelési elvek, programok.....	91
3.13.2.3. A környezeti nevelés szinterei, tevékenységei.....	92
3.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	93
3.15. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	94
3.15.1. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek.....	94
3.15.2. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei.....	94
3.16. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	97
3.17. Középiskola esetében a 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a NAT alapján.....	97
3.18. Az alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek.....	98
II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	101
Bevezetés.....	102
1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései.....	103
2. Nevelési feladataink.....	105

2.1. Gyermekkép, óvodakép	105
2.1.1. Gyermekkép.....	105
2.1.2. Óvodakép.....	106
2.1.3. Pedagóguskép	108
2.2. Az óvodai élet megszervezésének feladatai	108
2.2.1. Személyi feltételek.....	108
2.2.2. Tárgyi feltételek.....	108
2.2.3. Az óvodai élet megszervezése	109
2.3. Az óvoda nevelési céljai és feladatai	112
2.4. A nevelés tartalma.....	113
2.4.1. Vallási, erkölcsi nevelés	113
2.4.2. Érzelmi és értékorientált közösségi nevelés	116
2.4.3. Az egészséges életmód alakítása	120
2.4.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	123
3. A nevelés tevékenységformái.....	126
3.1. Játék	127
3.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	130
3.3. Verselés, mesélés	132
3.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	135
3.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	138
3.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	141
3.7. Mindennapos mozgás.....	144
3.8. Munka jellegű tevékenységek.....	148
3.9. Ünnepek, hagyományok.....	149
4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	150
4.1. Testi fejlettség, mozgás.....	151
4.2. Szociális magatartás.....	152
4.3. Értelmi fejlettség, kommunikációs képesség.....	152
4.4. A lelki egészség, lelki fejlettség.....	153
5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai feladatok	154
5.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	154
5.2. A tehetséggondozás.....	157
6. Az óvodai nevelőmunkát szabályozó dokumentumok	158
7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	159
8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	160
9. Az óvoda kapcsolatai, a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái.	161
9.1. Óvoda- család.....	161
9.2. Óvoda-Bölcsőde.....	162
9.3. Óvoda - Iskola	162
9.4. Egyéb kapcsolatok	162
10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	162
10.1. Egészségfejlesztés, egészségnevelési elvek.....	162
10.1.1. Az egészségfejlesztés célja.....	162
10.1.2. Az egészség meghatározása.....	163
10.1.3. Egészségfejlesztés kisgyermekkorban.....	163
10.2. Egészségneveléssel összefüggő programok, tevékenységek	164
10.2.1. Az egészséges táplálkozás	164
10.2.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás.....	166
10.2.3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvédélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése	167
10.2.4. A bántalmazás és erőszak megelőzése	168

10.2.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.....	169
10.2.6. Személyi higiéné.....	170
10.2.6.1. Öltözködés	171
10.2.6.2. Pihenés	171
10.3. Környezeti nevelés	172
10.4. Kapcsolattartás, együttműködés az egészségnevelésben	172
10.4.1. Kapcsolat a szülőkkel	172
10.4.2. Együttműködés az egészségügyi szakszolgálattal (orvossal, védőnővel)	173
11. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	174
12. Az óvodai nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	174
III. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	176
Bevezető.....	177
1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései	178
1.1. Alapelveink, értékeink, céljaink.....	178
1.2. A kollégiumi nevelés feladatai.....	179
2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	182
2.1. A kollégium működése	182
2.1.1. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban.....	182
2.1.2. Személyi feltételek, elvárások	183
2.2. A kollégiumi élet megszervezése.....	184
2.2.1. A kollégiumi tevékenység megszervezése	185
2.2.2. A tanulók életrendje, tanulása.....	185
2.2.2.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	185
2.2.2.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások.....	187
2.2.2.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások	187
2.2.2.4. Téma napok, témahetek, projektek.....	188
2.3. A kollégiumi nevelés eredményessége	188
2.4. A tematikus csoportfoglalkozások éves óraszámai.....	189
2.5. A kollégiumi tanulók napi rendje.....	190
2.6. A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások programterve	191
2.6.1. A tanulás tanítása	191
2.6.2. Az erkölcsi nevelés	192
2.6.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.....	193
2.6.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés.....	193
2.6.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése.....	194
2.6.6. A családi életre nevelés	195
2.6.7. Testi és lelki egészségre nevelés.....	196
2.6.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	197
2.6.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	198
2.6.10. Pályaorientáció	199
2.6.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés.....	199
2.6.12. Médiatudatosságra nevelés	200
3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	201
3.1. A kollégium egészségfejlesztési alapelvei	202
3.2. Az egészségfejlesztés főbb területei és feladatai	202
3.2.1. Lelki egészség és hitbéli nevelés	202
3.2.2. Testi egészség és egészséges életmód	203
3.2.3. Káros szenvedélyek és függőségek megelőzése.....	203
3.2.4. Környezeti egészség és fenntarthatóság keresztény szemléletben	204
3.2.5. Önálló életkezdés és felelősségteljes életvezetés	204
3.3. Az egészségfejlesztés megvalósításának módszerei a kollégiumban	204

3.4. Az egészségfejlesztési program értékelése és fejlesztése	205
4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdését elősegítő tevékenységek elvei.....	205
4.1. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	205
4.1.1. A kollégium nevelési alapelvei a tanulók fejlődésének támogatásában.....	205
4.1.2. A tehetségek kiválasztása és gondozása, felzárkóztatás, a pályorientáció segítése	206
4.1.2.1. Tehetséggondozás és személyiségfejlesztés	206
4.1.2.2. Felzárkóztatás és tanulmányi támogatás a kollégiumban.....	207
4.1.2.3. Tanulást segítő foglalkozások.....	207
4.2. A közösségi értékrend és normarendszer/szociális kompetencia	207
4.3. Önálló életkezdés támogatása	208
4.3.1. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés	208
4.3.2. A diákok felelősségteljes felnőttekké válására nevelés	208
4.4. Az önismeret fejlesztése, a korszerű világkép kialakulásának segítése.....	208
5. A hátrányos helyzetű tanulónak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	209
6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	210
7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek	210
8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve	213
9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	213
9.1. A kollégium kapcsolatrendszere	213
9.2. Az iskolával, intézményekkel való kapcsolattartás és együttműködés.....	214
9.3. A szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés	215
10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	215
10.1. Egészségnevelési elvek és célok a kollégiumban	216
10.2. Környezeti nevelési elvek és célok	217
11. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további kérdések	218
IV. Záró rendelkezések	219
V. Legitimációs záradékok	220
VI. Mellékletek.....	221

I. AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1. Intézményünk bemutatása

1.1. Küldetésnyilatkozat

A Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium a Boldogasszony Iskolánővérek által fenntartott intézmény, így felelősséggel választjuk nevelési mottóként az iskolánővérek Konstitúciójának következő mondatait: „*Mindazzal nevelünk, amik vagyunk, és amit teszünk.*” (K. 23.) valamint „*Számunkra a nevelés azt jelenti, hogy az embereket – mint Isten teremtményeit és képmásait – teljes kibontakozásukhoz segítjük, és képessé tesszük arra, hogy latba vessék adottságaikat a föld emberhez méltó alakításában. Mint Terézia anya, abban a meggyőződésben nevelünk, hogy az ember átformálásával megváltoztatható a világ.*” (K. 22.)

Pedagógiai tevékenységünk jellemzői:

- keresztény értékrendre épít,
 - nevelő és oktató, amelyben elsődleges a nevelés,
 - fontos szerepet szán az egyházi, nemzeti és iskolai hagyományoknak,
 - igényes, a változásokra nyitott, eredményes és hatékony.
- **Az óvodai nevelés** legfontosabb feladata, hogy a sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődést biztosítsa, elősegítse, megteremtse ennek feltételrendszerét. A gyermekek az óvodáskor végére egyéni adottságaiknak megfelelően érik el az iskolai életmódhoz szükséges fejlettségi szintet, vigyék tovább a keresztény közösségben átélt mintát.
- **Az általános iskola** feladata az általános műveltség megalapozása, a keresztény hit és a közösségi élet alapvető normáinak elsajátítása.
- **A gimnázium** feladata az általános műveltség kibővítése, a keresztény hit elmélyítése, a közösségi élet felelősségteljes formálása, az érettségi vizsgára, felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás biztosítása, a munkába álláshoz és az önálló életkezdéshez szükséges ismeretek nyújtása.
- **A kollégium** feladata, hogy a vidéki tanulók számára otthont teremtsen, és lehetőséget adjon a tanulmányok végzésére, a felzárkózásra és katolikus nevelésben való részesedésre.

Intézményünkben nevelő és oktató munkánk eredményeként kreatív, kommunikatív, idegen nyelveken is beszélő, művelt embereket képezünk. Fontosnak tartjuk, hogy a ránk bízottak olyan személyiséggé váljanak, akik hűségesek Istenhez és embertársaikhoz, felelősek maguk, mások és a teremtett világ iránt.

„Véleményem szerint az országnak, a hazának egyik legfontosabb kérdése az, hogy ki neveli és hogy neveli az eljövendő generációit.”

(Füst Milán)

1.2. Az intézmény alapadatai

Azonosító adatok	
Megnevezése	Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium
Típusa	többcélú köznevelési intézmény
OM azonosító	031107
Címe	4024 Debrecen, Szent Anna u. 20-26.
Telefon	06-52-533-084
Honlap elérhetősége	www.svetits.hu
E-mail	svetits@svetits.hu
A fenntartó adatai	
Fenntartó	Boldogasszony Iskolánővérek
A fenntartó képviselője	Boldogasszony Iskolánővérek tartományfőnöknője
Címe	1092 Budapest, Knézich u. 5-7.
Az alapító adatai	
Alapító	Svetits Mátyásné végrendelete alapján a Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolánővérek Főnöksége
Alapítás kelte	Svetits Mátyásné, 1882
Működés kezdete	1896

1.3. Az intézmény jellege

Özvegy Svetits Mátyásné 1882. január 4-én végrendeletében alapította, és 1896-ban Dr. Wolafka Nándor címzetes püspök építtette és indította el az intézményt, amely a kezdetektől fogva az Iskolánővérek lelkesége szerint működik. A szerzetesrendet a nevelés és oktatás feladatára 1833-ban alapította Gerhardinger Karolina, Boldog Mária Terézia. Különböző iskolatípusok működtek az évek folyamán: elemi iskola, polgári iskola, ipari iskola, tanítónő-képzés, majd gimnázium.

- Az államosítás után 1950-1992-ig korlátozott tanulói létszámmal, személyi és tárgyi feltételekkel, csak négyosztályos gimnázium és hozzá kapcsolódó kollégium működését engedélyezték. (A gimnázium engedélyezett létszáma 320, a kollégiumé 160 fő volt.)
- 1992-től általános iskola, 1996-tól pedig óvoda és hatosztályos gimnázium is működik.
- Jelenleg többcélú az intézmény: óvoda, általános iskola, gimnázium (hat- ill. négyosztályos), kollégium.

1.4. Szellemi-lelki gyökereink

Nevelésünkben meghatározónak tartjuk a katolikus egyház tanítását és az Iskolánővérek lelkeségét. A katolikus intézmény sajátossága, hogy a valóságról, a világról és az emberről alkotott keresztény felfogásra épít. Nevelési tervének Krisztus az alapja.

„Számunkra a nevelés azt jelenti, hogy az embereket, mint Isten képmására alkotott teremtményeket teljes kibontakozásukhoz segítsük, és képessé tegyük őket, hogy adottságaikat bevéssék a föld emberhez méltóvá alakításába.” (Iskolánővérek Szabálya: Küldetéseik van; Konsztitúció 22.)

1.5. A pedagógiai program elkészítésnek jogszabályi alapja

- a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény**,
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet**
- a **Nemzeti alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendeletben előírtak
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:
 - ✓ a kerettantervek
 - ✓ **irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához**
 - ✓ **a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve**
- a **229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet** a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- a pedagógusok új életpályájáról szóló **2023. évi LII. törvény**
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló **401/2023.(VIII.30.) kormányrendelet**
- az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló **100/1997. (VI. 13.) kormányrendelet**

2. Az iskola nevelési programja

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. A nevelést-oktatást meghatározó külső körülmények

2.1.1.1. Makrokörnyezet

Debrecen megyei jogú város Hajdú-Bihar vármegye közigazgatási, gazdasági és kulturális központja. A városban a református nevelés és oktatás a Református Kollégiumban 1535-től megszakítás nélkül folyik, a katolikus oktatást és nevelést a piaristák 1719-ben indították el a fiúk számára. A katolikus leánynevelést pedig az iskolanővérek vállalták fel 1896-tól a Svetitsben.

A XX. század második felében a város lakossága ugrásszerűen megnőtt. Ennek következtében nőtt a katolikusok száma is. Debrecen 1993 óta a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye püspöki székhelye.

Az óvodába, általános iskolánkba jelentkezők családja nagyrészt debreceni lakhelyű vagy annak vonzáskörzetében él. A városban több nivós középiskola működik és európai színvonalú egyetemi képzések folynak. Magas színvonalú zenei oktatás is található, melybe az intézményünkbe járó tanulók is bekapcsolódhatnak. A zenei, színházi és sportrendezvények számos lehetőséget biztosítanak a nevelés-oktatás színesebbé tételéhez és az igényes szabadidős tevékenységhez. Diákjaink részt vesznek a város által rendezett versenyeken és a városi ünnepeken.

2.1.1.2. Mikrokörnyezet

2.1.1.2.1. A szülők elvárásai

A szülői elvárásokat kérdőíves felmérés alapján határoztuk meg intézményegységeként:

Óvoda:

- hitre nevelés, valláserkölcsei nevelés
- szeretetteljes bánásmód
- az értelem fejlesztése
- a gyermeki személyiség fejlesztése (pozitív önértékelés, erkölcsi tulajdonságok kialakítása)
- egyéni képességek fejlesztése
- az anyanyelv megfelelő elsajátítása

Általános iskola, gimnázium és kollégium:

Nevelési cél:

- önismeret, Isten tervei szerint való formálás, hitre nevelés
- magyarságtudat kialakítása, fejlesztése
- véleményalkotás
- kötelességteljesítés
- családi életre nevelés, hűség
- az élet tisztelete a születéstől a halálig
- a teremtett világ tisztelete, védelme, fenntarthatóság
- egészséges életmód
- kulturáltság

Oktatási cél:

- a nyelvi képzés előtérbe helyezése
- felsőfokú tanulmányokra való felkészítés
- kreativitás és gondolkodási készség fejlesztése
- digitális kultúrai képzés
- hátrányos helyzetű gyermekek felkarolása, differenciált fejlesztése

2.1.1.2.2. A tanulók elvárásai

A diákjaink számára fontos, hogy olyan minőségi oktatásban részesüljenek, amely felkészíti őket a nagyobb vizsgákra, felvételikre (központi felvételi, érettségi, stb.), amely során sikeresen megtanulhatnak legalább egy idegen nyelvet és digitális kompetenciáikat is fejleszteni tudják. Mindemellett a közösséghez való tartozás és a közösségért való tenni akarás is elengedhetetlen számukra. Igénylik, hogy az iskola életének alakításában részt vehessenek, változatos tanórán kívüli tevékenységekből választhassanak. Értékelik az intézmény élő hagyományait, melyek meghatározó élmények személyiségük és keresztény felnőtté válásuk folyamatában.

2.1.1.2.3. Az intézmény erkölcsi elvárásai

Erkölcsi elvárások a pedagógusokra vonatkozóan

A gyermekek nevelése felelősségteljes, örök életre szóló feladat. Célunk, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, fegyelemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és

embertársat szerető emberekké váljanak, így a pedagógusoknak is ilyeneknek kell lenniük. Hiszen „*a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik*” (Katolikus Nevelés Kongregációja: A katolikus iskola, 78. pont). A pedagógusnak tehát nyitottnak kell lennie minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is.

A gyermekek nevelése elképzelhetetlen szeretet és empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető, személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen végezni. A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. A nevelőnek figyelemmel kell lennie a gyermekek életkori igényeire és sajátosságaira.

A nevelő életének összhangban kell lennie az általa és az intézmény által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen; ígéreteit tartsa meg. Konfliktusait akarja és tudja kezelni, tudjon megbocsátani és bocsánatot kérni. Tevékenyen vegyen részt a közösség életében (hivatástudat, kötelességteljesítés, felelősségvállalás). Legyen nyitott az állandó előrehaladásra lelki életi, szakmai, módszertani ismeretekben (önképzés, fejlődés).

Tervszerű, differenciált nevelőmunkáját a gyermek egyéni fejlettségére építve végezze: a gyermek érési folyamatához igazított differenciált tervezés, fejlesztés, a fejlődés nyomon követése.

Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, a gyermekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavainak és tetteinek mindig összhangban kell lenniük, így nevelünk hitelesen, eredményesen.

Intézményünkben minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát. Körültekintően használja a közösségi médiát. Öltözködése megfelel az intézmény elvárásainak. Az új pedagógus felvételénél mindig mérlegeljük, milyen feladatokat bízunk rá, és mit várunk el tőle. Ezek ismeretében lehet eldönteni, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármasként követelményéből melyiket milyen súllyal kell figyelembe venni.

Óvodánkban a vegyes életkorú csoportok az óvodapedagógusoktól nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot igényelnek. A dajkák teljes segítőtársai az óvodapedagógusoknak a gyermekek gondozásában, nevelésében. Tőlük is megkívánjuk a példamutató magatartást, a világnézeti azonosságot, amely meghatározza a gyermekekhez való viszonyukat.

Erkölcsei elvárások a nem pedagógus dolgozókra vonatkozóan

A gyermekek az intézmény minden dolgozójával kapcsolatba kerülnek. Ezért szükséges, hogy a nem pedagógus dolgozók számára is megfogalmazzunk bizonyos erkölcsi elvárásokat, hiszen ők is hatást gyakorolnak a tanulóira. Természetesnek tartjuk tehát, hogy

- a munkaköréből adódó feladatokat mindenki a tőle elvárható legjobb szinten teljesíti
- az intézmény működésének feltételeit munkaterületén biztosítja
- megnyilvánulásai nem ellentétesek az intézmény szellemiségével
- az intézmény vállalt feladataihoz tiszta, biztonságos, esztétikus környezetet biztosít
- körültekintően használja a közösségi médiát
- öltözködése megfelel az intézmény elvárásainak.

Erkölcsei elvárások a tanulókra vonatkozóan

A mai magyar társadalom nagyon sokszínű. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Diákjaink különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből kerülnek iskolánkba. Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola értékrendjét. Életkoruknak megfelelően működjenek együtt a nevelés-oktatás folyamatában a pedagógusokkal. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Csak az a fiatal lesz képes az igaz értékeket keresni, alkotó, boldog emberré válni, aki találkozott az élő Istennel. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megszerettetjük vele a csendes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe. A tanulóknak az iskola által biztosított lehetőségeket erejükhöz mérten ki kell használniuk.

Összefoglalva az alapvető elvárások a következők:

- belső igény a szépre, a jóra és az igazra
- a vallás gyakorlása az életkornak megfelelően
- tiszteletteljes, szép beszéd, udvarias magatartás tanárral, társakkal egyaránt, az iskolában és azon kívül is
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása
- mások szeretettel való elviselése (vö. Ef 4,1)
- alapos, rendszeres és pontos munka
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- a házirend felelős betartása

Erkölcsei ajánlások a szülőknek

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. (vö. CIC 796-800 §, Gravissimum Educationis 2. és 6. pont) Az intézmény egyházi jellege csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen „a keresztény hit is egy közösség ölen születik és növekszik” (Katolikus Nevelés Kongregációja: A katolikus iskola, 53. pont). Iskolai nevelésünkkel szeretnénk elérni, hogy a gyermekek iskolai évek alatt és után is élő egyházi közösségekhez tartozzanak, amely megtartja őket felnőtt életük során.

Az intézmény a szülőktől elvárja, hogy fogadják el az intézmény katolikus jellegét és az ebből fakadó nevelési elveket és a házirend vonatkozó szabályait. Fontos lenne a gyermekek nevelése szempontjából, hogy a szülők ne neveljenek, tegyenek az intézmény ellen, hanem elsősorban erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák azt. Az intézménnyel kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az intézmény feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását. Az intézmény elvárja, hogy a szülők a fogadóórákon, szülői értekezleteken, és egyéb, az intézmény által biztosított alkalmakon aktívan részt vegyenek, ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

2.1.1.2.4. Az intézmény adottságai

Gyermekek, tanulók

Az intézménybe különböző felekezetű (római katolikus, görögkatolikus, református), keresztény családok gyermekei kerülnek. A tanulóink 30-40 %-a többgyermekes családból, 5 %-a pedig szociálisan hátrányos helyzetű családból származik. A családok egy része nem elkötelezetten vallásos, de tudatosan választják intézményünket, mert úgy látják, hogy gyermekük olyan értékeknek megfelelően nevelődik, amelyek legteljesebben biztosítják fejlődését. Az intézmény, szellemiségének megfelelően, felvállalja a hátrányos helyzetű, segítségre szoruló családok gyermekeit is, akiknek nemcsak tudást, erkölcsöt, hanem meleg, szerető közösséget is nyújtunk.

Abban a meggyőződésben nevelünk és tanítunk, hogy minden gyermek hordoz értéket, a pedagógus feladata, hogy ezeket egyéni képességeinek megfelelően kibontakoztassa. Az itt töltött évek során szép eredményeket érnek el, amelynek mutatója, hogy tanulóink 95-98%-a egyetemen, főiskolán tanul tovább, illetve legalább egy nyelvvizsgával fejezi be középiskolai tanulmányait.

Nevelőtestület

A nagy hagyományokkal rendelkező, szerzetesi fenntartású intézményben szakmailag igényes, elkötelezett keresztény pedagógusok végzik a nevelő és oktató munkát. A katolikus intézmény célkitűzéseiben megfogalmazottak megvalósításának elsődleges irányítója a pedagógus. A pedagógus kiválasztása és alkalmazása, óraadói és osztályfőnöki megbízása minden körülményt mérlegelve az intézmény főigazgatójának hatásköre.

A nevelőtestület szakmai igényességét, aktivitását és sokoldalúságát jelzi, hogy a pedagógusok részt vesznek továbbképzéseken, illetve intézményen kívüli szakmai tevékenységekben. Szakértők és vizsgálónők tevékenykednek az intézményben. Rendszeresen és szívesen vesznek részt pedagógusjelöltek nevelésében minden intézményegységben. Szakmai munkaközösségek segítik a hatékony pedagógiai munka kibontakoztatását.

Mivel felelősséget éreznek a rájuk bízottak iránt, lelkiismeretesen, nagy szeretettel fordulnak minden gyermek felé. A személyes odafigyelés és következetes pedagógiai munka eredményeként családi légkörben, harmonikusan fejlődik a gyermekek személyisége és épül a Svetits közössége.

Nevelőtestületünk nyitott a kihívásokra, közös feladatok esetén jól együttműködik. Munkánk személyes motivációi közül meghatározó a gyermekszeretet és a hivatástudat.

Vezeték nélküli eléréssel működő internet hálózatot építettünk ki intézményünkben, minden osztály termébe digitális táblákat szereztünk be, s pedagógusaink széles körben, változatosan használják az IKT eszközöket igényes és korszerű tanító-nevelő munkájuk hatékonyságát növelve.

2.1.2. Pedagógiai alapelvek, értékek és célok

A nevelési céljaink, a pedagógiai alapelvek és értékek áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

Alapelvek és értékek

Intézményünkben prioritása van a teljes embert formáló nevelői és oktatói munkának. Kiemelt jelentőséggel bír az életkort figyelembe véve: a keresztény értékrend kialakítása, a nemzeti értékek tisztelete, hagyományainak megismerése és ápolása, a családi életre való nevelés, színvonalas, a kor követelményeinek megfelelő oktatás és a közösségformálás.

Értékrendünk alapja továbbá az önmagát tudatosan fejlesztő, együttműködni kész, az önérvényesítés mellett a szűkebb és tágabb közösség érdekeit is figyelembe vevő, azért cselekedni kész, harmonikus személyiség formálása.

Törekszünk arra, hogy tanítványaink nevelésében, oktatásában nem csupán képességeik magas szintű fejlesztését érjük el, hanem személyiségük mind teljesebb formálását, mellyel képesek lesznek egy gyorsan változó társadalmi közegben is alkalmazkodni és képességeikhez mértén érvényesülni.

Tudatosítani kívánjuk bennük, hogy életük alakításában kihívást jelentő, értékteremtő célokat kell felállítaniuk, s azok megvalósítása során az iskola közvetítette erkölcsi elvárásoknak is meg kell felelniük.

Olyan iskolát építünk, amely tanítványaink számára továbbtanulási esélyt, biztonságot, kiszámíthatóságot, véleményalkotási lehetőséget biztosít.

Pedagógiai értékrendünk alapján vállaljuk, hogy

- Felelősségvállaló, érzelmileg teherbíró emberi közösségeket alakítunk és erősítünk.
- Iskolánk szemléletformáló, modellnyújtó, egészségnevelő légkört teremt minden résztvevője (tanárok, tanulók, dolgozók) számára.
- A nevelés része a szocializációs folyamatnak, világosan megfogalmazott célok nélkül nem formálható céltudatos személyiség, az oktatás egész rendszerének a személyiség fejlődését kell szolgálnia.
- A korszerű tudás, a műveltség alapja az ismeretek átadásának, tanítványainkat is erre ösztönözzük.
- A tanulási folyamatot a személyiség egész fejlődésének folyamatában értelmezzük.
- Az emberi méltóságot tiszteletben tartjuk, tanítványainkat a békére neveljük, elítélünk minden lelki és fizikai erőszakot.
- Törekszünk a katolikus egyház erkölcsi normáinak és civilizációs együttélési szabályok szerinti viselkedési formák és magatartásjegyek kialakítására.
- Tanulóinkat a családi értékek tiszteletére neveljük.
- Ápoljuk hagyományainkat. Egyházi és állami ünnepeink, megemlékezéseink erősítik tanítványaink identitástudatát (keresztény értékrendjüket, magyarságukat, európaiságukat, polgártudatukat).
- Vállaljuk a korszerű információcserét, az információkezelés révén az európai kultúra és az egyetemes emberi értékek felismertetését, az egészséges életvezetés, a környezetbarát viselkedés tudatosságának érvényesítését.

- A nevelési folyamatot alapjában irányított folyamatként értelmezzük. Nagyon fontosnak tartjuk a nevelő személyiségét (értékközvetítő minta), de elismerjük és támogatjuk a tanulók aktív kezdeményező, önfejlesztésre törekvő megnyilvánulásait.
- A pedagógusra gyakran olyan mentornak tekintjük, aki változatos módszereivel kiválóan motiválja diákjait és ha szükséges, segíti őket a tanulásban.

Nevelési célok

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője. A Nemzeti alaptanterv alapján nevelési céljaink területei a következők:

- erkölcsi nevelés
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- állampolgárságra, demokráciára nevelés
- az önismeret és társas kultúra fejlesztése
- a családi életre nevelés
- a testi és lelki egészségre nevelés
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- fenntarthatóság, környezettudatosság
- pályaeorientáció
- gazdasági és pénzügyi nevelés
- médiatudatosságra nevelés
- a tanulás tanítása

2.1.3. Pedagógiai feladataink

2.1.3.1. Keresztény értékrend kialakítása

A legfőbb keresztény értékek Jézus életében mutatkoznak meg legteljesebben. Ezért a tanulók elé példaként az Ő személyét és az Őt példamutatóan követő embereket kell állítani. Olyan morális értékek beépüléséről van szó, amelyek szabályozzák a későbbiekben is a szűkebb és tágabb környezetükkel való magatartásukat, emberi kapcsolataikat. Ezt a folyamatot segíti a rendszeres hitoktatás.

Az oktató-nevelő tevékenység eredményeként a tanuló:

- elfogadja minden ember igényét a szeretetre, tiszteletre és az igazságra, miután megtapasztalta a közösségi szellemet, melyet a kölcsönös tisztelet, dialógus, türelem, megbocsátás, szolgálatkészség, önfeláldozás, elköteleződés és köszönet jellemez
- vallását életkorának megfelelően gyakorolja
- megtapasztalta Isten jelenlétét a csendben, a liturgiában, a lelkigyakorlatban, az imában, tevékenységeiben és élete apró csodáiban
- belső igényévé válik a szentre, a szépre, a jóra, az igazra és a szeretetre való törekvés
- kész felelősséget vállalni saját lelkiismerete fejlődéséért, hogy hitét vállaló és másokért élő felnőtt kereszténnyé válhasson, aki felkarolja a rászorulókat

2.1.3.2. Nemzeti értékeink, hagyományaink tisztelete, megismerése és ápolása

Minden ember egy adott nyelvi, kulturális közegben él. Ez alapvetően meghatározza gondolkodásmódját, világlátását, magatartását. Aki ezt elveszti, vagy akiben ez nem alakul ki,

az gyökértelen lesz. Intézményünk fontosnak tartja nyelvünk, történelmünk és kulturális örökségünk ápolását, a diákok nemzeti öntudatra nevelését. Fontosnak tartjuk a határon túli magyarság kultúrájának és helyzetének megismerését, támogatását.

Alapvető célkitűzésünk, hogy a gyermek megtanuljon anyanyelvén helyesen és szépen beszélni, megismerje és megszeresse nyelvünk és népzeneink kincseit, népi hagyományainkat, hazánk tájait és történelmünk nagyjait. Ezt szolgálják az iskolai ünnepélyek, megemlékezések, az osztályfőnöki órák tanmenetének bizonyos egységei, a kirándulások, a zárandoklatok, valamint a hagyománnyá váló versenyek, pl. helyesírási, szépkiejtési, mesemondó és népdaléneklési verseny, helytörténeti vetélkedő.

Gazdag múltra tekint vissza intézményünkben a cserkészlet, évente többször szerveznek ős foglalkozásokat, karácsonyi alkalmat, s nyáron történelmi keretekbe helyezett táborokat (honfoglalás kori, reformkori, Toldi-tábor, reneszánsz tábor).

Céljaink szerint nevelő tevékenységünk eredménye beépül diákjaink életformájába, és egészséges nemzeti öntudatot képviselnek az európai népek közösségében.

2.1.3.3. Családi életre való nevelés

Az egyház tanítása szerint a házasság és a család az élet egyik legnagyobb és legszemélyesebb elköteleződése. A család „a legrégebb emberi intézmény és közösség” (FC Előszó) számos mélyreható változáson ment át a történelem során. A társadalom legkisebb élő sejtje, melyet óvni és védeni kell, mert itt tanulják meg a gyermekek a beilleszkedést egy közösségbe, a harmonikus együttélést másokkal. Napjainkban a családokat érő negatív környezeti hatások súlyos károkat okoznak a fejlődő gyermekek egészséges növekedésében. A helyes családmóddal kialakítására nagy szükség van, mert sok gyermek rossz családi környezetben, vagy éppen család nélkül nő fel, ezért nincs arra lehetősége, hogy meglássa a családi élet örömeit, és elsajátítsa az ehhez nélkülözhetetlen erőket.

Mint katolikus intézmény a keresztény család modelljét értéknek és ideálnak tekintjük, és ezt a szemléletet szeretnénk vonzóvá tenni. A gyermekek tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek, olyan, mint egy nagy család. Ebben a családias légkörben érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák. Sokféle módon segítjük őket a helyes önismeretre, rendszeres önnevelésre és tudatos életvezetésre, a másokkal való kapcsolatteremtésre. Ebben kiemelt szerepe van a pedagógus személyének, élő hitének és életformájának. Ezt szolgálják a különböző tantárgyakba beépített témák, meghívott előadók, beszélgetések, keresztény találkozók, választott szabadidős programok, melyek a keresztény családról alkotott szemléletet formálják.

Az élet tisztelete, a gyermekek felelősségteljes vállalása, az idősekről és betegekről való gondoskodás különös hangsúlyt kap a gimnáziumban a diákok nevelésében. Ez utóbbi megtapasztalására, gyakorlására ad lehetőséget a közösségi szolgálatos tevékenység 9. osztályban.

2.1.3.4. Színvonalas, a kor követelményeinek megfelelő oktatás

Intézményünk az oktatás révén megismerteti a diákokat a tudományok eredményeivel, felkészíti őket a továbbtanulásra, és a leendő foglalkozásuk lelkiismeretes végzéséhez szükséges tudást biztosítja számukra.

Ennek érdekében a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra olyan korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alapműveltséget nyújt, amely elősegíti világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben. Alapvető feladatunk a tanulók egyéni képességeinek, eltérő haladási sebességének megfelelő, többszintű oktatási formák biztosítása mind a tanulási nehézségekkel küzdő, mind a tehetséges tanulók számára. Célunk a végzős tanulók sikeres továbbtanulásának megalapozása. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit. Szeretnénk elérni, hogy körünkben a szorgalomnak, a tudásnak, a tanulásnak és a munkának becsülete legyen.

Az intézmény hagyománya szerint nagy hangsúlyt fektetünk a korszerű oktatásra, így hatékonyan alkalmazunk újszerű tanulásszervezési eljárásokat (kooperatív technikák, projekt módszer, múzeumpedagógiai alkalmak stb.)

Nagy hangsúlyt helyezünk zenei nevelésünkre. Gimnáziumunkban és általános iskolánkban évente több projektet szervezünk (német nyelvi projekt müncheni testvériskolánkkal, családos programok). Fontosnak tartjuk a projekt napokat (Svetits-nap, adventi készülődés, Terézia anyja nap), és különböző nevelési formákat (teremtésvédelem, természetjáró szakkör, egészségre nevelés, sítábor, vízitábor).

A közösségi szolgálatot a 9. évfolyamon valósítjuk meg diákjainkkal. Keressük a tevékenységetre épülő tanulásszervezés formáit. Egyre nagyobb arányban jelennek meg oktatásunkat segítő digitális tartalmak, taneszközök mindennapjainkban. Biztosítjuk a kompetencia alapú oktatáshoz szükséges tanulói, tanári eszközöket.

2.1.4. Pedagógiai feladataink, eszközeink, eljárásaink

2.1.4.1. A kulcskompetenciák fejlesztése

Az egységesülő felsőoktatási és munkaerő-piaci európai folyamatokba diákjaink csak akkor kapcsolódhatnak be sikeresen, ha rendelkeznek azokkal a képességekkel és készségekkel, amelyeket a tagállamok ma már mindenütt elvárnak. A kulcskompetenciák a munkába álláshoz, az élethez és a korszerű műveltség megszerzéséhez nélkülözhetetlen alapvető képességek, ezek segítik az egyéni célkitűzések elérését, a megszerzett tudás többszöri megújítását, megalapozzák az élethosszig való tanulást. Az egyének csak ezek birtokában válhatnak kiegyensúlyozott, környezetük iránt nyitott, aktív állampolgárrá.

A tanítás-tanulás folyamatában ezért arra törekszünk, hogy tanulóinkat az ismeretek átadása közben valós társadalmi igényekre készítsük fel. Ezért azokat a képességeiket fejlesztjük, amelyekkel önálló életükben sikeressé válhatnak. Célunk, hogy az együttműködés, a kezdeményezőképeség, a kritikai gondolkodás, a problémamegoldás, a kockázatértékelés és a döntéshozatal fejlesztése révén kialakuljon bennük a változó viszonyokhoz való gyors és hatékony alkalmazkodás képessége, az aktív társadalmi szerepvállalás igénye.

A helyi programban kialakított tantárgyi struktúránk összhangban áll a Nemzeti alaptantervben megfogalmazottakkal. A tantárgyi alapelvekben, célokban, illetve a fejlesztési követelményekben leírtak megvalósításával a program biztosítja a sikeres önmegvalósításhoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítását. Ezek a következők:

- a tanulás kompetenciái
- kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- digitális kompetenciák
- matematikai, gondolkodási kompetenciák
- személyes és társas kapcsolati kompetenciák

- kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kompetencia összetett fogalom: alapvetően értelmi alapú tulajdonság, de fontos szerepet játszanak benne emocionális tényezők, motivációs elemek. A kompetenciák kevésbé tartalomfüggőek, ezért mindegyik fejlesztésében a tantárgyak összességének kell részt vállalnia.

Programunkban a képességfejlesztésnek három csomópontja van, ezek a következők:

- a tanulási képességek fejlesztése (kommunikáció, gondolkodás, digitális kompetenciák),
- a szociális, innovációs képességek fejlesztése (együttműködés, munkavállalás),
- a kulturális tudatosság körébe tartozó képességek fejlesztése (kulturális tudatosság, kreativitás).

A kulcskompetenciákból álló keretrendszeren belül a fő hangsúlyt az információs és kommunikációs technológiák megismertetésével a tanulás képességének erősítésére helyezzük. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulási képességek fejlesztése során a tanulók lépésekre lebontott, később is jól hasznosítható algoritmusokat kapjanak. Ezek a minták az élethosszig való tanulás során jól hasznosítható tudástranszfert biztosítanak. Az új ismeretek tanítása közben arra törekszünk, hogy tanulóink kapcsolatokat keressenek az új és a már ismert tananyagtartalmak között. Célunk az új tudás előzetes ismeretekbe való integrálása, a tanultak életszerű helyzetekben való alkalmaztatása. Tudatosan törekszünk egy téma, probléma sokoldalú megközelítésére, a különböző forrásokból megszerzett tudáselemek rendszerezésére. Arra ösztönözzük tanulóinkat, hogy a megismert modellek, összefüggések és szabályszerűségek tovább gondolása és alkalmazása révén mélyítsék el és gyarapítsák tudásukat.

A kompetenciafejlesztés során az eredményesség érdekében kihasználunk minden, a tanulók életkorából és személyes helyzetéből fakadó motivációs lehetőséget. A tanulást a tanulók életvilágából vett vagy azzal kapcsolatba hozható példákkal segítjük. A diákokat beavatottá tesszük a tanulási folyamatokban. A közvetített értékek révén énképüket, önismeretüket fejlesztjük.

A tanórai foglalkozások keretében szorgalmazzuk a társas feladatmegoldásokat, emellett a tanultakhoz kapcsolódó nyomtatott és digitális ismerethordozók ajánlásával fejlesztjük önálló ismeretszerzési képességeiket. A képességfejlesztést változatos tevékenységformák segítik (szövegelemzések, térképelemzések, példamegoldások, kísérletek, rajzos feladatok, prezentációk készítése). A tanulási képességek fejlesztése természetesen minden tantárgy feladata, mégis az alapozó és fejlesztő szakaszban egyes tantárgyak egy-egy területen ebben kiemelt szerepet vállalnak (a magyar nyelv és irodalom, a matematika, az idegen nyelvek, a digitális kultúra és a természettudományi tantárgyak).

A magyar irodalom és történelem ismerete megszerzett velük a magyar kultúrát, elmélyíti gyökereiket, felvértezi az idegen hatások minden kritika nélküli befogadása ellen. A magyar nyelv és irodalom tantárgy keretén belül a kommunikációs képességek fejlesztése a szövegértés és szövegalkotás középpontba állításával történik. Fontos feladat az önkifejezés képességének elérése, a kritikai gondolkodás erősítése, a kiírt íráskészség és a helyesírás biztonsága megteremtése.

Az idegen nyelvek oktatása kiemelt jelentőségű. Az általános iskolában első évfolyamtól kezdve egy, a gimnázium kilencedik évfolyamától kezdve tanulóink két nyelvet kötelezően,

emelt szinten, egy harmadikat választhatóan tanulnak (angol, német, olasz, francia, orosz, latin). Az anyanyelven történő tanulási képesség erősítése mellett az idegen nyelvek oktatása keretében kiemelten fejlesztjük az idegen nyelvi kompetenciát. Ez az olvasott és hallott szöveg értését, az idegen nyelven történő írásbeli és szóbeli szövegalkotást jelenti. A tantárgy a párban és csoportban végzett munkáltatás során fejleszti a szociális képességeket, azaz az egymástól való tanulás és az egymásért végzett munka készségét és képességét. Az országismereti anyagrészek feldolgozásakor erősítjük az interkulturális képességeket, azaz a saját és idegen kultúra egymáshoz való viszonyításának és a más kultúrák képviselőivel való kapcsolatteremtésnek a képességét. Az Európai Unió tagjaként kiemelten fontosnak tartjuk a kultúrák különbözőségéből adódó félreértések kezelésére való képességek elsajátítását.

A digitális kultúra tantárgy keretében a tanulók először a digitális írástudás alapjaival ismerkednek meg. Ezt követően a fejlesztés legfontosabb célkitűzése az, hogy korábbi tudásukat új helyzetekben is képesek legyenek alkalmazni, fejlődjön digitális kompetenciájuk. A tudástranszfer képessége nélkülözhetetlen a technológiai fejlődés mai üteme mellett.

A matematika területén a matematikai eszközhasználat, azaz a biztonságos szám- és műveletfogalom, a számolási készség, a mérések, mértékváltások, a sík- és térbeli tájékozódás, a logika, a problémamegoldás kerül előtérbe. A gimnáziumi oktatás során, ahol szükséges készségszerinti csoportbontás segíti a személyre szabott fejlesztést, tehetséggondozást, felzárkóztatást.

A természettudományok feladata, hogy bemutassák a teremtés szépségét, az ember felelősségét, a természet és a környezet védelmét, a technikai haladás kétarcúságát. Megtanítjuk a tanulókat a megismert tudás felelősségteljes alkalmazására. A természettudományi kompetenciák területén a valószínűségi szemlélet megalapozása, a problémamegoldás és kritikai gondolkodás fejlesztése történik legintenzívebben.

A gimnáziumban az egyes területeken csoportbontással is növeljük az egyéni képességek fejlesztésének hatékonyságát: ahol szükségesnek látjuk az idegen nyelvi órákat, a matematikát és a digitális kultúrát az adott évfolyamon csoportbontásban tartjuk.

A képességfejlesztés másik kiemelt területe a szociális kapcsolatok és állampolgári kompetencia fejlesztése. Az osztályfőnöki órák és a történelem, a hon- és népismeret, az állampolgári ismeretek tantárgyak keretén belül a társadalomban és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képességét fejlesztjük. A hangsúlyt az európai és nemzeti azonosságtudat kialakítására, az emberi jogok tanítására, az aktív állampolgári magatartás fontosságára helyezzük. Sokszínű világban élünk, társadalmunkat különböző etnikai, vallási és kulturális közösségek építik fel, közösségünk részei a kisebbségben, hátrányos helyzetben vagy fogyatékkal élők is. Ezért erősítjük nemcsak a toleranciát, hanem az elfogadói, támogatói attitűdöt, a szolidaritást. A társas feladatmegoldások a rugalmasságot, a vitakészséget, a kooperatív tanulási technikák a problémaérzékenységet, a tervezési és döntési képességeket és a másokkal való kapcsolatépítés képességét fejlesztik. A csoportmunkában való együttműködés a tanulóknak jól hasznosítható mintákat ad a konfliktuskezeléshez és – megoldáshoz.

Képességfejlesztésünk harmadik csomópontja a kulturális élmények befogadását és feldolgozását segítő kulturális tudatosság kialakítása. Az emberiség kulturális örökségét nemcsak a művészeti, hanem a természettudományi tantárgyak is gazdagon közvetítik.

A klasszikus értelemben vett műveltséget az irodalom tantárgy mellett az ének-zene, a rajz- és vizuális kultúra, illetve a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyak közvetítik. Ezek

keretein belül változatos, az alkotóképességet előtérbe helyező munkaformák segítik a tanulók énképének, önismeretének kialakulását. Célunk az esztétikai érzék fejlesztése, az önkifejezés, a nyitottság, az elképzelések, és érzések kreatív kifejezési képességének erősítése. Fejlesztjük a manuális képességeket, a térérzékelést, térlátást, a viszonyítási képességeket.

A képzőművészeti és zenei kultúra mindig meghatározó szerepet töltött be intézményünkben, hiszen az emberi lélek szépségre való törekvésének, önkifejezésének csodálatos eszközeit nyújtja. A színvonalas kórusmunka, a képzőművész- és színjátszó kör nevelő hatása életre szóló lehet.

Kultúránknak sok manuális és mozgásos eleme van. A gyermekeket megismertetjük az alapvető kézműves fogásokkal, a tánc- és mozgáskultúrával. Az egész ember formálódásához elengedhetetlen az egészséges életmódra nevelés, a testnevelésóra, a sportkörü foglalkozások, a természetismeret és az osztályfőnöki órák egyes témái révén.

Biztosítjuk a tehetséggondozás és a felzárkóztatás egyéni és csoportos formáit. A diákok öntevékenysége változatos formákban valósulhat meg. Egyéni képességeiknek megfelelően több szakkör, önképzőkör közül választhatnak, részt vehetnek versenyeken, végezhetnek gyűjtő-alkotó munkát.

2.1.4.2. Közösségformálás

Személyes és közösségi életünk alapja Istennel való kapcsolatunk. Az iskolánövérnek szabálya szerint *„megosztjuk egymással adottságainkat, a nekünk juttatott kegyelmeket, de gyengeségeinket is, így járulunk hozzá létünkkel a közösség életéhez. Különösen a közös ünneplésben ismerjük meg és tanuljuk meg értékelni egymást. Szükségünk van a közösség példájára, támogatására, hogy Jézus szabadságában és örömeiben éljünk.”* (Idézet a Küldetésekből)

A közösség formálásának számos színtere van minden életkorban (a közös játék, az ünnepek, kirándulások, az együttes tevékenység és a nehézségek). A közösségek fejlesztése során ki kell alakítani, hogy közösen tudjanak célt kitűzni maguk elé, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk a szociális kompetencia fejlesztésére.

2.2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az intézmény országos ismertségű, sajátos nevelési program és helyi tantervek szerint dolgozik. Nem különül el a nevelés és az oktatás, mert minden tevékenységben a pedagógus egész személyiségével nevel. A nevelés nem csak normák és szabályok közvetítése, hanem személyes példamutatás és jól irányított egyéni ill. közösségi cselekvések szervezése.

Az emberi személyiség kialakulása hosszú folyamat, melynek színtere és eszköze a **közösség**. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője, mind emberi példaképekben, mind olyan értékekben, amelyekre fogékonyak. A szeretetparancs hármasságából kiindulva – szeretni Istent, szeretni embertársainkat, mint saját magunkat – adódik nevelésünk nagy feladata, hogy neveltjeink az igaz értékeket felismerjék, és magukénak vallják.

Fontosnak tartjuk a következők megvalósítását (ezek megjelennek a szaktárgyi órákon is):

- a hitre, reményre, szeretetre nevelést
- a helyes önértékelést, amely se nem túlozza, se le nem becsüli értékeit

- a keresztény családayákká/családapákká való nevelést
- az áldozatvállalást mint örömet
- felelősséget magunk, mások és a teremtet világ iránt
- a mások felé való nyitottságot, befogadókészséget
- a szellemi értékek felismerését, gondolkodásra nevelést
- az egészséges életmód kialakítását, a szabadidő hasznos eltöltését

Mindezek érdekében törekszünk kialakítani a lelkiismeretes iskolai, napközi otthoni, tanulóórai és otthoni munkát, az igényes önképzést, a feladatait megértő és teljesítő tanulói magatartást, kulturált viselkedést az iskolában és az iskolán kívül is. Ezt a célt kétféle, egymással párhuzamosan haladó úton kívánjuk megvalósítani.

- Mindennapos tevékenységbe beépített nevelőmunka, melynek színterei: csoport-foglalkozások, osztályfőnöki órák, kollégiumi foglalkozások, szakórák, szakkörök, tudományos diákkörök, sport, testnevelés, énekkar, hagyományainkhoz kapcsolódó tervezett ünnepélyek, kirándulások, táborok.
- A spontán szerveződő diáktevékenységek felkarolása, segítése, tapintatos felügyelete.

2.2.1. A személyiségfejlesztés főbb területei

- A gyermekek, tanulók érzelmi, akaratí jegyeinek gazdagítása, önismeretük fejlesztése.
- A gyermekek, tanulók műveltségének, világszemléletének, világképének formálása.
- A gyermekek, tanulók életvitelével kapcsolatos személyiségfejlesztési feladatok.
- A magatartás-, viselkedéskultúra jegyeinek gazdagítása.
- Az intézmény szakmai képzésének, elvárásainak megfelelő személyiség formálása.
- Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák kialakítása, fejlesztése.

2.2.2. Életkor szerinti feladatok a személyiségfejlesztésben

Óvodai nevelés területén

Az óvodánkna az a célja, hogy sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődést biztosítsa; elősegítse, megteremtse ennek feltételrendszerét. Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit figyelembe véve vallásos neveléssel, az egészséges életmód kialakításával, érzelmi neveléssel, szocializáció biztosításával, az anyanyelvi, értelmi fejlesztéssel, testi és lelki szükségletek kielégítésével alakítja a gyermek személyiségét.

Általános iskolai nevelés-oktatás 1–4. évfolyamán

A motiváltság fejlesztése (megismerési vágy, alkotásvágy, teljesítményvágy, kíváncsiság, játékszeret, érdeklődés, felfedezési vágy). Képességek fejlesztése (felismerés, összevonás, összehasonlítás, sorképzés, kiemelés, megismerési képesség, megfigyelési képesség, írás és értő olvasás, beszéd és beszédértés, tanulási képesség, tapasztalás). Egészséges életvitel. Befogadóképesség, önkifejezési, önállási képesség. Szociális érzékenység (csoportba tartozás, egymás tulajdonának tiszteletben tartása, barátság) kialakítása. Segítés, együttműködés, verseny, siker- és kudarcfeldolgozás, alkalmazkodás.

Általános iskolai nevelés-oktatás 5–8. évfolyamán

Az első négy évfolyamon megkezdett személyiségfejlesztő tevékenység továbbfejlesztése és kiterjesztése az életkori sajátosságoknak megfelelően. A motiváltság fejlesztése (kötelességtudat, felkészülés a továbbtanulásra). A képességek fejlesztése (elemzés, elvonatkoztatás, problémamegoldó gondolkodás, viszonyítás, általánosítás, osztályozás,

érvelés, asszociálás). A kreativitás, önkifejezés fejlesztése, befogadó magatartás kialakítása (műelemzés, műértelmezés). A reális énkép, önértékelés (emberismeret, önbizalom, önbecsülés, pályaválasztás), öntevékenységi vágy, önállósulási vágy felkeltése és helyes megélése. Előítéletek legyőzése, empátia, tolerancia kialakítása, konfliktuskezelés, vitakészség (érvelés-meggyőzés) formálása. Az egészséges életvitel fontosságának felismerése.

Gimnáziumi nevelés-oktatás és kollégiumi nevelés területén

A belépő évfolyamokkal kapcsolatos feladatok

Az első két év legfontosabb feladata, hogy a tanulók minél előbb otthonosan mozogjanak új környezetükben és szorongásoktól mentesen, önbizalommal és kedvvel végezzék a rájuk váró újszerű feladatokat. Ehhez pontosan és sokoldalúan informálni kell őket az iskola belső életéről, hagyományairól, szabályairól. Ekkor kell kialakítaniuk a személyes feltételeit a szülőkkel való hosszú távú együttműködésnek. Lehetőleg minél több közös program szervezésével elő kell segíteniük a közösség fejlődését, hogy a sok helyről érkező tanulók között érzelmi biztonságot adó személyes kapcsolatok alakulhassanak ki. Meg kell teremteniük a megfelelő légkört ahhoz, hogy az osztály fokozatosan azonosulva az iskola által közvetített értékekhez, igényes és fejlesztő közösséggé váljon minden egyes tanuló számára. A színes, sokoldalú iskolai élet nemcsak a tanulók önismeretét, hanem együttműködési készségét is fejleszti. A tanulási problémák megelőzése szempontjából fontos, hogy az első években a kulcskompetenciák területén meglévő hiányosságok felszínre kerüljenek, s feltétlenül meg kell szüntetni őket, mert különben e problémák később halmozódó tanulási kudarcokhoz vezetnek. Ez a szakasz nemcsak a képességek, hanem a tudományokhoz és művészetekhez való viszonyulások szempontjából is alapozó jellegű időszakot jelent.

A hatosztályos gimnáziumi nevelés-oktatás 7-8. évfolyamán

A hat évfolyamos gimnázium első két évfolyama épít a felső tagozatos szakasz 5–6. évfolyamon folyó nevelő-oktató munkára, amelynek során az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. A 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Feladatunk az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése. Mindehhez előnyben részesítjük az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

A gimnáziumi nevelés-oktatás 9-10. évfolyamán

Feladat a különböző tudományágak mélyebb megismertetése azzal a céllal, hogy a 10. évfolyam végére legyenek képesek reális döntést hozni arra vonatkozóan, hogy egy adott tárgyat milyen szinten tanulnak, és formálódjék az elképzelésük a továbbtanulás irányában. Ehhez elengedhetetlen a helyes önismeret kialakítása, melyben segít a szűkebb és a tágabb közösség. Engedjük gyermekeinket, hogy önállóan cselekedjenek, és ebben tapintatosan segítjük őket!

A gimnáziumi nevelés-oktatás 11-12. évfolyamán

Tudjanak maguknak megfelelő hivatást választani. Alakuljon ki bennük az a felelősségtudat, mely alkalmassá teszi őket a választott pályán való helytállásra, áldozatvállalásra, a közösség szolgálatára. Az élet minden területén legyenek önmagukhoz igényesek.

Személyiségfejlesztő munkánk eredményét jelzi diákjaink pozitív érzelmi és értelmi beállítottsága, az építő jellegű gondolkodás megtalálása és megtartása.

2.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményünkben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A teljes körű egészségfejlesztés keretében a pedagógusaink az intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

Intézményünk mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése, területére terjednek ki.

Az intézményünkben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, amely beépül a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló pedagógiai munkába.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában

- Az egészség fogalma
- A betegség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)

- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni.

A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához,
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Az egészségfejlesztés alapelvei, célja

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges
- életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése, a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Az egészségfejlesztés területei

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetőségével egyeztetett terv szerint szűri, amely szűrés eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak. Ezek a következő területek:

- Hallás
- Látás
- Gerinctartás
- Lúdtalp
- Fogászat

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

Életviteli feladatok
• Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. • A nevelés dimenziói közt az egyik meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat. • Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. • A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.
Tanórai feladatok
Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott céljaink és feladataink: • járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez, • életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához, • eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan, • bővítse ismereteiket. Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés: • Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika stb. • „Egységóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)
Tanórán kívüli feladatok
• Szakkörök • Egységnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap) • Nyári táborok • Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások • Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások • Mindennapi testedzés megvalósítása

2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat

2.4.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

2.4.1.1. Ember és közösség

Az ember természeténél fogva közösségi lény, Isten közösséggé hívta meg az emberiséget az üdvösségre. Az Istent és önmagát kereső ember számára leglényegesebb dolog személyi és közösségi önazonosságának megtalálása. Csak a keresztény értékrenden alapuló légkörben válik egyértelművé a személyiségnek, mint páratlan, egyszeri és megismételhetetlen értéknek a hangsúlyozása, akit nem elsősorban teljesítményeiért, hanem önmagáért fogadnak el, mert így szereti őt az Isten. A személyiség azonban nem elszigetelt individuum, akinek meg kell valósítania önmagát, nem is arctalan tömeg, hanem kapcsolatra, személyes kontaktusra vágyó ember, közösségi lény, aki csak az én-te kapcsolatban válhat azzá, akivé lennie kell, olyan emberré, aki képes a szeretet és tisztelet ajándékozására és elfogadására.

- A közösségi nevelés alapja a kinyilatkoztatásban és a szívbe írt törvényben gyökerező keresztény értékrend. Ezért egyik legfontosabb pedagógiai feladatunk a közösségben ezeknek az értékeknek a képviselője, illetve kialakítása, hogy ezáltal a közösség támogathassa tagjait az értékek életévé válásában.
- Olyan légkört kell teremteni, amely segíti a növendékeket önmaguk és mások elfogadásában, keresztény elkötelezettségük formálásában, ugyanakkor lehetővé teszi a közösség minden tagja számára, hogy szabadon dönthessen Isten mellett. (Szent Ágoston nyomán)
- A közösségeinkben lehetőségeinkhez mérten fel kell vállalni és segíteni azokat, akik élnek és vállalják hitüket, és azokat is, akik még távolabb vannak.
- Fontos feladatunk kialakítani a növendékekben egyfajta szociális érzékenységet, illetve az erre való természetes igényt, mert később a társadalomba kilépve már önállóan kell felvállalniuk ezeket a feladatokat (szegények segítése, közösségi szolgálat).
- A közös segítő tevékenység által nem csak a közösség épül, de annak minden tagja elindul a teljes emberré válás útján. Kialakul benne a nyitottság a másik ember gondjaira, ugyanakkor értékeire is.
- Az egymás elfogadására, toleranciára való nevelés a közösségen belüli különbségeket és konfliktusokat csökkenti.

A közösség egységének megteremtése nemcsak a csoport érdekeit szolgálja, hanem a benne élő és aktívan résztvevő tagok személyiségének fejlődését is elősegíti. Ezért kell nagy hangsúlyt fektetni arra, hogy a kezdeményező készséget növeljük a diákokban. Mindenkinek meg kell tanulnia, hogy alkotó részvételével előrébb vigye közösségének lelki és szellemi egységét. Aki ezt a feladatot iskolai, kollégiumi közösségén belül vállalta, könnyebben alakul olyan felnőtté, aki művelt, nagykorú, keresztény társadalom aktív résztvevője és formálója lehet. Számunkra a közösség egyszerre ajándék és feladat, ezért fontos nevelési feladat a diákok öntevékenységének kibontakoztatása, hiszen csak az önálló, önmaga sorsát tudatosan irányítani és a problémákban dönteni képes ember lesz alkalmas arra, hogy tevőlegesen hozzájáruljon Magyarország kívánatos fejlődéséhez. A szocializáció során a növendékeknek meg kell tanulniuk kezdetben a szűkebb, később a tágabb értelemben vett közösséghez való alkalmazkodást, a közösségnek, mint ajándéknak elfogadását is.

Keresztény intézményként Krisztus közösségünk alapja és forrása, ezért feladatunk úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy felkészüljenek az egyházban történő szerepvállalásra. A XXI.

század veszélyei nemzetünkre és közösségeinkre nézve a globalizáció és a szekularizáció, valamint a családi közösségek felbomlása, ezért kiemelten fontossá válik a keresztény szellemű közösség létrehozása, ami az egyetlen megoldást jelenti értékrendünk megtartásában. Magának az egyháznak is egyre inkább közösséggé kell válnia ahhoz, hogy a ma embere újra rátaláljon, segítségét megtalálja. A jól működő kis és nagy közösség egyúttal mintául szolgálhat a diák későbbi családi közösségének építéséhez is.

2.4.1.2. A közösségi nevelés területei intézményünkben

A közösségfejlesztési célunk olyan emberek formálása,

- akik ismerik és tudatosan vállalják a szűkebb közösség, illetve a társadalom érdekeit, céljait;
- tisztelik a közösség szimbólumait és hagyományait, normáihoz, szokásaihoz alkalmazkodnak;
- szívesen, önként vállalnak közösségi munkát, annak tartalmára, szervezésére önálló javaslataik vannak;
- lendületesen, átgondoltan végzik el közösségi feladataikat, s társaikat is bevonják a munkába;
- szeretik azt a közösséget, amelyben élnek, ragaszkodnak hozzá, kezdeményezően lépnek fel, ha a körülmények úgy kívánják.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei

- **Tanórák:** szaktárgyi és osztályfőnöki órák, csoport- és kollégiumi foglalkozások.
- **Tanórán kívül:** iskolai foglalkozások, szabadidős foglalkozások, ünnepek
 - ✓ Az egyházi ünnepeink alkalmak arra, hogy közösségeinket a Szentlélek intenzívebben formálja. Egy-egy ünnep lehetőség lehet arra, hogy a gyermekek, diákok hitüket bátran felvállalják és megvallják, ami nyílt és őszinte kapcsolatokat teremt a közösség tagjai között.
 - ✓ A rendszeres iskolai szentmisék, lelkigyakorlatok és zárandoklatok a keresztény életvitel közös gyakorlására teremtenek lehetőséget, és erőt adnak ahhoz, hogy a hétköznapi munkáit és feladatait is áthassa az imádság és a szeretet.
 - ✓ Községi összetartozásunk külső jele ünnepnapon az egyenruha, községi napjainkon és programjainkon az egyenpóló.
 - ✓ Községi hangnem, stílus, érzelmi eszköztár alakítása, szokások, hagyományok ápolása tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokon: napközi, tanulószoba, szakkörök.
 - ✓ A személyiség komplex fejlesztésére, az interperszonális kapcsolatok erősítésére szolgálnak az egész gimnáziumot érintő községi programok.
 - ✓ Kirándulások, nyári és téli táborok, közös kulturális tevékenységek (pl.: színházlátogatás) más környezetben is erősítik az egymás megismerésére, elfogadására és segítésére való igényt
- **Községi fórumok:** csoportgyűlések, felelősök választása, diákönkormányzati munka.

Ezeket az iskola szervezi, biztosítja a helyet és a felszerelést, a tanári és egészségügyi felügyeletet, a részvételi díjat pályázatokból fedezzük, vagy a szülők vállalják.

2.4.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink – tanár és diák

- A tanuló elsődleges közössége az osztályközösség, ezért fontos, hogy tudjon ezért tenni; emellett lényeges, hogy a közösség is legyen nyitott, befogadó, toleráns az egyéni tulajdonságokkal szemben, fogadja el a másságot, tisztelje az egyént.
- Az osztály- és iskolai közösségekben olyan közösségi szellemet kell kialakítanunk, amely egymás segítésén, támogatásán alapul, a gyerekek felelősséget éreznek egymás teljesítménye iránt, s a közösen megoldott feladat az egyéni sikerélmény forrása is lehet.
- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőköls erősítésével.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a különbözőségük elfogadása a tanulói közösségben.
- Fejlesztjük a tanulóknál a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja
- A tanuló legyen képes uralkodni az érzelmei és gondolatai felett.
- Személyes kapcsolatok során alakuljanak, fejlődjenek a következő tulajdonságok: őszinteség, megbízhatóság, segítségnyújtás, önzetlenség, jóindulat, figyelmesség, empátia, együttműködés, tolerancia, egymásra figyelés, alkalmazkodó képesség, udvariasság és kölcsönös tisztelet.
- A szabályok elfogadása a tanulásban fejlessze a rendszerességet, az ön- és mások értékelését.
- Minden tantárgy tanítása során törekedjünk arra, hogy segítsük a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel; a tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a különbözőségek elfogadása iránt.
- Tanulóink legyenek tisztában európaiságukkal, ismerjék az európai és a magyar kultúra viszonyát az egyetemes kultúrához;
- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlenül környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált munka, egyéni munka, páros munka, kísérlet, verseny, projekt) fejlesztjük az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzését, önfegyelemre, fegyelemre, szabálykövetésre nevelünk.

Tanórán kívüli, egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai – tanár és diák

- Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal járuljunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.

- A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai – diákok együtt

- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Alakítsa ki a tanulóknak a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

2.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

2.5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák megtartása,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

2.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.5.2.1. Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki tevékenység lényege, hogy a kiemelt kulcskompetenciáknak megfelelően, teret adjunk a nevelési, a tanítási-tanulási folyamatban, a játékban, szabadidő eltöltésében, a tanulók sokoldalú személyiségfejlődésének.

Ezt a sokoldalú fejlesztést a tanulók eltérő képességének, tudásának, személyiségének, adottságának, családi háttérének figyelembevételével kell tervezni.

A tanítási órákon is sok értékes nevelési hatás éri a tanulókat, de egy tervszerűen kialakított nevelési rendszerrel, melynek belső tartalma évről-évre egymásra épül, az életkori sajátosságoknak megfelelően, lehet a nevelő munkánk igazán eredményes.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

A pedagógusok feladatait részletesen a személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza, amelynek része az osztályfőnöki munkaköri leírás is, amennyiben a pedagógus osztályfőnöki teendőket is ellát.

Az osztályfőnök szerepének jellemzői

- komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségének fejlesztésére irányuló tevékenységet végez
- differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt
- rugalmas - nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, igényel.

2.5.2.2. Az osztályfőnök feladatai

- Alaposan ismeri tanítványai személyiségét, az iskola pedagógiai elvei szerint neveli őket, a fejlődés tényeit figyelembe véve formálja személyiségüket, segíti önismeretüket.
- Együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal, kollégiumi nevelővel, összehangolja és segíti munkájukat, látogatja óráikat. Észrevételeit és esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli. Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. pszichológus, védőnő, iskolaorvos, szociális segítő).
- Segíti az osztályközösség kialakulását.
- Tanítási napokon az általános iskolában reggel 7:45-től, a gimnáziumban reggel 8 órától találkozunk osztályával, napindító reggeli kört, imát szervez.
- Tanítványaival osztálykirándulást szervez, továbbá évente legalább egy iskolán kívüli kulturális, szabadidős és egyéb programot szervez és tanulói kíséretet lát el.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. Megkülönböztetetten figyel azokra, akik képességeik alatt teljesítenek, felderíti az okokat és segít kiküszöbölni azokat.
- Elvégzi a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével.
- Szülői értekezletet tart. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel KRÉTÁ-n, telefonon, emailen vagy valamilyen kommunikációs csatornán keresztül.

- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- A törzslap személyi és tanév végi adatainak a bizonyítvánnyal való egyeztetéséért az osztályfőnök felel az iskola igazgatója által kijelölt két összeolvasó-pedagógussal együtt.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelőssével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében, felügyeletében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Az osztályfőnök vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.
- A tanuló félévi osztályzatairól az iskola az iskolai elektronikus napló alkalmazása esetén is köteles az értesítő útján, az osztályfőnök aláírásával és az iskola körbélyegzőjének lenyomatával ellátott írásbeli tájékoztatást adni.

2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 13. pontja alapján

„kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:*
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,*
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,*
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,*
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,*
- c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,”*

Intézményünk alapító okiratában foglaltak szerint ellátjuk a kiemelt figyelmet igénylő vagyis a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küszködő tanulókat. A törvényi rendelkezések szerint szervezzük kontrollvizsgálatukat, fejlesztő foglalkozásaikat.

Beiratkozáskor elkérjük a már létező szakértői javaslatokat. Szeptember 15-ig rendszerezzük, előzetesen fejlesztő csoportba soroljuk a kezdő és a felmenő évfolyamok tanulóit fejlesztendő terület alapján, illetve tájékoztatást adunk a tanulóknak a fejlesztő órákon való részvételi kötelezettségükről, a tantárgyi mentességek érvényesítéséről.

A tantárgyi felmentésekről a szülői kérelem beérkezése után főigazgatói határozat készül, a felmentés tényét, a kedvezményeket a gimnáziumi intézményegység-vezető beírja a digitális naplóba.

2.6.1. A különleges bánásmódot igénylő gyermekkel, tanulóval kapcsolatos feladataink.

2.6.1.1. A kiemelten tehetséges tanulók, gyermekek képesség kibontakozását segítő tevékenységek

„Akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelsőbb fokig, hogy embertársainak mennél nagyobb hasznára lehessen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud.”

(Kodály Zoltán)

A magyar ember legnagyobb kincse évszázadok óta sokoldalú tehetsége, mely népünk fennmaradásának biztosítója. Tehetséges gyermekeinkért felelősséggel tartozunk. Tudjuk, hogy a tehetséges gyermek esetenkénti különbözőségével, igényeivel időnként nehézségek elé állíthatja nevelőit, diáktársait. A katolikus iskola szorgalmazza a tanulók képességeinek fejlesztését, Istentől kapott adottságainak hasznosítását.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 14. pontja alapján
„kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

A tehetség megnyilvánulhat:

- specifikus tanulmányi képesség területén (matematika, nyelvek, természettudományok, társadalomtudományok)
- kreativitás és alkotókészség területén (teljesítményekben mutatkozik meg)
- művészetekben (ábrázoló- és zeneművészet)
- szociális területen (vezetői kvalitások)

Az egyén tehetségének kibontakozásában döntő szerepet játszik a család, a barátok és az iskola szerves együttműködése – a szociális környezet. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Minden gyermek tehetséges valamiben, s ezt a tehetséget egyéni bánásmóddal lehet kibontakoztatni és hatékonyan fejleszteni. Iskolánk eddigi tapasztalatai alapján diákjaink tehetség szempontjából heterogén összetételűek. Az a feladatunk, hogy tehetséges tanítványainknak az órákon kialakított készségek és jártasságok további fejlesztéséhez minél több alkalmat teremtsünk, képességeikhez mért segítséget nyújtsunk. Ezért iskolánk valamennyi pedagógusa arra törekszik, hogy az egyéni aktivitásra épülő módszerekkel biztosítsa azt a tehetséges fejlődést, amire ki-ki egyénileg képes.

A gimnáziumban, amennyiben szükséges az egyes területeken csoportbontással is növeljük az egyéni képességek fejlesztésének hatékonyságát (az idegen nyelvi órákat, a matematikát és az digitális kultúrát minden évfolyamon csoportbontásban tartjuk).

A tehetség ápolásának lehetőségei a tanórákon

- differenciált feladatok
- önálló, közvetlen tanári irányítás nélküli munka 1-2. évfolyamon az „önálló órák” keretében
- szorgalmi feladatok, gyűjtőmunkák
- az egyéni munka váltakoztatása csoportmunkával

- saját gondolatok, saját érdeklődés felhasználása és megbeszélése a környezet, az irodalom, a művészeti és a nyelvórákon
- integrált órák
- a képességek kibontakozásának fontos keretei a 11-12. évfolyamok diákjai számára az érdeklődésük alapján önként választott emelt szintű foglalkozások, melyek különösen alkalmasak az órákon szerzett ismeretek bővítésére és a sikeres továbbtanulás megalapozására.

A tehetség ápolásának lehetőségei a tanórán kívül

- differenciált egyéni foglalkozások
- szabadidős tevékenységek
- szakkörök
- önképzőkörök
- házi, területi és országos tanulmányi és egyéb versenyek
- énekkar
- színjátszó kör
- sportfoglalkozások

A tehetséggondozás újabb területe az iskolai rendezvények, ünnepségek lehetőségeinek kihasználása. Egy-egy ilyen alkalommal a különböző jellegű szerepléseken kívül a szociális kompetencia is jól fejleszthető. Például: szervezői képesség, vezetői képesség, nyilvánosság előtti megnyilatkozás.

A liturgiába való aktív bekapcsolódás kicsi kortól kezdve sokféle képességet fejleszt, és lehetőséget teremt a tanultak alkalmazására. Az előéneklés, a ministrálás, az egyéb oltárszolgálat, a felolvasás mind-mind egyben a nyilvánosság előtti megmérettetés alkalmai a gyermekek számára.

A tanulmányi versenyek nagyszerű lehetőségei a megszerzett ismeretek mérésének.

A versenyek szintjei

- iskolai házi versenyek és pályázatok
- katolikus iskolák közötti, a Katolikus Pedagógiai Intézet által kiírt versenyek
- más felekezeti iskolák által szervezett versenyek
- a Minisztérium vagy pedagógiai szolgáltató intézetek által szervezett helyi, területi és országos versenyek

2.6.1.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 14. pontja alapján
„beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,”

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küszködő gyermekek, tanulók fejlesztését, mert saját fejlődésük és közösségük fejlesztésének gátjává válhatnak.

A közösségben negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások a gyermek családi és óvodai, iskolai kapcsolatzavaraival, érzelmi életének sérüléseivel függenek össze.

A magatartási problémák egy részében a gyökerek a család érzelmi-nevelési körülményeiben keresendők. Abban a kérdésben, hogy a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és a rehabilitációs bizottság dönt.

Megelőzés

Lehetnek olyan jelzések, amelyek előrevetítik a gondot: közöny, passzivitás, érzelmszegénység, érdeklődés hiánya, elkülönülés, közömbösség a társak iránt, túlzott félelem, szorongás, ok nélküli sírás, irigység vagy féltékenységi más gyermekkel kapcsolatban, koncentrációzavar, teljesítményromlás, beszédzavar stressz-helyzetekben, apró holmik eltulajdonítása stb.

A magatartási zavarok egyik, az óvodában, iskolában, kollégiumban leginkább szembetűnő formája az agresszív megnyilvánulásokban fejeződik ki. A magatartási problémák egy része deviáns viselkedéssé válhat.

A beilleszkedési nehézségek leggyakoribb formái

- az együttműködési készség hiánya
- durva hang, durva érintkezési mód
- feltűnni vágyás, imponálni akarás
- agresszivitás, kötekedés, ellenséges, tekintélyellenes viselkedés
- megbízhatatlanság, felelőtlenség
- peremhelyzet a csoportban
- az érzelmi-indulati élet szélsőséges kiegyensúlyozatlansága
- gyenge kudarcűrész

Pedagógiai feladat

Az intézmény egész élet- és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítse a gyermekek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, fizikai és pszichikai teherbíró képességének növekedését. Az intézmény emberközpontú légköre, a közösségi élet nyitottsága nemcsak a teljesítésre, hanem az oldott, közvetlen, bensőséges emberi kapcsolatok alakulására is hason. Az iskolai légkör azt közvetíti az órán és az órán kívüli érintkezések során a gyermek felé, hogy problémáival, érzelmi konfliktusaival kritikus élethelyzetben bizalommal fordulhat nevelőjéhez. Ennek a bizalomnak a kialakítása nehéz feladat, megfelelő ápolása még nehezebb. A beilleszkedési nehézségekkel küzdő kamasz gyereknek a biztonságot adó felnőtt jelenlét, a rendszeres személyes beszélgetések segítséget jelentenek a mindennapi problémák feloldásában. A pedagógusnak igyekeznie kell a megfelelő kontaktus kialakítására a családdal, hiszen a gyermeki személyiség fejlődése szempontjából az otthon az elsődleges nevelési színtér. A család szociális, erkölcsi és hitéleti státusza fontos kiindulási pont a pedagógiai munka során. A szülők megismerése és bevonása a pedagógiai folyamatba célszerű és egyben hasznos is. A gyermek teljesítménye, magaviselete nagyban függ az otthon uralkodó nevelési attitűdtől. Ezen attitűd megismerése fontos feladata a gyermeket tanító, oktató, nevelő pedagóguscsoportnak.

Konkrét pedagógiai tevékenység

Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (fakultatív jellegű) tanórai foglalkozásokat szervezhet: felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából. Ez könnyebbé teszi a pedagógusnak, aki koncentráltabban, személyre szólóan tud foglalkozni a tanulóval, és hatékonyabban lesz képes a differenciálásra, ami elengedhetetlen ezekben az esetekben.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl.

Részképesség zavarok megszüntetése

- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.

- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

További kiemelt területek

1. anyanyelvi (diszlexia, diszgráfia)
2. matematikai (diszkalkulia)

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Diszgráfia, diszlexia esetén Az írás, olvasás elsajátításának, tanulási zavarainak csökkentése, ha lehet megszüntetése. Az elmaradások mielőbbi felismerése, korrigálása. Súlyosabb esetekben speciális szakemberhez kell juttatni a gyerekeket (pszichológus, logopédus, szakorvos, a szakértői bizottság szakemberei stb.)	Diagnosztizálás, okok feltárása (logopédus, pszichológus). Diszgráfia, diszlexia korrekciója: A fejlesztő pedagógus terápiás foglalkozásai, mozgásfejlesztés – finommotoros, nagymozgások erősítése, írástechnikai gyakorlatok (betűelemek, rajzok stb.), betűkapcsolási gyakorlatok, térbeli tájékozódás, kommunikációs képesség fejlesztése, korrekciója. Logopédiai foglalkozások: artikulációs gyakorlatok, akusztikus gyakorlatok (utánzás, térbeli tájékozódás), összeolvasás, olvasástechnika fejlesztése, intonáció, képzeletfejlesztés, szövegértés fejlesztése.	A gyerekek legyenek tisztában problémáikkal. Fogadják el az erre irányuló javítást, segítséget. Működjenek együtt mindenkor segítőjükkal, tanáraikkal, szakemberrel. Legyen az osztályközösség és a család megértő, elfogadó, segítő.
Diszkalkulia esetén A nehézségeket előidéző okok enyhítése, megszüntetése. A tünet intenzitásának csökkentése. A lemaradás korrigálása. Legyen képes a gyermek a matematikai gondolkodás elsajátítására korosztályának megfelelően.	Diagnosztizálás, a legrövidebb időn belül a korrekció megkezdése. <u>Fejlesztő pedagógus, pszichológus:</u> korrigáló korrepetálás egyéni foglalkozással (méret, mennyiség, számfogalom kialakítása), logikus gondolkodás fejlesztése (következtetések, ok-okozat stb.), a sikertelenség, a kudarcélmény minimálisra csökkentése, az érteshez szükséges szókincs biztosítása, megértés gyakoroltatása (elemzés, összehasonlítás), figyelem korrekciója (memóriafejlesztés), önkontroll fejlesztése, kialakítása (önértékelés).	A tanuló legyen partnere segítőinek. Gyakorlásaival önállóan is próbálkozzon problémája megoldásával. Legyen tisztában lehetőségeivel és képességeivel. Vállalja a „küzdést”.

2.6.1.3. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával kapcsolatos feladatok

*„Vegyétek észre, ha egy gyermek különleges.
Nem azért különleges, mert különb akar lenni,
hanem azért, mert nem tud más lenni.”*

(Szabó Magda)

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény 47.§ (1) bekezdése** értelmében:

„A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.”

Az Nkt. 4.§ 25. pontja alapján:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van,
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni,
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába,
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között az *Irányelvek és alapprogramokon* belül megjelentek az *Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához*. A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához ezeket az irányelveket kell figyelembe venni.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 10.§-a (1) bekezdése értelmében A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

„b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékossg típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakra.”

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókon belül megjelent irányelvek és alapprogramok közül a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához elkészített irányelvek figyelembevételével, azok alapján a fogyatékossg típusának, fokának megfelelő fejlesztő program megtalálható a pedagógiai program mellékletei között.

A fejlesztő tevékenység közös célja és feladatai

- a hiányzó vagy diszfunkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok kialakítása.

A tanulók értékelésénél alkalmazott alapelvek, mentesítések

A különféle (pl. osztályozó, javító, felvételi, köztes; különbözeti; érettségi) vizsgákon alkalmazkodni kell a sajátos nevelési igényű tanuló speciális szükségleteihez, így a tanuló számára biztosítani kell bizonyos – az oktatás során is biztosított – kedvezményeket (hosszabb felkészülési idő, írásbeli beszámoló helyett szóbeli, és fordítva, más tantárgy választása, a szokásos segédeszköz-használat biztosítása).

2.6.1.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A felzárkóztató program célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő és egyenetlen oktatási színvonalú iskolából érkező tanulók lemaradásának csökkentése, ill. lehetőség szerint a lemaradás felszámolása, az esélyegyenlőség megteremtése.

A hátrányos helyzetű az a tanuló, aki szegény, illetve alacsony szocioökonómiai státusszal jellemezhető társadalmi réteghez tartozik.

Fő jellemzői:

- testi fejlődése sokszor nem kielégítő, kezeletlen egészségügyi problémái lehetnek
- kevésbé motivált a jó iskolai teljesítmény elérésében, az iskolával szembeni attitűdje negatív
- nevelési hiányosságai vannak
- anyanyelvi szintje alacsony, élményvilága szegényes
- önértékelése alacsony szintű

A felzárkóztatás célja tehát nemcsak az oktatási hátrányok csökkentése, illetve felszámolása, hanem a tanulás iránti érdeklődés felkeltése és fenntartása, és sajátos helyzetekben az anyagi hátrányok enyhítése (eseti kiadások átvállalása).

A hátrányos helyzetű tanuló lehet:

- tanulási zavarral küzdő, akinél alapvető pszichológiai folyamatok tekintetében mutatkozik zavar, pl. nehézséget jelent neki a koncentráció, az információ felvétele, feldolgozása és hasznosítása, bár általános intelligenciája ezt nem indokolja. Az ilyen tanulóval az egyéni foglalkozás lehet a legcélravezetőbb, mert mód nyílik a pszichológiai folyamatok fejlesztésére is a tananyag átadása mellett.
- az előző iskola alacsony színvonala miatt alulteljesítő, akinek a felzárkóztatása történhet csoportosan, mert elegendő csupán a tananyag pótlására és a képességek fejlesztésére szorítkozni.

Diagnosztizálás

Az iskola fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Az intézményegység-vezetők, a helyettesek és a gyermekvédelmi felelős

irányításával az iskola minden pedagógusa felelős e feladat végrehajtásáért. Minden évfolyamon figyelemmel kísérjük a tanulók tanulmányi előmenetelében előforduló problémákat.

Az alkalmazott módszerek

- Naplók rendszeres ellenőrzése
- Az osztályfőnökök és szaktanárok, nevelők jelzései
- Problémafeltáró egyéni és csoportos beszélgetések
- Felmérések, interjúk készítése
- A tanuló vagy a szülő egyéni kérése

A tanulók felzárkóztatását segítő programok, eljárások, módszerek

A felzárkóztató programok, eljárások és módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a tanuló sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.

- Szülő írásbeli értesítése, személyes elbeszélgetés formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban
- Tanórai differenciálás
- Csoportos korrepetálás heti rendszerességgel bármely tantárgyból, ha a pedagógus szükségesnek ítéli
- A személyiség-megismerés módszereinek tudatos megválasztása, a hatékonyabb korrekció és felzárkóztató eljárások alkalmazása
- A tanulás segítése érdekében a felszínre került problémák megoldására az erős motiváció, a szemléltetés, a személyes fejlődést segítő beszélgetések alkalmazása
- A személyre szabott tudatos korrekcióhoz a szülőkkel és szakszolgálatokkal való folyamatos együttműködés
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe véve a gátlások feloldásának segítése és a reális önismeret és önértékelés alakítása, fejlesztése
- A fogyatékos, vagy a nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók számára fejlesztő foglalkozások szervezése
- Egyéni felzárkóztató foglalkozások szervezése a köznevelési törvény 52.§-ának (7) illetőleg (10) bekezdésének figyelembevételével (*Kollégista tanulóval a kollégiumi nevelő illetve a felügyelő tanár is foglalkozhat.*)
- Gyógytestnevelési foglalkozások szervezése
- Kapcsolatfelvétel a családsegítő szolgálattal, amennyiben az okok a családi körülményekre, magatartási rendellenességre vezethetők vissza
- A tanuló mentesítése bizonyos tantárgyak tanulása, illetve e tantárgyaknál az értékelés alól, amennyiben ezt a tanuló egyéni adottsága, továbbá sajátos helyzete indokolja (*Szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján*)
- Egyéni továbbhaladás engedélyezése, annak kikötésével, hogy melyik évfolyam utolsó napjáig kell a tanulónak utolérni a többieket
- Amennyiben a tanuló képességeire vezethető vissza a kudarc, javaslattétel és segítségnyújtás, hogy más típusú nevelési-oktatási intézményben folytathassa tanulmányait
- A gimnáziumi felzárkóztatás egyik lehetősége a leendő tanítványainkkal való kapcsolatfelvétel a nyílt napon vagy más úton történő jelentkezés alapján, melyet előkészítő követ a megadott tárgyakból. Az újonnan felvett tanulókkal szintfelmérő dolgozatot íratunk, ezek alapján a feltárkóztatásra rászoruló tanulókat kiválogatjuk

A program eredményességének értékelési módszerei

- A tanuló előmenetelének ellenőrzése az osztálynapló alapján
- Osztályfőnökök és szaktanárok, nevelők rendszeres beszámoltatása
- Felmérések és kiértékelésük
- Szóbeli, írásbeli beszámoltatás
- Az iskola félévi és év végi értekezletein

2.6.2. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat segítő tevékenységek

A gyermekkori hátrányok feltárása és mielőbbi leküzdése kulcsfontosságú a későbbi boldogulás szempontjából. A nehéz sorsú gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében a gyermekjólét és a gyermekvédelem komplex rendszere kínál többféle beavatkozási lehetőséget. Intézményünkben különös figyelmet szentelünk a gyengébbeknek, a nehezebb körülmények között élőknek. Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Ezért nagy erőfeszítéseket teszünk a tehetséges diákok fejlődése, illetve a gyengébb előképzettségű vagy hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása érdekében. Tesszük ezt annak tudatában, hogy ezzel emberi értékeket mentünk meg, és hozzájárulunk ahhoz, hogy hazánk katolikus értelmiségi rétege a társadalmi mobilitás révén is erősödjön, gazdagodjon, társadalmi kapcsolatainak szélesedésével még inkább kovásza legyen társadalmunknak.

Az intézmény világnézeti elköteleződéséből következően magas a sokgyermekes családok száma. Az intézmény nagy figyelmet fordít a rászoruló gyermekek támogatására. Ebben sokat segít a Svetits Alapítvány. Az osztályokon belüli szolidaritás gyakran segíti hozzá a hátrányos helyzetű osztálytársat a család anyagi erejét meghaladó programokban való részvételhez. A gyermekek védelmét a törvény biztosítja. A törvényi szabályokon túl vállalt feladatai közé tartozik az intézménynek az átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe került családok gyermekeinek támogatása, a lemorzsolódás megakadályozása.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős hátrányok, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén. Elsődleges feladatunk a tanulók szociális hátrányainak felderítése.

Intézményünkben a leggyakoribbak a következők:

- ingerszegény környezet
- elhanyagoltság
- rossz családi körülmény (rossz anyagi helyzet, függőségekkel küzdő szülők, árva, félárva gyermekek)
- helytelen nevelési eljárás

Ezek nyomon követése minden nevelő feladata, különösen az osztályfőnököké és kollégiumi nevelőké. Fokozott odafigyeléssel, egyéni beszélgetésekkel segíthetünk a személyes problémák megoldásában. Ezek a személyes beszélgetések hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit a hiányosságok felszámolása érdekében. Megakadályozzuk, hogy a lemaradás magatartási és lelki zavarok kialakulását idézze elő. Különös törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A nevelőtestület az igazgatósággal együtt törekszik a segítségnyújtás lehetőségeinek feltérképezésére és igénybevételére. A támogatások megítélése a mindenkor hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően történik a rászorultság elve alapján. A szülőknek és a diákoknak tájékoztatást adunk a szociális támogatások helyi, regionális ill. országos lehetőségeiről. A tehetséges és szorgalmas, de anyagi gondokkal küzdő tanulók támogatása, esélyegyenlőségük biztosítása nem csupán egyének és családok, de hazánk érdeke is.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

Folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök megismerik a tanulók szociális helyzetét egyéni beszélgetések során.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában.
- Távollakók számára kollégiumi férőhelyet biztosítunk.
- Diákétkeztetés: - napközis ellátás (tízórai, ebéd, uzsonna) – *általános iskolában*
- ebéd – *gimnáziumban*
- kollégiumi ellátás (reggeli, ebéd, vacsora) – *gimnáziumban*
- Ösztöndíj-lehetőségekről tájékoztatjuk diákjainkat, és bátorítjuk őket a részvételben
- Rendkívüli esetben anyagi támogatást adunk eseti kiadások fedezésére
- Intézményünkben lehetőség van használt egyenruhák cseréjére és vásárlására, ami szintén nagy anyagi segítséget jelent
- Egyéni beszélgetések, fokozott odafigyelés
- Intézményi gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkája

Tanítványainkat arra neveljük, hogy egymás között is észrevegyék, ha valaki segítségre szorul, lehetőségeik szerint támogassák a gondokkal küszködőket, gyengébb, kevésbé tehetős társaikat. Ezek az indíttatások remélhetőleg maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is.

2.6.3. A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai

A gyermek nevelése elsősorban a család feladata, ebben lehet segítségére az állam, az önkormányzat, az iskola. Ez az együttes összefogás eredményezheti egyedül a gyermek életének teljes felkarolását.

Pedagógusaink feladata, hogy a hozzánk beiratkozott gyermekek, tanulók családi hátterét megismerjék. Ennek következtében figyelemmel kísérhetjük és segíthetjük azokat a családokat, amelyek anyagi helyzetük vagy egyéb körülményeik (rendezetlen érzelmi viszonyok, betegség, devianciák, szenvedélybetegség, krízishelyzet a családban) miatt nem képesek egyedül eleget tenni a gyermekneveléssel kapcsolatos követelményeknek.

Intézményünk alapvető feladatának tekinti a gyermekvédelem ügyét. Kiemelt szerepet kap a szociális hátránnyal küzdő gyermekek, családok segítése, befogadása.

Az intézményi gyermekvédelem minden pedagógus feladata, különös tekintettel az igazgatóra, az osztályfőnökökre és a kollégiumi nevelőre. A gyermekvédelmi feladatok koordinátora az igazgató és az ifjúsági- és gyermekvédelmi munkatárs.

Elsődleges a prevenció, feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozzák, veszélyeztetik. Feladat:

- felismerni a problémát,
- keresni az okokat,
- segítséget nyújtani,
- jelezni az illetékes szakembereknek, a Gyermekjóléti Szolgálatnak.

A következő problémák kiemelten akadályozzák fiataljainkat abban, hogy egészséges gondolkodású, érett, felelősségteljes felnőtté váljanak.

• **Az önismeret és a tartós, tartalmas kapcsolatok hiánya**

Rendkívül nehéz fiataljainknak megtalálni önmagukat – gyakran magukra hagyatva – a társadalomban fennálló új és kialakulatlan erkölcsi légkörben. Ha nincs olyan vezérfonal és élő példa, amit láthatnak, és amelyhez a saját életüket igazíthatják, akkor bizonytalanok, zavartak, megkeseredettek és kétségbeesettek lesznek egész életükben. Társadalmi tünet, hogy képtelenek vagyunk kapcsolatokat kialakítani és fenntartani.

• **Veszélyes magatartásformák (devianciák, dependenciák)**

Az önismeret és a tartalmas kapcsolatok hiánya változó társadalmunknak amúgy is alakulóban lévő korosztályát, a tizenéveseket kiszolgáltatottabbakká teszi azoknak a viselkedésformáknak, amelyek elsősorban önveszélyesek, de elburjánzásuk közveszélyt is jelenthet. A kábítószer kipróbáló fiatalok nagy száma, a promiszkúózus magatartásforma elfogadottsága, az alkoholizmus elterjedése nem jelenti azt, hogy ezek az életformák, szokások kívánatosak, népszerűsítendőek és helyesek. Minden erőnkkel segítenünk kell a diákjainkat abban, hogy felismerjék annak veszélyét, ha ilyen szokások felvételére bíztatják őket, és megtanítani azt, hogy hogyan álljanak ellen a környezetükből rájuk nehezedő nyomásnak. Meg kell tanítani diákjainkat arra is, hogy ha a környezetükben veszélyeztetett emberrel találkoznak, akkor kihez fordulhatnak segítségért.

Gyermek- és ifjúságvédelmi feladataink

- A gyermek- és ifjúságvédelmi megbízott az igazgató segítőtársa, aki összefogja az intézmény gyermekvédelmi munkáját, elkészíti az intézmény munkatervének gyermekvédelmi fejezetét, segíti a pedagógusokat gyermekvédelmi munkájukban, tájékoztatja őket a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos rendelkezésekről.
- Figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű, valamint a magatartás-zavaros gyermekek fejlődését.
- Az ifjúságvédelmi felelős az óvónővel/tanítóval/osztályfőnökökkel együttműködve minden tanév elején felmérést készít az iskola veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeiről, javaslatot tehet szociális támogatásukra és pedagógiai gondozásukra.
- Az ifjúságvédelmi felelős az iskolaorvossal együttműködve gondoskodik az egészség-károsodott gyermekek megfelelő foglalkoztatásáról, pályaválasztásuk segítéséről.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket az iskola lehetőségeihez mérten támogatjuk (tanszersegély, ingyenes étkeztetés).
- Szükség esetén lehetőség van arra, hogy a veszélyeztetett tanuló kollégiumi elhelyezést kapjon (amennyiben a közösségbe be tud illeszkedni).

- Probléma felmerülése esetén a szülőknek és/vagy gyámoknak felajánljuk segítségünket.
- A veszélyeztetett gyermekek szabadidős tevékenységét és tanulási előmenetelét figyelemmel kísérjük, és segítünk a hátrányok leküzdésében.
- Drog- és bűnmegelőzési programokat szervezünk.
- Tanácsadást szervezünk tanulóknak, szülőknek, pedagógusoknak.
- Lehetőséget biztosítunk fejlesztő és önismereti csoport szervezésére (viselkedésmódosító eljárások, konfliktuskezelés, tanulói hatékonyságot elősegítő programok), pályaaorientációs tanácsadásra (pálya ismeretéhez kötődő verseny, foglalkozások hiteles bemutatása).
- Mentálhigiénés, egészségvédő programokat szervezünk (táplálkozás, higiénia, sport, relaxációs technikák elsajátítása, kulturálódási lehetőségek).

A gyermekek, tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében intézményünk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekejóléti Szolgálattal, Családsegítő Központtal, Gyermekvédelmi Ügyintézővel, Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottsággal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

2.6.4. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekekkel kapcsolatos feladatok

Az Nkt. 4.§ 13. pontjában a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló meghatározása kiegészült a c) ponttal, amely a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek. A gyermek, tanuló alapvető jogát a képességeiknek, állapotuknak megfelelő tanulásra, pedagógiai ellátásra az állam törvényben deklarálta.

Az osztályfőnök az intézménybe került tanulók körében felméri, vannak-e tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek. A szülők bevonása ebbe a felmérésbe nélkülözhetetlen. Amennyiben vannak ilyen tanulók, ők is kiemelt figyelmet igényelnek. Az osztályfőnök felhívja erre az osztályban tanítók figyelmét és egyeztetik az erre vonatkozó feladataikat.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókon belül az irányelvek között megjelentek a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelvei. Ennek célja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók esetében az adott egészségügyi állapotból eredő sajátosságok és a tankötelezettséggel összefüggő alapvető jogok és kötelezettségek összhangba kerüljenek.

Minden beteg gyermeknek, fiatalnak, akár tartósan, visszatérően vagy átmenetileg tartózkodik a kórházban, vagy hosszabb otthoni rehabilitációra, joga és igénye (szükséglete), hogy játszasson és tanulhasson, mert mindkettő gyermekkorának szerves része. Tanulói szerepének megőrzése biztosítja a folytonosság- és normalitásérzetet – betegségétől függetlenül, vagy annak ellenére.

Az irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként fekvőbeteg-ellátás keretében gyógykezelést biztosító egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben ellátás során

- megvalósuló tanulástámogatás eszközei és formái igazodjanak a gyermek, tanuló aktuális állapotához, az orvosi beavatkozások és gyógykezelések gyakoriságához;
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú terápiák és a kórházpedagógus nevelő-oktatómunkája váljon az egészségügyi intézményi protokoll tartalmi elemévé;
- megvalósuljon a minél teljesebb reintegráció segítése.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként történő nevelésében-oktatásában

- a megvalósítható tanulástámogatáshoz ajánlott optimális „gyermek utat”, oktatási rehabilitációs folyamatot;
- a habilitáció, rehabilitáció érdekében az ellátásban együttműködőket, az egyes szereplők jogait és feladatait, és kijelöli az egyes szakterületek feladatait, az ellátás során együttműködő ágazatközi team-munka sajátosságait;
- a teljes reintegráció segítése érdekében az ellátási folyamat algoritmusát.

Amennyiben intézményünkben valamelyik tanuló tartósan beteggé válik, az irányelvekben foglaltaknak megfelelően gondoskodunk iskolai oktatásáról.

2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény tanulóinak közösségét diákönkormányzat képviseli intézményünkben, így a diákönkormányzat által biztosítja az iskola a lehetőségét, hogy a tanulók összességét érintő ügyekben tájékozódhassanak, valamint azokban a kérdésekben, melyekben a jogszabályok erről rendelkeznek egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák. A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi, jogérvényesítő szervezete, tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Minden tanév szeptemberében osztályonként 2 főt választanak, akik képviselik diáktársaikat a havonta tartott megbeszéléseken. A diákönkormányzatot segítő tanárt az iskola igazgatója bízta meg. A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni az iskolai SZMSZ, Pedagógiai Program, a Házi rend elfogadása előtt.

A Diákönkormányzat feladatai

- A kulturált véleménynyilvánítás formáinak megtanítása.
- Érezhetővé kell tenni a diákok számára, hogy van lehetőségük a környezetük alakítására, a körülmények formálására. Diákönkormányzatunk önkéntesség alapján létrejövő és elkülönülten működő, gondosan körül határolt autonómiájú diákközösségekre épülő, mely megfelelő beleszólással rendelkezik az iskola ügyeibe.
- Jelöljön ki olyan közös értékeken, érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Az iskolánkban működő diákönkormányzatok lehetőséget biztosítanak, hogy a benne résztvevő diákközösségek sokszínű diákéletet, hagyományt teremtő és azt őrző diákközösséget alakítsanak ki.
- Egy tanítás nélküli munkanap programjának megtervezése, megszervezése.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint

- amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztője tanuló vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

2.8. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.8.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti követelményei megegyeznek a helyi tantárgyi tantervekben található követelményekkel. Azok terjedelme miatt nem ebben a fejezetben kerültek elhelyezésre, hanem *a pedagógiai program mellékleteként* a helyi tantárgyi tantervek cím alatt.

2.8.2. Az alkalmassági vizsga szabályai

A 6 és a 4 évfolyamos gimnáziumba a tanulmányi eredmények és a központi felvételi vizsga-eredmények alapján kerülhetnek be a tanulók. **Alkalmassági vizsgát nem tartunk.**

A tanulók felvételénél figyelembe vesszük a magatartás érdemjegyeket a 6. osztály félévi a 6 évfolyamos gimnáziumi osztályokba jelentkezőknél, és a 8. osztály félévit a 4 évfolyamos gimnáziumi osztályba jelentkezőknél.

2.8.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Az Nkt. 50.§ (4) bekezdése alapján „Középiskolában – külön jogszabály szerint szervezett – központi írásbeli felvételi vizsga szervezhető. Helyi felvételi vizsga csak központi írásbeli vizsga mellett, ahhoz kapcsolódva, és csak abban az esetben szervezhető, amennyiben a felvételi évet megelőző három év átlagában a jelentkezők száma több mint kétszeresen meghaladja a felvehető tanulók számát.”

Intézményünkben nem tartunk szóbeli felvételi vizsgát, csak szóbeli elbeszélgetés van a hozzánk jelentkező tanulókkal.

2.9. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A 12/2020.(VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ (1a) pontja értelmében „Az Nkt. 54. § (1) bekezdése szerinti érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét a pedagógiai programban kell szabályozni.”

A tanulmányi rendszerben rögzítésre kerülő érdemjegyekkel kapcsolatos szabályaink

- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben a tanulmányi rendszerben történő rögzítésével rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. **Kivételt képez a következő:** Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését nappali munkarendben az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi az általános iskolában havi, a gimnáziumban félévenkénti rendszerességgel.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor tanulmányi rendszerben értesítő, év végén bizonyítvány és a tanulmányi rendszer útján értesíti. **Az értesítés határidejét a tanév rendje rendeletek tartalmazzák minden tanévben.**
- Értesítő gyakrabban is készülhet, de intézményünk pedagógiai programja szerint. évközben írásban külön értesítőt nem készítünk.
- Az osztályfőnök a szülő kérésére tájékoztatja őt a gyermek tanulmányi előmeneteléről.

Az évközi érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a tanulmányi rendszerben történő rögzítéssel szakmailag indokolható határidőn belül értesíteni kell. Ez a határidő:

- szóbeli felelet esetében a felelet napján tanulmányi rendszerben való rögzítéssel,
- témazáró és egyéb írásbeli számonkérés eredményeit pedig a dolgozatok kiosztásának napján a tanulmányi rendszerben való rögzítéssel.

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban. A témazáró dolgozatok kijavítására a pedagógusoknak három hét áll rendelkezésükre, ezért az elektronikus naplóban az érdemjegyek rögzítésének határideje is három hét.

2.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

2.10.1. A tanuló átvételének és az iskolaváltás szabályai

A tanuló – beleértve az egyéni munkarenddel rendelkezőt is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A

tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja.

Nem zárkózunk el más intézményekből érkező tanulók fogadásától. Az átvétel szabályai a következők:

- Az átvétel adminisztratív feltétele, hogy a tanuló életkora a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően, hogy kiskorú tanuló esetében a szülő írásban nyilatkozzon gyermeke iskolaváltoztatási szándékáról.
- A tanév során más oktatási intézményből átvételt kérő tanulók akkor csatlakozhatnak egy-egy osztályhoz, ha az adott osztály létszáma ezáltal nem haladja meg a maximálisan megengedett létszámot.
- A tanítási év során hozzánk átjelentkező tanulók különbözeti vizsgával vehetők át. Ha olyan középiskolából érkezett, amelynek képzési, tantárgyi struktúrája megegyezik iskolánk képzéseivel, nincs szükség különbözeti vizsga letételére.
- Ha egy tanuló egy másik iskolatípusából jelentkezik, az intézményvezető egyéni elbírálás alapján dönt a különbözeti vizsga vagy az évfolyamismétlés szükségességéről.
- Döntése előtt az intézményvezető kikéri az érintett munkaközösség-vezető véleményét. Iskolaváltoztatási kérelem esetén bármelyik esetben a végső döntés az intézményvezetőé.
- Az átvételről szóló határozatban elő kell írni, hogy mely tantárgyakból és mikor kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak. A határozatot meg kell küldeni a szülőnek, a tanulónak, másolatát a törzslaphoz kell tenni, az eredeti példányt az irattárban kell elhelyezni.
- Az átvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják a keresztény értékeket, az intézmény pedagógiai programját. Erről egy személyes beszélgetés alkalmával tájékozódunk. Plébánosi (lelkési) ajánlás bemutatása kötelező.

Az iskolaváltás egyéb szabályai

Az iskolaváltás jogával a tanulói jogviszonyban lévő diák élhet. Az iskolaváltás engedélyezéséhez a kérelmet az intézmény vezetőjéhez kell benyújtani.

Az általános iskola utolsó évfolyamán tanulóink jelentkezhetnek az intézmény gimnáziumi osztályaiba.

2.10.2. Saját tanulóink tovább haladásának feltételei a hat és négy évfolyamos gimnáziumi képzésre

A többcélú köznevelési intézményben általános iskolai tanulmányaikat befejező tanulók a pedagógiai programban meghatározottak alapján folytathatják tanulmányaikat a megfelelő iskolatípus szerinti nevelés-oktatásban.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 32.§ (4) bekezdésének g) pontja alapján a felvételi tájékoztatóban meg kell határozni a következőket: „*ha a többcélú köznevelési intézmény az általános iskola feladatai mellett a középfokú iskolai feladatok közül legalább egyet ellát, annak szabályait, hogy az iskola tanulója milyen, a pedagógiai programban meghatározott feltételekkel léphet a középfokú iskolai évfolyamokra.*”

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 8.§ (2) bekezdése alapján, „*Ha az egysége iskola az általános iskola feladatai mellett a középfokú iskola feladatai közül legalább egyet ellát, meghatározza a tanuló részére a folyamatos továbbhaladás feltételeit, aminek tartalmi és szervezeti követelményeit pedagógiai programjában rögzíti. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell*

akkor is, ha a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola az – általános iskola és a középiskola feladatait ellátó – egységes iskola tagintézményeként működik.”

Intézményünk az általános iskolai nevelés-oktatás alapfeladat mellett ellátja a gimnáziumi nevelés-oktatás alapfeladatait is, ezért meg kell határozni, hogyan, milyen feltételek mellett haladhatnak tovább az általános iskolai tanulóink a gimnáziumi osztályokba.

Saját általános iskolai tanulóink, amennyiben tanulmányaikat intézményünk gimnáziumi osztályaiban szeretnék folytatni, a köznevelési törvény rendelkezései szerint nem tesznek központi felvételi vizsgát, hanem az alábbi általunk meghatározott feltételek alapján kerülhetnek a hat-, illetve négy évfolyamos gimnáziumi képzéseinkbe.

A 6 osztályos gimnázium 7. évfolyamára felvehető a tanuló

- abban az esetben, **ha a központi felvételi dolgozatot megírta**, de az 5. osztály év végén és a 6. osztály félévkor 4,8 átlaggal vagy annál jobb átlaggal rendelkezett, a felvételi dolgozat eredményét figyelmen kívül kell hagyni
- a hatosztályos gimnáziumba automatikusan felvételt nyer az a tanuló, aki 5. osztály végén és 6. osztályban félévkor legalább 4,85 átlaggal vagy annál jobb, - a készségtantárgyak nélkül- számított tanulmányi átlaggal rendelkezett

A 4 osztályos gimnázium 9. évfolyamára felvehető a tanuló

- abban az esetben, **ha a központi felvételi dolgozatot megírta**, de az 7. osztály év végén és a 8. osztály félévkor 4,8 tanulmányi átlaggal vagy annál jobb átlaggal rendelkezett, a felvételi dolgozat eredményét figyelmen kívül kell hagyni
- a négy osztályos gimnáziumba automatikusan felvételt nyer az a tanuló, aki 7. osztály végén és 8. osztályban félévkor legalább 4,85 átlagot vagy annál jobb, - a készségtantárgyak nélkül - számított tanulmányi átlaggal rendelkezett

2.11. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A továbbhaladás legfőbb kritériuma, hogy a tanuló az adott tanév végén minden tantárgyból legalább elégséges osztályzattal rendelkezzen A nevelőtestület, azonban dönthet az egyes tanulók tovább haladásáról, akkor is, ha az adott ismeretkörben kevesebbet teljesített az átlagnál. Meghatározza azt az időpontot, amikor a tanulónak teljesíteni kell a továbbhaladás feltételét.

A javítóvizsgát minden év augusztus utolsó hetében szervezzük, melynek időpontjáról a szülőket és a tanulót 15 nappal korábban, írásban értesítjük.

Az egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend

A tankötelezettség főszabály szerint iskolába járással teljesíthető. A köznevelési jogszabályok azonban – a törvényben meghatározott feltételek együttes teljesülése esetén – lehetőséget biztosítanak arra, hogy egy tanuló felmentést kapjon a kötelező tanórai foglalkozások alól.

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre **egyéni munkarend** kérelmezhető.

Az egyéni munkarenddel rendelkezőt az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni, azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni

munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

A köznevelési intézményekben tanulók esetében 2019. szeptember 1. napjától a szülő/gyám kérésére az **Oktatási Hivatal engedélyezi** az egyéni munkarendet.

A tanulmányi követelményeket egy tanévnél rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló helyi vizsgabizottság és külső vizsgaelnök előtt. Ezek a tanulók az évfolyamoknak megfelelő tantárgyakból tesznek szóbeli és írásbeli vizsgát. A tanulmányi követelmények rövidebb idejű teljesítése nem jellemző iskolánkban, ennek engedélyezése egyéni elbírálás alapján történik és az intézmény igazgatója dönt.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantárgyi tantervben „A továbbhaladás feltételei” című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének jóváhagyása a nevelőtestület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozó értekezleten átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

- Ha a tanuló tanév végi osztályzata adott tantárgyból „elégtelen”, javítóvizsgát tehet, legfeljebb három tantárgyból. A javítóvizsgán bármely tantárgyból elért „elégtelen” osztályzat esetén, a tanuló tanévet ismétélhet.
- Ha a tanuló tanév végi osztályzata háromnál több tantárgyból elégtelen tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja
- Ha a tanuló tantestületi határozat értelmében a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

3. Helyi tanterv

3.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, a miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését

A jogszabály alapján az iskola a pedagógiai programjának részeként a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tantervben meg kell nevezni az alapjául szolgáló kerettanterveket.

Az intézmények számára a helyi tantervük készítéséhez a 2020-as NAT *Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban és A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként* az irányadó.

3.1.1. A kerettantervek megnevezése, a képzési szerkezet

A Nemzeti alaptanterv alapvető, a nevelési-oktatási folyamat egészét szabályzó dokumentum, amely műveltség területenként adja meg az elsajátítandó műveltség tartalmakat, fejlesztendő készségeket, képességeket, nevelési célokat. Erre épül a kerettanterv, ami egy köztes

szabályzó a helyi tantervek és a NAT között. Helyi tanterveinket a kerettantervek alapján készítettük el, s tartalmazzák helyi sajátosságainkat.

Az intézményben a helyi tantervek készítését megalapozó kerettantervek a 2020-as NAT és az ahhoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettantervek

- az általános iskola 1-4 évfolyamára
- az általános iskola 5-8 évfolyamára
- a gimnáziumok 9-12. évfolyamára
- a gimnáziumok 7-12. évfolyamára

Intézményünk köznevelési alapfeladatai a következők

- óvodai nevelés
- általános iskolai nevelés-oktatás
- gimnáziumi nevelés-oktatás
- kollégiumi nevelés
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása

A képzési szerkezetnek megfelelő óratervek

Alapfeladat	Munkarend	Évfolyamok	Az óraterv jellege
általános iskolai nevelés-oktatás	nappali	1-4.	iskolarendszerű
általános iskolai nevelés-oktatás	nappali	5-8.	iskolarendszerű
gimnáziumi nevelés-oktatás	nappali	9-12.	iskolarendszerű
gimnáziumi nevelés-oktatás	nappali	7-12.	iskolarendszerű

3.1.2. Általános iskolai óratervek

3.1.2.1. Óraterv az 1–4. évfolyam számára

Tantárgyak	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5	5+1
Matematika	4	4	4	4
Környezetismeret			1	1
Idegen nyelv (angol)	+1	+1	+2	2+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Hit- és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Alapóraszám	22	22	22	23
Heti óraszám összesen	22+2+1	22+2+1	22+2+1	23+2+1
Heti óraszám összesen	24+1	24+1	24+1	25+1
Ebből szabadon tervezett órakeret	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	1	1		1

Idegen nyelv (angol)	1	1	2	1
Maximális órakeret	24	24	24	25
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
+A hit- és erkölcsan többletóra	1	1	1	1
+Felhasznált szabad órakeret	2	2	2	2
Intézményi heti óraszám	25	25	25	26

3.1.2.2. Óraterv az 5-8. évfolyam számára

Tantárgyak	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	3	3+1
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		+1		
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Idegen nyelv (angol)	3	3+1	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			+1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Hit- és erkölcsan	1+1	1+1	1+1	1+1
Alapóraszám	27	26	28	28
Heti óraszám összesen*	27+1+1	26+2+1	28+2+1	28+2+1
Heti óraszám összesen**	28+1	28+1	30+1	30+1
Ebből szabadon tervezett órakeret	1	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	1			1
Matematika			1	1
Idegen nyelv (angol)		1		
Hon- és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Maximális órakeret	28	28	30	30
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
+A Hit- és erkölcsan többletóra	1	1	1	1
+Felhasznált szabad órakeret	1	2	2	2
Intézményi heti óraszám	29	29	31	31

* Kötelező alapóraszám + szabadon tervezhető órakeret + a maximális óraszám felüli óraszám

** Heti maximális óraszám + a maximális óraszám felül a Hit- és erkölcstan óra

Megjegyzések az általános iskolai óratervekhez

- A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában a 6. évfolyamon tanítjuk. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 7. évfolyamon tanítjuk.
- Az 5–8. évfolyam alapóraszámait a hon- és népismeret, valamint a dráma és színház tantárgyak 1–1 tanórájával növekednek az intézményi döntés alapján meghatározott évfolyamokon.
- A természettudomány tantárgyakat a 7-8. évfolyamon diszciplináris bontásban tanítjuk.
- A szabad órakeret az alapóraszámokban biztosított tantárgyak óraszámának emelésére fordítottuk, kivéve: az 1-3. évfolyam alapóraszámait az idegen nyelv (angol) tantárgy 1-1-2 tanórájával növekednek intézményi döntés alapján.
- Az Nkt. 6. számú melléklete alapján a heti **második** hit- és erkölcstan óra a heti összes kötelező óraszám fölé került.
- A hittan tantárgyat a 110/2012. Korm. rendelet (NAT) 9. § (1) bekezdés a) pontja szerint a tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni. Ezért az első 8 évfolyamon a Hit- és erkölcstan heti 1 óraszámát vettük az alapóraszámnál figyelembe, a másik hittanóra nem számít bele a napi terhelés óraszámába.
- A szabadon tervezhető órakeretet piros színnel jelöltük, a kötelező alapóraszám felüli óraszámot pedig zöld színnel.

3.1.3. Gimnáziumi óratervek

3.1.3.1. A hatosztályos gimnáziumi óraterv a 7-12. évfolyam számára

Tantárgyak	Évfolyamok					
	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	3	3	4	4	4+1
Matematika	3	3	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	+1					1
Természettudomány					2*	
Kémia	1	2	1	2		
Fizika	1	2	2	3		
Biológia	2	1	3	2		
Földrajz	2	1	2	1		
I. idegen nyelv	3+1	3+2	3+1	3+1	4	4
II. idegen nyelv			3+1	3+1	3+2	3
Ének-zene	1	1	1	1	1	
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Dráma és színház		+1				
Mozgókép-kultúra és médiaismeret						1

Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Hit és erkölcsstan	1+1	1+1	+2	+2	+2	+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Kötött célú óraszám (érettségi tantárgyakhoz)					2*	4
Kötelező alapóraszám	28	28	32	32	30	29
Heti óraszám összesen*	28+1+1+1	27+3+1	32+2+2	32+2+2	30+3+2	29+2+2
Heti óraszám összesítve	30+1	30+1	36	36	35	33
Maximális órakeret	30	30	34	34	34	34
Szabadon tervezhető órakeret	2-1	2+1	2	2	4	5
Felhasznált szabad órakeret tantárgyakhoz	1	3	2	2	3	2
I. idegen nyelv	1	1	1	1		
II. idegen nyelv			1	1	2	
Dráma és színház		1				
Magyar nyelv és irodalom						1
Matematika					1	1
Kötelező alapóraszám	29	27	32	32	30	29
+A Hit- és erkölcsstan többletóra	1	1	2	2	2	2
+Felhasznált szabad órakeret	2	2	2	2	3	2
=Intézményi heti óraszám	32	30	36	36	35	33

* Kötelező alapóraszám + szabadon tervezhető órakeret + a maximális óraszám felüli óraszám

** Heti maximális óraszám + a maximális óraszám felül a Hit- és erkölcsstan óra

Megjegyzés:

- A szabad órakeret **piros** színnel, a kötött célú órakeret **kék** színnel, a maximális órakereten felüli órák **zöld** színnel vannak jelölve.
- Az állampolgári ismeretek tantárgyat a 8. évfolyam helyett a 7. évfolyamon tanítjuk, így a 7. évfolyamon a heti óraszám 29 óra lesz, amihez jön heti 1 szabad óra és a heti 1 hit és erkölcsstan óra. A 8. évfolyamon így eggyel kevesebb óra lesz, amihez jön a heti 3 szabad órakeret, amelyből az egyik a Dráma és színház.
- A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani. Az intézményben a 8. évfolyamon tanítjuk a hatosztályos gimnáziumi osztályban, amely a kötelező alapóraszám része.
- A 11. évfolyamon a heti 4 szabad órából csak heti 3 óra került felhasználásra, a 12. évfolyamon pedig a heti 5 szabad órából csak heti 2 óra került felhasználásra.
- A 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók.

- Kötött célú órakeret: a 11. és 12. évfolyamon legalább 4–4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni.
- Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor már csak további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.
- A kötött célú órakeret felhasználása tanévenként változó lehet, tehát a tanulók választása alapján változhatnak a felhasználások.

3.1.3.2. A négyévfolyamos gimnáziumi óraterv a 9-12. évfolyam számára

Tantárgyak	Évfolyamok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány (kötött célú)			2*	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
I. idegen nyelv	3+1	3+1	4	4
II. idegen nyelv	3+1	3+1	3+2	3
Ének-zene	1	1	1	
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Hit és erkölcsan	+2	+2	+2	+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (érettségi tantárgyakhoz)			2*	4
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Heti óraszám összesen*	32+2+2	32+2+2	30+3+2	29+2+2
Heti óraszám összesítve**	34+1	34+1	33+2	29+2
Szabadon tervezhető óra	2	2	4	5
Felhasznált szabad órakeret tantárgyakhoz	2	2	3	2
I. idegen nyelv	1	1		
II. idegen nyelv	1	1	2	
Dráma és színház				
Magyar nyelv és irodalom				1
Matematika			1	1
Maximális órakeret	34	34	34	34
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29

+A Hit- és erkölcsstan többletóra	2	2	2	2
+Felhasznált szabad órakeret	2	2	3	2
=Intézményi heti óraszám	36	36	35	33

* Kötelező alapóraszám + szabadon tervezhető órakeret + a maximális óraszám felüli óraszám

**Heti maximális óraszám + a maximális óraszám felül a Hit- és erkölcsstan óra

Megjegyzések a gimnáziumi óratervekhez

- A szabad órakeret **piros** színnel, a kötött célú órakeret **kék** színnel, a maximális órakereten felüli órák **zöld** színnel vannak jelölve.
- A gimnáziumban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámában 11–12. évfolyamon folytathatók a tanulók választása szerint.
- A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is. Intézményünkben az **ének-zene** tantárgyat választottuk.
- Kötött célú órakeret: a 11. és 12. évfolyamon legalább 4–4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni.
- Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor már csak további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.
- A 11. és a 12. évfolyamon **mind a kötött célú, mind a szabadon tervezhető** órakeret terhére az érettségi tantárgyak közül a tanuló szabadon választhat.
- A 11. évfolyamon a heti 4 szabad órakeretből csak heti 3 óra került felhasználásra az óratervben (matematika 1 óra és második idegen nyelv 2 óra), a 12. évfolyamon pedig heti 2 óra (magyar nyelv és irodalom 1 óra és matematika 1 óra).

3.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások

A cím folytatása: továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

A kerettantervek által meghatározott óraszám felett kötelező tanórai, valamint a nem kötelező tanórai foglalkozásokat nem szervezünk. Az előző fejezetben található óratervek tartalmazzák a szabad órakereteket, amelyeket többnyire a kerettantervben szereplő tantárgyak időkeretének növelésére fordítottunk. Kivétel az általános iskola 1-3. évfolyama, ahol heti 1-1 szabad órakeretet idegen nyelv oktatására fordítunk.

Igény szerint, a fenntartó jóváhagyásával és támogatásával a kötelező heti óraszám fölött is szervezünk az alapkészségek fejlesztésére, egyéni felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, szakkörök, fakultációs foglalkozások keretében, elsősorban a magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv tantárgyakból, valamint egyes szakmai tantárgyakból.

Ezen kívül tanulmányi kirándulások, versenyek, bemutatók, múzeum-, könyvtár- és színházlátogatások, valamint további szabadidős és sportfoglalkozások, túrák szervezhetők intézményünkben.

Az általános iskola külön pedagógiai programja – amennyiben élnek ezzel a lehetőséggel – tartalmazza az általános iskolai nevelés-oktatásban a kötelező óraszám feletti foglalkozások óraszámát és tananyagát is.

3.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Nemzeti alaptanterv lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára.

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés alapvető feladatait az alábbiakban határozza meg

- a nemzeti műveltség átadása, megőrzése,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

Az iskola helyi tantervei az alábbi általános elvárásoknak felelnek meg

- a bennük kifejeződő értékrendszer tükrözi a NAT-ban meghatározott közös értékeket,
- azonosíthatók bennük a NAT-ban megjelölt fejlesztési területek, nevelési célok,
- kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak, továbbá a bennük foglaltak alkalmasak ezek fejlesztésére, követésére és értékelésére,
- biztosítják a felkészítést a központi felvételire és az érettségi vizsgák követelményeire,
- segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulói csoportok fejlesztését,
- használatuk során érvényesülnek a tanulói, gyermeki jogok és a tanulási esélyegyenlőség,
- útmutatásokkal szolgálnak mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatok, mind pedig a műveltségi tartalmak teljesítéséhez,
- kellően nyitottak a továbbfejlesztésre, a célokhöz alkalmazkodó felhasználásra,
- az iskola arculatára jellemzően töltik meg tanítási-tanulási tartalommal és tevékenységekkel a rendelkezésünkre álló szabad időkeretet,
- intézményünkben a keresztény értékrend érvényesülését tartjuk fontosnak.

3.3.1. Az általános iskolai nevelés-oktatásban

Az alsó tagozat kiemelt pedagógiai feladatai

1-2. évfolyam

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- kezeljük az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket, amelyben logopédus és fejlesztő pedagógus is segíti munkánkat,
- fontosnak tartjuk a tanulási módszerek kialakításának megalapozását
- feladatunk az iskolai fegyelem, figyelem és kötelességérzet kialakítása
- a fejlesztési feladatok érdekében gyakran alkalmazzuk a kooperatív tanítási-tanulási módszereket.
- hangsúlyt kap a szótagoló, elemző, összetevő olvasás-írás tanítása, ez megkönnyíti a helyesírás elsajátítását is.

- idegen nyelvet első osztálytól tanulnak a gyermekek, nagy hangsúlyt fektetünk a szóbeli játékos bevezető szakaszra.
- a délutáni szakkörökön, valamint a legkülönbözőbb sportkörökön intenzív tehetséggondozás és felzárkóztató munka folyik.

3-4. évfolyam

- az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok,
- fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat , a belső motiváció kialakítása, elmélyítése
- változatos tanulásszervezési formák alkalmazása
- a teljesítmények növekedésének elérése érdekében a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük

A felső tagozat kiemelt pedagógiai feladatai

5-6. évfolyam

- elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, kulcskompetenciák megalapozása folyik,
- a szaktanárok mellett fejlesztőpedagógus segíti a tervszerű pedagógiai munkát,
- együttműködési készség fejlesztése
- tanulói tudás megalapozása
- az egészséges életvitel kialakításához megfelelő gyakorlati jellegű egészségneveléssel kívánunk hozzájárulni
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele
- az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

7-8. évfolyam

- ezeken az évfolyamokon a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása történik,
- kiemelt feladat a tanulók pályaválasztásra, pályaaorientációra való felkészítése, amely munkát a nevelési tanácsadó szakemberei is segítik,
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásához járunk hozzá,
- segítenünk kell, hogy tanuló fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra

3.3.2. A gimnáziumi nevelés-oktatás kiemelt feladatai

- a gimnázium 9-12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák
- tovább mélyítjük és megszilárdítjuk az alpműveltséget minden területen, valamint felkészítjük az érettségizőket a pályaválasztásra és a továbbtanulásra,
- korszerű, interaktív nyelvi labor segíti a nyelvoktatást,
- a tanulóknak lehetősége van szakköri keretek között nyelvvizsgákra, versenyekre való felkészülésre,
- a kutatni, elmélyülni, vagy szórakozni vágyó diákok számára az iskolai könyvtár áll rendelkezésre,

A gimnázium 7-12. és 9-12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg, amelynek során:

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását változatos módszerek alkalmazásával kívánjuk megvalósítani,
- az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésükkel,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot és az alapvető képességek kialakítását, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat

3.4. Választható tantárgyak és foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Intézményünkben vannak szabadon választható tantárgyak és foglalkozások. Ezek a következők:

- szaktárgyi, művészeti és sport szakkörök,
- érettségire történő felkészítés

A szakkörök indításának szabályai

- legalább 8 fő jelentkezése esetén indulhatnak,
- a foglalkozások heti 1-2 órában folynak,
- a különböző szakköröket minden tanév szeptember 15-ig a foglalkozást vezető pedagógusok - a tervezett és a főigazgató által előzetesen jóváhagyott tematika alapján – hirdetik meg,

- az órarenden kívüli időben folytatott, illetve egyéni felkészítés esetén nincs osztályozás.

Iskolánkban pedagógusválasztásra nincs lehetőség a választható tantárgyak és az egyéb foglalkozások esetében sem.

3.5. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést az iskola kötelezően vállalja, valamint, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett tehetnek érettségi vizsgát

A két utolsó évfolyamon a tanulók körében végzett előzetes felmérés alapján hirdetünk meg közép- és emelt szintű érettségre felkészítő képzéseket. A felkészítés meghirdetésénél a tantárgyakhoz tanárokat és időpontokat rendelünk.

Ha a tanulók részéről érdeklődés mutatkozik, a középszintű felkészítés a tantervi hálóban megjelölt valamennyi tantárgyból lehetséges.

Emelt szintű érettségre való felkészítésre az alábbi tantárgyakból jelentkezhetnek tanulóink

Magyar nyelv és irodalom	Digitális kultúra
Történelem	Kémia
Matematika	Fizika
Angol nyelv	Biológia
Német nyelv	Földrajz
Orosz nyelv	Testnevelés

Amennyiben a felsorolt tantárgyakból a felkészítés indításához nincs elegendő jelentkező, az iskola törekszik arra, hogy szakkörök és tehetséggondozó foglalkozások indításával segítse a fenti tárgyakból történő felkészülést.

Az érettségre történő felkészítés szabályai közép és emelt szinten

- **A középszintű érettségre** való felkészítés minden tantárgyból órarendi keretek között folyik a kötött célú órakeretet felhasználva a 11. és 12. évfolyamon, ami heti 4-4 óra.
- **Az emelt szintű érettségre** való felkészítés plusz tanórák (fakultáció) keretében biztosított. A csoportok indításának minimális létszáma 8 fő jelentkezése.
- A tantárgyak többségénél a tanulók alapóraszámában az osztállyal együtt tanulnak, s a plusz órákat külön csoportban teljesítik.
- Azon tantárgyak esetében, melyeknél a jelentkezők száma nem éri el az 8 főt, városi szintű érettségi előkészítő foglalkozásokat keresünk.
- A következő tanévre vonatkozó érettségi előkészítő csoport választása a 10. (illetve 11.) osztály második félévében történik. Legalább 8 fő jelentkezésekor indulnak a csoportok.
- Az iskola igazgatója minden év április 20-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról és a felkészítés szintjéről, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak.
- A tanulók a közzétételtől számított két héten belül a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket írásban adhatják le.

- A tanuló által választott tanítási óra a következő tanévben a tanuló számára kötelezővé válik.
- Választott tantárgyat leadni és felvenni csak lezárt tanév után lehet. Ezen döntésen változtatni csak a következő tanév végén van lehetőség.
- A választás véglegesítésekor a szülőnek és a tanulónak írásban kell nyilatkoznia a fentiek elfogadásáról. Amennyiben a tanuló az általa fakultáció keretében tanult tárgyból előrehozott érettségit kíván tenni (10-11. évfolyamon), akkor a második félév anyagából osztályozóvizsgát köteles tenni.

A közép és emelt szintű érettségire való felkészítés a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelölt kerettantervek alapján készített helyi tantárgyi tantervek alapján történik.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 7/A. § alapján

- Az iskola a kerettanterveket tanév szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti azt az iskola helyi sajátosságai alapján. A két évfolyamos kerettantervi szakaszokra meghatározott fejlesztési feladatokat és tanulási eredményeket az iskola oly módon köteles beépíteni a helyi tantervébe, hogy az adott tanévben az adott kétéves kerettantervi szakasz fejlesztési feladatainak arányos elvégzése, valamint a tanulási eredmények arányos elsajátítása megvalósuljon.
- Az iskola és a pedagógus az adott tanulócsoportra igazítva határozza meg a témakörök tananyagának feldolgozásához, az ismétlésre és a gyakorlásra fordított időkeretet.
- Az iskola a magyar nyelv és irodalom tantárgyat magyar nyelv, valamint irodalom tantárgyakra bonthatja.

A helyi tantárgyi tantervek a pedagógiai program *mellékletét* képezik, külön az egyes oktatási szakaszokra:

- az általános iskolai nevelés-oktatás 1-4. évfolyamaira tantárgyak szerint
- az általános iskolai nevelés-oktatás 5-8 évfolyamaira tantárgyak szerint
- a hatosztályos gimnáziumi nevelés-oktatás 7-12. évfolyamaira tantárgyak szerint
- a négy évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás 9-12. évfolyamaira tantárgyak szerint

3.6. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Kötelező érettségi vizsgatárgyak	Választható érettségi vizsgatárgyak
magyar nyelv és irodalom	fizika
történelem	biológia
matematika	földrajz
élő idegen nyelv (angol, német, orosz, francia, olasz)	kémia
	digitális kultúra
	testnevelés
	ének-zene
	vizuális kultúra
	katolikus hittan

A középszintű érettségi vizsga témakörei vizsgatantárgyanként, az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet alapján a következők:

Magyar nyelv
• Kommunikáció • A magyar nyelv története • Ember és nyelvhasználat • A nyelvi rendszer • A szöveg • A retorika alapjai • Stílus és jelentés • Digitális kommunikáció
Irodalom
• Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők • Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők • Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők • Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból • Művek a kortárs magyar irodalomból • Művek a világirodalomból • Színház és dráma • Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom
Történelem
Az ókor • Politika • Ókori civilizációk • Vallások A középkor • Az iszlám világ • Gazdaság, társadalom, állam • Egyház és kultúra Európában és Magyarországon • Magyar őstörténet és honfoglalás • A keresztény államalapítás és az Árpád-kor • A vegyesházi királyok kora A kora újkor • A földrajzi felfedezések és következményeik • A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon • Törökellenes és rendi küzdelmek • Erdély • Magyarország a Habsburg Birodalomban • A felvilágosodás Az újkor • Politikai eszmék • Az ipari forradalom első hulláma • A reformkor • A forradalom és szabadságharc • Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon • A szocializmus

- Polgári állam, nagyhatalmi törekvések
- A dualizmus kora
- A nemzetiségi kérdés Magyarországon

A világháborúk kora

- Az első világháború
- Politikai változások a háború után
- Párizs környéki békék
- Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között
- Politika és gazdaság Magyarországon
- Társadalom és életmód Magyarországon
- A második világháború
- Magyarország a második világháborúban
- A holokauszt Európában és Magyarországon
- Magyarország pusztulása

A hidegháború kora

- A hidegháború kora
- A kétpólusú világ felbomlása
- A kommunista diktatúra kiépítése és működése
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A kádári diktatúra
- A rendszerváltoztatás Magyarországon

A jelenkor

- Nemzetközi együttműködés, globális világ
- Politikai intézmények
- Nemzet

Matematika

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- Halmazok
- Matematikai logika
- Kombinatorika
- Gráfok

Számelmélet, algebra

- Alapműveletek
- A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
- Racionális és irracionális számok
- Valós számok
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Betűkifejezések
- Arányosság
- Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek
- Középértékek, egyenlőtlenségek

Függvények, az analízis elemei

- A függvény
- Egyváltozós valós függvények
- Sorozatok
- Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei

Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Elemi geometria
- Geometriai transzformációk
- Síkbeli és térbeli alakzatok
- Vektorok síkban és térben
- Trigonometria
- Koordinátageometria
- Kerület, terület
- Felszín, térfogat

Valószínűség-számítás, statisztika

- Leíró statisztika
- A valószínűség- számítás elemei

Élő idegen nyelv

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

Digitális kultúra

Szövegszerkesztés

- A szövegszerkesztő használata
- Szövegjavítási funkciók
- Szövegszerkesztési alapok
- Táblázatok és objektumok a szövegben

Számítógépes grafika és képszerkesztés

- Grafika
- A rastergrafika
- A vektorgrafika
- Képek feldolgozása

Bemutató készítés

- Bemutató készítés

Táblázatkezelés

- A táblázatkezelő használata
- A táblázat szerkezete
- Adatok a táblázatokban
- Táblázatformázás
- Diagramok és egyéb objektumok

Adatbázis-kezelés

- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- Az adatbázis szerkezete és kialakítása
- Adatbázis-kezelési műveletek

Publikálás a világhálón

- Webhely felépítése
- Web dokumentum tartalma
- Web dokumentum formázása

Algoritmizálás, adatmodellezés

- Adatszerkezetek, adat be- és kivetel
- Algoritmus leíró eszközök
- Elemi algoritmusok
- Rekurzió

A programozás eszközei

- Programozási nyelv
- Programfejlesztés és környezet

Fizika

Mozgás és egyensúly

- Egyszerű mozgások
- Összetett mozgások
- Ismétlődő mozgások
- Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája
- Gépek

Energia, munka, hő

- Munka, energia
- A melegítés és hűtés következményei

Víz, levegő, környezet

- Víz, levegő
- Környezet

Elektromosság

- Szikrák, villámok
- Elektromosság a környezetünkben
- Generátorok és motorok

Hullámok, kommunikáció, fény

- A hullámok szerepe a kommunikációban
- Képek és látás

Atomfizika, magfizika

- Az atomok és a fény
- Az atommag szerkezete

A Világegyetem megismerése

- A gravitációs mező
- Csillagászat

Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

- A fizikátörténet jelentősebb személyei
- Felfedezések, találmányok, elméletek
- A jelen kihívásai

Biológia

Bevezetés a biológiába

- A biológia tudománya
- Fizikai, kémiai alapismeretek

Egyed alatti szerveződési szint

- Szervetlen és szerves alkotóelemek

• Az anyagcsere folyamatai • Sejtalkotók (az eukarióta sejtben) Az egyed szerveződési szintje • Nem sejtes rendszerek • Sejtes rendszerek • Többsejtű eukarióták • Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak Az emberi szervezet • Homeosztázis, rendszerszemlélet • Kültakaró • A mozgás • A táplálkozás • A légzés • Az anyagszállítás • A kiválasztás • A szabályozás • Szaporodás és egyedfejlődés Egyed feletti szerveződési szintek • Populáció • Életközösségek (élőhely típusok) • Bioszféra • Ökoszisztéma • Környezet- és természetvédelem • Fenntarthatóság Öröklődés, változékonyság, evolúció • Molekuláris genetika • Mendeli genetika • Evolúció • A bioszféra evolúciója
Kémia
• Általános kémia • Szervetlen kémia • Szerves kémia • Kémiai számítások
Földrajz
Tájékozódás a földrajzi térben • A térkép • Tájékozódás térképen és a térképpel • Távérzékelés és térinformatika Tájékozódás a kozmikus térben és az időben • A Világegyetem • A Nap és kísérői • A Föld és mozgásai • Az űrkutatás A geoszférák földrajza • A közetburok földrajza • A levegőburok földrajza

- A vízburok földrajza

A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség

- A földfelszín formálódása
- A külső erők felszínformáló tevékenysége
- A talaj
- A geoszférák közötti kapcsolatok
- A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
- A vízszintes földrajzi övezetesség
- A függőleges földrajzi övezetesség
- A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet

Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században

- A népesség földrajzi jellemzői
- Településtípusok, urbanizáció

A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig

- A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- Integrációs folyamatok
- A globalizáció
- A monetáris világ

Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

- A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
- Magyarország természeti adottságai
- Magyarország társadalmi jellemzői
- A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- Magyarország környezeti állapota
- Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

Európa földrajza

- Európa általános természetföldrajzi képe
- Európa általános társadalomföldrajzi képe
- Az Európai Unió
- Európa regionális földrajza

Az Európán kívüli kontinensek földrajza

- A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe
- Ázsia földrajza
- Ausztrália és Óceánia földrajza
- A sarkvidékek földrajza
- Afrika földrajza
- Amerika földrajza

Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

- A globálissá váló környezetszennyezés és következménye
- Demográfiai és urbanizációs problémák
- Élelmezés és egészség
- A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

Testnevelés	
Elméleti ismeretek	• Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek • A harmonikus testi fejlődés • A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában és a személyiség fejlesztésében • A motoros képességek szerepe a teljesítményben • Gimnasztikai ismeretek • Atlétika • Torna • Zenés-táncos mozgásformák • Küzdősportok, önvédelem • Úszás • Testnevelés és sportjátékok • Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek
Gyakorlati ismeretek	• Gimnasztika • Atlétika • Torna • Küzdősportok , önvédelem • Úszás • Testnevelési és sportjátékok
Ének-zene	
Reprodukálás	• Éneklés • Műelemzés
Befogadás	• Zenetörténet • Zenefelismerés • Zeneelmélet • Dallamírás
Zenei alkotótevékenység	• Dallamalkotás
Vizuális kultúra	
ALKOTÁS	
Vizuális eszközök	• Vizuális nyelv • Technikák
Tevékenységszintek	• Ábrázolás, látványértelmezés • Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás
BEFOGADÁS	
Vizuális eszközök	• Megjelenítés sajátosságai • Technikák
Tevékenységtérületek	• Vizuális kommunikáció

- Tárgy és környezetkultúra
- Kifejezés és képzőművészet

Katolikus hittan

I. BIBLIA – ÓSZÖVETSÉG

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig.
Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek

II. BIBLIA – ÚJSZÖVETSÉG

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján
4. Az apostolok kora az Újszövetség fényében.
Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

III. EGYHÁZTÖRTÉNELEM

5. Az egyház ókora és középkora
6. Az egyház újkora és legújabb kora

IV. DOGMATIKA

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)
(A görög szertartású vizsgázók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)
8. Az Eukarisztia és a szentségek (A görög szertartású vizsgázók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

V. ERKÖLCSTAN

9. Az ember erkölcsi lény
10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

VI. ALAPVETŐ HIT TAN

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága
12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

3.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése csak világosan megfogalmazott követelmények alapján lehetséges. Az ismeretek számonkérése nem nélkülözheti a folyamatosságot. A Nemzeti alaptanterv és a tantárgyi kerettantervek, az azok alapján elkészített helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák a követelményeket. Ezek jelentik a számonkérés alapját minden intézményben.

3.7.1. Az ellenőrzés és értékelés általános elvei és követelményei

Az értékelés szempontsora a tantárgyak követelményrendszerén alapszik. A pedagógus a tanulók teljesítményét a tanítási év során rendszeresen érdemjegyekkel értékeli. A tantárgyi értékelés és osztályozás, valamint a naplóba történő bejegyzése a szaktanár kötelessége.

- Az ellenőrzés, értékelés, osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszt a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önértékelésre készítet.
- Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Az értékelést a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell.

- Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénileg is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák, akár elismerő, akár elmarasztaló, legyen igazságos és a bizalomra építő.

Követelményrendszerünk fontosabb elvei

- Csak az iskola helyi tantervében elfogadott tananyagot követeljük meg.
- A követelmények megállapításánál figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, beépítjük a tanulócsoportok és az egyes tanulók képességeit, a tanuláshoz való hozzáállást.
- A követelmények megfogalmazása során összhangot teremtünk az egyes tantárgyak között.
- A követelmények betartásának célja nem az elriasztás, hanem az igényesség elvét tartjuk fontosnak.

Sokrétű követelményrendszerünket a nevelési és az oktatási feladatoknak megfelelően tantárgyi, magatartási és szorgalmi egységekre bonthatjuk.

- A tantárgyi követelményeket a NAT alapján iskolánk helyi tanterve tartalmazza. A tantárgyi megmértetés tanórai és tanórán kívüli követelményeit az egyes tantárgyi tantervekben foglalmaztuk meg. A tanév elején közölt elvárásokon, a tanév során nem változtatunk, ezáltal biztosítjuk a következetességet és a kiszámíthatóságot.
- A magatartási követelményeket alapvetően az intézmény keresztény nevelési elvei és értékrendje határozza meg.
- A szorgalmi követelmények - a diákoknak a tanuláshoz, munkához való viszonyát fejezik ki

Az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek és igyekezzünk őket úgy nevelni, szeretni, hogy szabadnak érezzék magukat. Azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük bennük, és abban segítünk, hogy az ehhez vezető utat megtalálják.

Az értékelés alapelvei

- folyamatosságot biztosítson,
- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű,
- az iskolai és munkaközösségi követelményrendszerre épüljön,
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egzséges arányát,
- legyen tárgyyszerű (melyek az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás),
- félelemmentes légkörben történjen.

3.7.2. Az ellenőrzési és értékelési módok diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

- Az értékelés folyamatos megfigyelésen alapul. Mindig a gyermek érdekében a fejlesztés és megerősítés szándékával történik.
- Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát.

- A tanulói teljesítmény értékelésekor visszajelzést kapunk és adunk a tanítás-tanulás eredményéről (cél ---> tanítási-tanulási folyamat ---> eredmény; visszajelzés: a tanuló felé, a tanítási-tanulási folyamatra, a célrendszerre).
- Az értékelés változatos módszereit használjuk:
 - ✓ diagnosztikus és formatív (formáló-segítő értékelés, alakító, a folyamatba beiktatott, a tanuló számára pontos eligazítást nyújtó),
 - ✓ szummatív (lezáró-összegző, nagyobb egységek végén megejtett értékelés és minősítés).
- Általános iskola felső tagozatától alkalmazzuk a beszámoltatás korszerű módszereit (prezentáció, projektmunka), tehetséggondozásban a tanulói portfólió készítésének és értékelésének módszerét.
- Csak azt értékeljük (osztályozzuk), amit korábban megtanítottunk és meggyőződünk az elsajátításáról.
- Az értékelés legyen folyamatos, igazságos, körültekintő, következetes, humánus (egyévre szóló).
- Igyekezzünk egyértelműen megfogalmazni a követelményeket és az értékelési módszereket az egyes tantárgyakban. A tanuló tudja és értse milyen teljesítményt és milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- A tanuló értékelése a tanév során ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetet, vegye figyelembe a teljesítmény változásának irányát.
- A tanév végi értékelés az egész éves szorgalmi időszak alatt nyújtott teljesítményen alapuljon!
- A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza - teljes jogkörrel és felelősséggel.
- A tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük, de ne minden tevékenységét és ne mindig osztályozzuk.
- Az ellenőrzés terjedjen ki az írásbeli házi feladatra, a füzetvezetésre is.
- Használjuk fel a tanulók véleményét egymás feleletéről a sajátos tanulási módszerek, követelmények tudatosítása érdekében.
- A jól megválasztott értékelési szempontok nagy segítséget nyújtanak a tanulók önellenőrző, önértékelő képességének kialakításában.
- Az év végi osztályzatnak értékállóknak kell lennie. Ezért győződjünk meg az eredményességről – a belső értékelési rendszeren kívül - külső felmérésekkel, vizsgálatokkal is.

A gyermek szülőjének joga és kötelessége gyermeke tanulmányi előmenetelét figyelemmel kísérni. A pedagógus feladata folyamatosan informálni a szülőt a tanuló teljesítményéről.

3.7.3. Az értékelésnél alkalmazott módszerek

Értékelési mód	Az értékelési módszer szerepe
Diagnosztikus	• Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről. • Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére. • Az értékelés nem jár érdemjeggyel.
Formatív	• Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud, és mit nem tud, vagyis segítse a tanuló önértékelését. • Az értékelés nem jár érdemjeggyel.

Szummatív	Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.
------------------	--

Az ellenőrzés formái

Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
- szóbeli felelet - javító vizsga - osztályozó vizsga - különbözeti vizsga - kiselőadás	- írásbeli felelet - témazáró dolgozat - házi dolgozat	projektmunka

Személyes, szóbeli értékelés történik

- a tanítási órákon a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad,
- a tanár megragadja a tanórán kívüli lehetőségeket is,
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor,
- a fogadóórákon,
- a szülői értekezleteken az osztályfőnök által,
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás- és szorgalomjegyek kapcsán,
- az osztályfőnök által a naplók felülvizsgálatakor,
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok, vetélkedők stb. kapcsán),
- a tantestület előtt (szélsőséges esetekben),
- az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán),
- szöveges értékelés: a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, illetve problémás tanulók).

Az értékelés - osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Az egyes fokozatok tartalmát a tantervi követelmények határozzák meg.

A fentiekől eltérően az általános iskola 1. osztályát, a 2. osztályos I. félévet szövegesen értékeljük:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt és
- nem felelt meg minősítést alkalmazunk.

A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékelést bejegyezzük az elektronikus naplóba. A szülő a kapott belépési kóddal rendszeresen tájékozódik az elektronikus napló bejegyzéseiről.

Az érdemjegyek tartalma

Érdemjegyek	Értékelés tartalma
5 (jeles)	Kiemelkedő tárgyi tudás, szabatos megfogalmazás, képesség az önálló ismeretszerzésre, anyagfeldolgozásra, tanórai aktivitás jellemzi tanulmányi munkáját.
4 (jó)	A tanulónak megfelelő a tárgyi tudása, a tananyag összefüggéseit érti, jó szintű a kifejezőkészsége, az önálló ismeretszerzésre való képessége, tanórai aktivitása.
3 (közepes)	Bizonytalan tudás, egyenetlen teljesítmény és aktivitás, önállótlan, a beszámoltatások alkalmával tanári segítség igénylése, hiányos fűzetvezetés, kifogásolható külalak jellemzi a közepes rendű tanulót. Önálló tanulásra, ismeretszerzésre csak segítséggel képes, ismereteiről nem tud összefüggő szöveg formájában számot adni.
2 (elégséges)	A tanuló tudása töredékes, a tananyag összefüggéseit nem képes megérteni, ismereteinek alkalmazásában önállótlan, fűzetvezetése tanulását nem segíti. Számonkérések alkalmával jelentős segítséget igényel, csak kérdésekre válaszolva tud ismereteiről számot adni.
1 (elégtelen)	A tanuló tudása nagyon hiányos, a tovább haladásához nem elegendő. A tanév végi osztályzat az egész tanévben nyújtott teljesítményt minősíti. Az osztályzat az érdemjegyeken alapul, melyek közül a témazáró dolgozatok a félévi és év végi dolgozatok súlyozottan számítanak. Ügyelünk arra, hogy a félév és a tanév során szerzett érdemjegyek számtani átlaga alapján állapítjuk meg a félévi és év végi érdemjegyet.

Az értékelés rendje az 1-4. évfolyamon témazáró dolgozat, osztályozó és javítóvizsga esetén:

Értékhatar %-ban	Érdemjegy
91 %-tól	Jeles
81 %-tól	Jó
67 %-tól	Közepes
51 %-tól	Elégséges
50 % alatt	Elégtelen

Az értékelés rendje 5-8. évfolyamon a témazáró, valamint a javító és az osztályozó vizsgákon:

Témazárón	Érdemjegy	Javító és osztályozó vizsgán
85 %-tól	Jeles	85 %-tól
70 %-tól	Jó	70 %-tól
55 %-tól	Közepes	50 %-tól
35 %-tól	Elégséges	30 %-tól
35 % alatt	Elégtelen	30 % alatt

Az értékelés rendje a 7-12. évfolyamon a témazáró, valamint a javító és az osztályozó vizsgákon:

Témazárón	Érdemjegy	Javító és osztályozó vizsgán
80 %-tól	Jeles	80%-tól
60 %-tól	Jó	60%-tól
40 %-tól	Közepes	40%-tól
25 %-tól	Elégséges	25%-tól
25 % alatt	Elégtelen	25 % alatt

A táblázatokban megállapított százalékoktól a pedagógus a számonkért tananyag nehézségi fokától függően, saját belátása szerint, eltérhet.

3.7.4. A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése

A nevelőtestület állapítja meg a magatartás és szorgalom minősítésének elveit, amelyeket a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel meg is ismertetnek. A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítésében az osztály közössége, valamint az osztályban tanító pedagógusok is részt vesznek. A magatartás és szorgalom minősítésénél a következő szempontokat vesszük figyelembe

A magatartás minősítésének elvei
• a tanuló magaviselete tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon, szünetben, • a tanuló viszonya a közösséghez, • a tanuló tanuláshoz, munkához való viszonya, • a tanulókra vonatkozó jogszabályok, belső szabályok (házirend) betartása, • személyiségjegyek és azok változásai, • viselkedési normák, az általános emberi értékek elfogadása, • a félév folyamán milyen elismerési, illetve elmarasztalási formákban részesült. A magatartás értékelésének négy fokozata van: példás, jó, változó, rossz.
A szorgalom minősítésének elvei
• a tanulmányi követelmények képességekhez viszonyított teljesítése, folyamatossága • kötelességtudat, • érdeklődés, aktivitás, önként vállalt feladatok, • az önálló ismeretszerzésre való törekvés. A szorgalom értékelésének négy fokozata van: példás, jó, változó, hanyag

3.8. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

3.8.1. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások rendje

A tanulók tárgyi tudását rendszeresen értékeljük írásban és szóban, évközből érdemjegyekkel. Az ötfokú osztályozási skálát alkalmazzuk a tárgyi tudás minősítésekor.

- A szaktárgyi követelmények teljesítésének értékelése a szakmai munkaközösség által kidolgozott, egységes (vagy arra irányuló) minősítési rendszer alapján történik, melyet a tanulók a tantárgy tanulásának kezdetekor megismernek.
- A közbülső osztályzatok megállapítása a tanári gyakorlatnak megfelelően történik.
- A gimnáziumi értékelési rendszerünkben az érettségi vizsga standardizált követelményeihez igazodunk, de ajánlasként a pedagógiai program is tartalmaz teljesítményskálát az egyes osztályzatokhoz.

Az értékelés különböző fórumokon, kisebb, illetve nagyobb közösség előtt történik:

- osztályfőnöki és szaktárgyi órákon,
- szülők előtt: szülői értekezleten, fogadóórán,
- osztályközösség előtt, iskolaközösség előtt.

A tanév során szerzett érdemjegyeket szóbeli ellenőrzéskor a minősítés pillanatában, az írásbeli dolgozatok esetében a kijavítás után ismertetjük a tanulókkal.

Az írásbeli dolgozatokat három héten belül (*15 munkanap, melybe a tanítási szünetek nem tartoznak bele*) kell kijavítani és az érdemjegyeket ismertetni a tanulókkal. Az értékelés kritériumait minden esetben közöljük.

Az érdemjegyeket legrövidebb határidővel, az írásbeli dolgozatokat a kiosztás napján, a szóbeli feleletek érdemjegyeit a felelet napján bevezetjük az elektronikus naplóba.

A félév érdemjegyeinek számát a melléklet tartalmazza, de általában arányos a tantárgy heti óraszámaival. Legalább félévente négy érdemjegye legyen a tanulónak az adott tantárgyból. Ajánlott továbbá, hogy havonta – lehetőség szerint – egy-egy érdemjegyet szerezzen a tanuló. Közismereti tantárgyakból átlagosan legalább havi egy jegyet kötelező adni. Lehetőség szerint feleltetünk szóban is.

3.8.2. Az egységesen alkalmazott mérési-értékelési rendszerünk

- A félévi, ill. év végi osztályzatok kerekítési szabályait a tantestület szavazza meg, hogy mitől adjuk meg a jobb jegyet.
- A témazáró dolgozatok az átlag számításánál két jegynek számítanak.
- A teljesítmények értékelése munkaközösségenként egységes.
- Az év végi osztályzat kialakításánál egész éves átlagot számítunk. Ugyanakkor tekintettel vagyunk a hetedik évfolyamra különböző felkészültséggel érkező, valamint a felsőbb évfolyamokra később csatlakozó tanulókra.
- A gimnáziumban a tanulók minden év végén egy-egy tárgyból vizsgát tesznek, melynek tételsorát február közepéig kiadjuk, és amelynek érdemjegye 3-szoros súlyú.
- Az iskolai nagydolgozat soha nem érheti meglepetésszerűen a tanulókat, a témazáró dolgozatokat a megírás napjához képest egy héttel előre jelezni szükséges.
- Nagy dolgozat, témazáró egy-egy didaktikai egység lezárása, összefoglalása után történik, a szaktanár akarata szerint, de a tanulókat informálva erről.
- Egy tanítási napon két nagy iskolai dolgozat (témazáró) írásánál többre nem kerül sor (ez természetesen nem zárja ki egy-egy órai tananyag tudásának ellenőrzését más tantárgyból akár írásban is).
- A félév végén, illetve a tanév szorgalmi időszakának befejezésekor a megszerzett érdemjegyek alapján megállapítjuk a tanulók osztályzatait az egyes tantárgyakból.
- A tanulók tantárgyi teljesítményét a tantárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza teljes joggal és felelősséggel.
- A magatartás és szorgalom értékelése és minősítése az osztályfőnök feladata és joga, melyet a szaktanárok és az osztály tanulói véleményének meghallgatása után gyakorol.
- Az osztályzatok végleges megállapítására szolgál a félévi és az év végi osztályozó értekezlet. Itt ítéli oda a tantestület a dicséreteket, jutalmazásokat.

A tanulók minden kiemelkedő, pozitív megnyilvánulását külön értékeljük

- a kiemelkedő szaktárgyi tudást szaktárgyi dicsérettel,
- tanulmányi és sportversenyeken elért eredményt (amely adott esetben lehet a helyezés nélküli jó szereplés is) szaktárgyi, igazgatói, nevelőtestületi dicsérettel,
- a kiemelkedő tanulmányi munkát, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicsérettel,
- a diákok külön feladatok sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy főigazgatói dicséretben részesíthetők,

- a közösségben végzett kiemelkedő munkát osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi
- dicsérettel jutalmazzuk (közösség = osztály-, évfolyam-, iskola-, kollégiumi közösség, diákönkormányzat, versenycsapat – sport - tanulmányi, diákkör).
- kiemelkedő, a kötelező tananyagon túli tanulmányi vagy más jellegű, az iskola híret öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók könyv-, vagy tárgyjutalomban részesülhetnek, melyet ünnepélyes körülmények között hirdetünk ki és adunk át.

Az érettségi vizsgán nyújtott teljesítmény alapján a tanuló szaktárgyi és/vagy általános dicséretet kaphat színvonalas írásbeli és/vagy szóbeli feleleteiért a vizsgáztató tanár, illetve a vizsgabizottság javaslata, döntése alapján.

A dicséreteken túl a tanuló a tanév végén, ballagáskor, érettségien, vagy egyéb alkalommal oklevél-, könyvjutalomban részesülhet a fenti eredményességet figyelembe véve.

A félévi osztályzatokat tartalmazó elektronikus naplóból kinyomtatott félévi értesítőt megkapják a tanulók a tanév rendje rendeletben meghatározott határidőn belül. Dátum: a félév utolsó napja. Az osztályfőnök aláírását az iskola körbélyegzőjével hitelesíti.

A bizonyítványba a tanév végi osztályzatokat jegyzi be az osztályfőnök: minden osztályzatot betűvel. Dátum: az utolsó tanítási nap (12. évfolyamnál a számukra utolsó tanítási nap).

A megállapított dicséretek az elfogadott záradékok szerint jegyzi be az osztályfőnök. Nevelőtestületi és főigazgatói dicsérethez főigazgatói/intézményegység-vezetői aláírás és körbélyegző, osztályfőnöki és szaktárgyi dicsérethez osztályfőnöki aláírás szükséges. Szaktárgyi dicséretet félévkor a tantárgy osztályzata melletti „d” jelzéssel jegyezzük be. A dicséretek záradékkal is bejegyezzük.

3.8.3. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól (a fejlesztő nevelés-oktatásban részt vevő tanuló kivételével)
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a tanulónak – az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével – egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven

tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Különbözeti vizsgát azokból a tantárgyakból kell tennie, amelyeket korábban nem tanult.

A különözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsgák időpontja: augusztus 15. és 31. közötti időszakban

Pótló vizsga

Ha a vizsgázó a vizsgát neki fel nem róható okból meg sem kezdte, vagy megkezdte, de befejezni nem tudta, pótlóvizsgát tehet.

3.8.4. A tanulmányok alatti vizsgák számonkérésének formái, az értékelés rendje

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 65. § (5) bekezdése alapján „*A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.*”

A tanulmányok alatti vizsgák számonkérésének formája

Minden tantárgy esetében írásbeli és szóbeli vizsga van.

Kivéve a digitális kultúra, testnevelés, ének-zene, és vizuális kultúra tantárgyakból, amelyekből gyakorlati és szóbeli vizsga, a matematika és a latin nyelv, amelyből csak írásbeli vizsga, a hittan, amelyből csak szóbeli vizsga van.

Eltérés ettől abban az esetben lehetséges, ha a tanuló határozattal rendelkezik, pl. SNI, BTMN esetében.

Az írásbeli (gyakorlati) és a szóbeli vizsgarészt 60% - 40% súlyozással vesszük figyelembe a végső osztályzat kialakításánál.

A vizsgák időtartama:

- Az írásbeli és gyakorlati vizsgák 60 percesek.
- A szóbeli vizsgák legfeljebb 15 percesek, az idegen nyelv kivételével valamennyi tantárgy esetén 30 perc felkészülési idő előzi meg.

A tanulmányok alatti vizsgák értékelésének rendje

Az egységes javítást és értékelést a tantárgy szakmai munkaközösség vezetője által adott útmutató biztosítja. Az értékelés a gimnáziumi osztályokban az érettségi dolgozatok értékelésének megfelelően történik.

Az értékelés százalékos sávjai az általános iskolai 5-8. évfolyamos osztályokban és a gimnáziumi osztályokban a következők

Százalékos határok	Érdemjegyek
80-100%	jeles
60-79%	jó
40-59%	közepes
25-39%	elégséges
0-24%	elégtelen

Az értékelés százalékos sávjai az általános iskolai 1-4. évfolyamos osztályokban a következők

Százalékos határok	Érdemjegyek
91 %-tól	Jeles
81 %-tól	Jó
67 %-tól	Közepes
51 %-tól	Elégséges
50 % alatt	Elégtelen

A vizsga eredményét a tanulóval egy héten belül közölni kell.

A vizsgák követelménye a NAT által meghatározott és a helyi tantervben szereplő, az arra a tanévre vonatkozó tananyag, melyet a pedagógiai program melléklete tartalmazza tantárgyanként, évfolyamonként bontásban.

3.8.5. Az előrehozott érettségi vizsgát tett tanulóknak az adott tantárgy tanulásával kapcsolatos eljárásrendje

Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt egyes érettségi vizsgatárgyból első alkalommal letett érettségi vizsga, amely lehető

- idegen nyelvekből, digitális kultúrából a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban, továbbá
- olyan érettségi vizsgatárgyból, amelyeknél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy, tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző tanévek valamelyikében lezárul, először a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.

Tehát előrehozott érettségi vizsga vagy a középiskola helyi tanterve szerint lezárt tantárgyakból vagy osztályozó vizsga letétele után tehető, így a tanuló az adott tantárgy pedagógiai programban előírt középszintű követelményeit teljesítette.

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évisméltés esetén e tantárgy tanulásával kapcsolatban a pedagógiai programban foglaltak szerint kell eljárni.

Intézményünk eljárásrendje

- Az előrehozott érettségi vizsga letételének szabályait a 100/1997. (VI. 13.) az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló Kormányrendelet 9.§ (3) 81 bekezdés b) pontja, valamint a 11.§ (1) bekezdése, illetve (2) bekezdés b) pontja szabályozza.
- Első és második idegen nyelvekből – néhány speciális esettől eltekintve – az előrehozott érettségi letételét leg hamarabb a 11. évfolyamon engedélyezzük.
- Azok a tanulók, akik előrehozott érettségi vizsgát tettek, mentesülnek a tantárgy tanóráinak további látogatása alól.
- Kivételt képez, ha az adott tárgyból középszintű érettségi vizsgát tett, és ugyanabból a tárgyból emelt szintű képzésben vesz részt. Az emelt szinten a felkészítő órákat továbbra is látogatnia kell, az azokon való részvétel mulasztás és előmenetel szempontjából is kötelező.
- Évisméltés esetén azoknak a tantárgyaknak a tanulása alól szintén mentesülnek, amelyből előrehozott érettségi vizsgát tettek.

3.9. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposág, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

3.9.1. Az otthoni felkészülés szerepe

Iskolánk a házi feladatot elengedhetetlen pedagógiai eszköznek tartja a kitűzött oktatási cél elérésében. Segíti a tanulót az órán hallott ismeretek rendszerezésében, elmélyítésében, kreatív alkalmazásában. Nagymértékben hozzájárul a helyes önismeret kialakulásához.

- a tanórákon tanult ismeretek bevétele, azok gyakorlatban való alkalmazása,
- a következő tananyag egység vagy tanóra előkészítése,
- az összefüggések felismerésének gyakorlása,
- a problémamegoldó készség fejlesztése,
- az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása,
- felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszint mérés különböző formáira,
- az önálló ismeretszerzés és alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál,
- általában az adott műveltségterület, tantárgycsoport vagy tantárgy céljai között meghatározott készségek és képességek fejlesztése.

3.9.2 Az otthoni felkészülés formái

- Az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- Az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása (kötelező házi feladat).
- Nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorrall, formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat (házi dolgozat).
- A szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása (ajánlott házi feladat).
- A diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés (szorgalmi házi feladat).
- Felkészülés tanórai önálló kiselőadásra szaktanári szempontok és szakirodalom alapján.
- Átfogó komplex ismételés az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.

A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől függ.

3.9.3 Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése

- Tanulás-módszertani ismeretek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon, vagy tanulás-módszertani foglalkozásokon.
- Kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása és képességfejlesztés - elsősorban magyar nyelvi órákon.
- Speciális tanulási módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén. Ez a későbbiek során különösen tanárváltás, vagy a követelmények radikális változása, valamint új felkészülési formák első alkalmazása esetén felelevenítendő, megismétlendő, kiegészítendő.
- Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.
- A szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

3.9.4. Az otthoni felkészülés ellenőrzése

- A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott határidőre pótolnia kell, vagy a házi feladat tananyagából tudásáról a tanórán kell számot adnia.
- A házi dolgozat értékelésének elvei megegyeznek az órai írásbeli számonkéréssel.
- Ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozunk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve, ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének, valamint, ha az osztályozás tényét előre jeleztük a tanulók felé. Szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

3.9.5. Az otthoni felkészülés koordinációja

A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 2-3 órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni, a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.

Az órarend összeállításánál - az objektív lehetőségek figyelembevételével - a nagyobb és kisebb otthoni felkészülést igénylő tantárgyak tanítási napok közötti egyenletes elosztására törekszünk. A tanárok dolgozataik idejét koordinálják a tanulók egyenletes terhelése végett. Tanév elején az osztályfőnök órarendelemzés alapján javaslatot tesz a tanulónak otthoni felkészülésük egyenletes heti elosztására. Javaslatát a szülőkkel is egyezteteti.

A napi összes maximális felkészülési idő figyelemmel kísérése az osztályban tanító szaktanárok, szülők és az osztály tanulmányi felelősének jelzései alapján az osztályfőnök feladata.

Ha az osztályfőnök tudomására jut, hogy valamely tantárgynál olyan hirtelen, de elkerülhetetlen feladatmennyiség-növekedés következett be, amely a napi összes maximális felkészülési időt 3 óra fölé növelné, a feladatok átmeneti mérséklése érdekében konzultációt kezdeményez más, az osztályban tanító szaktanárokkal.

A hétvége pihenésre fordíthatósága érdekében pénteken csak annyi feladatot adunk ki, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznapi terhelését. Ugyanígy járunk el hosszabb tanítási szünet esetén is.

3.9.6. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Az általános iskolában

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása
- az első-második évfolyamon tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot
- az első-második évfolyamon a tanulók a házi feladatot az iskolában az önálló órák keretében készítik el, csak indokolt esetben adható otthoni feladat (felzárkóztatás stb.)
- a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot
- 5-8. évfolyamon a házi feladatokat a tanulók a napközis foglalkozásokon, nem napközis tanulóink otthon készítik el.
- a tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

A gimnáziumban

Az otthoni írásbeli és szóbeli feladatok célja a tanítási órán tanultak megszilárdítása, gyakorlása, elmélyítése, kiegészítése. Jó alkalom nyílik ekkor is a differenciált foglalkoztatásra, tehetséggondozásra.

- Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatokkal kapcsolatos legfontosabb elveink, valamint a feladatkiadással kapcsolatban a túlzott terhelés elkerülését segítő korlátozásaink a következők:
- rendszeresen legyen házi feladat, mely a tanítási órák anyagához kapcsolódjon, az ott történtek következménye, folytatása legyen,
- a feladatok mennyisége és minősége alkalmazkodjon a tanulók tudásához, életkorához,
- a fejlesztés érdekében egyenletes, folyamatos terhelésre törekszünk,
- a differenciált feladatok és szorgalmi feladatok a képességfejlesztést szolgálják,
- az otthoni felkészüléshez szükséges idő átlagos képességű tanuló esetében se legyen több átlagosan napi 2-2,5 óránál,
- fontos szempont, hogy a feladatokat a tanuló önállóan el tudja készíteni,
- a következő órán történjen meg a házi feladatok visszacsatolása (ellenőrzése, értékelése),
- az írásbeli feladatokat tartalmi, helyesírási és esztétikai szempontok szerint is értékeljük, igénytelenség esetén a feladatot újra íratjuk,
- törekszünk arra, hogy a tanítási szünetekre minimális mennyiségű házi feladatot adjunk, de nem kötelező gyakorló és szorgalmi jellegű feladatok ekkorra is kijelölhetők.

3.9.7.Eljárásrend a házi feladat szabályozására

A házi feladat lehet szóbeli és írásbeli házi feladat, azokon belül lehet kötelező és szorgalmi házi feladat.

Kötelező házi feladat	
Szóbeli házi feladat	• tananyagrögzítés, felkészülés szóbeli feleletre, • szabályok, definíciók, tételek megtanulása, • fogalmak, elnevezések, összefüggések megtanulása, • memoriter (versek, idegen nyelvű szavak, szövegek).
Írásbeli házi feladat	• a tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, feladatlap kijelölt feladatainak megoldása, • írásbeli fogalmazás, • vázlat, jegyzet készítése, • megfigyelések, kutatási feladatok lejegyzése, • írásos gyűjtőmunka, • rajzok, térképek, folyamatábrák, tervek készítése, • videók, prezentációk készítése.

A kötelező házi feladatot kiegészíthetik egyéb, szorgalmi jellegű feladatok (pl. versenyfeladatok, forrásmunkák feldolgozása, pályamunkák, tanulói kiselőadások, ajánlott olvasmányok bemutatása, projektmunkák).

Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan	
A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor kapcsolódjon a tanóra tananyagához, témájához Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása legyen Az írásbeli házi feladat mennyisége tantárgyanként átlagosan fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól A házi feladatot elmulasztók a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű elmarasztalásban részesülnek (pl.fekete pont – naplóba történő beírás, a házi feladat pótlása stb.)	
Szorgalmi (házi) feladat	
Szóbeli szorgalmi	Vállalt kiselőadás a tananyaghoz kapcsolódva Ajánlott olvasmány – melynek a jegyzékét a magyar nyelv és irodalom tanterv megjelöl évfolyamonként Házi és felmenő versenyekre való felkészülés
Írásbeli szorgalmi	Képességek fejlődését, tehetség fejlesztését, kibontakozását elősegítő feladatok megoldása Levelezős és felmenő rendszerű feladatok megoldása Írásbeli pályamunkák készítése
Általános rendelkezések szorgalmi (házi) feladatra vonatkozóan	
Szóbeli és írásbeli szorgalmi feladat a tantárgyi követelményeken felüli teljesítményt célozza. Hozzájárul a tanuló széleskörű tájékozottságához. Szaktanár ajánlása, motivációja alapján a tanuló önkéntes vállalása. A szorgalmi feladat mennyisége: a tanuló teherbírásan és kitartásán is múlik, más-más elvárás lehet egyénenként, óvakodjunk, hogy túl sok feladat adásával a tanuló kedvét ne veszítse el. Szorgalmi feladat gyakorisága, a tanulók elfoglaltságát figyelembe véve történjen, átlagosan havonta egy-két alkalommal adjunk, kivétel a verseny felkészülés időszaka Pedagógiai szempontból szükséges a szorgalmi feladat megoldásához plusz tanári segítség nyújtása. A szorgalmi munkát minden esetben: ✓ ellenőrizzük, értékeljük (az igazi pedagógiai értéke akkor van, ha ez a közösség előtt történik) ✓ az érdemi szorgalmi munkát jutalmazzuk (a tanuló a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű jutalomban részesüljön)	

3.10. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A továbbhaladás legfőbb kritériuma, hogy a tanuló az adott tanév végén minden tantárgyból legalább elégséges osztályzattal rendelkezzen. A nevelőtestület, azonban dönthet az egyes tanulók tovább haladásáról, akkor is, ha az adott ismeretkörben kevesebbet teljesített az átlagnál. Meghatározza azt az időpontot, amikor a tanulónak teljesíteni kell a továbbhaladás feltételét.

A javítóvizsgát minden év augusztus utolsó hetében szervezzük, melynek időpontjáról a szülőket és a tanulót 15 nappal korábban, írásban értesítjük.

Az egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend

A tankötelezettség főszabály szerint iskolába járással teljesíthető. A köznevelési jogszabályok azonban – a törvényben meghatározott feltételek együttes teljesülése esetén – lehetőséget biztosítanak arra, hogy egy tanuló felmentést kapjon a kötelező tanórai foglalkozások alól.

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre **egyéni munkarend** kérelmezhető.

Az egyéni munkarenddel rendelkezőt az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni, azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

A köznevelési intézményekben tanulók esetében 2019. szeptember 1. napjától a szülő/gyám kérésére az **Oktatási Hivatal engedélyezi** az egyéni munkarendet.

A tanulmányi követelményeket egy tanévnél rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló helyi vizsgabizottság és külső vizsgaelnök előtt. Ezek a tanulók az évfolyamoknak megfelelő tantárgyakból tesznek szóbeli és írásbeli vizsgát. A tanulmányi követelmények rövidebb idejű teljesítése nem jellemző iskolánkban, ennek engedélyezése egyéni elbírálás alapján történik és az intézmény igazgatója dönt.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantárgyi tantervben „A továbbhaladás feltételei” című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének jóváhagyása a nevelőtestület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozó értekezleten átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

- Ha a tanuló tanév végi osztályzata adott tantárgyból „elégtelen”, javítóvizsgát tehet, legfeljebb három tantárgyból. A javítóvizsgán bármely tantárgyból elért „elégtelen” osztályzat esetén, a tanuló tanévet ismételhet.
- Ha a tanuló tanév végi osztályzata háromnál több tantárgyból elégtelen tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja
- Ha a tanuló tanszüneti határozat értelmében a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

3.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A csoportbontások és egyéb foglalkozások megszervezése a fenntartó engedélye alapján történik.

A csoportbontásokat az általános iskolában csak indokolt esetben alkalmazunk (például nagy létszámú csoport) idegen nyelv, matematika és/vagy digitális kultúra tantárgyakból.

A csoportbontások a gimnáziumban (7-12. évfolyam) a tantárgyfelosztásban megállapított éves óratömegtől függően a következő tantárgyakból lehetségesek

- idegen nyelvek
- digitális kultúra
- matematika

A csoportok kialakításánál az alábbiakat vesszük figyelembe:

- névsor
- tudásszint, készségek
- felvételi sorrend

Célunk ezzel a tehetséggondozás és a felzárkóztatás hatékony megvalósítása.

3.12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Városunkban nem jellemző nemzetiségek jelenléte, így nem tervezünk a helyi tantervben olyan tananyagot, amelynek keretében a településen élő nemzetiségek kultúrájának jellemzőit oktatnánk.

3.13. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

3.13.1. Az egészségnevelési elvek, célok, programok, tevékenységek

3.13.1.1. Célok, elvek

Iskolánk fő törekvése az egészségnevelés keretében, hogy olyan szokások alakuljanak ki a tanulóknál, amelyek pozitívan befolyásolják az életmódjukat. Ennek megvalósításában nagy szerepe van a pedagógusok képzettségének, pozitív attitűdjének, az alkalmazott pedagógiai módszereknek, valamint a tanulók belső motiváltságának. A gyerekek elfogadó magatartásának kialakításában az otthoni nevelésnek is nagy szerepe van, így az egészségnevelés sikere az iskola és a szülő kommunikációján, együttműködésén is múlik.

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse az egészséggel, betegséggel kapcsolatos ismeretek elsajátítását, az egészséges életmód értékeinek megismertetését és azok elfogadását. Az egészségnevelés a prevenciónak nagyon fontos eszköze. Az egészségügyi alapellátásban az egészségnevelésnek és a tanácsadásnak voltaképpen az emberek egészséggel-betegséggel kapcsolatos minden problémájára ki kell terjednie. A tevékenység ne csak az orvosi rendelőben és a tanácsadóban folyjon, hanem az iskolában is.

Az iskolai nevelés feladata, hogy olyan szokásrendszert alakítson ki növendékeinél, amely egészséges természettel ruházza fel őket.

Az egészségnevelés egy nagy terület, amelynek színtere a tanórai és a tanórán kívüli időszakra egyaránt jellemző.

A tanórák keretében folytatott egészségnevelő tevékenység célja, hogy a tanulók

- értsék az egészséges életmód fogalmát
- kialakítani bennük az egészséges életmód iránti fogékonyságot
- meg tudják különböztetni a káros és egészséges környezeti és életmódbeli hatásokat
- ismerjék az egészséget károsító szokások élettani hatásait
- ismerjék az egészségük érdekében megvalósítható életviteli változtatások módjait és lehetőségeit

Az egészségnevelés az általános személyiségformálásnak is fontos része. Napjaink egyik kedvezőtlen jellemzője a család szocializációs szerepének csökkenése. A tanulók jelentős része él csonka családban így a szülők részben vagy egészben áthárítják a nevelési kérdéseket az iskolára. A nevelési-oktatási intézmények is érzékelik, hogy a nevelési feladatokból túl sok hárul rájuk. A tanulók gyakran tekintenek úgy az egészségnevelésre, mint olyan ismeretekre, amely korukból fakadóan távol áll tőlük.

Oktatási intézményünknek a klasszikus tudományos területeken felhalmozódott tudáson kívül át szeretnénk adni a felnövekvő generációknak a hétköznapi életre és magatartásra vonatkozó alapvető ismereteket.

Az intézmény egészségnevelő munkájának résztvevői:

- az intézmény pedagógusai
- az iskolaorvos, védőnő, szociális segítő
- tanulói
- és a szülők

3.13.1.2. Az egészségnevelés feladatai

Elsődleges egészségnevelési feladatok

- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel rendelkezzenek egészségük megőrzése érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk az egészséges életmód megőrzésére szolgáló tevékenységeket.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata.
- Elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését.
- Együttműködési formák kialakítása egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, valamint a szülők és diákok között.
- Az egészségnevelés területén, az iskolának a megelőzésben vannak leginkább lehetőségei.

További egészségnevelési feladataink

- Modellnyújtás, példaadás.
- Pontos, naprakész, objektív, tájékoztató ismeretterjesztés.
- Lényeges, hogy a gyermekek, tanulók minél több oldalról megközelített, árnyalt képet kapjanak az őket érintő kérdésekről és veszélyekről. Legyenek tisztában a környezetük és saját viselkedésük pozitív vagy negatív következményeivel, s ezek ismeretében hozzák meg felelős és tudatos döntésüket.
- A gyermekek, tanulók mentálhigiénés fejlesztése. Ehhez oldott, toleráns, feszültségmentes légkör és összetartó kis közösségek megléte szükséges, melyek segítik a tanulók önismeretének, stressztűrő és konfliktuskezelő képességének kialakítását, fejlesztését.
- Fontos a folyamatos kontroll.
- Pozitív és negatív életvezetési stílusok és tevékenységek ismertetése, a helytelen életmód megváltoztatása, és ennek érdekében a káros szenvedélyek leküzdésének ismertetése.

- A tanulóknak legyen megfelelő önismeretük, szervezetük felépítéséről és működéséről, egészségi állapotukról. Ennek alapvető színtere a biológia óra.
- Az egészséges életmód egyik fő eleme a rendszeres testmozgás. Fontos kialakítani a tanulóknak a mindennapos testmozgás igényét. Ennek érdekében biológia órán ismerjék meg a tanulók a testmozgás élettani hatásait. A testnevelés órákon az elméleti ismereteket, gyakorlati megvalósítással szükséges kiegészíteni.
- Ismerjék a serdülőkorban és az ifjúkorban bennük lejátszódó élettani folyamatokat és változásokat, a testi higiénia fontosságát.
- Rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a leggyakoribb vírusos és bakteriális betegségek kialakulásáról és gyógyításáról.
- A barátság, a párkapcsolatok, a családi életre nevelés, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben kiemelt téma.
- A szenvedélybetegségek elkerülése kiemelt fontosságú. Iskolánk a prevencióra helyezi a hangsúlyt a dohányzás és alkoholfogyasztás visszaszorításában, a kábítószermentes életmód kialakításában. Ennek fő színtere az osztályfőnöki óra.
- Ismerjék a tanulók a gyógyszerek, a mosó-, tisztítószer, kozmetikumok, mérgező gyom- és kerti növények, gyomirtáshoz, rovarirtáshoz, járműápoláshoz használt anyagok használatával kapcsolatos szabályokat, veszélyeztető tényezőket. Ismerjék a tanulók a mérgezés általános tüneteit.
- Tudatosítani kell a tanulóban a rendszertelen étkezés, az egyoldalú táplálkozás, divatdiéták követéséből származó veszélyeket.
- Az egészségfejlesztés szemléletének elsajátítása együttműködést kíván az iskolán kívüli egészségügyi-, prevenció- valamint civil szervezetekkel.
- Ismerjék motorikus képességeik szintjét, fenntartásuknak és fejlesztésüknek módját.
- Fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket.
- Legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az egészségmegőrzésben, az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- Értsék és tapasztalják meg a szabadidő foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes.
- Az egészség és környezet komplexitásának tudatosítása.

3.13.1.3. A megelőzés szerepe az egészségnevelésben

Az elsődleges megelőzés a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység:

- egészséges táplálkozás
- a szabadidő aktív eltöltése
- egészséges, biztonságos környezet kialakítása
- egészségkárosító magatartásformák elkerülése

A másodlagos prevenció a már meglévő betegségek hatásainak kezelése a korai felismerés révén. Elsősorban a megfelelő szakemberhez irányítást jelenti ez az intézmény számára.

3.13.1.4. Az egészségnevelés, a programok megvalósításának területei

Az egészségnevelés területei

- a mozgás, a táplálkozás

- az élvezeti szerek és kábítószeres hatások
- a higiénés szokások
- a szabadidős tevékenységek, szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségei
- a szexuális magatartás
- biztonságos környezet
- egészségneveléshez kapcsolódó intézmények
- gyógytestnevelés

Az egészséges életmódra nevelésben kiemelt szerepük van a biológia szakos pedagógusoknak. Az osztályfőnökökkel együttműködve alakítsák ki a helyes tanulói magatartást. Az egészséges életmód, életszemlélet az iskola valamennyi tevékenységébe be kell épüln.

A programok megvalósításának területei

- az osztályfőnöki és kollégiumi munka részfeladata
- mindennapos testnevelés megvalósítása (a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg):
 - ✓ heti 5 testnevelés óra,
 - ✓ rendszeres sportfoglalkozás (5-12.évf. tanulónként minimum heti 2 órában),
 - ✓ délutáni játékorák (1-4. évf. tanulónként minimum heti 2 órában),
 - ✓ sporttáborok szervezése,
 - ✓ sportversenyek lebonyolítása,
 - ✓ Diáksport Egyesület működtetése,
 - ✓ szünetekben udvari játék,
 - ✓ kondicionáló terem használata,
 - ✓ edzések sportáganként, igény szerint
- tantárgyi orientációk
- iskolaorvosi, egészségügyi szolgálat
- gyógytestnevelés (már óvodáskortól)
- felvilágosító-preventív előadások

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diák Sportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a különféle iskolai kupaküzdelmekbe.

3.13.1.5. A gyógytestnevelés az egészségnevelési program része

A tanév eleji egészségügyi felmérés és az előző évek tapasztalatai fokozottan szükségessé tették a gyógytestnevelési órák számának növelését. A szűrés, kategóriákba sorolás során egyre több a gyógytestnevelésre utalt tanulók száma, ami a mai mozgásszegény és stresszel terhes életmódnak is köszönhető. A félévenkénti gyógytestnevelési szűrés és preventív munka fontos része a programnak.

A gyógytestnevelés célja, hogy sajátos eszközeivel elősegítse – elsősorban a mozgásszervi és belgyógyászati panaszokkal gyógytestnevelésre utalt – tanulók egészség szintjének emelését a testi deformitások javításával, a szív és a keringési szervek munkaképességének növelésével, alkalmassá téve a tanulókat az iskolai munkában és az életben adódó feladatok teljesítésére.

Feladatok:

- Az optimális élettani állapot elérése érdekében az életkorhoz, az előző képzettségi szinthez igazodva, fejlessze készségeiket és speciális mozgáskultúrájukat az egészség-helyreállító munka értelmének és várható eredményének tudatosításával.
- Az alapkondíció fejlesztése és fenntartása, magasabb szintre emelése.
- A további romlás megakadályozása, „izomfűző” kialakítása.
- A mozgásműveltség fejlesztése.
- A rendszeres mozgásigény felkeltése, a korrigáló egyéni gyakorlatok készséggé válása.
- Az önellenőrzéssel összekapcsolt önálló, tudatos munkára nevelés, felkészítés a későbbiek során végezhető rendszeres testmozgásra, sportolásra.
- Az önfegyelem, önbizalom, akaraterő és bátorság növelése, a pszichés gátlások feloldása, nehézségek leküzdése, a helyes testtartás kialakítása.
- Sikerélmény biztosítása.
- A testi munkához, terheléshez szoktatás.
- Egymás iránti tolerancia fejlesztése.

3.13.1.6. A táplálkozás, mint az egészségnevelési program része

Az intézményben jellegénél fogva gyermekétkeztetés folyik.

Az étkezések száma a korosztálytól és a benttartózkodás idejétől függ, szülő által választható az adott tanév szeptember 15-ig:

- óvoda: tízórai, ebéd, uzsonna
- általános iskola: tízórai, ebéd, uzsonna
- gimnázium: ebéd
- kollégium: reggeli, ebéd, vacsora (*kötelező étkezést választani*)

Az intézmény felekezeti elkötelezettségéből adódóan az étrend kialakításában figyelembe vesszük az egyházi előírásokat.

3.13.1.7. Orvosi ellátás

A hatályos jogszabályok értelmében minden tanévben a területileg kijelölt orvos látja el az iskolaorvosi teendőket.

Óvoda
Az óvoda orvosa havi egy alkalommal – előzetes megbeszélés alapján - látogatja az óvodát (státus vizsgálat; iskola-alkalmassági vizsgálat, speciális szűrővizsgálatok: hallás, látás, ortopédia; tisztasági ellenőrzés) Logopédus foglalkozik adott óraszámban a gyermekekkel.
Általános iskola, gimnázium
• Rendelési idő: heti egy alkalommal 8⁰⁰ – 12⁰⁰ óráig. • Feladat: általános szűrővizsgálatok, látás-, ortopéduszűrés évenként minden páratlan osztályban, szükség esetén szakorvosi vizsgálat kérése, az előírt oltások, adott esetben akut ellátás. • Elsősegélynyújtást, kisebb betegségek tüneti ellátását folyamatosan biztosítjuk. • Logopédus az iskolában szükség szerinti időbeosztásban • A hatályos jogszabályoknak megfelelő időkeretben és feltételekkel alkalmaz az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst. • Iskolapszichológus az intézményben a megbeszélés szerinti időpontokban.

Kollégium

A betegek ellátása a körzeti orvosi rendelőben történik korcsoportok szerint (14 év alatt, illetve 14 év fölött). Szükség esetén elsősegélynyújtást, kisebb betegségek tüneti ellátását biztosítjuk.

Fogorvosi ellátás az iskolafogászaton. Az általános iskolai és gimnáziumi korosztály minden évfolyamának szűrővizsgálata alkalom szerinti időegyeztetés alapján történik.

3.13.1.8. Egészségneveléssel kapcsolatos tevékenységek az iskolában

- Egészségtudatos magatartás készség szintjére emelése, előadások szervezése a következő témákban: Egészségmegőrzés, cselekvés. Családtervezés, Megbetegedések, betegségek napjainkban és azok megelőzése. A bőréről. Napozás, szolárium használata. Egészséges táplálkozás. Táplálkozási zavarok (anorexia, bulimia)
- Társas kapcsolatok, közösségi élet: Azonosság, másság, avagy mindenki másképp egyforma! Sztereotípiák, előítéletek, diszkrimináció.
- A drogproblémáról őszintén! A kábítószeres felosztása hatásmechanizmusuk alapján. Kockázatvállalás, kortárs csoport nyomásának kezelése.
- Veszély felismerése: Segítségkérés. A beavatkozás lehetőségei. Segítő szervezetek, kapcsolat felvétel.
- Szenvedélybetegségek: A drogfüggőség fázisai (kísérletezés, aktív fázis, megszállottság, kiégés). Visszaélés, drogkarrier, tolerancia fogalmának kialakítása. Felelősségre, értékkövetésre és közvetítésre nevelés. Alternatívák a drogfogyasztás megelőzésére. (Sport, kultúra, zene, klubfoglalkozások, drogmentes diszkók)
- Bűn, bűncselekmény: Bűnmegelőzés, a droghasználat egyéni és társadalmi következményei, hatályos jogszabályok, a törvények értelmezése.
- Életünk válsághelyzetei: Mindennapi félelmeink, szorongásaink, kudarcaink és sikereink. Problémamegoldás, konfliktuskezelés, kritikai gondolkodás, hatékony kommunikáció. Stressz-oldó technikák alkalmazása.
- A jelen és jövőkép: A múlt (tapasztalatok, tradíciók, örökség) és a jövő (szándékok, célok) jelentőségének számbavétele. Tapasztalataink feldolgozása. Értékrend, önérték, önbecsülés, önbizalom, határozottság. A jelenközpontú, valóságtisztelő beállítottság kialakítása. Pályaválasztás, munkába állás lehetőségei.

3.13.2. Környezeti nevelési elvek, célok, tevékenységek, programok**3.13.2.1. A környezeti nevelés jelentősége, céljai****Általános környezeti nevelési céljaink**

- A tanulók váljanak érzékenyvé környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet természeti és ember alkotta értékeinek megőrzésére
- Alakuljon ki bennük pozitív jövőkép, amely elősegíti a környezettudatos életvitel és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások megerősödését.
- A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó alapelv.
- A tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.
- Ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

- Életmódjukban a természeti- és a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Hosszú távú környezeti nevelési célok és feladatok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat,
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Rövid távú környezeti nevelési célok és feladatok

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg.
- Természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése.
- Helyi értékek és problémák feltérképezése, helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság stb.)
- A szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése.
- Tantárgyközi kapcsolatok építése, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.

3.13.2.2. Környezeti nevelési elvek, programok

A környezeti nevelés a természet és a tőle függő emberi társadalom és az épített környezet harmóniájának megőrzését, fenntartását, és fenntartható fejlődésének feltételeit célozza. Feladata a természetet, a társadalmi környezetet és az embert tisztelő szokásrendszer tudományos, érzelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

Az ilyen módon felfogott környezeti nevelés eredményességéhez olyan célokra van szükség, amelynek alapján a pedagógiai munka úgy szervezhető meg, hogy a tanulóknak személyes tapasztalatok megszerzésére, élmények átélésére, a környezet egészére vonatkozó ismeretek elsajátítására legyen lehetősége. Ezeknek a sajátos nevelési, tanulási helyzeteknek, szinteknek és tanulásszervezési módoknak a biztosítása, a programadás szintjén, az egész nevelőtestület feladata.

A természet-környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. Az ember által okozott környezetszennyezés károsan hat vissza a saját szervezetének működésére. Iskolánk feladata, hogy diákjaink megfelelő szemlélettel rendelkezzenek, a természet- és a környezet- és ezzel együtt saját egészségük védelmének témaköreiben.

Az iskolánkban folyó környezeti nevelés átfogó célja, a szűkebb és tágabb környezetével szemben igényes, annak társadalmi, esztétikai és biológiai értékeit felismerni képes, a környezeti problémák iránt fogékony, a környezetükért felelős, hitelesen tájékoztatott, önállóan tájékozódni és cselekedni képes emberek nevelése. El kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a természeti és társadalmi fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét, olyan ökológiai kultúrával rendelkezzenek, amelynek alapján későbbi felnőttkori döntéseikben a környezetkímélő magatartásmintákat képviseljének.

3.13.2.3.A környezeti nevelés szinterei, tevékenységei

Tanórák keretében

- A tanórákon az adott óra témaköréhez igazítottan a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat társítjuk. Minden tantárgy tanításához a szaktanárok (munkaközösségek) kidolgozzák a helyi tanterv, illetve a tanmenetek vonatkozásában a környezetnevelési tartalmakat és azok megvalósítására használt módszereket, különös tekintettel az érettségi és a szakmai vizsgák követelményrendszerére.
- A természettudományos tantárgyak szerepe a legnagyobb a környezeti nevelés terén.
- A társadalomtudományi tantárgyak sajátosan a kultúra és az emberi viselkedés oldaláról közelítik meg a témakört, hiszen a környezetvédelem problémái alapvetően a társadalmi viszonyokból adódnak.
- A humán tárgyak oktatása során bemutatathatók azok az utak, amelyek alternatívát jelenthetnek a környezeti válság megoldására.
- A művészeti tárgyak a legalkalmasabbak a környezetvédelem kérdéskörének érzelmi megközelítésére, amelyen keresztül érzékeltethető a kulturális örökség megőrzésének fontossága.
- A testnevelés tantárgynál a környezet és az egészség szoros kapcsolatának kiemelése jelenti a legfontosabb feladatot.
- Meg kell ismertetni a tanulókkal a munka- és környezetvédelmi előírásokat, a környezetbarát eljárásokat. Tudatosítani kell a megújuló erőforrások használatának fontosságát és az energiatermelés és felhasználás környezetre gyakorolt hatását.

Tanórán kívüli tevékenységek keretében

- szakkörök,
- vetélkedők,
- tanulmányi versenyek,
- tanulmányi kirándulások szervezése

3.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű tanuló részére az intézmény kiemelt feladata. A gyermeki esélyegyenlőség előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai, óvodai sikerességüket.

A tanulók felvételét nem befolyásolhatja a szülők anyagi helyzete vagy a társadalmi rang. Nagy családok gyermekeit előnyben részesítjük, különösen akkor, ha a testvérek már intézményünk tanulói.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek mind az intézmény alapfeladatai között, mind az intézményen belül az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesülnie kell.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- kulcskompetenciák fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését.

Az anyagilag rászoruló tanulókat iskolánk és fenntartónk közösen támogatja. Alapelvünk, hogy anyagi okok miatt nem szenvedhet hiányt étkezés, felszerelés, illetve iskolai programok

tekintetében egyetlen gyermek sem. Egészségügyi problémákkal küzdő gyermekek különleges étkezési igényeit kielégítjük.

Jótékonyági rendezvények szervezésével segítjük a rászorulókat és neveljük a többieket a szolgáló és adakozó életmódra.

3.15. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

3.15.1. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek

A dicséretnek elve

A kimagasló teljesítményt értékeljük, elismerjük, és ezzel motiválunk. A dicséretnek szolgáljanak elismerésként annak, aki kapja, de legyen példaértékű és motiváló hatású azok számára, akik hasonló teljesítményekre képesek.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató kötelességteljesítést tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

A jutalmazás formái

- szaktanári-, osztályfőnöki-, főigazgatói, nevelőtestületei dicséret.
- A dicséretet oklevél, könyvjutalom, tárgyjutalom, pénzjutalom stb. egészítheti ki.

Általános dicséretet kaphat a tanuló a nevelőtestület döntése alapján, amennyiben

- négy vagy több tantárgyból kiemelkedő eredményt ér el, vagyis dicséretet kapott, és
- magatartása és szorgalma példás.

3.15.2. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

A magatartás és a szorgalom minősítésére félévkor és tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályozó értekezleten. Előzetesen kikéri az osztály és az osztályában tanító pedagógusok véleményét is. Az osztályfőnök javaslatát a tantestület többségi döntéssel véglegesíti. Az osztályban több tárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit és formáját a jogszabály keretei között tantestületünk állapítja meg. Ezt a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel ismertetni kell.

Magatartás minősítése	Szorgalom minősítése
Példás (5)	Példás (5)
Jó (4)	Jó (4)
Változó (3)	Változó (3)
Rossz (2)	Hanyag (2)

A minősítés követelményei

A magatartást minősítő osztályzat fokozatainak megállapításakor a legfőbb megkülönböztető vonás az, hogy a tanuló magatartásának egyes megnyilvánulásaiban – figyelembe véve az életkort és az adott közösséget, amelyben él – milyen a közösség egészéhez és annak egyes tagjaihoz való viszonya. Az értékeléskor mindenekelőtt azt kell megfigyelni, hogy az osztályközösség mely rétegéhez tartozik az adott tanuló.

A magatartás minősítésének elvei, követelményei	
Példás (5)	• a házirendet betartja, • tevékenységében megnyilvánul a közösségi motiváció, • a tanórán és tanórán kívül példamutatóan viselkedik, • kötelességtudó, feladatait teljesíti, • vállal feladatokat és azokat teljesíti, • tisztelettudó, • társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvarias, előzékeny, segítőkészen viselkedik, • óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetét, • nem lehet írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetése • nem lehet igazolatlan órája • nem használ trágár szavakat • nem lehet írásbeli szaktanári figyelmeztetése • tanórán kívüli foglalkozásokon részt vesz (pl.: lelkigyakorlat, Veni Sancte, Te Deum, osztálykirándulás, ballagás, Svetits-nap, Terézia anyja nap)
Jó (4)	• a házirendet betartja, • szívesen vesz részt a közösség életében, bár annak kialakítására • befolyást nem gyakorol, • tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeren viselkedik, • feladatait a tőle elvárható módon teljesíti, • feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízott feladatokat teljesíti, • igazolatlanul mulasztott órája van • nincs írásbeli osztályfőnöki intője • legfeljebb egy szaktanárija van
Változó (3)	• az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be, • tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül, • feladatait nem teljesíti minden esetben, • előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva, • a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik, • felelősségtudata a jó és rossz között ingadozó, • igazolatlanul mulasztott legalább 5 alkalommal, • osztályfőnöki intője van
Rossz (2)	• a házirend előírásait sorozatosan megsérti, • feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti, • magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,

	• társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durván viselkedik, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget • viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést – oktatást akadályozza, • több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése • igazolatlanul mulasztott legalább 10 alkalommal
--	---

A szorgalom minősítésének elvei, követelményei	
Példás (5)	• képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt • tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi • a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi • munkavégzése pontos, megbízható • versenyeken képességeihez mértén részt vesz • taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza
Jó (4)	• képességeinek megfelelően viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt • rendszeresen, megbízhatóan dolgozik • a tanórákon többnyire aktív • többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt • önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti • taneszközei tiszták, rendezettek • hiányzások után elmaradásait nem pótolja
Változó (3)	• tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől • tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó • feladatait nem mindig teljesíti • felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik • érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja • önálló munkában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik
Hanyag (2)	• a képességeinek mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében • az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg • tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait folyamatosan nem végzi el • felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek • félévi vagy év végi osztályzata valamelyik tantárgyból elégtelen

3.16. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

*„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze,
nem csak szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen ...”
(Hermann Alice)*

Pedagógiai munkánk eredményeképpen jövőképünkben olyan tanulók élnek, akik sikeresen elvégzik a 8 évfolyamos általános iskolát, vagy a hatévfolyamos általános iskolát és sikeresen tudnak tovább haladni a középiskolába. Ezzel a megszerzett kompetenciák birtokában egyéni képességeikhez mértén sikeres, boldog felnőttek lesznek, akik céltudatosan alakítják életüket, jól kezelik konfliktusaikat, és motiváltak az egész életen át tartó tanulásra.

Munkánkat a tanulók személyiségének fejlesztése, a partnerség elve, a pedagógiai módszerek sokszínűsége jellemzi.

Az intézményben folyó nevelő-oktató munkát áthatja a gyermekközpontú szemlélet, melynek lényege: hozzásegíteni a felnövekvő embert ahhoz, hogy azzá váljon, akivé lehet. Ehhez biztosítjuk azokat a kedvező körülményeket, amelyekben minden diák ki tudja bontakoztatni önmagát.

Iskolánk olyan légkört nyújt diákjai számára, amely révén megtapasztalhatják: az iskola nem kényszerek világa, hanem a felszabadult tanulás színtere, ahol pedagógus és diák egyaránt biztonságban és jól érzi magát. A tanítási folyamatban alkalmazott módszerek (kooperatív technikák, csoportmunka, kutatómunkák stb.) segítségével tanulóink megélhetik az önálló ismeretszerzés örömét.

A jelenleg iskolánkba járó gyerekek szülei elégedettek az intézmény pedagógusainak nevelő-oktató munkájával. A család és az iskola értékrendjét közel azonosnak tartják. Az általunk fontosnak tartott gyermeki jellemvonások a szülői elvárásokkal is találkoznak.

Hitvallásunk és egyben útavaló is tanulóinknak, hogy intézményünkben egy életre szóló ajándékot kapnak azzal, hogy stabil tudással, keresztény értékrenddel felvértezve hagyják itt intézményünket. Korunkban már nem elegendő, ha egy diák a tanórákon kifogástalanul tevékenykedik és követi az előírt viselkedésmintákat. Az életben küzdelem vár rájuk, amire fel kell őket készíteni.

Nevelőtestületünk minden tagja azért dolgozik, hogy önmagukban bízni tudó, egészséges, képességeiknek és adottságaiknak a keresztény értékrendnek megfelelően teljesítő tanulók kerüljenek ki a Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium falai közül.

Törekszünk az előítélet-mentesség, a tolerancia, a vallási és világnézeti elkötelezettség megtartására és megtanítására.

3.17. Középiskola esetében a 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a NAT alapján

Iskolánkban először a 11. évfolyamon van lehetőség az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez tantárgy választására.

Tudatosan készítjük fel diákjainkat erre a választásra, hogy az optimális tantárgy választására kerüljön sor a sikeres emelt szintű érettségi letétele és a sikeres továbbtanulás érdekében, hiszen a felsőoktatásba kerülés feltétele minimum egy emelt szintű érettségi vizsga.

A 9-10. évfolyamon végzett pályaaorientációs tevékenység eredményeként, a 10. évfolyam végén a diákok a szülők bevonásával, a szaktanárral konzultálva, döntenek az emelt szintű érettségire való felkészítés választása mellett.

Az iskola a gimnáziumban a 4 kötelező tantárgyon (magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika) kívül minden olyan tantárgyból biztosítja az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészülést, amelyből a jelentkezők száma eléri az általunk meghatározott minimális létszámot. Az ehhez szükséges óraszámot a szabadon tervezhető órakeretből biztosítjuk a tanulóknak.

Minden évben az igények és a jelentkezési létszámok figyelembe vételével hirdetjük meg a csoportokat.

- A jelentkezés egy teljes tanévnyi kötelezettségvállalást jelent. Az emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozáson az értékelés és minősítés, a mulasztás és a magasabb évfolyamra lépés elbírálása úgy történik, mint a kötelező tanítási órán.
- Az emelt szintű többletórák tananyagának meghatározásakor a Nemzeti alaptantervet és a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent tantárgyi tanterveket, valamint a 100/1997. (VI.13.) Korm. rendeletben meghatározott érettségi követelményeket vesszük figyelembe.
- Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló az emelt szintű eredményével meg tudja szerezni az emelt szintű érettségiért járó többletpontokat, tehát legalább a közepes emelt szintű eredményt elérje.
- A felkészítés során arra is törekszünk, hogy diákjainkból a lehető legjobbat kihozva, ne csak a plusz pontokat, de a lehető legmagasabb százalékos eredményt célazzák meg a felsőoktatásba való bejutáshoz.
- Az emelt szintű érettségire való felkészítés során a középiskolai tananyag rendszerező ismétlésével párhuzamosan a diákok megismerhetik az érettségien előforduló feladattípusokat, és gyakorolhatják ezek megoldását.
- Az írásbeli mellett nagy szerepet kap a szóbeli vizsgára való felkészítés, továbbá (a gimnáziumi szinten elvárható) tudományos stílus és kifejezőképesség elsajátítása is. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek.
- Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az emelt szintű oktatásban minden tantárgyból fejlődjön a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége.

3.18. Az alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Az alkalmazott pedagógiai módszerek – informális és nemformális tanulási technikák beépítése a tantervbe

Intézményünkben kiemelt fontosságúnak gondoljuk a személy kibontakoztatását és diákjaink és kollégáink legigazibb önmagukká válásának segítségét. Ezt több oldalról igyekszünk támogatni: spiritualitás, személyiségfejlesztés, önismeret, kommunikáció, stb. Ezért a tantárgyi kereteken túl nagy hangsúlyt fektetünk osztálytermi színházak megvalósítására, színházba és hangversenyre járásra, iskolai színdarabok szervezésére.

A drámapedagógia olyan művészeti-nevelési-oktatási módszer és eszköz együttes, amely a személyiség teljes körű fejlesztésével neveli a tanulókat. A diákok közvetlen tapasztalatszerzés útján ismernek meg egy-egy témát, intellektuálisan és érzelmileg válnak érintetté a probléma

megértésében, így valódi tudásra, s nem csak információhalmazra tesznek szert. Olyan helyzetbe kerülnek, melyben megtapasztalják képességeiket.

A tanulói képességekre is jótékony hatást gyakorolhat:

- addig ismeretlen tanulói képességek kerülhetnek felszínre
- a gyengébb képességűek is sikerélményhez juthatnak
- visszahúzódnak tanulók nyílnak meg
- a szerepjátéki helyzet bátrabb megnyilatkozásokra készíti
- együttműködési, kooperációs képességeik fejlődnek
- megtanulják, mit jelent felelősséget vállalni tetteikért és saját fejlődésükért.

A fentiekből következik, hogy a módszer felhasználása nem korlátozódik csupán egy tantárgyra, pl. a magyar irodalomra, hanem profitálhat belőle a történelem, az osztályfőnöki óra, a rajz, az ének stb.- a felhasználó tanár fantáziája és képességei szerint.

Élményt formálni egy vizuálisan is kísért kérdésben, mint elvont - esetleg csak néhány diákot bevonó -esetfeldolgozásban.

A tanulók - tapasztalataink szerint - nagyon élvezik a szerepjátékokat, élénk érdeklődéssel kísérik osztálytársaik szereplését, s a színjátszó ügyességének az osztályban tekintélyszerző funkciója is van. Az órák különösen izgalmassá tehetők erkölcsi és társadalmi kérdések jelenetező megközelítésével. A családi élet, a korosztályi problémák, az iskolai konfliktusok számtalanpéldát kínálnak feldolgozásra. Igen fontos tapintattal közelíteni az esetekhez!

Növekvő érdeklődés tapasztalható a szociális képességek meghatározása, a fejlesztésüket elősegítő módszerek megismerése iránt, mivel nagyon sok gyermek és felnőtt küzd szociális és viselkedési problémákkal. Gyakran fordulnak elő kötődési nehézségek, hiányoznak az elemi érzelmi odafordulások a másik emberhez, nem ismertek az együttműködés formái, nem alakult ki a tolerancia, az empátia.

Kevés olyan program van, amelyben a szociális készségek, képességek fejlesztése az iskolai oktatás szerves részeként működne. Hiszünk abban, hogy ez a kidolgozott tematika ehhez segíti hozzá a fiatalokat.

A korszerű gimnáziumi oktatás célja a korunk sokrétű, változó és egyre emelkedő igényeit kielégítő szaktudás hiteles átadása mellett a teljes életre felkészítő nevelés, amely az emberi minőség erősítését célozza.

Feladatunk a fiatalok erkölcsi igényeinek és egészséges önérzetének gazdagítása, az egészséges és biztos önkép alakítása. Az oktatás mellett azonos hangsúllyal, s reményeink szerint nem alárendelten igyekszünk a diákokban formálni a személyiségükről, képességeikről, adottságaikról, viselkedésük okairól és következményeiről kirajzolódó elképzeléseiket, törekszünk arra, hogy tudatosítsuk s a harmonikushoz közelítsük az óhajtott céljaik s a valóság viszonyát.

Hisszük, hogy egyéni boldogulásuk alapvető feltétele a tárgyi és személyi környezet megismerése, amelybe ők maguk is beletartoznak.

Az elméleti ismereteket közvetítő tantárgyak, tantervi modulok mellett így különösen nagy szerep jut e nevelési célok elérésében a tevékenységközpontú tárgyaknak, moduloknak, ahol középpontba kerül az elemző beszélgetés; a fogalmi ismeretek, felvetődő kérdések cselekvésbe emelése, ahol megtapasztalható az öröm és szabadságélmény, ahol valós emberi

situációkkal dolgozhatunk, ahol a személyiségfejlesztés számos területére - mint például empátia és fantázia, gesztus - és mozgásharmónia, verbális és nonverbális kommunikáció, figyelem és kooperáció, kreativitás és improvizáció - lehetőség nyílik.

Iskolánk különös hangsúlyt fektet a megismert tudás felelős felhasználására, a helyes gondolkodás, döntés és cselekvés elsajátíttatására. Ahhoz, hogy a közvetített tudás valóban értékessé, embert építővé váljon, „... minden eszközzel arra kell törekedni, hogy a diák megtanulja szeretni az igazat, a szépet, a jót, a szentet, tisztelni az életet, és ezáltal elvezetni őt mindenek forrásához, Istenhez.”

Az iskolanővérek 1896-ban alapított debreceni Svetits Intézetében is kiemelt fontosságú eseményei voltak az iskolai ünnepeknek a színi előadások, melyeket az intézet szerzetestanárai segítségével állítottak színpadra.

Az iskolanővérek a vallásos-morális tartalommal bíró pedagógiai célzatú darabokat részesítették előnyben. Az előadásokra mindig nagy igyekezettel készültek, s fontos szempont volt, hogy az ezekben minél több gyerek vehessen részt. A darabokat gyakran zenei- és táncbetétekkel tették színesebbé. A fenti gondolatok továbbfejlesztéseként született meg az az iskolai koncepció, hogy az általános iskola 4-6. és a gimnáziumi évfolyamoknak minden évben van egy „előadás-feladat”-uk.

Általános iskola:

- 4. évfolyam – Karácsonyi előadás
- 5. évfolyam – Március 15-i megemlékezés
- 6. évfolyam – Október 23-i megemlékezés

Gimnázium:

- 7. évfolyam – Mikulás ünnepség az 1-4. évfolyamosoknak
- 8. évfolyam – Karácsonyi színdarab
- 9. évfolyam – Március 15-i megemlékezés
- 10. évfolyam – Október 23-i megemlékezés
- 11. évfolyam – Szalagtűző – ajándék színdarab a 12. évfolyamnak
- 12. évfolyam – Nyakkendőátadás – ajándék a 7. évfolyamos gimnazistáknak

Ezek bár színpadi produkciók, mégsem csupán ez az egyetlen pozitív hozadék. Évfolyamszintű együttműködésről van szó, ami a közösség építése és a közös játék szempontjából felbecsülhetetlen értékű.

A választott történet kapcsán ön- és világismeretük szélesedik, mélyül. Megélhetik saját tehetségüket, szembesülhetnek korlátaikkal, a kritikát nem a tanáraik vagy a szüleik fogalmazzák meg, hanem saját diáktársaik. Munkamoráljuk fejlődik, s nem utolsósorban az ügyért való felelősség vállalása is a munka kezdetétől jelen van. A próbák nagyon gyakran oldott, fesztelen hangulatúak.

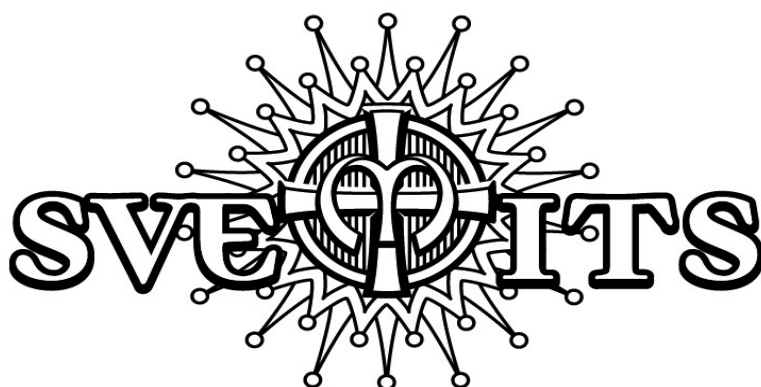
A művészeti képzésünk célja, hogy hozzájáruljon a kreativitás, a probléma felismerő- és megoldóképeség, a nyitottság az empátia fejlesztéséhez, a képzelet, az ízlés, az érzelmi élet gazdagításához. Fontos szerepet tölt be a nemzeti értékek megőrzésében, a kortárs kultúra és kifejezőmódok értő befogadásában.

II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

**Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium**

4024 Debrecen, Szent Anna utca 20-26.

OM azonosító: 031107

Óvodai pedagógiai program

Bevezetés

*„Ő azt hiszi, hogy csak játszik,
De mi tudjuk mire megy vele.
Arra, hogy a világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle. .”
(Varga Domonkos)*

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Célunk, hogy az óvodai nevelésben érvényesüljenek a különböző (innovatív) pedagógiai törekvések, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének irányelvei.

Az óvodai nevelésben megalapozzuk a keresztén erkölcsi normákat, így az élet váratlan és nehéz helyzeteiben is lesz mire támaszkodni.

Megtanítjuk a gyermekeket közösségben élni, a közösség pozitív szabályai szerint, így később sem lesznek a közösség ellenfelei és egyéni érdekeik nem kerekednek felül.

A jövőnk szempontjából olyan emberekre van szükség, akik már óvodáskorban elsajátítják a környezettudatos magatartást, akik felelősek döntéseikért és egymásért.

A családdal együttműködve, mi óvodapedagógusok, tartalmas, vidám, értékes gyermekkort szeretnénk nyújtani a gyermekeknek.

Fontosnak tartjuk, hogy sikeres legyen munkánk eredménye és társadalmilag hasznos és egyénileg értékes készségeket, jártasságot és tudást birtokló gyermekek menjenek iskolába óvodánkból.

Programunk az óvodáskorú gyermekek testi, lelki, értelmi nevelését elősegítő pedagógiai program, amelyet szeretetteljes légkörben igyekszünk megvalósítani.

Színvonalas, és mindenkor a természeti és társadalmi környezetre épülő, és azt figyelembe vevő helyi nevelési program biztosíthatja a gyermekek harmonikus testi, lelki értelmi fejlesztését.

A keresztén erkölcsi értékek megalapozása és megőrzése mellett, nagyon fontos azonban az is, hogy fokozottabban ismerjük, és őrizzük meg helyi értékeinket, hiszen abból kiindulva, azokra alapozva tudjuk kialakítani a kerek egészet.

Feladatunk szerteágazó, egymásra épülő és egymással összefüggő, komplex módon érvényesülő differenciált és játékos tevékenységek szervezése, melyek átfogják az óvodai nevelés teljes rendszerét.

Az óvodai pedagógiai program elkészítésének jogszabályi háttere

Programunk az alább felsorolt jogszabályok alapján, a gyermekek alapvető tevékenységeire, a játékra, a helyi sajátosságokra, hagyományokra, a kompetencia alapú nevelésre épül. Fő hangsúlyt kap benne a testi, lelki gondozás, az érzelmi biztonság és a szociális önellátó szokásrendszer, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása.

- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet,
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet,
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók – Irányelvek és alapprogramok - A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve,
- a gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény,
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet

1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Programunk az óvodai nevelés alapprogramjából indul ki, és a gyermeki játék központba helyezésével készült. Nagy hangsúlyt kap az anyanyelvi nevelés, amely az alapját képezi az összes többi nevelőtevékenységnek. Kiemelten megfogalmazódik, hogy óvodánk sajátos jellege vallási – erkölcsi -közösségi nevelésen alapszik, a tevékenységeken keresztül a keresztény értékek eljutnak a gyermekekhez.

Óvodánkban kezdettől fogva sajátos pedagógiai arculat kialakítására törekedtünk, melyet befolyásoltak az alábbi tényezők:

- az óvodát fenntartó szerzetesrend elvárásai,
- az óvodát választó szülők elvárásai,
- a gyermekek adottságai, tehetsége, szociális körülmények miatt kialakult hátránya,
- a gyermeket fogadó iskola nevelési programja, helyi tanterve,
- a pedagógusok szakmai felkészültsége, továbbképzési elkötelezettsége,
- a kompetencia alapú óvodai programcsomag innovatív alkalmazása.

Az Alapprogram szellemiségének megfelelően a köznevelési szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség deklaráljuk. Ezzel koherensen kiegészül az óvoda befogadó nevelési, és a pedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdjével, továbbá a nemzetiségi, etnikai kisebbségi, illetve migráns gyermekek nevelésével, valamint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésével összefüggő inkluzív pedagógiát támogató célokkal és feladatokkal.

Nagy hangsúlyt fordítunk az óvodás korosztály életkori sajátosságait figyelembe vevő pedagógiai szemlélet folyamatos fejlesztésére. Nagyobb prioritással szerepel a szabad játék és annak súlya, a környezettudatos magatartás, a népi és családi kultúra értékei, a hagyományok, a norma és szokásrendszer megalapozása. Korszerűbb pedagógiai értelmezést kapott a feladatokon belül az anyanyelvi nevelés, valamint a tevékenységek közül a tanulás, mely lehetővé teszi, hogy a gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmeneteknek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érik.

Programunkba beépült a kompetencia alapú nevelés, mely a képességek, készségek, valamint a kulcskompetenciák fejlesztésén keresztül az alkalmazásképes tudás megszerzését célozza meg. Ezzel összhangban felerősödött a differenciált fejlesztés, az egyéni fejlődési ütemhez igazított pedagógiai gyakorlat. Nagyobb figyelmet kapott a családdal történő együttműködéssel kapcsolatos pedagógussal szembeni elvárás, mely területen „Jó gyakorlat”-tal is rendelkezünk.

- **Inklúzió:** befogadó pedagógia, mely az esélyteremtés alapja, és feltétele az egyéni differenciálás.
- **Anyanyelvi nevelés:** az óvodai élet minden tevékenysége során feladatot jelent a pedagógus és gyermeket körülvevő felnőttekkel szemben.
- **A környezettudatos magatartás megalapozása:** nem csak a külső világ tevékeny megismerése céljából szervezett tevékenységek alkalmazásával megvalósítandó feladat.
- **Kompetenciafejlesztés:** ismeret- képesség- attitűd viszonylatában a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazított pedagógiai tevékenység.
- **Vallásos nevelés:** iskolánk egyházi fenntartású intézmény, nevelésünkben prioritása van a vallásos nevelésnek.

Az óvodai nevelést-fejlesztést meghatározó körülmények

Az óvodába többnyire keresztény családok gyermekei kerülnek. Férőhely esetén nyitottak vagyunk az óvoda értékrendjét elfogadó családok számára.

- Az óvodába járó gyermekek több, mint a fele többgyermekes családból származik.
- Minden évben vegyes életkorú gyermekek kerülnek be az óvodai életbe, eltérő képességszinttel.
- Jellemző, hogy az intézményben tanulnak a gyermekek testvérei és a szülők egy része is itt dolgozik.
- A gyermekek legalább 80%-a a Svetits Katolikus Általános Iskolában folytatja iskolai tanulmányait.

Óvodánk jellegét a **családi nevelést** kiegészítve, erősítve a **katolikus nevelés** határozza meg, hiszen a Svetits intézetbe bekerülő hároméves gyermek akár felnőtt koráig is ebben a szellemiségben nevelődhet - mint az aprócska „mustármag” hatalmas fává növekedhet. A Svetits Katolikus Óvoda 1996. óta működik Svetits Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium intézményegységeként.

Az intézmény fennállásának százéves évfordulóján, 1996-ban az óvoda két vegyes életkorú csoporttal kezdte meg működését. A nagyfokú túljelentkezés és a folyamatos érdeklődés alapján a 2013/2014-es tanévben már nyolc óvodai csoportban folyik a nevelés.

2. Nevelési feladataink

2.1. Gyermekkép, óvodakép

2.1.1. Gyermekkép

„A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka az élet folytonosságának láncszeme, az Isten adta természet és erkölcs törvényei szerint lép az életbe és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni” Terézia anya engedjétek hozzám

(Dr. Marcell Mihály)

A katolikus óvodában a gyermeket áldásnak tartjuk, és úgy tekintjük őket, mint akiket Jézus a bizalom és a hit, a ráhagyatkozás példájaként állított elénk.

Az Alapprogram, és így óvodánkban is az óvodakép az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – **beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is** – együttesen határozzák meg.

E tényezők hatásainak következtében

- a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.
- a személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.
- az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, **önmagához képest fejlődjön**, és meglévő hátrányai csökkenjenek.
- nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Nevelési feladatunk, olyan pedagógiai a kialakítása, ahol a befogadó szemlélet természetessé válik. Az óvodáskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában. Az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik.

A katolikus nevelés alapvető feladata kiformálni a gyermekben Isten rejtett kincseit az által, hogy figyelembe veszi az egyéniség és a személyiség közötti különbséget. Fontosnak tarjuk a keresztény erkölcs normáihoz igazodó magatartás, az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, jóság, szelídség megbocsátás megismertetését, gyakoroltatását, befogadását. A képességfejlesztés terén a versengéssel szemben az együttműködés fejlesztő szerepét kívánjuk hangsúlyozni a lényeglátásra, szemlélődésre, szociális érzékenységre nevelés terén. Nevelésünk arra irányul, hogy a gyermek szeretetben, szeretet által meg tanuljon kapni, adni, másokkal törődni.

2.1.2. Óvodakép

„Tanuljunk meg megismerni, tanuljunk meg dolgozni, környezetünket megváltoztatni, tanuljunk meg együtt tevékenykedni, tanuljunk meg boldognak lenni”

(Don Bosco)

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer legalsó láncszeme.

A családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, **személyi** és tárgyi, **valamint pedagógiai** környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában a gyermekeket különleges védelem illeti meg. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Ennek értelmében gondoskodunk:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkörről,
- a testi, az érzelmi-, szociális-, anyanyelvi-, értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak megfelelő tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról,
- az életkornak megfelelő műveltség tartalmak közvetítéséről,
- az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezetről, a környezettudatos magatartás formálásáról.

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról;
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról;
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó művelség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről;
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- az egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésünk **fő célja**, hogy a gyermek az óvodában **boldog legyen**.

Az óvodánknak az a célja, hogy a sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődést biztosítsa, elősegítse, megteremtse ennek feltételrendszerét. Ezt a célt a keresztény életszemlélet szerint igyekszik elérni.

A katolikus óvoda egész napja a játék, a munka, a tanulás, valamint a közösség- formálás sajátos világszemlélettel történik. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő és a pedagógus számára is fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és dajkák) élete példájából tapasztalja meg Isten szeretetét. Az óvodai közösség minden tagja - bár más-más fokon - osztozik a keresztény világszemléletben, ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

Az óvodánk családi szellemre épít, módszere a prevenció, melynek belső tartalma a szeretet és a bizalom.

„A nevelés a szív dolga”.

(Don Bosco)

Fontos a nevelő állandó jelenléte, ez az együttlét vidám bensőséges légkörben biztosítja a gyermek sokoldalú és harmonikus fejlődését. Az igazi jelenlét közös tevékenységre, játékra, párbeszédre motivál. A gyermek ezeken keresztül tapasztalja meg a személyére irányuló tiszteletet, elfogadást, szeretetet, megbecsülést.

Nevelésünk épít a keresztény értékekre, hagyományokra, átörökíti azokat a gyermek tárgyi, értelmi, szellemi, lelki világába, így „megtanítja” őt rácsodálkozni a teremtett világra. Az óvodánk az egyház kis része, mivel minden embert testvérként él meg, segítjük ennek az elfogadását. A katolikus óvoda arculatából adódóan és az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaira építve, a nevelésünkben az egész napot át kell hatnia a keresztény lelkiségnek.

Óvodánk nevelési céljai

- Óvó - védő, szociális nevelő – személyiségfejlesztő színteret nyújtani.
- A gyermekeknek alkalmat adni nagyobb közösségben a társakkal való játékra, amire a családi nevelés keretei között másképp van módja.
- A játékra, mint az óvodás életkor legfejlesztőbb tevékenységére megfelelő színteret, lehetőséget biztosítani.
- A gyermeket - egyéni sajátosságait figyelembe véve - eljuttatni az iskolai életmód megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintre, biztosítani az óvoda-iskola közötti átmenet sikeressége érdekében a beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését.
- A keresztény értékek, hagyományok átörökítése.
- Az iskolánövéri értékek, hagyományok átörökítése, Terézia anya szellemiségének megismertetése.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez, tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, multikulturális nevelésen alapuló integráció megvalósítása.

2.1.3. Pedagóguskép

A katolikus nevelőink elhivatottságot éreznek munkájuk és egyházuk iránt. A hit és tudás harmóniáját keresik. Tetteiket elkötelezettség, felelősség vállalás jellemzi. Hivatásuk gyakorlásában és magánéletükben is példás életet élnek. A pedagógusaink érett, önálló személyiségek, akik nemcsak az intézmény és az egyház, a rend hagyományaival azonosulnak, hanem hazájuk iránt is elkötelezettek.

A pedagógusainkkal szembeni elvárások

- Legyen gyermekszerető, jó konfliktuskezelő, szakmailag képzett, akinek folyamatos igénye az állandó fejlődés, önképzés,
- a gyermekek teljes személyiségfejlesztésére törekedjen, figyelembe véve az egyéni eltéréseket,
- a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítését tekintse legfontosabb feladatának,
- elfogadó, védelmező, fegyelmező magatartásával teremtsen biztonságot, családi légkört,
- tartsa tiszteltben a gyermekek egyéniségét, következetes neveléssel alakítsa a csoportja szabályrendszerét,
- a gyermekek érdekében működjön együtt a munkatársaival, a szülőkkel, a szakemberekkel,
- legyen elhivatott, hiteles, őszinte, példamutató,
- legyen kész a folyamatos szakmai megújulásra.

2.2. Az óvodai élet megszervezésének feladatai

2.2.1. Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, a pedagógiai munka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodában dolgozó felnőtt minden pillanatban értéket közvetít. Példaként kell állnia a gyermek, a szülő előtt. Meghatározó az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya: nemzethez, hazához, egymáshoz, neveléshez, óvodához, munkatársakhoz, a gyermekek szüleikhez, családokhoz, a gyermekekhez.

Az óvodapedagógusi párok összehangolják munkájukat, a nevelési-fejlesztési tervet közösen készítik el. A pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak tevékeny segítői a nevelőmunkának. A gyermekek, a szülők is ismerik egymást, az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak is ismernek minden gyermeket. Sok közös élménnyel, játékkal, énekléssel, ünnepléssel erősítjük ezeket a kapcsolatokat. **Óvodánk munkatársai számára meghatározó a lelkeség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltség tartalom biztosítása.**

2.2.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda a belvárosban helyezkedik el. Az óvoda épülete műemlék. Az udvaron homokozó és különböző fajták, babaház található. Az óvoda a csoportszobákon kívül tornateremmel és ebédlővel rendelkezik. Felszereltségét tekintve jól ellátott.

Óvodánkban mértéktartóan és igényesen tükröződik a vallásos jelleg. Az intézménynek saját konyhája van, ahonnan az ételmezt kapjuk, lehetőségünk van figyelembe venni az egyéni szükségletű gyermekek igényeit (liszt érzékeny, diabetes).

A tárgyi feltételek biztosításának szempontjai

- Pedagógiai programunk hagyományos óvodai berendezések, eszközök meglétét feltételezi, valamint a kompetencia alapú óvodai programcsomag megvalósítását segítő tárgyi eszközrendszer biztosítását igényli.
- Az óvodaépület berendezésének, udvarának kialakítása oly módon, hogy biztonságos, esztétikus, kényelmes legyen az óvodáskorú gyermek számára.
- Az óvoda tükrözze külsőségeiben is a keresztény szellemiséget, illetve a Svetits intézményhez alkalmazkodva a jellegzetességeket.
- Legyen a gyermekek számára elég hely, megfelelő eszköz az egészséges mozgásra, játékokra, fejlesztő játékokra, mozgásfejlesztő tornaszerek biztosításával.
- Színekben, formákban legyen vidám, harmonikus hangulatot árasztó a környezet berendezése.
- A keresztény ember számára fontos az ünneplés. Legyen olyan hely kialakítva, ahol tudunk ünnepelni, díszíteni.
- Óvodánk megfelelő munkakörnyezetet biztosít munkatársaink számára.
- Az óvodánkba járó gyermekeket és szüleiket igyekszünk esztétikus környezetben fogadni, megéreztetve velük ily módon is intézményünk szellemiségét.
- **A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékokra motiválók, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.**

2.2.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, **amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.** Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába

foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban **naponta összesen 45 perces időkeretben**, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket az előző pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Iskolakészültségi kritikus kritériumok (IKK)

- A gyermek motoros fejlettsége - nagymozgás - 5 év felett (6)
 - 1. Mozgás során képes az iránykövetésre, az irányváltoztatásra. – IKK
 - 2. Mozgása összerendezett. – IKK
- A gyermek motoros fejlettsége - finommozgás - 2,5 - 7 éves (5)
 - 3. Szabályosan, 3 ujjal fogja a ceruzát. – IKK
- A gyermek motoros fejlettsége - vizuomotoros mozgás - 5 év felett (6)
 - 4. Kirakót, puzzle-t (7-8 elemű) önállóan kirak. – IKK
 - 5. Emberábrázolása felismerhető, kellően részletezett. – IKK
 - 6. Testtárait érzékeli. – IKK
- A gyermek kommunikációs fejlettsége - beszédértés - 5 év felett (4)
 - 7. Kérdésre adekvát választ ad. – IKK
 - 8. Megérti a kapott feladatot. – IKK
- A gyermek kommunikációs fejlettsége - beszédprodukció - 5 év felett (5)
 - 9. Beszéde tiszta, érthető. – IKK
 - 10. Betartja a társas kommunikáció alapvető szabályait. – IKK
 - 11. Alkalmazza a nyelvtani szabályokat, nyelvtanilag helyesen fogalmaz. – IKK
- A gyermek szociális fejlettsége - társas kapcsolatok - 2,5 - 7 éves (8)
 - 12. Bátran kezdeményez kapcsolatot, együttműködést. – IKK
 - 13. Érzelmét szavakkal fejezi ki. – IKK
- A gyermek szociális fejlettsége - játék - 2,5 - 7 éves (6)
 - 14. A közös játékban együttműködésre törekszik. – IKK
- A gyermek szociális fejlettsége - éneklés - 2,5 - 7 éves (5)
 - 15. Elfogadja, ha valamit nem kap meg azonnal, képes várni. – IKK
- A gyermek önállóságának fejlettsége - önállóság - 2,5 - 7 éves (5)
 - 16. Képes az önkiszolgálásra. – IKK
- A gyermek önállóságának fejlettsége - önszabályozás - 2,5 - 7 éves (5)
 - 17. Magatartásában, viselkedésében megjelenik a szabálykövetés. – IKK
 - 18. Képes alkalmazkodni a szokás- és szabályrendszerhez. – IKK

- A gyermek önállóságának fejlettsége - szokások - 2,5 - 7 éves (4)
 - 19. Képes elfogadni és betartani a felnőtt elvárásait. – IKK
- A gyermek kognitív fejlettsége - megismerő funkciók - 5 év felett (15)
 - 20. Képes egy tevékenységre, feladatra hosszabb ideig összpontosítani. – IKK
 - 21. Rövid mondókát, éneket könnyedén tanul. – IKK
 - 22. Tisztában van a jobb- és baloldal fogalmával, használja ezeket a szavakat. – IKK
 - 23. Emlékezete már egyszerre 4-5 elem megőrzésére is képes. – IKK
 - 24. Kialakult a testséma. – IKK
 - 25. Biztosan választja ki az alakot a háttérből. – IKK
 - 26. Képek sorba rendezésével összefüggő történetet alkot. – IKK
 - 27. Ismeri a hét napjait, az évszakok főbb jellemzőit. – IKK
 - 28. Kitartó a játék, a tevékenység során akkor is, ha akadályba ütközik. – IKK
 - 29. Rövid történet tényeit fel tudja idézni. – IKK
 - 30. Egyidejűleg akár két dologra is tud figyelni. – IKK
 - 31. Kis számok körében számlál. – IKK

Csoportszervezés

Az óvoda hagyományait, adottságait, lehetőségeit figyelembe véve, szervezhető heterogén és homogén életkorú csoport is. Fontosnak tartjuk azt, hogy a testvér gyermekek egy csoportba járassanak, illetve a már korábbi baráti kapcsolatokat is erősítjük azzal, hogy ők is egy csoportba kerülhetnek. A helyi program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége. Elsősorban az óvoda személyi lehetőségei, valamint a gyermekek korösszetétele határozza meg a csoportok kialakításának kritériumait.

A napi 45 perces foglalkozások

Beszélgető kör	Mindennapos mozgás
• Barkóba játékok • Boldogságóra, szeretet-dobókocka • Családi képek • Csendkör • Digitális tartalmak, játékok, robotika, digi-ovi • Ovis fürkésző • Így tedd rá! • Kneipp módszer • Környezeti percek • Külső helyszín: könyvtár, múzeum, színház, Bozsi program, erdei iskola, művésztelep	• Mozgáskotta • Naptár • Néptánc • Okos-kocka • Paletta foglalkozás • Sakk játszótér, sakk palota • Sport • Színkotta • Születésnapos hónapok • Tanösvény • Tulipános láda-mese, dramatizálás

Dokumentáció: oviKréta

A gyermek fejlődésének nyomon követése menüben az értékelés felvételét követően A gyermek fejlődését segítő megállapodások, intézkedések, majd Az elért eredmények részek kitöltése:

- A gyermek fejlődését segítő megállapítások
- A gyermek fejlődését segítő intézkedések

A csoportok napirendje - hetirendje

„Csakis rendben van szerepe az igazi szabadságnak, a rendhez való igazodás hozza létre az otthon melegét.”

(Barsi Balázs)

Az óvodai élet megszervezésekor fontos a **szokás**, az értelmes fegyelem, amely alkalmazkodik a **közösségi élet** szabályaihoz.

A **napi élet** szervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét, fejlődési ütemét, illetve a keresztyén szokásokat (pl.: étkezés előtt, után ima). Mindezek kielégítésére elsősorban indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a szükséges differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.

A jól kidolgozott **napirend** a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék. Mivel a **szabadjátékot** tekintjük a gyermek fő tevékenységének, ezt vesszük kiindulópontnak, ebből következik, hogy a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítunk. Az óvoda nevelő funkciójának kiteljesedése megköveteli a rendelkezésre álló időkeret minél jobb kihasználását. A napirend keretei között, a gyermeki szükségletek kielégítése, differenciált fejlesztése történik. A napirend segíti a gyermekek életritmusának, **közösségi keretek** között történő kialakítását.

A napirend és a hetirend alakításakor figyelembe vesszük a különböző tevékenységek idő igényét, a helyi szokásokat, intézményünk feltételrendszerét, a környezeti adottságokat, a szervezési lehetőségeket, a különböző tevékenységek megfelelő arányát.

Óvodai életünk szervezésében kiemelt szerepe van a **gondozási feladatok** ellátásának, e tevékenység során is neveljük, fejlesztjük a gyermekeket. Önállóságuk fejlődését összehangoljuk, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

2.3. Az óvoda nevelési céljai és feladatai

Nevelésünk kiindulópontja: *A gyermek a család és a pedagógus számára Isten ajándéka.*
Nevelésünk embereszménye: *Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.*

Az óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése:

az egészséges életmód alakítása,
az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés,
az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Nevelési célok	Feladatok
1./ Istenkép kibontakoztatása a gyermek lelkében a keresztyén pedagógus példája nyomán.	1./ A keresztyén családi nevelés folytatásaként a keresztyén értékek erősítése és kiteljesítése.
2./ Feltétel nélküli szeretet.	2./ Isten szeretetének megsejtetése a gyermekkel.
3./ A teremtett világhoz való viszony és védelem.	3./ A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése. Öröm, hála, megbecsülés, védelem.
4./ A keresztyén hitélet gyakorlásának megalapozása: • keresztyén erkölcsi értékek elsajátítása, • viselkedési formák, és a felelősségtudat, • liturgikus év ünnepei.	4./ A keresztyén élet megtapasztalása az óvodai élet során: • felebaráti szeretet, • keresztyén erények, • ünnepi áhítat.
5./ A keresztyén ember nevelése	5./ A keresztyén ember felelőssége

2.4. A nevelés tartalma

A nevelés tartalma az óvodai nevelés feladatainak rendszere. A nevelési célok és feladatok az egész óvodára nézve azonosak. A hívő nevelési szemlélet középpontjában a **szeretet** áll. A katolikus nevelésben fontos tényező az érzelmi biztonság, derűs, oldott légkör, a jó közérzet, a nyugalom, az érzelmi kiegyensúlyozottság. Ebben az érzelmi biztonságot nyújtó légkörben fontosnak tartjuk a segítséget annak érdekében, hogy az ide járó gyermekek képesek legyenek majd Krisztussal hívő kapcsolat kialakítására „mert Krisztusban minden érték elnyeri teljességét”.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. A nevelésünk alaphelyzete, hogy a gyermekek életkori sajátosságával harmonizáló tevékenységeken keresztül az egyéni képességekhez és fejlődési ütemhez igazodó műveltség tartalmakat és krisztusi értékeket közvetítsünk.

Ezen belül:

- vallási, erkölcsi nevelés,
- az érzelmi és értékorientált közösségi nevelés,
- az egészséges életmód kialakítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.4.1. Vallási, erkölcsi nevelés

Hitre nevelés erősítése

Alapvető fontosságú, hogy a hit nem tudást jelent, hitet nem lehet megtanulni. A hit Isten ajándéka. Ha azonban a hitet csak kaphatja az ember, de adni nem tudja, miért beszélünk mégis hitre nevelésről? Jézus Krisztus megadta erre a kérdésre a választ, amikor elküldte tanítványait szerte a világba, hogy hirdessék az evangéliumot.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben.
- A keresztyén családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családban.
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség stb. megismertetése, gyakoroltatása.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete.
- A teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, felelősség stb.).

Erkölcsei nevelés

A keresztyén nevelést a keresztyén erkölcsi értékekre és normákra kell alapozni, ezért a tudatos erkölcsi nevelés érvényesül, és hangsúlyozott szerepet kap az óvodai élet minden területén. A gyermek első erkölcsi tapasztalatait a családban, majd az óvodában szerzi.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése.
- A keresztyén erkölcs normáihoz igazodó magatartás, az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, jószág, szelídség, megbocsátás, önzetlenség, együttérzés, igazmondás stb. megismertetése, gyakoroltatása, befogadása („adventi jócselekedetek”, apró lemondások nagybőjt időszakában).
- Segítségadás a negatív tapasztalatok (irigység, közömbösség, harag, durvaság stb.) által kialakult magatartás korrigálásához.
- Versengéssel szemben az együttműködés fejlesztése.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- A hitre nevelés folyamatában az alkalomszerű, életszerű mindennapi tapasztalatoknak tulajdonítunk jelentős szerepet, amelyek természetes módon beépülnek a gyermekek életébe.
- A hitre nevelés terén ezeket szem előtt tartva az óvodapedagógusnak elsősorban példát kell adnia, életével, tetteivel, szavaival. A gyermek nem a vele szemben támasztott szóbeli követelmények nyomán lesz olyan, amilyennek szeretnénk, hanem az őt nevelő felnőttek példájának hatására.
- A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus fejlődését.
- Nagyon fontos a folyamat, ahogyan a pedagógus vezeti a gyermeket a hitéletbe. E folyamatban teremtsen meg a szükséges feltételeket (pl.: szimbólum a csoportszobában).
- Gondoskodjon a békés, időnként csendes légkorról.
- Fontos hogy az óvodapedagógus a gyermek párbeszédre tett kezdeményezéseit ne hagyja figyelmen kívül. Bátorítsa, kellő tapintattal és empátiával alkalmat kell teremtenie a vallásos tapasztalatok megszerzésére és ezek értelmezésében is segítenie kell (pl.: katolikus köszönés, templomlátogatás, bibliai történet elmondása, rácsodálkozás a természet szépségére).

- A gyermekek ismerkedjenek meg Jézus életének főbb eseményeivel. Ismerjék meg Jézus Krisztust, a karácsonyi, a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódva. Ismerjék meg a Jézusi tanítás sarkalatos elemeit néhány evangéliumi példabeszéd feldolgozása révén.
- A hitre nevelésnek gyakorlati része is van (pl.: templomlátogatás, szentmisén való részvétel, Balázs-áldás, házszentelés, hamvazkodás stb.).
- A hitre nevelésben fontos az ima is. Az óvodás gyermeket meg kell tanítani arra, hogy Istent megszólíthatjuk, hogy Vele beszélgethetünk- ez az ima-. Ne csak kötött imádságokat halljon a gyermek, hanem az óvodapedagógus tudjon hangosan hálát adni és kérni, akkor a gyermekek megérik ennek az értékét.
- Óvodánkban napi gyakorlat: étkezések előtt, után, reggel és lefekvés előtt rövid hálaimák.
- A közös imaalkalmak szervezése, melyek lelki közösséget kovácsolnak, kapcsolatot teremtenek az óvoda, általános iskola, gimnázium tanulói, a pedagógusok és a szülők között.
- A hitre nevelés folyamatának sokszínűsége óvodapedagógusonként változó lehet.

Hagyományaink, ünnepeink

Az egész év szerkezete az egyházi ünnepköréhez igazodva épül fel. A keresztény világnézet úgy tekint a múltra, hogy abban fölfedezi Isten végtelenül irgalmas szeretetét.

A kereszténység tehát alapot teremt a múlt tiszteletéhez, és így egy nagyon értékes pedagógiához. Ezért óvodánk, gyermekeink életében fontos szerepet játszanak az ünnepek, hagyományok. Minden ünnepet hosszas előkészület vezet be, maga az ünnep sokszor nem is óvodánkban teljesedik ki. Fontosnak tartjuk a várakozást, a tevékenységen keresztüli érzelmi átélést, ráhangolódást.

Az **évkör** számtalan lehetőséget kínál az ünneplésre (az egyházi év ünnepei mellett a nemzeti ünnepek, a névnapok, születésnapok, néphagyományból származó ünnepek, helyi hagyományok). Az egyházi ünnepek, az ünneplés liturgikus jelentéssel bír. Ezáltal lelki ajándékokkal gazdagítjuk a gyermekeket. Az óvodai ünneplés éppen úgy, mint a családi összefügg - előkészíti vagy levezeti azt - az egyház liturgiájával.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Betartjuk a liturgikus év időpontjait és lehetőség szerint ugyanazokat a szimbólumokat használjuk, mint a templomban.
- Váljanak a gyermekek számára ismerőssé, érthetővé a főbb vallási szimbólumok, jelek, valamint ezek szerepe a liturgiában.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekek megsejtsék saját életük és a liturgikus cselekmények összefüggéseit. Érezzék meg, hogy ők tagjai az Egyház közösségének, tegyék lehetővé számukra a liturgikus események egyre teljesebb átélését, az eleven részvételt és az alkotó, alakító bekapcsolódást.
- Közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek összetartozásukban. Közös áhítat élménye révén váljanak képessé személyes imádságra, de gyakorolják a közösségben végzett ima liturgikus formáit is.
- Az óvoda őrzi és ápolja az alapító és az óvodát fenntartó szerzetesrend szándékait, hagyományait. Az óvodások az ünnepi megemlékezéseken lehetőség szerint részt vesznek. Az ünneplésben nincsenek szigorú szabályaink, de bizonyos kötöttségek

szükségesek, mert ezek a gyermeknek biztonságérzetet adnak. Az ünneplés előkészítésében a gyermekek mindig részt vesznek.

- Figyeljünk az ünneplés során arra, hogy a keresztyény és a népszokások hogyan jelennek meg az életünkben (betlehemezés, pünkösödölés).
- Nemzeti hagyományaink őrzése, átadása egyaránt kötelességünk, hiszen amint a növény a gyökereiből táplálkozik, úgy a gyermeknek (mint a „növekedő lény”) fejlődéséhez is nélkülözhetetlen a gyökereihez, nemzeti kultúránkhoz való szerves kapcsolódás, illetve a gyökerekből való táplálkozás.

2.4.2. Érzelmi és értékorientált közösségi nevelés

A keresztyény közösség fontossága a felebaráti szeretet megtapasztalásában

Valljuk és nevelésünkben fontos tényező az **érzelmi biztonság**, amely a gyermek és a felnőtt sikerességének, boldogságának egyaránt biztosítója. (A „szerelem-léggör”, amely körülveszi.) Az érzelmi intelligencia az alapja a szociális képességek, kompetenciák alakulásának, az alkalmazkodásnak, az empátiának, a toleranciának.

A gyermek számára az óvodai csoportja második olyan közösség, ahol idejének nagyobb részét tölti. A keresztyény testvériség, felebarátság élményét ebben a közösségben éli meg igazán először. A gyermek felhasználja a korábban - családban - szerzett mintákat és ezekhez újakat „gyűjt”, társaikkal és a felnőttekkel életszerű szociális formákat gyakorolhat.

A gyermekek szempontjából fontosnak tartjuk a **vegyes életkorú** csoportot. A szocializációjukhoz megfelelő alapot nyújt, hogy a gyermekek a különböző életkorú társak között lehetnek. Csoportjaink léggöre egyre közelebb kerül egy jól működő nagy családhoz, rokonsághoz. **Az óvoda családis, bizalmat közvetítő, szeretetteljes léggöre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.**

Pedagógiai és pszichológiai ismereteink, valamint tapasztalataink azt mutatják, hogy az egyes gyermek saját érési ütemének megfelelően fejlődhet ebben a közösségben. Az óvoda közösségében folyó élet **mintát, állandó értékrendet** tár a gyermek elé.

- Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a **magatartásának érzelmi vezéreltsége**. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes léggör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy
 - a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
 - az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
 - az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
 - az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- **A szocializáció szempontjából meghatározó** a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelemesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- **Az óvoda a gyermek nyitottságára épít**, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a

keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- **A gyermeki magatartás alakulása szempontjából** az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
- **A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében** szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A nevelés - fejlesztés céljai

- A gyermekek biztonságérzetének megalapozása, az önbizalom erősítése.
- Az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása.
- A gyermeki jellem alakítása.
- Kortárs gyermekcsoportok értékeinek észrevétele.
- Türelem, szolidaritás, igazságosság formálása.
- Érzelmek megjelenítésének formái.
- Szeretet, féltés, félelem kifejezése.
- Önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátíttatása.
- Szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása.
- Szerepazonosulások megélése.
- Hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása.
- Egyházi ünnepek megélése.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- **Erkölcsei-szociális érzelmek**
 - Barátságos, derűs kiegyensúlyozott csoportléggör alakítása.
 - A kötődési hajlam erősítése a gyermek-óvodapedagógus, a gyermek-dajka és a gyermek-gyermek kapcsolat alakításával, pozitív érzelmi töltésű fejlesztésével.
 - A gyermek szociális érzékenységének fejlesztése, éntudatának, önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek alakítása.
 - Biztonságos szokásrendszer, és norma rendszer kialakítása.
 - Közös élmények, tevékenységek pozitív átélése.
 - Viselkedéskultúra átörökítése.
 - Erkölcsi, érzelmi és akarat tulajdonságok fejlesztése: a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés, szeretet, humor, figyelmesség, egymás segítése, együttérzés, illetudó viselkedés, fegyelmezettség, kooperáció, kitartás, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabálykövetés, türelem, szelídség, szolgálat.
 - A gyermekek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük a gyermekeket, hogy ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy tudjanak rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
 - A gyermeki magatartás alakítása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
 - A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális fejlesztése, szükség esetén szakemberek bevonásával.

- **Esztétikai érzelmek**

- A teremtett világ szépségének, esztétikájának felfedeztetése.
- A MŰVÉSZET szépsége iránti fogékonyság kialakítása (zene, mozgás, képzőművészet, építészet), esztétikai értékítélet megalapozása.

- **Intellektuális érzelmek**

Társas kapcsolatok:

- felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyermektársainak,
- szívesen tevékenykedik a csoport érdekében,
- érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül),
- képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni,
- legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül,
- figyelemmel van a felnőttek és gyermektársak iránt igyekszik - a szituációktól függően - elfogadni az alá, fölé, mellérendeltségi helyzeteket.
 - Egymás közötti bizalom kiépítése (óvodapedagógus-gyermek, felnőtt – gyermek, gyermek-gyermek között).
 - Biztonságérzet biztosítása a csoportban való tartózkodás során.
 - Alá-, fölé- és mellérendeltségi helyzetek átélése, elfogadása.
 - Egymás iránti tolerancia alakítása.
 - Hagyományörzés szokásainak alakítása.
 - Kíváncsiság, érdeklődés felkeltése a szűkebb-tágabb környezete iránt.
 - Kommunikáció, metakommunikáció fejlesztése.
 - Szabad önkifejezés biztosítása.
 - Öntevékenységre szoktatás.
 - Konfliktushelyzetek megfelelő kezelésének megtanítása.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Fontos az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig, a gyermek iskolába kerüléséig (a Svetits hagyományok, jelképek, szülők bevonása, véletlen és tervszerű találkozások a környezetünkben élőkkel).
- Az érzelmi alapigények biztosítása, a kölcsönös bizalom légköre segítse a gyermeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközökkel szabadon kifejezhessék. Mindez örömforrás legyen a gyermek számára, megerősítést nyerjen környezetük által.
- Sok közös élmény, tevékenység szervezése, közös együttlétek, közösen végzett munka során a keresztény értékek kapjanak hangsúlyt (együttérzés, örömszerzés a nővéreknek, szülőknek, másokért végzett apró figyelmességek).
- A szocializálódás folyamatában a valláserkölcstől normákhoz igazodó pozitív tapasztalatok, élmények megerősítése (közös liturgikus ünnep öröme, élmény).
- Napirend szerinti tevékenységek (játék, munka, tanulás) biztosítása.
- A családi és az óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása a szülők aktív közreműködésével.
- Érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások segítsék a gyermek egészséges fejlődését.
- Az egyes gyermekek viselkedésében zavart okozó tényezők (haláleset, válás, kistestvér születése) feltárása.
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinak gyakoroltatása (a felnőttek kérésének elfogadása).

- Társas kapcsolatokra természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása.
- Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások, ünnepek, játszóház stb.).
- Közös készülődés műsorokra, rendezvényekre.
- Részvétel helyi, ill. egyéb rendezvényeken.
- Az óvodapedagógus a gyermek számára a minta, aki a keresztyény felebaráti szeretetet hordozza és közvetíti. Meg kell teremteni a feltételeket, hogy a gyermeket aktív tevékenysége közben megismerje, és egyénileg vezesse, segítse fejlődésében.
- Kíváncsi, hogy az óvodapedagógus elfogadó, megértő, segítő magatartását minden gyermek megtapasztalja, a sajátos pedagógiai attitűdöt a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyaránt.
- Az óvoda teremtsen meg a mélyebb személyes találkozások létrejöttének feltételeit, vidám hangulatot, szívből fakadó öröm lehetőségeit.
- Ebben az érzelmi kiegyensúlyozottságot nyújtó, biztosító légkörben tapasztalja meg, tanulja meg a gyermek: a feltétel nélküli szeretetet, egymás elfogadását, az egészséges, reális önértékelést.

Így napról napra szeretetük segítségével, észrevétlenül természetes módon kialakul bennük a szociális érzékenység. Elfogadnak, belátnak, képessé válnak a változásra.

Feltételek

A fejlesztési eredmények érdekében kíváncsi feltételek:

- otthonos körülmények a csoportszobában,
- lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére,
- az óvodapedagógusok, ill. más dolgozók pozitív, határozott mintaadásai.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak együtt.
- A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt.
- Figyelemmel, türelemmel hallgatják az óvodapedagógust, társaik közlését, ébredezik bennük a közösségi öntudat.
- Örülnek a közösen elért sikernek, a közös élményeknek.
- Kialakul a környezetükben élők iránti érdeklődés.
- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása.
- Segítenek egymásnak, megértőbbek, türelmesebbek lesznek, társas viszonyaik megszilárdulnak.
- A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá érik.

Önálló:

- a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás,
- a véleménynyilvánításban,
- döntésekben, választásokban,
- a vállalt feladat elvégzésében,
- tisztelettudó a viselkedése,

- ismeri és érti az óvodapedagógus metakommunikációs jelzéseit,
- igazmondásra törekszik,
- megkezdett munkáit befejezi,
- képes a belátásra,
- észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket,
- együttműködik a közös cél érdekében,
- örül a csoport közös sikereinek.

Társas kapcsolatok:

- felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyermektársainak, ha szükségét látja,
- szívesen tevékenykedik a csoport érdekében,
- érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül),
- képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni,
- legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül,
- figyelemmel van a felnőttek és a gyermektársak iránt,
- igyekszik - szituációtól függően - elfogadni az alá, fölé - és mellérendeltségi helyzeteket.

Jellemzi:

- örömteli optimizmus,
- a szépség és jószág iránti igény.

2.4 3. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek ismerjék és sajátítsák el a kitűzött feladatok egyes elemeit. Kiemelt figyelmet szentelve a szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek egészségügyi nevelésére:

- higiénés szokások fejlesztése,
- aktivitás,
- étkezési szokások,
- mozgáskultúra megalapozása, a testi fejlődés elősegítése,
- pihenési szükségletek,
- prevenció, korrekció,
- szükség esetén speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel együttműködve.

Egészséges életmód alakítása

- Az egészséges életmódra és életvitelre nevelés.
- Önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása.
- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik kielégítése. megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció, korrekció.
- Étkezési kultúra alakítása, erősítése.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- **Gondozási feladatok**
 - Testápolási szokások kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
 - Öltözködési tudnivalók rögzítése, öltözködési szokások fejlesztése,
 - Étkezés, korszerű, helyes táplálkozási szokások kialakítása.
 - Kulturált étkezés szokásainak elsajátítása.
 - Pihenésszükséglet kielégítése.
- **Egészségvédelmi feladatok**
 - Tárgyi környezet biztonságának, tisztántartására, a környezet rendjének óvására való igény kialakítása.
 - Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása.
 - Alvás és pihenésszükségletek kielégítése.
 - Higiénés szokások fejlesztése.
- **Életmód- életszemlélet-életvitel**
 - Aktivitás fejlesztése.
 - A szervezet ellenálló képességének fejlesztése.
 - A helyes testtartás elsajátítása, javítása - az e téren különösen nagy eltérést mutató gyermekek észrevétele - szükség esetén differenciált korrekció speciális gyakorlatokkal.
 - Az óvodai életritmus és a családi életrend közelítésére való törekvés.
 - Helyes táplálkozási szokások kialakítása.
 - Egészségmegőrző szokások kialakítása.
 - Környezettudatos magatartás megalapozása.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Az óvodapedagógus példamutató magatartása, a gyermek igényeinek megfelelő segítségnyújtás.
- Pihenés feltételeinek megteremtése igény szerint.
- Higiénikus szokások, szabályok kialakítása során minta, segítségnyújtás, intimitás tiszteletben tartása.
- Rendszeres és igény szerinti szakorvosi ellátás szervezése, biztosítása.
- Korszerű táplálkozás biztosítása.
- Kiegyensúlyozott élettempó biztosítása.

Feltételek

A fejlesztési eredmények érdekében kívánatos feltételek:

- tágas, világos csoportszoba,
- berendezési tárgyak természetes anyagból, könnyen tisztítható, elérhető magasságban,
- esztétikus terített asztalnál étkezés, nyugodt körülmény,
- higiénikus környezet,
- sokféle mozgáslehetőséget biztosító játszóudvar,
- megfelelő napirend,
- intimitás biztosítása,
- mosdóban jellel ellátott törülközők, fogmosó felszerelések, fésűk,
- öltözőben váltóruha, cserecipő, ruhafogas,
- a családdal való együttműködés - szokásainak ismerete: személyi és mentálhigiénia, öltözködés, napirend, étkezési szokások, szabadidős szokások-,
- egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása,
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Megtanulnak alkalmazkodni a körülményekhez, megfelelően mozogni, tájékozódni, erejükkel gazdálkodni.
- Önállóan végzik a személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket, ezek igényükké válnak és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák.
- Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, kielégítésére.
- Képesek lesznek mozgásigényük szándékos irányítására.
- Igényükké válik a rendszeres mozgás és beépül szokásrendszerükbe.
- Igénylik a szabadban való tartózkodást, sétát, kirándulást, a „zöld környezetet”.
- Igényükké válik a higiénés szabályok betartása.
- Figyelnek saját külsőjükre, ruházatuk rendezett, testük ápoltságra.
- Igénylik környezetük rendjét, a hulladékot a kijelölt helyre gyűjtik.
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiénés szokások beépülnek a gyermeki személyiségbe, pozitívan formálva azt.

Önálló

- a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában,
- a WC használatkor,

- fogápolásban,
- öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet, igényli ruhája rendezettségét,
- önkiszolgáláskor,
- a kimerített étel mennyiségének megítélésében,
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

Megfelelően használja

- az evőeszközöket (kés, villa, kanál),
- a játék és egyéb eszközöket,
- az óvoda és az épület egyéb helyiségeit,
- a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarító eszközök).

Tud

- cipőt fűzni és kötni, gombolni, teríteni.

Ismeri

- a kulturált étkezés szokásait,
- a zsebkendő használat módját,
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit,
- a rendetlenség megszüntetésének módjait.

Segít

- a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésére irányuló tevékenységben,
- a kisebbeknek a különböző önellátására irányuló tevékenységében.

2.4.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.

Nevelésünk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése, mert a nyelv, a beszéd a gyermeki személyiség része. A beszéd közös értelmi tevékenység. A szép anyanyelvi beszéd, a verbális képesség fejlesztése, a gyermek lelki, szellemi fejlődésének alapját biztosítják. A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban (pl.: játék számtalan lehetőséget teremt ehhez).

Az óvodai élet változatos tevékenységei a gyermek anyanyelvi képességeinek fejlesztését is szolgálják, és az óvodáskorban ért élmények meghatározhatják az anyanyelvhez fűződő viszonyt.

A gyermekek életének korai szakaszában igen sok információt gyűjtenek be látszólag „öntudatlan” szemlélődésből, az átélt tapasztalatból és cselekvésből. Az óvodai értelmi nevelésen értjük a gyermek beszédképességének, nyelvi képességének, zenei képességének alkotó-alakító tevékenységének fejlesztését.

Az értelmi nevelés fejlesztő feladatainak megvalósulását az óvodai élet változatos tevékenységei szolgálják. Minden értelmi képesség, akarati tulajdonság fejlesztése elsősorban játékon keresztül történik.

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A nevelés-fejlesztés célja

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- Beszélő környezet kialakítása, helyes minta és szabálykövetéssel a nevelőmunka teljes egészében.
- A kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében.
- A beszéd alapját jelentő belső képalkotás folyamatának elősegítése.
- Oldott derűs légkör megteremtése, amelyben felébred a gyermek közlési vágya, gyermeki kérdések támogatása.
- Az értelmi nevelés során valósuljon meg a gyermek értelmi képességeinek fejlesztése, ismeretének gazdagítása és rendszerezése. Fontos minél tágabbra nyitni a gyermek környezetét a teremtett világ megismerésére.
- Az értelmi nevelés során az intellektuális érzelmek megjelenése, segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy alakulását a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.

A nevelés – fejlesztés feladatai

- **Kognitív képességek fejlesztése:**
 - vizuális észlelés, alaklátás és formaállandóság (alak, forma, méret, szín, rész-egész viszony),
 - érzékelés, emlékezet, képzelet, alkotóképesség,
 - téri tájékozódás (irányok, viszonyok),
 - keresztszatórnák fejlődése,
 - észlelt összefüggések vizuális megfogalmazása,
 - feladatmegoldó képesség,
 - gondolkodási műveletek (következtetés, konkretizálás, általánosítás, összehasonlítás, különbség-azonosság),
 - verbális, vizuális memória és a figyelem tartóssága, terjedelme.

- **Az anyanyelvi nevelés feladatai, a kommunikációs képesség fejlesztése:**
 - a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése,
 - beszédészlelés, beszédhallás, beszédértés, szóbeli reprodukció, beszédelfogás, tiszta beszéd alakítása,
 - hangok ejtése, szókincs gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása,
 - mondszerkesztés, értelmes, folyamatos, összefüggő beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása,
 - kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása,
 - egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazása.
- A gyermek egyéni érdeklődésére alapozva.
- A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.
- „Énkép” fejlesztése, testséma kialakulásának segítése.
- Önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése.
- Vizuális percepció (formaérzéklet, formaészlelések) fejlesztése.
- Taktilis-kinesztéziás (mozgásérzeti) szféra mobilizálása.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Az óvodába kerülő gyermekek beszédállapotának megismerése, a fejlesztési feladatok tudatos tervezése.
- Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges az óvodapedagógusi minta, példa.
- Kommunikációs helyzetek teremtése:
- a meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélő kedvét „beszélgető kör”, tudjanak másokat meghallgatni.
- Játékos fejlesztéssel (pl.: bábozás) beszéd - és nyelvi képességek mozgósítása, a gyermek sikerélményhez juttatása, beszédöröm biztosítása.
- A nyelvi képességek fejlesztése terén leghatásosabb eszköznek a mesét, a verset, a bábozást és a dramatikus játékot tartjuk. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet.
- A mese, dramatikus szöveg párbeszéd elemeinek, részleteinek reprodukálása
- Az óvoda hagyományos felszerelésén túl szükséges anyanyelvi fejlesztő játékok biztosítása is.
- Logopédiai óvodafejlesztés, logopédus tanár alkalmazása, akinek a munkája az óvodapedagógusok és a szülők bevonásával történik. E speciális fejlesztést fontosnak tartjuk, hiszen a tanuláshoz az olvasás elsajátításának az alapja az életkornak megfelelő anyanyelvi teljesítmény, elsősorban megfelelően működő beszédészlelési, megértési és ehhez kapcsolódó egyéb folyamatok.
- Esetenként a családon belüli kommunikáció irányítása és pedagógiai támogatása.
- A gyermek egyéni érdeklődésére alapozva spontán és tervezetten szervezett tapasztalatainak rendszerezése.
- Megfelelő motivációval, érzelmi ráhangolódással, indirekt módszerek alkalmazásával, komplex módon történjen a nevelés folyamatában a fejlesztő tevékenység.
- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- Egyéni különbségek, adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése.

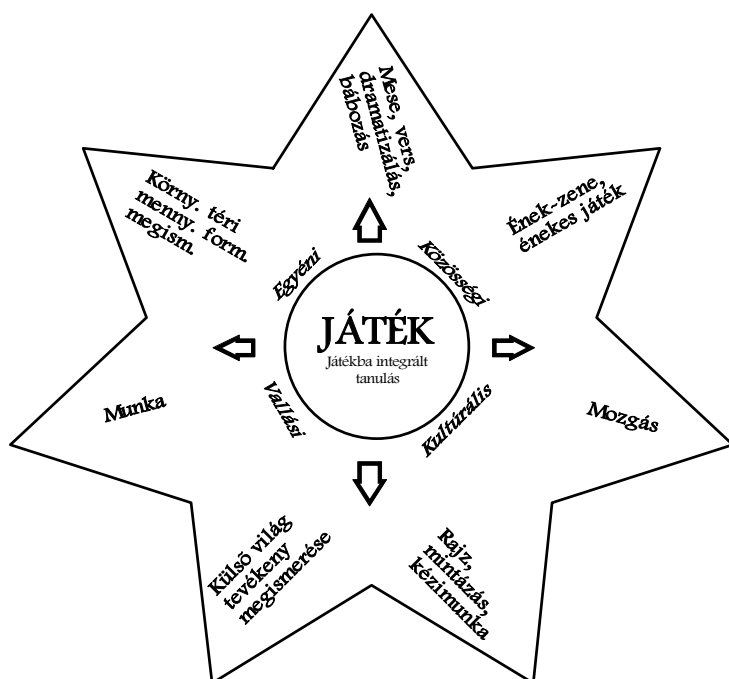
- A gyermekek kíváncsisága, utánpótlási kedve fejlessze az értelmi képességeket, az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, kreativitást.
- A gondolkodás képességének fejlesztésekor alapfeladatnak tekintjük a gyermekek problémátalátásának, érzékének fejlesztését, melyhez elengedhetetlen a gondolkodási műveletek - analízis, szintézis - tevékenység során történő fejlesztése.
- A figyelem fejlesztése, az ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítása a gyermek tanulásában, egyén fejlődési ütemének megfelelően.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Fejlődjön beszédkészségük, gazdagodjon szókincsük, érzelmeiket kifejező kultúrájuk.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk szándékos figyelmük erősödjön.
- Érthetően fejezze ki magát szóban.
- Gondolatait megfelelően tudja megfogalmazni.
- Mondókák, versek, mesék megértése és ismerete.
- Bővített mondatokban való fogalmazás a magyar nyelv szabályainak megfelelően.
- Életkornak megfelelően képesek legyenek élményeiket, gondolataikat minél szívesebben kifejezni, társaikkal megosztani.
- A felnőtt minta alapján képesek legyenek saját szavaikkal rövid imát megfogalmazni
- Törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére.
- Próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban.
- Rendelkezzék problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Tudja figyelmét meghatározott ideig ugyanarra összpontosítani.
- Segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét.
- Törekedjék a reális önértékelésre.
- Ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.

3. A nevelés tevékenységformái

A nevelési és fejlesztési feladatok, a nevelés tartalma az óvodai élet tevékenységei során valósul meg.

3.1. Játék

„Játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.”

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, **ezért az óvodai élet során a gyermek fő tevékenységének a játékot tekintjük.**

A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A kisgyermek képes sok-sok új ismeret elsajátítására, rendezésére, rögzítésére. Alapvetően a játék által ismeri meg a világot, a személyes és tárgyi viszonylatokat. A játékos ismeretszerzés és önkifejezés nem csak a gyermek nagyobb mozgásigényének felel meg, hanem életkori sajátosságainak is, melyben elsősorban az érzelmileg motivált ismereteket képes megragadni.

Jelentős szerepe van az utánzó, szimbolikus és a kreatív játékoknak, a bábozásnak, a szerepjátékoknak.

A játékkal töltött idő a legnagyobb érték, a teljesítményre és az alkotásra készülődés lelki töltődés vissza nem térő kora.

A nevelés - fejlesztés céljai

- Az óvodába lépéstől a gyermek iskolába kerüléséig megfelelő játékfajták és azok tartalmának, minőségének alakítása a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva.
- Lehetőségek biztosítása a gyermekek számára, hogy a képességeiket önállóan választott, sokrétű játéktevékenységgel fejlesszék, gyakorolják.
- A játék a gyermek életeleme. Egésznap tevékenységei között legjelentősebb, személyiségének alakulásában mással nem helyettesíthető.
- A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése.
- A gyermekek játékgigényének kielégítése változatos játéktevékenységeken keresztül.
- Szabad-képzettársítások, pszichikus szükségletek kialakulásának segítése.
- A pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő élmények biztosítása.
- Társas kapcsolatok alakítása.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Az óvodába lépéstől a gyermek iskolába kerüléséig megfelelő játékfajták és azok tartalmának, minőségének alakításával, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva, sokszínű játékkínálat biztosítása.
- A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségének biztosítása.
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása.
- A szociális kreativitás fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, izlésformálás, társas - kapcsolatok, konfliktusmegoldások).
- A játék rendjének szokássá alakítása.
- Egészséges versenyszellem, kiegyensúlyozott együttműködés kialakítása.
- Élmény gazdag óvodai élet szervezése.
- A gyermek óvodán belüli - kívüli tapasztalatainak feldolgozása.
- Az agresszió és a szorongás feloldása játékban.
- Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével és indirekt irányításával a szabad játék zavartalanságának biztosítása.

A játék tartalma

A gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől a gyermek iskolába kerüléséig tart.

- A gyermek játékának formai, tartalmi jellemzői.
- A játéktevékenység időtartama, mélysége, szintje, tartalmi gazdagsága.
- Társas kapcsolatok minősége.
- A kialakult társas kapcsolatok szintje.
- Nyelvi szint.
- Magatartásformák és szokások.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

- A keresztény közösségben átélt tapasztalatok, élmények meghatározó szerepe (pl.: keresztlő, körmenet, barkaszentelés stb.).
- Alkotó kedvű, kreatív légkör.
- A különböző típusú játékokhoz szükséges hely.
- A játékhoz szükséges idő.
- Az együttműködést, kreativitást segítő játékeszközök (természetes anyagok, „én készítettem alkotás öröme”).
- Tapasztalatok gazdagítása, a gyermek a játék által ismeri meg a világot, fedezi fel a személyes és tárgyi viszonylatokat, keresztény viselkedési mintát.
- A különböző fejlettségű gyermekek együtt játszásának segítése, a játékfajták, építőjáték, konstrukciós játék.
- Társas viselkedésükben jelenjenek meg az egymás segítése, szeretete, engedelmisség.
- A vegyes életkorú csoportban a különböző fejlettségű gyermekeknek más a játékeszköz igénye és a szociálisabban érettebb gyermekek mintát adnak az együttműködésre.
- Kapjon fontos szerepet a játékban a gyermekek beszédképességének fejlesztése.

Az óvodapedagógus játéksújtó módszerei

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Az óvodapedagógus játéksújtó módszerei legyenek szituációktól függők.

- Az óvodapedagógus alkalmazza azokat a nevelési eljárásokat, ami a családban különböző korú testvérek esetében természetes.
- Tanulják meg a gyermekek tisztelni egymás igényeit, alkalmazkodni egymáshoz.
- Ha a gyermekek játéka nyugodt problémamegoldó, az óvodapedagógus magatartása legyen a szemlélő, követő, hagyja a gyermekeket cselekedni.
- A gyermekek otthoni játékfeltételeinek megismerése, szükség esetén tanácsadás a szülőknek.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- A játék legyen belső indítékok alapján létrejövő önkéntes tevékenység, amelyben a gyermek élményeit, vágyait feldolgozza, közben ismereteket és készségeket sajátít el.
- A játék tükrözze a gyermek fejlettségét, és az ismeretei bővülésével változzon a játék minősége is.
- Szívesen vegyen részt bonyolultabb játéktevékenységben, hogy annál magasabb szinten segítse készségeinek fejlődését.
- A gyermek őrizze meg a játék örömforrás jellegét, melyben tudja levezetni a benne lévő feszültséget.
- Épüljön be személyiségébe az együtt játszás élménye, a szabályok, a szituációk közös tevékenység során létrejövő szocializációja.
- A játék hatására az esztétikai érzék, a „szép” szeretete alakuljon ki.
- Alakuljon ki a tanulás, a tudás szeretete, siker, örömet hozó fejlesztő játékszerek alkalmazásával.
- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon.
- Kapcsolódjon be a közös játékokba.
- Legyenek önálló, kezdeményező megnyilvánulásai.
- Alakuljon ki pozitív érzelmei társai iránt.
- Legyen kezdeményező magatartású.
- Vegyen részt aktívan az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban.
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására.
- Tartsa be és kövesse a megismert szabályokat.
- Hozzon létre egyszerű modelleket, maketteket.
- Legyenek egyéni ötletei, javaslatai.
- Válasszon helyesen adott tevékenységhez anyagot és eszközöket.
- Legyen képes saját élményei eljátszására.

- Fogadja el társai javaslatait, ötleteit.
- Legyen képes a csoportban való játékra.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

3.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a biztonság és kölcsönösség, az elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a gyermek teljes személyiségének fejlődését, fejlesztését támogatja.

A tanulást a gyermek megismerési vágya, érzelmi beállítottsága, önkéntelen figyelme, képességei és motiváltsága befolyásolja. A tanulás nem csak ismeretszerzés, hanem jártasságok, készségek, képességek kialakítása, melyek érzelmi, akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegíti. A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, általa fejlődnek. A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek játékidőben zajlanak úgy, hogy nincs közben játékelrakás.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A gyermekek a tevékenységek után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, újat kezdhetnek. Tehát a játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok. A tanulás az óvodáskor végére - óvodából iskolába való átmenet - az óvodai élet sokszínű tevékenységeinek segítségével válik általában teljesen elkülönült önálló tevékenységi formává.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával.
- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek kínálása.
- Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességekhez igazodva, optimális terhelhetőség figyelembevételével.
- Kompetenciák fejlesztése, attitűdök erősítése, képességek fejlesztése.

- Felfedezés lehetőségének biztosítása, cselekvéses tanulási helyzetek megteremtése, a kreativitás fejlesztése.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermek megerősítése.
- Megismerési képességek fejlesztése.
- A tudás, a tanulási vágy felébresztése.
- Problémahelyzetek megoldása.
- Tapasztalatok és élmények nyújtása.
- Önálló megfigyelések ösztönzése.
- Emlékezés fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések felismertetése.
- Beszéd fejlesztése.
- Kognitív képességek fejlesztése a tevékenységek során.
- A vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztése.
- A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges.
- A feltételek javításával a fejlődést gátló tényezők kiiktatása, a gyermek állapotromlásának megelőzése, az esetleges kialakuló rendellenességek kiküszöbölése.
- A testi és a személyiségben bekövetkezett tüneteket, károsodásokat a lehető legalacsonyabb szinten érzékeljük, legmagasabb szinten javítjuk, befolyásoljuk, kiküszöböljük.
- Tehetségigéretre utaló tulajdonságok megléte esetén a képességhez igazodó egyéni fejlesztés.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- A tanulás folyamatában az egyéni adottságok, az optimális terhelhetőség és a motiválás figyelembevétele.
- Fontos a spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése.
- Az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan elfogadó megerősítő légkört, amelyben a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül.
- A prevenció során arra kell törekednünk, hogy a másodlagos degeneratív elváltozásokat meggátoljuk. A megelőzés nem csupán a testi, lelki állapot romlására vonatkozik, hanem az egész személyiségre együttesen.
- Az egészséges gyermekek fejlődési ütemének ismeretében a megtorpanások okainak felderítése, a problémás gyermekeknél a másodlagos személyiség, vagy viselkedés zavarok kialakulásának megelőzése.
- A korrekció során arra törekszünk, hogy a sérült funkciókat mindig egyidejűleg korrigáljuk, mivel mindegyik hatással van a másik területre is, természetesen a kiemelt feladat mindig a legfőbb hiányosság korrekciója.
- A fejlesztő feladatainak megvalósítása során figyelembe vesszük az alábbiakat:
 - a gyermek fejlődése megrekedhet (fejlődési, szomatikus, pszichés retardáció),
 - az egyéni fejlődés nyomon követése az óvodáskor kezdetétől az iskolába lépésig,
 - az óvodába lépéskor anamnézis, aktuális állapot felmérése alapján szükséges elkészíteni az egyéni fejlesztéseket, illetve ennek megfelelően történik a fejlődés nyomon követése.

A tehetséggondozás számunkra azt jelenti, hogy keressük a gyermekben azokat az adottságokat, amelyek alapján a legjobban fejleszthetők, s amelyek kiművelése a legtöbb sikerélményhez juttatja el őket. Ezért gazdag, változatos óvodai életet szükséges biztosítanunk, melyben lehetőség nyílik a sokoldalú képességfejlesztésre, hiszen minél sokszínűbb a tevékenység - fejlesztés, annál többféle tehetség mutatkozhat meg, az átlag feletti képesség kibontakozhat.

- **Tehetségigéretre utaló tulajdonságok:**
 - gyakori kérdezősködés,
 - környezet apró változásaira való felfigyelés,
 - koncentrált figyelem,
 - kiemelkedő emlékezet,
 - képzelőerő és eredetiség.
- **A tehetséggondozás során szem előtt kell tartanunk:**
 - a tehetséges gyermekek erős oldalának fejlesztése,
 - a tehetséges gyermekek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése,
 - légkörjavítás,
 - relaxáció.

Feltételek

- eszközök, berendezések, hely biztosítása,
- szakirodalom,
- szükség esetén szakember biztosítása,
- vizsgálati eljárások szakszerű alkalmazása.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tudjon önállóan konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján.
- Alakuljon feladattudata.
- Ismerje saját értékeit.
- Legyen önálló a begyakorolt feladatok megoldásában.
- Végezzen önálló megfigyeléseket, ismerje fel a jelenségeket változásukban is.
- Fedezzen fel konkrét összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat.
- Törekedjen többféle megoldás keresésére.
- Szándékos figyelmének tartalma érje el a 10-15 percet.
- Legyen képes gondolatait érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Különítse el a mese és a valóság elemeit.
- Alakuljon ki a szociális tanulás érzéke.

3.3. Verselés, mesélés

„A mese az anyanyelv zenéje és észjárása, a mese szórakozás, mulatság, egymásra hangolódás, a mese éppúgy a játék, örömforrás, beszédnevelő, énerősítő, személyiséget összerendező, a mese az óvodai nevelés páratlan eszköze.”

(Zilahy Józsefné)

A gyermek érzelmi-értelmi és etikai fejlesztésének, fejlődésének egyik legfőbb eszközei. A magyar gyermekköltészet, a népi dalkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese-vers erkölcsi, érzelmi, értelmi töltésű, emberi kapcsolatokat tanít, segíti a világ megismerését, lelket táplál. Az anyanyelv ritmusát, dallamát, szókincsét bővíti és a legtagabb értelemben tanít. A mese mozgásba hozza a gyermeki képzeletet, megbékíti félelmeivel, erősíti önbizalmát. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

- A magyar gyermekköltészet, a népi, dalkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- Az élőlírási mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlékelítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A nevelés - fejlesztés céljai

- Az anyanyelvi nevelés elősegítése.
- A lelki és szellemi fejlődés biztosítása.
- A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése.
- Tehetséggondozás.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Beszédkedv felkeltése.
- Beszéértés erősítése.
- Irodalmi élmény nyújtása.
- Érzelmi, esztétikai nevelés.
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés.
- Erkölcsi fejlődés biztosítása.
- Önálló verselésre, mesélésre ösztönzés.
- Nemzeti, keresztényi öntudat erősítése.
- Bibliai történetek meghallgatására nevelés.
- Könyv szeretetére nevelés.
- Mindennapos élmény nyújtása.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Az irodalmi művekben rejlő erkölcsi tanulságok segítsék a gyermek szocializációját, értékítéletét, magatartási kultúráját.
- Az anyanyelvi nevelés „magvát” a szokásokat, hagyományokat, értékeket közvetítő mondókák, versek adják.
- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása, melynek gerince a magyar népmesekincs megismertetése.
- A népi és az irodalmi művek mellett bibliai történetekkel is ismerkedjenek a gyermekek. (Alapforrás: magyar népmesék, népi mondókák, elbeszélések, bibliai történetek.)
- A mondóka, vers, és mesemondás során a hangsúly a szöveget mondó, a gyermekekkel játszó felnőtt kapcsolatteremtő beszédén, cselekvésén van, az óvodapedagógus ügyeljen a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére.
- A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez.
- Mindennapi mesélés fontossága (délelőtt, elalvás előtt, délután).
- Folyamatos meseregények hallgatása.
- Lehetőség biztosítása a gyermekek önálló szöveg és mese mondásához (pl.: mese kitalálása, meseírás élményének megismertetése, hangsúlyos jó beszédtempójú olvasás előkészítése).
- Segítsük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. (A gyakori ismétlés, a mese többszöri feldolgozása elősegíti.)
- Szorosan kapcsolódjon a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez a bábozás, dramatizálás.
- Az irodalmi élmények feldolgozásának segítése különböző anyagok, eszközök, barkácsolási lehetőségek biztosításával. „Kincsesláda”, „Mesedoboz”.
- A gyermekek bátran használják és kezeljék a bábokat.
- A szóbeli szabad önkifejezés kibontakoztatása.
- Az alapvető illemszabályok, jó modor szófordulatainak megtanítása.
- A Vojtina bábszínház rendszeres bábelőadásainak, játszóházi előadásainak látogatása (a fejlesztési feladataink hatékonyabb megvalósítását szolgálják).
- A családok segítése pl.: könyvajánlat, programajánlat, hirdetőtáblán mondóka, vers.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Szívesen, örömmel hallgasson mesét.
- Szívesen mondjon spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit és ismerje mozgásait.
- Önállóan vállalkozzon vers-és mesemondásra, bábozásra.
- Kapcsoljon ismert irodalmi szöveget az adott ünnepi alkalomhoz.
- Tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat.
- A szöveghűség mellett az alkotó fantázia is jelenjen meg, a történetek folytatásában.
- Legyen képes a hallottak képi megjelenítésére.
- Legyen képes a hallott mű tartalmának lényegét felfedezni és elmondani.
- Jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit (szereplők, események), nevezze meg azokat.
- A természeti környezet szépségeinek megfogalmazásakor jeleljenek meg az ismert jelzős szerkezetek versekből, mesékből.
- Ismerjék és szeressék meg a könyveket, elemi könyvtárhasználatot.
- Tudjon könyvben kép alapján tájékozódni, óvja a könyv állapotát.
- Vegyen részt dramatikus és mimetikus játékokban, közös műsorkészítésben.
- Legyen igénye a hallott irodalmi művek újra hallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvodapedagógusát, társait.
- Alkalmazza a kapcsolatteremtés elemi szabályait (köszönés, kérdés).
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményeinek követésére.

3.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A zene közvetlenül váltja ki az érzelmeket, ezért is elengedhetetlen eszköze a nevelőmunkának. A dalok éneklése fejleszti a gyermek érzékenységet, fogékonyságát. Színessé teszi érzelmvilágát. A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Minden nép zenei nevelésének a saját hagyományából kell kiindulnia.”

(Forrai Katalin)

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Az óvodai zenei nevelés fejleszti a gyermekek hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését, zenei önkifejező-készségüket. Elsősorban az érzelmekre hat, esztétikai élményt jelent, fontos szerepe van a komplex személyiségfejlesztésben is.

- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
- A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

- A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
- A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
- Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A nevelés - fejlesztés céljai

- Zenei anyanyelv elsajátítása.
- Élhangsúlyos magyar beszéd erősítése.
- Ritmusérzék fejlesztése.
- Ismerkedés a hangszerekkel.
- Hallás fejlesztése.
- Éneklési készség fejlesztése.
- Kreativitás, improvizáció fejlesztése.
- Érzelmi, esztétikai nevelés.
- Egyházi zene megismertetése.
- Tehetséggondozás.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése.
- Zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése.
- A néphagyományok, a műzenei, az egyházi és más népek dalainak, zenéinek megismertetése.
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés.
- Ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése.
- Zenei mozgáskultúra megalapozása, esztétikai élménynyújtás.
- A gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése.
- Közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Elsődleges az óvodapedagógus és a gyermek hangja, érzékszervei.
- Az óvodai ének-zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány.
- Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés óvodai nevelésünkben hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosítható a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, néphagyományörzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése.

- A gyermekek zenei élményekhez juttatása, az óvodapedagógus éneke, vokális és hangszeres zene segítségével közös éneklésen és a zenei érdeklődés felkeltésén keresztül.
- Felhasznált zenei anyagok igényes életkornak és képességszintnek megfelelő válogatása. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzeti, etnikai, migráns gyermekek hovatartozását is.
- Fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása.
- Az ünnepekhez kapcsolódó egyházi énekeknel vegyük figyelembe az óvodába lépéstől az iskolába lépésig, hogy a gyermek, hang és ritmus képzetének feleljen meg (Jézus hív és vár énekgyűjtemény óvodásoknak).
- Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás az óvodai mindennapok része (mint pl. napi mesélés). Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására, gyermektáncra, zenehallgatásra, zenei képességek fejlesztésére.
- Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték, a mondókázás az esztétikai nevelés szempontjából kitüntetett helyet kap
- Élményfeldolgozás zenén keresztül.
- Hagyomány: meghallgatjuk a Svetits Intézmény énekkarának előadásait, ünnepi hangversenyeit, zenélni tudó szülők zenélnek alkalmasszerűen az óvodásoknak.
- A szülőkkel közösen szervezett programokon törekszünk az együtt éneklésre (hagyományok, ünnepek belső tartalmának mélyítése).

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Szívesen énekeljen, zenéljen spontán, önmaga öröme.
- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Énekeljen hat hangterjedelmű dalokat, dúdolja az ismert dallamokat.
- Sajátítsa el néhány, egyszerű népi szituációs játékot, dalt, mondókát.
- Felelgetős dalt énekeljen társával, vagy a csoporttal.
- Énekeljen vissza dallamot.
- Legyen képes a hang jelenlétének és megszűnésének (dallam és ritmusbújtatásra) az egyéni éneklésre.
- Különböztesse meg és reprodukálja a halk- hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban.
- Legyen képes akusztikailag és ritmikailag is jól differenciálható motívumok elkülönítésére, improvizálására.
- Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Tudjon egyszerű mozgásokat végezni helyes testtartással.
- Ismerjen néhány térforma-alakítási lehetőséget (sor, csigavonal).
- Törekedjen a tiszta éneklésre.
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét.
- Énekeljen alkalmi dalokat, hangkészletének megfelelő egyházi énekeket ünnepkörökhöz kapcsolódva.
- Ismerjen fel dallammotívumok alapján hallott dalt, néhány környezetbeli hangot (többféle zenei és zöreijhangot), hangszereket (ritmushangszereket, a furulya hangját, az óvodapedagógus által bemutatott hangszereket).
- Próbálkozzon dallamrögtönzéssel.
- Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot, gyermektáncot.

3.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A vizuális nevelés összetett, sokszínű terület. Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a játékkal és egyéb nevelési területekkel. Az óvodás életkor az igazi rajzkorszak. A gyermekek legalább olyan szívesen rajzolnak, mint játszanak. Gyakran a két tevékenység annyira együtt jelenik meg, hogy alig lehet különválasztani. Mindkét tevékenység lényege az, hogy a gyermek a világról való benyomásait, tapasztalatait, élményeit a rajzolásban (mint a játékban is) elrendezi, olyanná alakítja, hogy biztonsággal eligazodjon benne. Ez a rend, rendteremtés azonban a sajátos gyermeki „tudás” alapján történik, nem a felnőttek látásmódja szerint.

A nevelés - fejlesztés céljai

- Vizuális látásmód erősítése.
- Érzelmek, gondolatok vizuális megjelenítése.
- Szokásrendszer alakítása.
- Különböző anyagok, változatos technikák megismertetése.
- Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása.
- Finommotorika fejlesztése.
- Esztétikai élménynyújtás.
- Alkotás örömeinek megtapasztalása.
- Műalkotás elemzés.
- Tehetséggondozás.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt
- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően
- Vizuális nyelv, kifejezés:
 - képalakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, forma, színek),
 - a képfelület kitöltése,
 - a vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus),
 - vizuális, taktilis ingerek (ujjfestés),
 - táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása,
 - egyszerű természeti és mesterséges formák megfigyelése, ábrázolása,
 - képalakítás saját élmények, emlékezet után,
 - képző - és népművészeti alkotások, képek nézegetése,
 - technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).
- A vizuális megértés, befogadás alapozása.
- A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása.
- A vizuális percepció fejlesztése:
 - alak – háttér, keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett formák differenciálása, alak és háttér cseréje,

- alakállandóság, formaállandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása,
- térbeli helyzet: tárgyak szemléltetőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete,
- térbeli viszonylagosság: két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés.
- Vizuális kommunikáció:
 - színek keverése
 - a mindennapokban használt információs jelek, megismertetése (közlekedési jelzőtáblák, járművek jelei, egyszerű ábrák).
- Taktilis (tapintási) ingerek erősítése.
- Az ingerek más ingerekkel történő integrálása.
- A szín - és formavilág gazdagítása.
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése (különböző anyagok és technikák megismertetése).
- Kézmozgások finomítása.
- Az alkotás örömeinek megtapasztaltatása.
- Sokféle lehetőség megmutatása a képi, térbeli megjelenítésre.
- Képi gondolkodás fejlesztése.
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.
- Tárgy - és környezetkultúra:
 - téralkotás szabadon,
 - térrendezések,
 - konstruálás,
 - mintázás,
 - anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfüzés, termékek, kavicsok, homok, építőkocka, hó, gipsz).

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Legfontosabb, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit.
- A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag és eszköz, amivel a fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat („ábrázoló sarok”, eszközök, anyagok helye, munkák helye, alkotás helye).
- Bátran éljenek a változatos kifejezési módokkal az alkotás, létrehozás, lehetőségeivel, hogy ötleteiket megvalósíthassák.
- Juttassuk el a gyermekeket az anyagok és az eszközök megismerésétől az önálló kiválasztás és alkalmazás élményéhez, fokozatosság, technikák nehezítése.
- Egyéni bánásmód, differenciálás, komplexitás.
- Célszerű a vizuális tevékenységek és munkatevékenységek összehangolása. (A szabad önálló tevékenykedés együtt jár a viszonylagos rendetlenséggel.)
- A tevékenységek megszervezésénél kitűnő alapot adnak az évszakok változásai, természet szépségei.
- Mint élményforrás az egyházi év ünnepei, jelképei és egyéb ünnepek, érzelmileg közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat, ösztönözzük ezek vizuális nyelven való kifejezését.
- Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az óvodapedagógus vigyázzon arra, hogy a felnőttek képi sablonjaival, sémáival ne

kösse meg a gyermek fantáziáját. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást, dicséretet alkalmazzon.

- Tapasztalja meg a gyermek, hogy saját keze munkájával örömet tud szerezni (pl.: társnak, szülőnek stb.).
- Érdeklődjenek egymás munkái iránt, s tudjanak együtt örülni saját és társaik sikerének, hiszen a kreativitás hajtóereje a szeretet, ami motiválja a gyermeket.
- Egyházi képzőművészeti alkotásokkal való ismerkedés (festmények, ikonok).
- A gyermekek munkáiból rendszeres kiállítás az előtérben.

Az óvodapedagógus feladata

- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tudjon kifejezni a képfelületen elemi térviszonyokat.
- Használja a képi kifejezés eszközeit.
- Hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásában jelenjenek meg a részformák, esetleg egyszerű mozgások.
- Alkosson képet élmény, emlékezet alapján.
- Megfelelően használja az eszközöket, rendelkezék helyes ceruzafogással, tartsa tisztán az eszközöket.
- Tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Vegyen részt a tér rendezésében figyelembe véve az alapvető térviszonyokat.
- Megfigyelés útján tudjon formát mintázni.
- Készítsen önállóan vagy társaival közösen modellt, makettet.
- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján.
- Rendelkezzék koordinált szem és kézmozgással.
- Legyen véleménye saját és társai "műveiről", műalkotásokról.
- Tartsa tiszteletbe mások véleményét, fogadja el mások alkotását, lássa meg benne a szépet

3.6. A külső világ tevékeny megismerése

Nyitott szemmel, szívvel fordulni a természet csodái felé!

A nevelésükben - mint minden más területen - a külső világ tevékeny megismertetése, megszerettetése szorosan összekapcsolódik a vallásos neveléssel.

Bizalom a világ, az élet értelmességében jó mivoltában. Az egész természet szépsége, rendje a Teremtő dicséretét zengi.

A nevelés - fejlesztés céljai

- Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, (öröm, hála).
- Ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel.
- Ismerkedés a szülőföld, és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival.
- Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok).
- Természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése.
- A környezet védelmére, óvására nevelés,
- A „Zöld Óvoda” feltételrendszerének fenntartása, biztosítása, környezettudatos magatartás képviselése és formálása.
- Környezet formai, mennyiségi, téri viszonyai, matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése, tevékenységekben való alkalmazása.
- Téri tájékozódás fejlesztése.
- A közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Megismerési módszerek alapozása, tapasztalatszerzés a környezetről.
- Természeti környezet:
 - élettelen természet anyagai,
 - az élettelen természet változásai: időjárás, évszakok, illetve a négy őselem szerint,
 - természetvédelmi teendők, tevékenységek évszakok szerint, illetve a négy őselem szerint,
 - élő természet elemei: növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük,
 - az ember testrészei, külső tulajdonságai, környezetük.
- Tárgyak, személyek összehasonlítása:
 - tárgyak válogatása szabadon, vagy adott szempont szerint,
 - tárgyak, objektumok méreteinek összehasonlítása, összemérése, különbségeik megfogalmazása (hosszabb-rövidebb, nehezebb- könnyebb, alacsonyabb- magasabb, keskenyebb- szélesebb, több-kevesebb),
 - sorba rendezések mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámok, sorszámok sorba rendezések egyéb szempontok szerint),
 - halmazok elemeinek meg és leszámllálása (több- kevesebb, ugyanannyi),
 - halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tevés a tízes számkörben),
 - soralkotások, sorváltások balról jobbra, föntről lefelé (szemmozgás),
 - állítások fogalmazása (igaz-hamis eldöntése),
 - történetek alkotása képekről a mennyiségek figyelembevételével.

- Emberi környezet:
 - család, a család élete, családtagok,
 - foglalkozások a családban,
 - életmód.
- Az óvoda és környezete:
 - felnőttek munkája, a gyermekek tevékenysége,
 - az óvoda épülete, közintézmények a környéken,
 - az emberek munkája az egyes munkahelyeken, foglalkozások, eszközök, felszerelések az egyes munkahelyeken.
- Tulajdonságok, formák, a színek, méretek vizsgálata.
- Közlekedés a városban:
 - eszközei, lehetőségei, dolgozói, szabályai (különösen a gyalogos közlekedésre).
- Geometriai tulajdonságok megfigyelése:
 - építés szabadon,
 - építmények besorolása,
 - építés rajz alapján,
 - síkbeli építések síkmértani elemekből (takarások) elemek összehasonlítása, válogatása geometriai tulajdonságaik alapján.
- Irányok, arányok megfigyelése: (bal-jobb, alá-fölé, mellé, közé, előtt-mögött, vízszintes- függőleges).
- Kiemelt figyelem a térbeli tájékozódó-képesség zavarával rendelkező gyermekekre (ferde, görbe, álló, fekvő, eleje-közepe, első-utolsó, fenn-lenn, felső- alsó-középső fogalmának gyakoroltatása - a helyviszonylatokat kifejező névutók gyakorlása).
- A rész és egész viszonyának megfigyelése.
- A „Zöld Óvoda” feltételrendszerének speciális feladatai:
 - Mindennapjainkban nagy hangsúlyt fektetünk a víz, papír takarékos használatára. A hulladékokat szelektív hulladékgyűjtőbe helyezzük el, mely az intézmény udvarán található.
 - Figyelünk arra, hogy feleslegesen ne legyenek lámpák felkapcsolva és a téli, fűtési időszakban a lehető legoptimálisabb hőmérsékleten legyenek a fűtőtestek használva (rövid, intenzív szellőztetés).
 - Évszakonkénti munkajellegű tevékenységek: őszi levél gereblyezés és söprés, téli hólapátolás, hó szobrászat, tavaszi virágpalántázás, ültetés, ápolás, hajtás, virágágyás ápolása.
 - Madarak megfigyelése évszakonként. Az itthon telelő madarokról történő gondoskodás: madáretető gondozása, feltöltése eleséggel. (a „Madárbarát Óvoda” feladatai)
 - A víz tulajdonságainak megfigyelésére, hiszen az udvaron található egy kis halastó, illetve rendelkezünk egy vizes terepasztallal, amit nagyon jól tudunk hasznosítani a gyermekek örömeire.
 - A csoport szobákban természetsarkokat alakítottak ki az óvodapedagógusok. Itt gyűjtjük az évszakok kincseit, melyeket adott esetben a barkácsoláshoz is felhasználjuk (pl.: őszi alkotónapon termésbábokat készítünk.). A gyermekekkel közösen gondozzuk az óvoda növényeit.
 - Az egészséges életmód szokásait megalapozzuk a zöldség- és gyümölcsnappal is, amely minden csoportban, a hét egy kijelölt napján van. A nyers gyümölcs és zöldségek fogyasztásával igyekszünk kialakítani a helyes táplálkozási szokásokat.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Élettapasztalataik, a teremtett világ csodái alapján ismerjék fel Istent, mint teremtmény és gondviselő Atyánkat.
- A környezet megismerése közben, természetes élethelyzetekben tartuk fontosnak a gyermekek mennyiségi, alak, nagyság, tér és síkbeli szemléletének alakítását, matematikai tapasztalatok, ismeretek szerzését, irányított formában mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárását.
- Segítjük a gyermek mindennapi tapasztalatait, élményeit feldolgozni (érzelmi megközelítéssel, keresztényszellemű értelmezés, fogalmi feldolgozás).
- A szűkebb-tágabb emberi, tárgyi környezet megismerését szolgáló tevékenységek biztosítása. Alapvető ismeretek jelenségekről, összefüggésekről, természeti változásokról.
- Tapasztalatgyűjtés természetes környezetben, megfigyelő séták, kirándulások szervezése, komplex feldolgozása, gyakorlása játékos formában.
- A természethez kötő pozitív, érzelmi viszony kialakítása.
- Tanulja meg a gyermek, hogy a természet az ember óvja, mert életünk része, de tönkre is tehetjük, ha nem vigyázunk rá.
- Minden esetben támaszkodni kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire.
- A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba integráltan szükséges megvalósítani (minden tevékenységben megjelenik a matematika).
- Matematikai képességeket fejlesztő játékok, eszközök elérhető helyen álljanak a gyerekek rendelkezésére.
- Az iskolai életmódra való alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása, eligazodás a gyakorlati életben, hetente egyszer tervezett, irányított formában történjen a matematikai képességek játékos fejlesztése.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére

- Hasonlítsa össze mennyiségeket (több, kevesebb, ugyanannyi, hosszabb, rövidebb, egyforma hosszú, magasabb, alacsonyabb, szélesebb, keskenyebb).
- Alkosson megfelelő szóbeli kifejezéseket a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről.
- Nevezze meg a térbeli állások helyzetének irányait (jobb, bal, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett, között), a névutók helyes használata.
- Végezzen méréseket, becsléseket, válogatásokat szempontok alapján.
- Másoljon, vágjon, hajtogasson síkban és térben.
- Tájékozódjon a valóság formavilágában (geometria alapfogalmak, formaérzékelés, formaemlékezet, formaazonosság).
- Válogassa a síkbeli alakzatokat tulajdonságaik szerint.
- Tudja személyi adatait (lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve) életkorát.
- Nevezze meg saját testrészeit, érzékszerveit, beszéljen az öltözködésről évszakhoz illően.
- Tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, napszakokat.
- Ismerje néhány környezetében lévő épület funkcióját.
- Nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát (a közlekedési jelzőlámpa színeinek jelentése, gyalogátkelőhely jele).

- Helyezze főbb csoportokba az élőlényeket (ember, állat, növény).
- Tudjon alapvető növény, állatgondozási műveletekről.
- Ismerje és tegyen különbséget zöldség és gyümölcs között, ismerje a környezetében fellelhető virágok nevét.
- Vegyen részt természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, az élőlények óvása, szemét újra hasznosítás), a környezetvédelem szabályainak megfelelő magatartást tanúsítson.

3.7. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős

mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. A keresztény nevelés az egész embert szolgálja, az „egész”-ségre irányul. A testi nevelés magába foglalja a gyermek testi szükségleteinek, természetes mozgásigényének kielégítését, a gyermek egészségének, testi épiségének védelmét, edzését, prevenciót, korrekciót.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és a testi képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség). Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi, a testnevelési foglalkozások mellett jelen van a játékban, az egészséges életmódra nevelésben, az esztétikai nevelésben is.

A nevelés - fejlesztés céljai

- Egészséges életmód kialakítása.
- Mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Testi képességek fejlesztése, önbizalom, teherbíró képesség erősítése.
- Nagymozgás és finommotorika fejlesztése.
- Szabad levegőn való tudatos mozgásfejlesztés.
- Tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.
- Baleset megelőzés a megfelelő környezet biztosításával, erkölcsi neveléssel.
- Tehetséggondozás.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- Az egészséges életmód kialakítására nevelés.
- A természetes mozgások alakítása, fejlesztése.
- Pozitív személyiségtulajdonságok erősítése.
- Egészséges versenyszellem alakítása.
- Testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás).
- A növekedés elősegítése.
- A légző, keringési, csont, és izomrendszer teljesítőképességének növelése figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira.
- A térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Az alkalmazkodóképesség fejlesztése.
- Mozgáskoordináció alakítása.
- A szem, kéz, láb koordinációjának fejlesztése.
- A nagymozgások, rugalmasság, egyensúly párhuzamos fejlesztése.
- A testrészek megismertetése, testséma ismerete.
- A vestibuláris (egyensúlyérzetet befolyásoló) mozgások végeztetése.

Mozgásfejlesztés fő feladatai

- A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egészséges életvitel alakítása.
- A mozgástapasztalat bővítése, sok gyakorlással mozgáskészség alakítása.
- Mozgáskultúra fejlesztése, prevenció, korrekció szakember segítségével (gyógytestnevelő).
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs).
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

- Biztosítsunk egész nap megfelelő eszközöket, helyet mozgásos tevékenységre a csoportszobában, tornateremben, udvaron (mozgásra készítő környezeti eszközök; szükséges szabályok megtanítása).
- Minden gyermek találja meg a fejlettségének, érdeklődésének a legmegfelelőbb tevékenységet.
 - Természetes mozgások.
 - Szem- kéz-láb koordináció fejlesztése.
 - Egyensúlyérzék fejlesztése.
 - Finommotorika fejlesztése.

Mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozásokon és mindennapi testnevelésen

- A testnevelés foglalkozások anyaga az atlétikai, torna játékjellegű fő gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A játék egy foglalkozáson belül sokszor megjelenik a feladattól függően hol, mint eszköz, hol, mint cél.
- A testnevelés foglalkozásokon teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a test alaki deformitások megelőzésére is (lábboltozat erősítés, gerinctorna).

A testnevelés anyag évi elrendezésének szempontjai

- didaktikai,
- pszichológiai,
- adottság (tornaterem - udvari sportlehetőségek),
- időjárás változásai,
- a mozgásos anyagokhoz természetesen igazodjanak a prevenciós fejlesztési feladatok (testséma, észlelés, verbális fejlesztés).

Az egyes foglalkozások megszervezésénél szempont

- a csoport általános fejlettsége,
- a fejlődés üteme.

Testnevelés foglalkozások szervezeti kerete

- Kisebkeknek heti 1-2 alkalom
- Nagyobbaknak heti 2 alkalom
- Mindennapi testnevelés mozgásos játékok szervezése naponta 15-20 perc

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- Óvodánknek alapvető feladata az egészséges életmódra nevelés, a gyermek egészséges életvitel igényének alakítása, testi fejlődésének elősegítése.
- Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermek egészséges életmódjának szintjét.
- A gyermekek környezetében kevés a mozgáslehetőség, ezért az óvodánknek a mozgásfejlesztés, természetes mozgásigény kielégítése terén tudatosan fel kell vállálnia - a lehetőségekhez mérten - hogy a legjobb feltételeket biztosítsa a gyermekek számára.
- Változatos eszközök alkalmazása.
- Mozgásos játékok szervezése, feltételeinek biztosítása.
- A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is (a közös sportrendezvények pozitívan befolyásolják a családi nevelést is).
- A testi szükségletek kielégítése alapozza meg a gyermek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységhez szükséges, fontos a meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte.
- Az óvodába érkező gyerekekről anamnézis készítése (szokások, egyéni sajátosságok, igények megismerése).
- A testi adottságok, képességek terén kiemelkedő tehetséges gyermekek számára a városi tornaversenyen való részvétel biztosítása.
- Biztosítsunk a gyermekeknek az óvodai időn kívül az intézmény sportprogramjain részvételi lehetőséget.
- Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szabadidő hasznos eltöltésére.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- A mozgásfejlődés útját figyelembe véve sajátítsa el a természetes mozgások elemeit (fejemelés, kúszás, mászás, ülés, állás, nyakizom-erősítés, járás, futás).
- Legyen képes megfelelő tempójú, ritmus-, irányváltoztatással célzott nagymozgások és finommozgások végzésére.
- Tegyen különbséget a harmonikus, összerendezett járás, futás között.
- Ismerje az alapvető téri irányokat.
- Legyen képes mozgását koordinálni.
- Ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni.
- Tartsa be és kövesse az adott szabályokat.
- Mozdul közben tudjon irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezéseivel.
- Legyen képes a sor és köralkotásokra.
- Egyensúlyozzon egy lábon, valamint különböző színeken, emelt magasságban (10-30 cm.) két lábon.
- Tudjon fél és páros lábon szökdelni, ugorjon át kisebb akadályokat.
- A mozgásokban legyen kitartó.
- Ismerje saját testrészeit.
- Sajátítsa el a bonyolult rajzoló mozgásokhoz szükséges grafomotoros készségeket.
- Alakuljanak ki az egyes érzékelési területek (tapintás, nyomás, kineztiészia).

3.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység.

A munkajellegű tevékenység célja a gyermeki munka megismertetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység.

A nevelés - fejlesztés céljai

- A munka jellegű tevékenységek megszerettetése.
- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.
- Munka során a meglevő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése.
- Munkamegosztásra nevelés.
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés.
- Tapasztalatszerzés, a környezet megismerése.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakítása.
- Községi kapcsolatok, köteleességteljesítés alakítása.
- A gyermek célirányos figyelmének, kötelezettségvállalásának alakítása.
- Jártasságok szerzése az eszközök, szerszámok használatában.

A nevelés - fejlesztés feladatai

- A gyermekek megismerési vágyának sokrétű kielégítése, kezdeményező készségének formálása.
- Kitartás, feladattudat, önfegyelem állóképesség fejlesztése.
- A munka iránti tisztelet megalapozása, az eredmény megbecsülése, a dolgozó ember szeretete.
- Az önkiszolgálás, öltözködés, testápolási teendők, étkezéssel kapcsolatos munkálatok, feladatok végzésére nevelés.
- Konkrét, reális, a gyermek fejlettségi szintjének megfelelő differenciált, fejlesztő értékelés.
- A közösség érdekében végzett munka:
 - a napos tevékenység,
 - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok,
 - az alkalmi munkák és egyéni megbízások,
 - a környezet rendjének biztosítása,
 - segítés a felnőttek, egymásnak és a kisebbeknek,
 - egyéb megbízások teljesítése.
- Az évszakoknak megfelelő tevékenységek:
 - csoportszobában,
 - udvaron.

Módszer, eszköz, szervezeti keret

- A család és az óvoda munkához való elvárásainak közelítése.
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése.

- Minden gyermeknek biztosítsunk lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet (pl.: naposi munka, növényápolás, udvari rész rendezése, csoportszoba átrendezése, alkalmi megbízatások).
- Biztosítsuk, bővítsük folyamatosan a munkatevékenységhez szükséges, a gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket (hely biztosítása, ahol elérhető és használható a szükséges eszköz).
- Baráti, egymást segítő kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása.
- Tartsuk fontosnak, hogy a munkavégzés rendszeres és folyamatos legyen.
- A mindennapi élettel kapcsolatos munkákat rendszeresen és alkalmakhoz kötötten végezzük (havi tervezés).
- Váljon természetessé a munkajellegű tevékenység:
 - Tanulják meg tisztelni a munkát végző embert.
 - Éljk meg a „mi csináltuk”, „én csináltam” élményét, örömet.
 - Tanuljanak meg munkájuk által másoknak örömet szerezni, áldást kérni munkájukra.
 - Tudjanak alkalmazkodni egymáshoz.
 - Gyakorolják a fegyelmezett, kitartó munkavégzést, helyes eszközhasználatot!

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat.
- Ismerje fel saját képességeinek határait, ismerje fel a segítségadás lehetőségeit.
- Ismerje meg az eszközök használatával járó veszélyeket is.
- Végezzen egyéni fejlettségi szintjének megfelelő feladatokat.
- Legyenek rendszeresen visszatérő feladatai, teljesítse pontosan a megbízatásait.
- Ismerje a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát.
- Képes az eszközök megóvására és saját testi épségének megőrzésére.
- Legyen igénye felfedezett kisebb hibák kijavítására.
- Gondoza, óvja környezetében levő növényeket.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

3.9. Ünnepek, hagyományok

Keresztény ünnepeink, évszakokhoz kapcsolódó jeles napok és az óvodai élet hagyományai

Az óvodában minden alkalmat megragadunk a hagyományok, ünnepek kialakítására. Érvényesítjük a fokozatosság, a folyamatosság, a rendszeresség elvét. A gyermeki személyiségre akkor hat építően a hagyományápolás, ünneplés, ha mély érzelmi töltéssel bír, és a gyermek aktív részese annak. Arra törekszünk, hogy az ünnepnap legyen más, különlegesebb, mint a többi nap, és ez külsőségekben is nyilvánuljon meg. Az ünnep gazdagságát a meghittségben és érzelmekben is kifejezzük.

Azzal is erősítjük a család - óvoda kapcsolatát, hogy mintát adunk, és a hagyományok ápolásában az ünnepeken rész vesznek a szülők és a családtagok.

Az ünneplés lényege sokszor nem is maga az ünnep, hanem az a sok-sok készülődés, ami rengeteg tevékenységre épül, önálló elképzelések megvalósítására ad lehetőséget és bensőséges légkört képes teremteni.

Mindenki vár valamit az ünneptől, minden ünnepnek megvan a maga hangulata. Ha az ünnepet szeretetteljes légkörben tapasztalja meg a gyermek, akkor olyan értékek felé nyitjuk ki a szívüket, amely maradandó nyomot hagy lelkükben, melyre később építeni lehet.

Keresztény ünnepeink, jeles napok

- Adventi időben, közös gyertya gyújtás, imádság
- Szent Miklós, Mikulás - várás csoportonként, ünneplés;
- Karácsony- hangulati előkészület folyik a csoportokban, mert ez családi ünnep;
- Nagyböjt, imádság, előkészület a legnagyobb keresztény ünnepre;
- Húsvét-hangulati előkészület csoportokban;

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

- Madarak-fák napja – kirándulások csoportonként;
- Anyák napja – csoportonként nyílt ünnepség;
- Gyermek-nap – az egész óvoda számára szervezett ünnepség;
- Nagyok búcsúja – a nagycsoportosok;
- Születés és névnapok – a gyermekek a csoporttársaiktól és az óvó néniktől kedvenc versüket, dalukat és egy-egy jelképes ajándékot kapnak.

Nemzeti ünnepeink

- október 23. – csoportonként megemlékezés;
- március 15. – csoportonként megemlékezés, zászló, kokárdakészítés, városi emlékhelyek felkeresése.

Az ünnepek, és a néphagyományok őrzése az óvodában szorosan összekapcsolódik. A népszokások az egyházi ünnepekhez és az évszakokhoz is kapcsolódnak. A magyar népszokásokban jeles napként tartjuk számon azokat az ismert ünnepeket, melyeket az óvodában is megünneplünk.

A jeles napok az őszi, téli, tavaszi, és nyári napforduló köré csoportosulnak.

4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A nevelésünk sikerkritériumait a „**A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére**” címmel programelem jelenti.

A gyermekek fejlettségének megállapításában a saját területet érintve az óvodavezető(intézményegység-vezető), az óvodapedagógusok vesznek részt:

- Testi fejlettség szintjének megállapításával.
- Lelki érettség szintjének megállapításával.
- Tanuláshoz szükséges képességek szintjének megállapításával.
- Szociális képességek szintjének megállapításával.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége hat-hét éves korra eléri az iskolai életmód megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanuláshoz.

A testi fejlettség szintje

(alakváltozás, fogváltás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, finommotorika megfelelő fejlettségi szintje, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség).

A lelki képességek szintje

(lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevonás és figyelem, megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről).

A szociális képességek szintje

(szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodó képesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte).

4.1. Testi fejlettség, mozgás

Hatéves korra megtörténik az „első alakváltozás”, a testarányok eltolódnak. A megtanult mozgások tökéletesebbek, összerendezettebbek lesznek, jellemző a mozgáskombinációk megjelenése.

A fejlődés - a fejlesztés segítségével - három fő irányt követ: a teljesítményjavulást, a mozgásvégrehajtás minőségét, pontosságát, az ismert mozgás kombinációját. A gyermekek ugyanazt a mozgást egyre több kombinációban és egyre több feladathelyzetben képesek felhasználni.

A gyermekek mozgása összerendezett, harmonikus fejlődést tükröz. Állóképeseek, erősek, mozgásukban gyorsak, ügyesek, lazák, szervezetük ellenálló, egészségesek.

Fejlettek a gyermekek motorikus képességei

- **Kondicionális képességek:** a mozgásnak az energetikai feltételeit biztosítja, ezen belül kiemelten az állóképesség, mely a fizikai megterheléseknél a szervezet biológiai egyensúlyát hosszú időre biztosítja. E képességek légzési és keringési funkciók fejlesztését is szolgálják.
- **Koordinációs képességek:** (jellegzetes elemét a szabályozási folyamatok alkotják) térbeli tájékozódás, helyzet változtatás érzékelése és a mozgás megfelelő szabályozása, egyensúlyozó képesség, ritmus képesség (változó hangritmusok megragadása, illetve egyszerű ciklikus mozgások ritmusának tartása). A mozgásfejlesztő játékeszközök rendszeres használatával fejletté válik a kéz finommotorikája.

4.2. Szociális magatartás

A gyermekek képesek megfelelni bizonyos alkalmazkodási követelményeknek. Környezetükkel való kapcsolatrendszerük széleskörű. Nagy a nyitottságuk, közvetlenségük társaik és a felnőttek irányában. Szívesen vesznek részt - keresik is a lehetőséget - közös tevékenységekben. Azonos korú társaikkal tartalmas kapcsolatot alakítanak ki. A tevékenységekben képesek a szerepek kiosztására, döntéshozásra. Saját és társaik kiszolgálásában önállóak. Egymással és a felnőttekkel szemben udvariasak, türelmesek. Környezetük - óvodai - elvárásai egyre nagyobb szerepet kapnak cselekvéseikben, mindezek fontosabbak és tudatosabbak lesznek.

- **Teljesítmény igény:** a gyermekek tevékenységében egyre inkább elhatárolódik a játék a feladattól. Belső igényként jelentkezik, hogy elsajátítson valamit - egy készséget, ügyességet, tudást - és ezzel létrehozzon valamit.
- **Kitartás:** feladatvégzés közben figyelme kevésbé elterelhető, a véletlenszerű ingereknek képes ellenállni.
- **Feladattudat:** a kapott feladat elvégzését előbbre valónak tekinti minden más tevékenységnél. Belső szükségletének kielégítését képes késleltetni.

A valláserkölc normáihoz igazodó magatartás, társaikhoz való viszonyulás, segítőkészség, figyelmesség jellemzi személyiségüket. Kialakul az egészséges versenyszellem, reális önértékelés. A figyelem, türelem, kitartás, kudarcűrész viselkedésükben is nyomon követhető.

A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

4.3. Értelmi fejlettség, kommunikációs képesség

Gazdag ismeretekkel rendelkeznek, a sokoldalú tapasztalat segítségével. Mindezeket gondolati síkon is képesek megfogalmazni, kifejezni. Testükről szerzett információik széleskörűek. Magatartásukban erősen csökken a gondolkodás érzelmi telítettsége, előtérbe kerül az ismeretszerzés igénye.

Megismerő funkciók: érzékelés, tér és belső érzékelés, észlelés, térészlelés, térlátás magas szintű.

Az óvodai és külső környezetben magabiztosan mozognak, könnyen teremtenek kapcsolatokat. Bátran kommunikálnak a felnőttekkel és társaikkal. Minden helyzetben képesek megértetni magukat. Tisztán, érthetően, választékosan beszélnek. Aktív szókincsük - széleskörű tevékenységek segítségével - gazdag. Értik és használják a különféle metakommunikációs jelzéseket. Ennek fejlődéséhez a mozgásos tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak.

A vizsgálat módszere

- dokumentumelemzés,
- közvetlen megfigyelés:

- mindennapi élet, napirend,
- az óvodapedagógus munkája,
- a gyermek:
 - társas kapcsolatok, szokásismeret, érintkezési formák,
 - érzelmek, beállítódás,
 - percepció,
 - tájékozottsági szint, gondolkodás,
 - motivációk, pszichikus funkciók,
 - verbális képességek (anyanyelvi kultúráltság),
 - zenei képességek,
 - testi képességek.
- igény és elégedettségi vizsgálat:
 - szülő,
 - gyermekek,
 - óvodapedagógusok,
 - dajkák,
 - óvodavezető,
 - tanítók.
- beszélgetés fenntartóval, szülőkkel, óvodapedagógusokkal,
- interjú (volt óvodásaink szüleivel, tanítókkal),
- mérés.

A vizsgálat leírása

- szervezés,
- a vizsgálat időpontjának kiválasztása,
- instrukciók,
- vizsgálat kritériumok meghatározása,
- a vizsgálat menete,
- a vizsgálat dokumentálása,
- a vizsgálat eredményeinek elemzése,
- a vizsgálat eredményeinek összegzése, következtetések levonása,
- a vizsgálat meghatározása.

4.4. A lelki egészség, lelki fejlettség

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;

- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni,
- minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot,
- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek,
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;

- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat;
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai feladatok

5.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

*„Nézz hosszan egy gyermekarcra,
és látni fogod: ha van sors,
hát nagyon korán elkezdődik!”
(Ancsel Éva)*

A Nkt. 4. § 25. pontja szerint

„Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti,

- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg,
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

Célunk, hogy segítsük a minél teljesebb önállóság elérését, és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.

A gyermekek fejlesztésének sikerkritériuma

- a gyermekek beilleszkedése,
- az önmagához mért fejlődése

Az együttneveléshez szükséges óvodapedagógusi kompetenciák

- felkészülés a gyermek fogadására
- szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése
- az eltérő képességekhez való alkalmazkodás
- a szakértői véleményben szereplő javaslatok beépítése a tevékenységekbe
- együttműködés a szakemberekkel

A pedagógustól elvárható magatartásformák

Az integráláshoz elengedhetetlen, hogy a pedagógus felkészült legyen a sérülés sajátosságaiból, tisztában legyen a pedagógiai korrekció lehetséges módszereivel.

Jó, ha a szülő őszintén el tudja mondani a gyermekére jellemző viselkedést, a várható reakciókat, a megnyugtató esetleges változatait és azt, hogy mi a gyermek fő érdeklődési köre (a szükséges motivációt majd erre lehet építeni).

Tehát az óvodapedagógusnak fel kell mérnie a gyermek szociokulturális háttérét, tudnia kell, milyen és mennyi segítségre számíthat integráló munkája során a szülőktől

A működéshez szükséges tárgyi és személyi feltételekkel az alábbiak szerint rendelkezünk:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére szolgáló helyiségek és felszerelések (játékok, nevelést segítő eszközök) rendelkezésre állnak
- a fejlesztési területek meghatározása a fejlesztő pedagógus és a szakértői bizottság szakvéleménye alapján történik
- együttműködés a szakemberekkel

Nevelésnél és a fejlesztésnél figyelembe vesszük:

- a Nkt. 4. § 25. paragrafust,
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók közül az Irányelvek és alapprogramokon belül a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei
- intézményünk alapító okiratát;
- óvodánk pedagógiai programjának célkitűzésit
- a gyermekek fogyatékosságból eredő sajátosságait

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

- az óvodánk figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

A NAT irányelvei alapján tervezzük meg a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését.

5.2. A tehetséggondozás

Az óvodai tehetséggondozás alapelve

Óvodáskorban nem beszélhetünk tehetségről, viszont tehetség-ígéretes adottságokról, hajlamokról, képességekről igen. Amennyiben egy gyermek valamely adottsága az átlagosnál lényegesen jobb, és azon a területen végzett tevékenységek során a gyermek egyértelműen kreativitást és motivációt mutat, a gyermeket azon a területen tehetségígéretnak tekinthetjük.

A tehetséggondozási cél

- a tehetség ígéret mielőbbi felismerése
- a gyermeki képesség kibontakoztatása
- inspiráló környezet biztosítása

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekben rejlő tehetség lehetőségek feltérképezése
- Engedje érvényesülni azon területen, ahol kimagaslóan teljesít a gyermek
- Biztosítson gazdag cselekvési lehetőséget melyben érvényesül a gyermek tehetsége
- Módszerei legyenek ötletgazdagok, vonzóak a gyermek számára
- Támogassa a gyermeket a kreatív egyéni megoldásokban
- Differenciáljon a feladatadásban
- Segítse a gyermek önkitaljesedését
- Legyen szakmailag felkészült
- A gyermek kiemelkedő tulajdonságait, a fejlődési naplóban jelezze.

A tehetséget sejtetik a következő, tulajdonságok

Átlagon felüli adottságai, képességei: gazdag szókincs, szokatlan kifejezések használata, sokat kérdez, fejlett a hosszú és rövid távú memória, gyors gondolkodó, gyors felfogóképességű, szokatlan részletező észlelés, ráérez az összefüggésekre, problémamegoldó, éles figyelő.

Motivációs adottságai, képességei: érzékeny, gazdag érzelmvilága van, nyitott a világra, határozott, bátor, kitartó, jó kudarctűrő, vágyik a sikerélményre, magához vonzza a társait, fáradhatatlan, nagy teherbírású, egyedül szeret dolgozni, jó humorérzéke van, „üres” helyzeteket értelmes tevékenységekkel kitölti, önálló, nem függ másoktól, elmélyülésre képes és különösen vonzódik egy-egy tevékenységhez. Kreatív adottságaira, képességeire jellemző, hogy találékony, új dolgokat fedez fel, nem tanul, hanem rátalál dolgokra, alkotási vágy buzog benne, gazdag, élénk a fantáziája, rugalmas, eredeti megoldásokra képes, sok ötlete van, problémamegoldó, ötleteit részletesen kidolgozza stb.

A következő területeken nyilvánulhat meg az óvodáskorú gyermek tehetsége: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testmozgásos, szociális-érintkezés.

Az óvoda kiváló terepet ad a gyermek kreativitásának kibontakozásához, ha a játékban biztosítjuk, a gyermek alkotásához szükséges szabadságát, és olyan feltételeket teremtünk számára, ahol az eredeti ötleteit kivitelezheti, szempontjait megváltoztathatja, ötleteit gazdagon variálhatja.

6. Az óvodai nevelőmunkát szabályozó dokumentumok

Az óvodai nevelőmunkát alapjaiban meghatározó dokumentumokat a mindenkor érvényben lévő törvényi előírások határozzák meg.

A külső irányítás által előírt kötelezően alkalmazott pedagógiai dokumentumok:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Helyi Pedagógiai Program
- Óvodai Csoportnapló

Az óvodavezetés és a nevelőtestület által meghatározott pedagógiai dokumentumok:

- A gyermek fejlődésének nyomon követése

E dokumentumnak ki kell terjednie a gyermek megismerésére, a fejlődési folyamatok megfigyelésére, a fejlődés rögzítésére és a gyermek aktuális fejlettségi állapotának meghatározására.

Anamnézis
➤ A gyermekkel történő első ismerkedés eszköze. ➤ Információ a fejlődés jellemzőiről, jelentkező zavarokról.
Megfigyelőlap, fejlődési napló
➤ Összhangban van a helyi nevelési programmal a személyiségjegyek, készségek, képességek s alkalmazott fejlesztések, közvetített értékek vonatkozásában. ➤ A gyermek aktuális állapotát tükrözi. ➤ Kiterjed a gyermek sokoldalú személyiségjegyeire. ➤ Folyamatos észrevétel, bejegyzés.
Személyi dosszié
➤ Anamnézis ➤ Megfigyelőlap ➤ Fejlődési napló ➤ Egészségügyi státusz lap ➤ Gyermekmunkák, ábrázolások, munkalapok ➤ Pedagógiai szakszolgálatok vizsgálati eredményei

A tervezés lehetséges irányai

Tervszerű előrelátással kell végeznünk a pedagógiai tevékenységünket. A tervezőmunka ki kell, hogy terjedjen a nevelőmunka egészére. A pedagógiai folyamatok tervezése az óvodai nevelés minden szereplőjének kötelessége.

A tanulási folyamatok tervezése

A helyi nevelési program alapján éves tématerv készítése. Az tervező munka a csoportnaplóban havi rendszerű tématervekben, projektekben történik.

A nevelő-fejlesztő munka ütemének és eszközeinek megválasztásában az óvodapedagógusok a helyi pedagógiai programban megfogalmazott céloknak, feladatoknak figyelembevételével felelősen dönthetnek.

A feladattervek tartalma

- A kultúrákövetítés témakörei, azoknak a tevékenységeknek, tapasztalatoknak a köre, amelyekkel az óvodában töltött idő alatt a gyermekek találkozhatnak.
- A **képességfejlesztés** fejlesztő tevékenységekből eredő **feladatai**.

A gyermekcsoportok nevelési, fejlesztési terve

A gyermekcsoportok nevelési- fejlesztési tervei az óvodapedagógusok pedagógiai programjai. A gyermek csoport nevelését, a tanulási folyamatot, az egyes gyermekek képességfejlesztését tartalmazó stratégiák. A tervezés, fejlesztés, haladás ciklusai, a gyermekcsoport összetétele, célok, feladatok a fejlesztés lépéseinek megfelelően történjen.

A gyermekek egyéni fejlesztési programja

A fejlesztési program az egyes gyermekekre irányuló fejlesztési célokat, feladatokat tartalmazó dokumentum. Tervezés a csoportnaplóban és a fejlődési naplóban, az eredmény dokumentálása fejlődési naplóban. Az egyes gyermekek kompenzációs nevelésének, a kiugró képességű gyermek egyéni igényéhez igazodó nevelés tervezése.

Az ovikRÉTA rendszerében 2024 szeptember 01-től kötelezően vezetendő dokumentumok:

- a felvételi előjegyzési napló,
- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- az óvodai törzskönyv,

Az Óvodai törzskönyv

Az óvodai törzskönyv az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetésére szolgál.

- Általános adatok: betöltött álláshelyek
- Gyermek adatok: az óvoda gyermeklétszáma és gyermekcsoportjainak száma (étkezésben részvevő gyermekek száma)
- Épület adatok
- Alkalmazotti adatok

7. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformák az intézményünkben

- az óvodai csoportok létszámának kialakításánál fontos szempont, hogy a csoport létszám tizenöt százalékát nem haladhatja meg a hátrányos helyzetű gyerekek száma;
- minden óvodai csoport számára biztosítjuk a minőségi nevelés feltételeit;
- a gyerekek fejlesztésében a differenciálás érvényesül;
- fejlesztő csoportok működtetése a részképesség-zavarok, hátrányok leküzdésére;
- felzárkóztató foglalkozások biztosítása;
- a kedvezményezettek részére kedvezményes, vagy ingyenes étkezés biztosítása;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztésébe szükség szerint más szakemberek (pszichológus, fejlesztő, mozgásterapeuta) bevonása;

- a gyermekjóléti szolgálat, a polgármesteri hivatal segítségének igénybevétele, annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek;
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, hogy a gyermekek érdekében megnyerjük támogatásukat, együttműködésüket;
- a szülők bevonása az intézményi programjainkba;
- a szülők felvilágosítása a lehetséges kedvezményekről, a szociális hátrányok mérséklésére szolgáló támogatási lehetőségekről;
- szükség esetén családlátogatások keretében a gyermekek szociális helyzetének feltárása.

8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka hangsúlyos szerepet kap. A gyermekvédelmi munka összefogása óvodánkban a gyermekvédelmi felelős hatáskörébe tartozik, de ellátása az egész nevelőtestület aktív közreműködését feltételezi, hiszen a gyermekvédelem is szerves rész nevelői tevékenységünknek. Az óvodavezető gondoskodik a gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

A szülőket a tanév kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A gyermekvédelmi felelős az óvodapedagógusokkal szorosan együttműködve végzi a munkáját.

Gyermekvédelmi feladataink

- maximálisan biztosítani a gyermekek alapvető szükségletét, érzelmi biztonságát;
- úgy szervezni az óvodai környezetet – személyi és tárgyi feltételrendszert -, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot;
- az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelőfejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában

Céljaink

- minden rászoruló időben megkapja a segítséget;
- a szülők bátran forduljanak az óvodapedagógusokhoz és a vezetéshez gondjaikkal;
- az anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem maradjon ki az óvodából;
- a segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakuljon ki.

A gyermekvédelmi felelős irányító, ellenőrző, informátori feladatot lát el. Összehangolja, az intézményen belül folyó gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat. Ő felel a kapcsolattartásért az intézményekkel, szülőkkel. E sajátos feladatok ellátása érdekében a gyermekvédelmi felelős az alábbi szervezetekkel, szervekkel folytat együttműködést:

- Egészségügyi szervezetek – gyermekorvos, védőnők (DAEFI);
- DMJV Család- és Gyermekjóléti Központ;

- Debrecen Megyei Jogú Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal, Gyámügyi Osztály;
- Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat;
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság.

9. Az óvoda kapcsolatai, a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

9.1. Óvoda- család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a **családközpontú** intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Az óvodás gyermek fejlődésében egyaránt meghatározó tényező az óvodai és a családi nevelés. Az óvodapedagógus eredményes munkájához nélkülözhetetlen a megfelelő kapcsolat a családdal. A gyermekek érdekében elengedhetetlen a kölcsönös bizalom alapuló együttműködés. Az utánpótlás (a minta), az érzelmi azonosulás az értékek és az elvárások beépülése a személyiségbe, nagyrészt a családban zajlik.

A gyermek növekedése során változik a család funkciója, új társkapcsolatok (bölcsőde, óvoda) alakulnak, amelyek hatnak a fejlődő személyiségre.

A gyermekek érdekében szoros kapcsolatot tartunk a szülőkkel.

Az óvodapedagógus gyermekismerete, pedagógiai és pszichológiai felkészültsége, a gyermekekért érzett felelőssége megfelelő alapot teremt a családdal való eredményes együttműködéshez.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait az együttműködés során a segítségnyújtás megoldásait is hozzájuk illeszti. Az óvodapedagógus hitelesen tájékoztatja a szülőket, mindig tapintatosan és segítőkész hozzáállással. A kapcsolat alakulásában lényeges az is, hogy a szülő bízhatson az óvodapedagógus diszkréciójában. Az eredményes kapcsolat érdekében keressék a közös megoldásokat.

Az együtt működés színterei

- családlátogatás,
- fogadóóra,
- szülői értekezletek,
- nyíltnapok a csoportokba járó gyerekek szüleinek,
- játszónap a leendő óvodásainknak,
- közös szentmisék,
- közös programok, ünnepek, hagyományörző napok.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

9.2. Óvoda-Bölcsőde

A bölcsődéből óvodába érkező gyermekek beilleszkedése, személyiségük megismerése érdekében fontosnak tartjuk a bölcsődei gondozó nőkkel a folyamatos kapcsolattartást. Ez megkönnyítheti az intézményváltás okozta szorongások oldását, a beszoktatást, és felkészülhetünk az esetleges nevelési problémák kezelésére is.

9.3. Óvoda - Iskola

Óvodánk első sorban saját iskolánkkal tart szoros kapcsolatot, hisz várhatóan, gyermekeink döntő többsége ebben az intézményben folytatja tanulmányait. A kapcsolattartást folyamatos információcserével, tapasztalatok, vélemények megbeszélésével, egymás nevelési elveinek, pedagógiai programjának megismerésével, pontos, korrekt tájékoztatással segítjük elő. Törekszünk a város többi iskoláival is jó kapcsolat kialakítására. Az együttműködés minden esetben, az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében történik.

A kapcsolattartás formái

- Szakmai- és nyílt napok szervezése
- Továbbképzések, előadások szervezése
- Kölcsönös intézménylátogatások, folyamatos tájékozódás a gyermekek fejlődéséről (nagy csoportos óvodapedagógus - tanítónő)
- Konzultáció óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről

9.4. Egyéb kapcsolatok

Jó kapcsolat kialakítása szükséges mindazokkal az intézményekkel, szervezetekkel, melyek az óvoda működését, a nevelő munka hatékony, eredményes végzését segítik. Az óvoda rendszeres kapcsolatot tart a fenntartóval, a Város Polgármesteri Hivatalával, a Gyámügyi Hivatallal, a Család- és Gyermekjóléti Központtal, a Pedagógiai Szakszolgálatl, egészségügyi intézményekkel, közművelődési intézményekkel, (Közösségi Ház, Könyvtár, Múzeumok. A kapcsolattartás rendszere, formái, a különböző tanácskozások, értekezletek, nyíltnapok, konzultációk, beszámolók, rendezvények, tapasztalatcserék stb.

10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

10.1. Egészségfejlesztés, egészségnevelési elvek

10.1.1. Az egészségfejlesztés célja

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, mely szerint:

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési- oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

10.1.2. Az egészség meghatározása

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta:

„Az egészség a teljes testi, lelki, szellemi és szociális jóllét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya.”

Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható alapvető értéke. Nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése az egyed, illetve a közösség egész életén át tartó, az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell, korrigálják.

Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése, az életre, a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség (testi, érzelmi, értelmi, akarati és társkapcsolati viselkedés) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, továbbá attitűddé alakítja az egészségvédő magatartást.

10.1.3. Egészségfejlesztés kisgyermekkorban

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészségi potenciáljának elérését. Lehetőséget ad arra, hogy a gyermek a mindennapi élet alternatívái közül a legegészségesebbet válassza. Az egészség fejlesztése kisgyermekkortól kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme tanítható, fejleszthető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van. Ezeket figyelembe véve az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület. Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére (promóció) és az egészségkárosodás megelőzésére (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat vonatkozik a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre. Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában alapozó szerepe van.

A modern értelmezésű egészségnevelés széleskörűen készíti fel az óvodás gyermeket az egészség védelmére: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarati, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét. Az egészség hármasság (testi, lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

10.2. Egészségneveléssel összefüggő programok, tevékenységek

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő rendszeres testmozgás és az azt kiegészítő egyéb óvodai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának, a bántalmazás és az óvodai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.

Az egészség = képesség. Az emberek valós potenciáljának eléréséhez szükséges alap, mely lehetővé teszi, hogy valóra váltsák a bennük rejlő lehetőségeket. Ez a meghatározás lehetőséget ad arra, hogy egyénileg mást és mást tartsunk egészségnek, de szükséges a feltételek figyelembevétele.

Az egészség dimenziói

- **biológiai egészség:** a szervezetünk megfelelő működése
- **lelki egészség:** személyes világnézetünk, magatartásbeli alapelveink, illetve a tudat nyugalmanak és az önmagunkkal szembeni békének a jele
- **mentális egészség:** a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség
- **emocionális egészség:** az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének a képessége
- **szociális egészség:** másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége

10.2.1. Az egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

A helyes étkezési szokásokat kisgyermekkorban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit /pl. a mozgásigény kifejtését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását./ A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás, a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés nemcsak anyagiakon (étkezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvodapedagógusi leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az intézményeinkben különösen odafigyelünk a gyermekek egészséges étkeztetésére. A gyermekek gyakran fogyasztanak tejtermékeket, és az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldségeket.

Az intézményeinkben tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Igyekszünk meggyőzni a szülőket, hogy töröljék gyermekük étkezési szokásrendjéből a túl cukros, sós, zsíros ételeket, a cukrozott szörpöket, kólafélét, a chipset, édességet. Az intézményünkben főzőkonyha működik. Így az óvodavezető a változatos étrend érdekében az ételmezésvezetővel folyamatosan konzultál. A konyhánk a táplálékallergiás gyermekekre nem készít ételt, számukra külső, diétás ételeket készítő konyhán főzetünk. A táplálékallergiás gyermek étel külön edényben érkezik. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot folyamatosan biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron egyaránt, igény szerinti folyadékpótlás van.

Az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát az étkezések lebonyolítása alkotja, melyben a dajka az óvodapedagógust segíti. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt - életkori fejlettségüknek megfelelő szinten -, és legyenek részesei étkezéskor az önkiszolgálásnak.

Feladataink

- Kulturált étkezési körülmények biztosítása.
- Óvodai napirend keretében az óvodapedagógusok a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel- és italféleiségekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágasra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- A szülőkkel, támogatókkal közösen gyümölcs- és zöldség-napok szervezése.
- Tanácsadás a szülőknek (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak.
- Önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek.
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chips-et a gyermekek.

10.2.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való készítésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A felfrissítő, edző mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra szabott, testnevelési csoportos foglalkozást is tartunk hetente, amelyen olyan elemi mozgásokat tanulnak és gyakorolnak a gyermekek, amelyek sportági mozgásokból levezethetők, de elemi jellegüknél fogva már elveszítették sportági jellegüket (mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás).

A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok és eszközökkel való munkálkodások. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A vízzel való ismerkedésre, a vízhez szoktatásra is lehetőséget teremtünk tagóvodáinkban.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk. A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartás, ezért a szervezett tornafoglalkozások keretében prevenciós, fejlesztő tornagyakorlatok végzésével segítjük a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk. Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.
- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez
- (járás, futás, kúszás, mászás).
- Minél több alkalom biztosítsa a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismételtsére.
- A mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezése korosztálynak megfelelően heti rendszerességgel, különböző időkerettel.
- Edzési lehetőség biztosítása a környezet, levegő, nap kihasználásával. Időjárástól függően napi 1-3 órát. A nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak).
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítása.
- Szülők bevonása a programba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.

- Képesek legyenek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömként éljék meg a közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük legyen összerendezett.
- Ismerjék és biztonságosan használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.
- Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadban való mozgás.

10.2.3 A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzésének feladata

Felmérések igazolják, hogy az óvodás gyermekek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modell, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület. Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek. és induljon mozgalom a kisgyermekek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében.

Ajánlott tevékenységek

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével stb. párhuzamosan.

Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, gyárkémények füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

10.2.4. A bántalmazás és erőszak megelőzése

A WHO definíciója

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

- **Érzelmi elhanyagolást** jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.
- **Fizikai elhanyagolást** jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja - nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

- **Fizikai bántalmazás** az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)
- **Az érzelmi bántalmazás** azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink

- Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

10.2.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ -ben kerültek rögzítésre. **Elsősegély doboz kötelező minden óvodában.**

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelnük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő-óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következő védő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

10.2.6. Személyi higiéné

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokás rendjével.

Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényük kialakulását szolgálja.

A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus, a dajka részéről bensőséges ellátást igényel. A higiénés szemlélet átadása tehát nem jelenthet a gyermek számára megszegyenítést.

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk a gyermekeknek a tevékenység ellátására.

Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre.

Feladataink

- A tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technika begyakorlása.
- A legfőbb személyi higiéniai nevelési feladatunk: a kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben), valamint a legintimebb higiénés tevékenység, a WC és a WC-papír használatának megtanítása. Az óvodapedagógus és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.
- A test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket.
- A saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek és használják a WC-t.
- Vegyék észre bepiszkított kezüket, bőrüket és azt kellemetlennek, zavarónak, a tisztaságot pedig kellemes állapotnak érezzék.
- Csak a saját felszerelésüket használják.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, azokat a helyére teszik.
- Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Segítsenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

10.2.6.1. Öltözködés

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelem szerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályoztatva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghatnak, jól érzik magukat. A gyermekeknek saját öltözőszekrényük, ovis zsákjuk, tornazsákjuk van. Külön odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő. Az legyen hajlékony a talpú, széles az orrú, és megfelelő a méretű. Ne akadályozza a láb mozgását, fejlődését és segítse elő a lábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel elkerülhető a balesetek túlnyomó része.

Feladataink

- Az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása.
- Technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, cipzárázás, kifordítás, eleje-háta, baljobb megkülönböztetése.
- Saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítása a gyermekeknek az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban az egyéni fejlettségnek megfelelően segítségnyújtás.
- Az önállóság fokozatos kialakítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Teljesen önállóan öltöznek.
- Képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet.
- Önállóak az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.
- Képesek önállóan változtatni ruházatukon az időjárásnak megfelelően.
- Ismerik saját ruhájukat és azt mindig a jelükhöz teszik.
- Tudnak cipőt fűzni és kötni, valamint ruhájukat ki- begombolni.
- Segítenek a kisebbeknek az öltözködésben

10.2.6.2. Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, a nyugalom és kényelmes ruházat. Az óvodában kényelmes „alvós” ruhában alszanak a gyermekek, melyet a szülők hoznak. A szülők gondoskodnak az ágynemű mosásáról.

Feladataink:

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, az egészséges életmód iránti igény megalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).
- A helyes életritmus alakítása a családdal együtt, ezért javasoljuk a szülőknek, hogy az étkezések és a pihenés időpontját szombatnap és vasárnap is célszerű betartani.
- A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.

- Figyelünk az egyéni szokásokra is, engedjük az „otthoni kedvencek” -kel való alvást.
- A kényelmes alvás érdekében rászoktatjuk őket a kényelmes „alvós” ruha használatára.
- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt csendben vannak, nem zavarják a társaikat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Tevékenységüket önállóan is képesek az óvodai napirend szerint végezni.
- Ismerik és betartják a szabályokat.
- Nyugodtan, csendben pihennek minimum 1 órát.

10.3. Környezeti nevelés

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával való takarékoskosságot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába. Feladataink:

Óvodapedagógusok és dajkák közösen

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelni.
- Az óvoda és az óvoda udvar tisztaságának megóvása, gondozása.
- Az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása.
- A foglalkoztató termek szellőztetése.
- A helyes fűtés és világítás biztosítása.
- Takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír.

Dajkák

- A helyiségek, mellékhelyiségek takarítása.
- A foglalkozási eszközök higiénája, rendben tartása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ismerik a rendetlenség megszüntetésének módját.
- Megfelelően használják az óvoda épületének helyiségeit, valamint a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörölő, takarító eszközök).
- Takarékoskodnak a vízzel.
- A gyermekek részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, élőlények, növények óvása).

10.4. Kapcsolattartás, együttműködés az egészségnevelésben

10.4.1. Kapcsolat a szülőkkel

A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai

program megvalósításában. A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismételése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet. A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat. A szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, fogadó óra.

Szülői értekezletek, egészségügyi előadások

Csoport-szülői értekezleteket tartunk, amelyek megbeszélési anyagában a kisgyermek nevelése, egészséggondozása, egészséges életmódra szoktatása is szerepel.

10.4.2. Együttműködés az egészségügyi szakszolgálattal (orvossal, védőnővel)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek-egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az óvodai egészségügyi ellátás feladatait és feltételeit a **26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról** írja elő.

Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendeletileg kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és -fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre.

A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi kezelésektől való félelem leszerelését. Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel. Az óvodában minden évben megszervezik a gyermekek fogászati szűrővizsgálatát.

Az együttműködésnek több módszere beépül az óvodai nevelés mindennapi programjába, így a védőnői látogatások alkalmával a szomatikus fejlődés ellenőrzése, az egészségfejlesztő alapképességek regisztrálása, a közegészségügyi helyzet ellenőrzése. Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: a fejlődési lapok, anamnéziszjegyzések áttanulmányozása, az egészségre, szociokulturális helyzetére vonatkozó adatok cseréje.

Ellenőrzés, értékelés rendszere

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, ez beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

Egészségfejlesztési programunk megvalósulásának értékelésénél ennek a keretrendszernek a kritériumait tartjuk mérvadónak.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig tart. Az ellenőrzési folyamat a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségi szintjének vizsgálatára irányul, melyben megtalálhatók az egészséges életmódhoz kapcsolódó testi, lelki és pszichés készségek és képességek is.

Óvodánkban a gyermek fejlődését az óvodai személyiségfejlődési naplóban vezetik óvodapedagógusaink. A gyermekekről félévente (félévkor és évvégén) az óvodapedagógusok

szöveges értékelést készítenek, melyben a gyermek legfőbb fejlődési jellemzőit jegyzik le, amely tartalmazza az egészségfejlesztéshez kapcsolódó értékelést is.

Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgáltatnak, a köznevelési rendszernek és más társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

11. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség alapvető feltétele a diszkrimináció mentesség, szegregáció mentesség, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai és társadalmi integrációja. Nevelőmunkánk során érvényesüljön az egyenlő bánásmód elve, törekedjünk a hátrányok kompenzálására. Egyetlen gyermeket sem lehet neme, kora, származása, családi helyzete vagy bármely oknál fogva hátrányosan megkülönböztetve.

Feladatok

- Valamennyi halmozottan hátrányos gyermek részesüljön óvodai nevelésben.
- A halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációja, családi életének, helyzetének figyelemmel kísérése.
- Szülők tájékoztatása jogaikról (ingyenes étkezés, liszt érzékenység, cukorbeteg gyermek, krónikus betegségben szenvedő stb.) az óvodáztatással összefüggő támogatásról, szociális hátrányok kompenzálása.
- Integrációs csoportalakítás (pl. vegyes csoport)
- Igazolatlan hiányzások visszaszorítása
- Indokolt esetben rendszeres családlátogatás.
- Tanulási képességek megalapozása, egyéni kompetenciák fejlesztése, tanulási és részképeség zavarok felismerése, kialakulásának megelőzése.
- Az egyéni haladás lehetőségének megteremtése.
- Nevelőtestületünk feladata, hogy ismerje az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat.
- Érvényesüljön a diszkrimináció mentesség, a befogadó légkör.
- Nevelőtestületünk továbbképzések során mélyítse ismereteit.
- Az óvodai tevékenységek során sokoldalú, élményekben gazdag tapasztalatszerzés, differenciált fejlesztés.

12. Az óvodai nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A pedagógiai programunkban megfogalmazottak szerint folytatjuk az intézményünkben a nevelést. Nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelésre, hogy a kitűzött céljaink megvalósuljanak, beépítjük és bővítjük mindennapjainkban a környezettudatos szemlélet kialakítását.

A mozgásfejlesztés tudatos alkalmazásával az idegrendszer érését kívánjuk segíteni. A tevékenykedés lehetőségét minden területen igyekszünk biztosítani, mert a gyermek tevékenykedés útján tanul. A pedagógiai programunkat évente felülvizsgáljuk és a tapasztalataink, beválása szerint módosítjuk, aktualizáljuk.

A pedagógusok továbbképzését fontosnak tartjuk az új módszerek, új jogszabályok, új lehetőségek megismerésében. Alkalmazásukkal, beépítésükkel a mindennapokba a szakmai munka színvonalát emeljük.

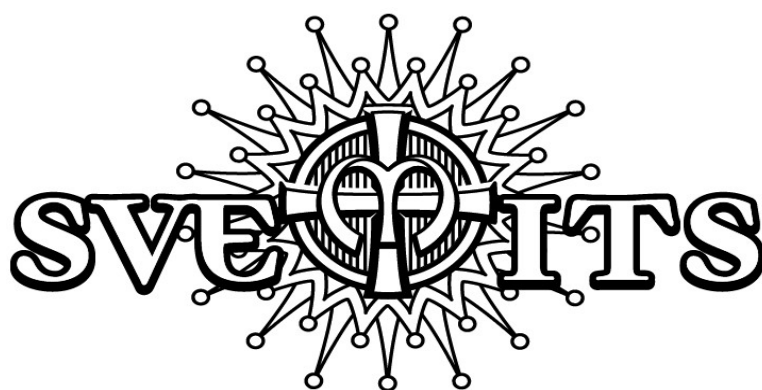
- Fontosnak tartjuk a családi hangulatú, gyermekközpontú, keresztény értékrendre és hazafias nevelésre épülő pedagógiai munka végzését, tiszteletben tartva a gyermek személyiségét.
- Fontos a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlesztése, adottságainak teljes kibontakoztatása. egyéni képességeinek figyelembe vételével. Ennek érdekében minél jobban meg kell ismerni a gyermekeket és annak szüleit.
- Tökéletesíteni kell a gyermekek értelmét, akaratát, érzelmét és a testét.
- Az egymásért érzett felelősségre, a család, a munka szeretetére és a megbecsülésre kell nevelni.
- Meg kell tanítani a gyermekeket a kudarcok megélésére, feldolgozására.

III. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

**Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium**

4024 Debrecen, Szent Anna utca 20-26.

OM azonosító: 031107

Kollégiumi pedagógiai program

2025

Bevezető

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védeltséget is nyújt.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást

- esélyeket teremtsen,
- biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz,
- segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését,
- segítse a társadalmi integráció folyamatát,
- megalapozza az egész életen át tartó tanulást,
- erősítse a tanuláshoz szükséges készségeket és képességeket, a nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciákat,
- fontos a szerepe a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében,

A katolikus kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsa a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.

A kollégium a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját.

A kollégiumi nevelés alapprogramja meghatározza és kijelöli a köznevelési kollégiumban folyó szakmai pedagógiai tevékenység fő területeit, a kollégiumban folyó szakmai fejlesztés irányait.

Az alapprogram a nemzeti alaptanterv kulcskompetenciáit, fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit figyelembe véve, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat.

Az alapprogram azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúrákövetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélyteremtésben elért eddigi eredményekre.

1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

1.1. Alapelveink, értékeink, céljaink

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése,
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése,
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség,
- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése,
- a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása,
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében,
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele,
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére,
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés,
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása,
- keresztény személyiségnek fejlesztése, kibontakoztatása,

A katolikus kollégium különös gondot fordít a keresztény, nemzeti elkötelezettség kialakítására, a hagyományok átadásával erősíti az egyházhoz, a hazához és a családhoz való tartozás tudatát

Egy katolikus kollégium nevelési alapelvei, értékei és célkitűzései a keresztény erkölcsiségre, a közösségi életre, valamint a tanulmányi és lelki fejlődés támogatására épülnek.

A vallási nevelés célja kollégiumunkban

- A beilleszkedés segítése, az eltérő szintű és hagyományú vallási közösségekből érkezők tapintattal való fölkarolása,
- A keresztény erkölcsi értékrend megismertetése és betartatása (öltözködés, viselkedés, társas kapcsolatok, szórakozás).
- Az egyházi év ünnepeinek megismertetése, és a közös ünneplés megkedveltetése.
- A vallási élet megismertetését és gyakorlatát a kollégium éves – és napirendje rögzíti.
- A kollégium rendjét súlyosan megszegő, az embertársát durván sértő, társai személyes biztonságát veszélyeztető magatartás a kollégiumból való kizárást vonja maga után.

Nevelési alapelveink és azok érvényesülése

- **Keresztény értékrend:** A katolikus hitelvek mentén való nevelés, amely Jézus tanításait követi.
- **Személyes példamutatás:** A nevelők és a közösség idősebb tagjai hiteles, erkölcsös életet élnek, amely mintát ad a diákok számára.

- **Közösségi életre való nevelés:** A kollégium nemcsak lakóhely, hanem keresztény közösség is, ahol a diákok megtanulják az együttélés szabályait, a tiszteletet és az egymás iránti felelősséget.
- **Testi-lelki harmónia:** A diákok testi, szellemi és lelki fejlődésének támogatása.
- **Önállóság és felelősség:** A diákok fokozatosan megtanulják az önálló döntéshozatalt, miközben felelősséget vállalnak saját életükért és tetteikért.

Nevelésünk alapvető értékei

Értékek	Nevelési feladataink
Hit és vallásosság	A kollégiumi élet szerves része az imádság, a szentmisék látogatása és a keresztény hit gyakorlása.
Közösség és szolidaritás	A diákokat arra neveljük, hogy támogassák egymást és aktívan részt vegyenek a közösségi életben.
Tisztelet és szeretet	Minden embert, kortól, nemtől és származástól függetlenül tiszteletben kell tartani, és a keresztényi szeretet szellemében kell hozzájuk viszonyulni.
Tanulmányi fegyelem és tudás iránti vágy	A diákok tanulmányi előmenetelének támogatása, motiválása és a tudás szeretetére való nevelés.
Szolgálat és felelősségvállalás	A társadalmi felelősségvállalás és a mások segítségének fontossága kiemelt szerepet kap nevelésünkben.

Célkitűzéseink a diákok nevelésében

- **Lelki és erkölcsi fejlődés:** A diákok hitben való elmélyítése, a katolikus erkölcsiség erősítése és az egyházi közösségekbe való beilleszkedés elősegítése.
- **Tanulmányi és szellemi fejlődés:** A tanulás támogatása, a tehetséggondozás és a felelősségteljes munkavégzésre való nevelés.
- **Közösségi érzék fejlesztése:** A diákok bevonása közösségi programokba, szociális tevékenységekbe, hogy megtanulják az együttműködés fontosságát.
- **Önálló, felelősségteljes életvezetésre nevelés:** A diákokat felkészíteni arra, hogy hitük és erkölcsi meggyőződésük szerint éljenek a jövőben is, önálló döntéseiket felelősen hozzák meg.

Egy katolikus kollégium célja tehát nemcsak a diákok tanulmányi előmenetelének biztosítása, hanem hitük megerősítése, közösségi és erkölcsi nevelésük elősegítése is.

1.2. A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A tanulás tanítása
A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. • Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók

megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. • Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. • Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. • Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. • A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. • A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.
Az erkölcsi nevelés A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.
A családi életre nevelés A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a szexuális nevelés kérdéseivel is.
Állampolgárságra, demokráciára nevelés A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a

közjö között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják

képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

2.1. A kollégium működése

2.1.1. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, szolgálja a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport és egyéb szabadidős tevékenységnek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

Fontosnak tartjuk a vallási vizuális környezetet, az egyházi könyvekhez való hozzáférést, a kápolna és a közösségi terek termék rendelkezésre állását.

Anyagi és infrastrukturális hátterünk nagymértékben a gimnáziumtól függ, mivel terület és felszereltség tekintetében is jórészt közös használatú eszközeink, helyiségeink vannak.

2.1.2. Személyi feltételek, elvárások

Kollégiumi nevelőtanár

A kollégiumban a nevelési feladatokat - a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus munkakörben foglalkoztatott – kollégiumi nevelőtanár látja el, aki

- képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- személyes jelenlétével folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben résztvevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal,
- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai, lelki, vallási, hitbéli ismeretekkel rendelkezik
- szakmai tevékenysége során együttműködik az intézmény és a kollégiumi nevelőtestület vezetőjével és tagjaival.
- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

Pedagógiai felügyelet

A kollégiumban – szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével - ügyeletes nevelőtanár – gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár

- ✓ visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,

- ✓ folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- ✓ időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcserére kell sort keríteni.

A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata

- ✓ a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- ✓ a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- ✓ a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- ✓ a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

2.2. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium - belső életének szabályozása során - biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki és vallási fejlődésének feltételeit, figyelembe veszi - a lehetőségek határára belül - a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat.

A kollégiumi nevelés alapsejtje a kollégiumi csoport, ami általában az egy évfolyamon tanuló diákokból áll. A csoport élén a nevelőtanár áll, aki teljes egészében felelősséget vállal a reábizottakért. Amennyiben szükséges, munkáját segéd nevelőtanár és/vagy tanulószobai felügyelő segíti. Ez mindig az adott nevelőtől, valamint a pillanatnyi lehetőségektől függ.

A kollégiumi nevelés egységesítését szolgálják a rendszeres nevelőtanári gyűlések, amikor nevelési elveinket egyeztetjük, valamint közösen megoldandó feladatainkat beszéljük meg.

Törekszünk a vallásos programok egyensúlyát biztosítani: egyéni kápolna-látogatási lehetőség, valamint kisebb-nagyobb csoportok közös imája, szentmise-hallgatási lehetőségek biztosításával.

A tanulók napi életének kereteit úgy tervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső aránya - a jogszabályi keretek között - a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjon.

A rendszeresen szervezett kollégiumi évfolyamfelelősök megbeszélésén a tanulóknak lehetőségük van saját meglátásaikat elmondani, illetve problémáikat megvitatni a kollégium vezetőjével és a többi évfolyam képviselőjével.

A kollégiumi diákönkormányzat

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulókörösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A tanulók kötelességeit és jogait a kollégium házirendje tartalmazza.

2.2.1. A kollégiumi tevékenység megszervezése

A kollégium – igazodva a nemzeti köznevelésről szóló törvény 28. §-ának rendelkezéseire – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, működéséhez az intézmény vezetése pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

Külön figyelmet fordít a nemzeti és etnikai sajátosságokra.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 28.§ alapján a következőket kell biztosítani

- A kollégium a foglalkozásokat kollégiumi csoportonként **heti huszonnégy óra** keretben szervezi meg.
- A kollégium a kollégiumba felvett tanulók részére az alábbi foglalkozásokat szervezi
 - ✓ felzárkóztató,
 - ✓ tehetségkibontakoztató,
 - ✓ speciális ismereteket adó felkészítő foglalkozásokat, továbbá
 - ✓ a szabadidő eltöltését szolgáló egyéb foglalkozásokat és
 - ✓ a tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozásokat szervez.
- A kollégiumban biztosítani kell a pedagógiai felügyeletet azoknak a tanulóknak, akik nem tartózkodnak az iskolában vagy nem vesznek részt kollégiumi foglalkozáson.
- A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy a tanuló elhatározása szerint rendszeresen hazalátogathasson.
- A tanuló tanítási évben (ideértve az évközi szünetek idejét is) a rendkívüli eseteket kivéve hazautazásra nem kötelezhető.

2.2.2. A tanulók életrendje, tanulása

2.2.2.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív, **aktív** tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, **egyéni szabott tanulási utak támogatására** a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására.

Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire.

A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

Az Nkt. 28. § (1) bekezdésében meghatározott időkeret terhére szervezett kollégiumi foglalkozás lehet

- felzárkóztató, tehetségkibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozás,
- közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozás,
- a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás, ezen belül
 - ✓ szakkör,
 - ✓ érdeklődési kör,
 - ✓ önképzőkör,
 - ✓ énekkar,
 - ✓ művészeti csoport,

- ✓ tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny vagy bajnokság, diáknapi,
- a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni foglalkozás,
- a kollégiumi közösségek működésével összefüggő csoportos foglalkozás,
- egyházi fenntartású kollégiumok esetében hitéleti foglalkozás.

A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet

- kötelező vagy
- szabadon választható.

A tanuló köteles részt venni

- **heti tizenhárom órában** felzárkóztató, tehetségkibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozásokon,
- **heti egy órában** a közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozásokon,
- **heti egy órában** a tanuló a kollégium által biztosított lehetőségek közül szabadon választott foglalkozáson köteles részt venni.

A felzárkóztató, tehetségkibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozások látogatása alól a tanuló – a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint, részben vagy egészben, kivéve az ebben a keretben szervezett tematikus csoportfoglalkozásokat – felmentést kaphat.

A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető, szabadon választható foglalkozásokat.

A kollégiumban az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez minden tanév első hetében felmérjük, hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni.

- A kötelező foglalkozásokra vonatkozóan az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium igazgatója készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el a tanév megkezdéséig,
- A szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig.

Az éves tanulói foglalkozási tervet az elfogadást követő három munkanapon belül a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a kollégium igazgatójának, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

Felkészítő foglalkozások a kollégiumban a tanulást segítő foglalkozások:

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- tematikus csoportfoglalkozások

2.2.2.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

- **Csoportvezetői foglalkozások**
 - ✓ közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
 - ✓ tematikus csoportfoglalkozások: az alapprogramban előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások
- **A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások**
 - ✓ a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
 - ✓ kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)
- **A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások**
 - ✓ a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat
 - ✓ ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére
- **A keresztény szellemiséget mélyítő speciális egyéni illetve csoportos foglalkozások:**
 - ✓ A személyes kapcsolat a nevelés ill. nevelhetőség alapja. A diák iránti személyes törődés az, amely segíti az Isten szeretetének megtapasztalását. A kollégiumi nevelőtanár jelen van, megszólítható, vagy megszólítja a gyerekeket.
 - ✓ A közös esti beszélgetésnek és esti imának kiemelt fontossága van a diákok érzelmi és vallási nevelésében.
 - ✓ Lehetőség van a hét bizonyos estéin lelki beszélgetésre, gyónásra (az intézmény által szervezett gyónási alkalmakon).

2.2.2.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

Állandó vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok foglalkozásai

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,
- szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők,
- hitéleti foglalkozások

A keresztény szellemiséget mélyítő speciális egyéni illetve csoportos foglalkozások:

A személyes kapcsolat a nevelés ill. nevelhetőség alapja. A diák iránti személyes törődés az, amely segíti az Isten szeretetének megtapasztalását. A kollégiumi nevelőtanár jelen van, megszólítható, vagy megszólítja a gyerekeket.

- a közös esti beszélgetésnek és esti imának kiemelt fontossága van a diákok érzelmi és vallási nevelésében.
- lehetőség van a hét bizonyos estéin lelki beszélgetésre, gyónásra (az intézmény által szervezett gyónási alkalmakon).
- közös vallásos gyakorlatok: közös esti imák, lelki napok, közös liturgiák,

- személyes törődés: lelki napokon vagy máskor is: gyónási lehetőség, a nevelőtanár szabadidőben rendelkezésre áll,
- egyházi év jeles napjairól gyűjtő munka,
- vallás-etikai előadások a kollégisták számára,
- filmklub – mit érdemes nézni, mit nem,
- kézműves foglalkozás,
- Istenes versek az irodalomban – versenyek,
- egyházi jellegű kirándulások, lelki napokon való részvétel,
- vallási életbe való bevezetés, kapcsolatok lelki vezetőkkel (pályaorientáció, hivatásigondozás)
- speciális diákkörök: bibliakörök, szentek élete, imakörök, egyházi énekek, vallási életet elősegítő tevékenységek (imák, szokásrend, hagyományok), missziós tevékenység.
- időt biztosítunk különböző egyéni, ill. csoportos sportolási lehetőségekre, ehhez a gimnáziummal együtt sportkörök is szervezhetők, szülői hozzájárulással a városban is gyakorolhatók,

2.2.2.4. Téma napok, témahetek, projektek

- A kollégiumok bekapcsolódhatnak az Oktatási Hivatal által kezdeményezett központi témahetek megvalósításába.
- Az Alapprogramban rögzített témakörökben a kollégiumok szervezhetnek témanapokat, témaheteket, projekteket is, amelyekben a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez kapcsolódó, ill. a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakat a kollégiumok sajátosságaihoz igazodva dolgozzák fel.
- A témanapok, témahetek, projektek keretében el lehet térni a hagyományos csoportszerveződési keretektől. Az eltérések nem növelhetik a foglalkozások heti időkereteit és a tanulók terheit.

2.3. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető keresztény valláserkölcsi normákat,
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására,
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait,
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével,
- kialakul reális társadalomképe,
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel,
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra,

- képes Krisztus életpéldáját követő emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére,
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi.
- ismeri egyházunk, nemzetünk, nemzeti etnikai kisebbségeink kulturális és történelmi hagyományait

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

2.4. A tematikus csoportfoglalkozások éves óraszámai

A kollégium munkarendjét úgy kell kialakítani, megszervezni, hogy – figyelembe véve a tanulók iskolai elfoglaltságát – az ne ütközzék az iskolai munkarenddel.

A kollégium munkarendjének kialakításakor a diákönkormányzat javaslatait, véleményét figyelembe kell venni, azt a munkarendbe beépíteni.

A kollégista tanulók az iskolai elfoglaltságokon kívüli időt a kollégiumban töltik, amely folyamatos nevelésükről gondoskodik. Az itt töltött időt tanulásra, önképzésre, művelődésre, sportra, hasznos szórakozásra, szervezett kötelező foglalkozásra és az önkormányzat által kezdeményezett és szervezett kötetlen és kötelező rendezvényekre fordítják.

A tematikus foglalkozások: a rendeletben előírt témakörök, időkeretek és szervezési formák figyelembevételével – konkrét célok, feladatok, módszerek. A heti kollégiumi órák témája felöleli az intézmény alapvető pedagógiai célkitűzéseinek feldolgozását: elkötelezett keresztény életre nevelés, színvonalas tanulmányi munka, a családi élet értéke, magyarságtudat és közösségépítés. Ennek tematikáját **az éves tanmenet** tartalmazza.

Általános csoportfoglalkozások: a kollégiumi, iskolai élethez, a csoport életéhez kapcsolódó feladatok, események, tevékenységek megbeszélése és értékelése. A csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoporthoz kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik. A foglalkozások célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait; a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenció tevékenység (baleset, drog, alkohol, dohányzás), az egészséges életmódra való felkészítés.

Témakörök

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

Témakörök	Évfolyamok				
	7-8.	9.	10.	11.	12.
Tanulás tanítása	4	3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés.	1	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
Összes éves óraszám	22	22	22	22	20
Nevelési hetek a kollégiumban	7-8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Nevelési hetek száma	37	37	37	37	33
Tanulócsoport-vezetői foglalkozás hetente	1	1	1	1	1

Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a tanulócsoport-vezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A kollégiumi munkarend figyelembe veszi, hogy a tanulóknak biztosítani kell

- a napi 1-2 órás kimenőt (szabadidő, levegőn való tartózkodás, mozgás, stb.),
- az iskolai felkészüléshez, önképzéshez szükséges 3 óra időtartamú, egyéni tanulási időt és csoportos konzultációt,
- a kötelező kollégiumi foglalkozásokon és szabadidős tevékenységre fordítandó időtartam arányos meghatározását. A kollégiumban évi 37 nevelési héttel számolva minden héten kötelező egy csoportfoglalkozást tartani, amelynek tartalmát a nevelő készíti el minden tanév szeptember 15-ig. Figyelembe veszi a mindenkorai jogszabály előírásait, és a helyi nevelés alapelveket,
- a hazautazás rendjét.

2.5. A kollégiumi tanulók napi rendje

Időpont/időtartam	Napi tevékenységek
6.30	Ébresztő
7.00-7.45	Reggeli
12.45 – 15.00	Ebéd
16.15 – ig	Kimenő
16.15 – 16.30	Felkészülés a tanuló órára
16.30 – 17.20	I. tanuló óra
17.30 – 18.25	II. tanuló óra
18.30 – 19.00	Vacsora
19.00 – 20.30	Szabadidő/csoportfoglalkozás
20.30 – 21.30	Tisztálkodás, készülődés a lefekvéshez, esti ima
21.30	Lámpaoltás

2.6. A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások programterve

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése. A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség. A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját.

A csoportfoglalkozások programterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

2.6.1. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása területén nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Ismerje meg a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket. Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit. Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges eszközöket.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Témák

- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása
- a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése
- a könyvtárhasználat rendje és módszerei

Tartalmak, tevékenységek

- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra.
- Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat.
- Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
- A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását.
- Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket.

- Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket.
- Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra.
- Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 4-4 óra
- 9. évfolyamon heti 3 óra
- 10-11-12. évfolyamokon heti 2-2-2 óra

2.6.2. Az erkölcsi nevelés

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére. A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben. Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra

Témák

- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe
- felelősség- és kötelességtudat
- a munka megbecsülése
- mértéktartás, együttérzés, segítőkészség

Tartalmak, tevékenységek

- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt.
- Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.
- Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban.
- Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük.
- Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét.
- Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 2 óra
- 9-10-11. évfolyamon heti 2 óra
- 12. évfolyamokon heti 1 óra

2.6.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Életkorának megfelelő szinten ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg., legyen kellő ismerete az adott település kultúrtörténetéről, hagyományairól, jellegzetességeiről
- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.

Témák

- közösséghez tartozás, hazaszeretet
- nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai
- a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene
- nemzetünk kapcsolódása Európához

Tartalmak, tevékenységek

- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.
- Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez.
- Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait.
- Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát.
- Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 2-2 óra
- 9-10-11. évfolyamon heti 2-2-2 óra
- 12. évfolyamokon heti 1 óra

2.6.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamon

- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását. Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.

- Lássa be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Témák

- a demokratikus jogállam felépítése
- a felelős állampolgári magatartás jelentősége
- a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása
- cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet

Tartalmak, tevékenységek

- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat.
- Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét.
- A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát.
- Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 2-2 óra
- 9-10-11. évfolyamon heti 2-2-2 óra
- 12. évfolyamokon heti 1 óra

2.6.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni. Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és

döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.

- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Témák

- az önismeret és társas kapcsolati kultúra
- az empátia és mások elfogadása
- a tudás és tapasztalat jelentősége
- társas kommunikáció

Tartalmak, tevékenységek

- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit.
- A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását.
- Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatokat, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait.
- Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.
- Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 1-1 óra
- 9-10-11-12. évfolyamon heti 1-1 óra

2.6.6. A családi életre nevelés

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.
- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Témák

- a család szerepe, jelentősége az egyén életében
- együttműködés és felelősségvállalás a családban
- szexuális kultúra
- családtervezés
- konfliktusok a családban

Tartalmak és tevékenységek

- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon.
- Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát.
- Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon.
- Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a hagyományos családi közösségben.
- Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát.
- Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban.
- Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 1-1 óra
- 9. évfolyamon heti 1 óra
- 10-11. évfolyamon heti 2-2 óra
- 12. évfolyamon heti 3 óra

2.6.7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel a különféle egészségkárosító szereket és az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Témák

- egészséges életmód és életvitel
- a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében
- prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Tartalmak, tevékenységek

- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit.
- Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit.

- Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre.
- Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén.
- Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.

Időkeretek

- 7-12. évfolyamokon heti 2-2 óra

2.6.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamon

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése. Alakuljon ki az összetartozás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt. Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Témák

- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás
- önkéntes feladatvállalás másokért
- összetartás és együttérzés

Tartalmak, tevékenységek

- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát.
- Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét.
- Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni.
- A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk.
- Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását.
- Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 2 óra
- 9-10-11. évfolyamon heti 2-2-2 óra
- 12. évfolyamon heti 1 óra

2.6.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készítés környezete értékeinek megőrzésére.
- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét.
- Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat. Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Váljék erkölcsi alapelvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Témák

- a természet és az emberi környezet egymásra hatása
- természeti erőforrásaink védelme
- ipari termelés és a környezet védelme
- 'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'

Tartalmak, tevékenységek

- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.
- Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését.
- A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.
- Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát.
- A tanulók számoljanak be az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában.
- Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.

Időkeretek

- 7-12. évfolyamon heti 2-2 óra

2.6.10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.
- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.
- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Témák

- tevékenységek és szakmák jellemzői
- különféle életpályák bemutatása
- a munka világa és jellemzői
- továbbtanulási lehetőségek

Tartalmak, tevékenységek

- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat.
- Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.
- Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.
- Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutakozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit.
- Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.

Időkeretek

- 7-12. évfolyamon heti 2-2 óra

2.6.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal

ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamon

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.
- Tanulja meg és tudja alkalmazni a különféle pénzkezelési technikákat.
- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Témák

- a gazdaság működésének alapjai
- a családi gazdálkodás
- munka, fogyasztás és gazdálkodás
- pénzkezelés technikái
- vállalkozás és kockázat

Tartalmak, tevékenységek

- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben.
- Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.
- Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttétel stb.).
- Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit.
- Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat.
- Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.

Időkeretek

- 7-8. évfolyamon heti 2-2 óra
- 9-10-11. évfolyamon heti 2-2-2 óra
- 12. évfolyamon heti 3 óra

2.6.12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények a 7-12. évfolyamokon

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Alakuljon ki a mérlegelő gondolkodás a médiatartalmak megválasztásához.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.

- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Témák

- a média társadalmi szerepe
- a reklám és a fogyasztás összefüggése
- a médiatartalmak és a valóság összefüggése
- az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség
- a számítógép, az internetfüggőség veszélyei

Tartalmak, tevékenységek

- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül.
- Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása.
- Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.
- Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében.
- Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével.
- Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése.
- Az internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása

Időkeretek

- 7-12. évfolyamon heti 1-1 óra

3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A kollégium által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a kollégiumi nevelők a kollégiumban végzett tevékenységet, a kollégiumi pedagógiai programot és szervezeti működést, a diákok és a szülő részvételét a kollégium életében úgy befolyásolják, hogy az a diákok egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A kollégiumban folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, amely beépül a kollégiumban megvalósuló pedagógiai nevelő munkába.

A **teljeskörű egészségfejlesztés** a kollégiumban egy átfogó szemléletet jelent, amely a diákok testi, lelki és szociális jólétének biztosítására törekszik. A cél, hogy a tanulók egészségtudatos életmódot alakítsanak ki, és olyan készségeket sajátítsanak el, amelyek hozzájárulnak hosszú távú egészségük megőrzéséhez.

Az egyház által fenntartott kollégiumok pedagógiai programjában a teljeskörű egészségfejlesztés nemcsak a testi és lelki egészség támogatását jelenti, hanem a keresztény

értékrend szerinti nevelést is magában foglalja. Az egyházi intézmények az egészségnevelés során kiemelten figyelnek a diákok erkölcsi fejlődésére, közösségi életére, valamint a testi-lelki egyensúly és a hitéleti nevelés összekapcsolására.

3.1. A kollégium egészségfejlesztési alapelvei

Kollégiumunk egészségfejlesztésének fő alapelve a tanulók nevelésének testi, lelki és szellemi egységként való kezelése, a testi, lelki és szociális egészség egyensúlyának megteremtése. Nevelési tevékenységeink a következő alapelvekre épülnek:

Alapelvek	Megvalósítás
Keresztény értékrend szerinti nevelés	Erkölcsei és etikai alapelvek közvetítése
Személyes példamutatás	A nevelők és a közösség pozitív hatása a diákok életmódjára.
Személyre szabott támogatás	Egyéni és csoportos egészségfejlesztési programok biztosítása.
Környezetbarát megközelítés	A fenntartható életmód ösztönzése.
Közösségi élet és szolidaritás	A társas kapcsolatok erősítése, közösségi felelősség kialakítása.
Önkéntesség és szolgálat, aktív részvétel	Az egészségmegőrzés és a másokért való felelősségvállalás összekapcsolása. A diákok bevonása az egészséges életmód kialakításába.
Prevenció és önismeret	A betegségek, káros szokások és egészségkárosító tényezők megelőzése A testi és lelki egészség tudatos megőrzése, felelősségteljes életvezetés.

3.2. Az egészségfejlesztés főbb területei és feladatai

3.2.1. Leleki egészség és hitbéli nevelés

Lelki egészség támogatása keresztény értékek mentén:

- Rendszeres lelki programok: közös imák, bibliakörök, gyónási és lelkievezetési lehetőség.
- Leleki gondozás és mentálhigiéné: személyes beszélgetések szerzetesekkel, atyákkal, hitoktatókkal, mentálhigiénés szakemberekkel.
- Konfliktuskezelés keresztény szemléletben: megbocsátás, empátia és közösségi együttműködés fejlesztése.
- Érték- és erkölcsi nevelés: hitbéli és erkölcsi kérdésekről szóló beszélgetések, szemináriumok.
- Stresszkezelési technikák: keresztény meditáció, lelki elcsendesedés, természetközeli programok.
- Önismereti és személyiségfejlesztő tréningek.
- Pihenés és kikapcsolódás fontosságának hangsúlyozása.
- Iskolapszichológus vagy mentálhigiénés szakember elérhetőségének biztosítása.

3.2.2. Testi egészség és egészséges életmód

Egészséges táplálkozás támogatása

- A kollégiumi étkezés reformja: kiegyensúlyozott, egészséges étrend biztosítása.
- Táplálkozási tanácsadás és előadások dietetikus vagy egészségügyi szakember bevonásával.
- Böjt és mértékletesség szerepe az egészséges életmódban.

Az egészséges étkezési szokások kialakítása és ösztönzése

- Tápláló és változatos étrend biztosítása a kollégiumi étkeztetésben.
- Táplálkozási előadások, dietetikusok bevonása.
- Az egészségtelen ételek fogyasztásának csökkentése.
- Vízfogyasztás ösztönzése, cukros üdítők visszaszorítása.
- Közös főzőprogramok, ahol a diákok megismerhetik az egészséges ételek elkészítését.

Sport és mozgás ösztönzése

- Rendszeres testmozgás és sportprogramok (pl. foci, kosárlabda, kirándulások, kerékpártúrák).
- Hitéleti sportesemények (pl. keresztény sportnapok, zárandoklatok, csendes túrák).
- Mozgás és lelki egészség kapcsolata – a sport szerepe a stresszkezelésben és a felelősségteljes életvezetésben.
- A mindennapi testmozgás népszerűsítése (pl. lépcsőhasználat, sétálás a közlekedésben).
- Kerékpározás és egyéb fenntartható közlekedési módok ösztönzése.

Higiénia és betegségek megelőzése:

- Személyi higiéné tudatosítása (pl. kézmosás, tisztálkodási szokások).
- Betegségek megelőzése és elsősegély-oktatás.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok támogatása.
- Védőoltásokkal és fertőző betegségekkel kapcsolatos tájékoztatás.
- A kollégiumi lakókörnyezet tisztántartásának ösztönzése.
- Rendszeres orvosi szűrővizsgálatok és egészségügyi tanácsadás lehetőségének biztosítása.

3.2.3. Káros szenvedélyek és függőségek megelőzése

Dohányzás, alkohol- és droghasználat elleni prevenciós programok

- Hitbéli alapú prevenciós foglalkozások, amelyek a felelősségteljes életvezetésre tanítanak.
- Közösségi támogatás és felelősségvállalás a függőségek elkerülése érdekében.
- Előadások, interaktív beszélgetések szakemberekkel és szenvedélybetegségről gyógyult emberekkel.
- Felvilágosító előadások és interaktív foglalkozások.
- Témahetek és plakátkampányok a veszélyek tudatosítása érdekében.
- Alternatív stresszoldási és szórakozási lehetőségek biztosítása.
- Együttműködés szakértőkkel és civil szervezetekkel a prevenció érdekében.

3.2.4. Környezeti egészség és fenntarthatóság keresztény szemléletben

Környezettudatosság és teremtésvédelem:

- Ökoprogramok szervezése (pl. faültetés, hulladékgyűjtés, teremtésvédelmi előadások).
- Energiatakarékossági és vízhasználati tudatosság növelése.
- A természet szeretete és védelme – zárandoklatok, közös természetjárások, csendes elvonulások.
- Szelektív hulladékgyűjtés és környezettudatos szemléletformálás.
- Energia- és víztakarékossági programok bevezetése.
- Környezetbarát életmód és fenntartható közlekedés ösztönzése.

3.2.5. Önálló életkezdés és felelősségteljes életvezetés

Pályaválasztás és életvezetési készségek fejlesztése:

- Hivatástudat és önismeret fejlesztése keresztény értékrend szerint.
- Pályaorientációs tanácsadás, mentorálás.
- Pénzügyi tudatosság és háztartásvezetési alapismeretek tanítása.

Szociális érzékenyítés és közösségi felelősségvállalás:

- Önkéntes munka szervezése (idősek látogatása, rászorulóknak segítése).
- Szociális érzékenyítő programok és karitatív tevékenységek.

3.3. Az egészségfejlesztés megvalósításának módszerei a kollégiumban

Feladatok	Módszerek
Hitbéli és közösségi nevelés	közös imádságok, csoportos beszélgetések, bibliakörök
Interaktív foglalkozások	tréningek, csoportos feladatok, életvezetési tanácsadások
Egyéni és kiscsoportos mentorálás	személyes beszélgetések lelkipásztorokkal és tanárokkal
Témahetek, egészségnapok szervezése	előadások orvosokkal, pszichológusokkal, mentálhigiénés szakemberekkel
Közös sport- és szabadidős tevékenységek	mozgás, közösségépítés és lelki feltöltődés összekapcsolása
Ismeretterjesztő előadások és interaktív programok	szakemberek bevonásával
Gyakorlati tevékenységek	főzőklubok, sportesemények, stresszkezelő foglalkozások
Kampányok és figyelemfelkeltő programok	plakátok, online tartalmak, témahetek

3.4. Az egészségfejlesztési program értékelése és fejlesztése

A kollégium rendszeresen értékeli az egészségfejlesztési tevékenységeket:

- **Tanulói visszajelzések gyűjtése** kérdőívek és beszélgetések révén.
- **Nevelőtanárok és szakemberek közötti konzultáció** a program hatékonyságáról.
- **A program folyamatos fejlesztése** az aktuális egészségügyi és társadalmi helyzethez igazítva.

Az egyház által fenntartott kollégiumok az egészségfejlesztést testi, lelki és erkölcsi szempontból is komplexen közelítik meg. A keresztyén értékek mentén történő nevelés és a közösségi élet aktív támogatása hozzájárul ahhoz, hogy a diákok kiegyensúlyozott, felelősségteljes és egészségtudatos felnőttekké váljanak.

4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdését elősegítő tevékenységek elvei

Az egyházi kollégiumok pedagógiai programjában a tanulók fejlődésének támogatása nemcsak a tanulmányi előmenetelre és a pályorientációra terjed ki, hanem a keresztyén értékrend szerinti személyiségfejlesztésre, erkölcsi nevelésre és a közösségi életben való részvételre is. A nevelési- oktatási folyamat célja, hogy a diákok értékes, felelősségteljes és önálló felnőttekké váljanak, miközben megőrzik hitüket és erkölcsi tartásukat.

4.1. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Kiemeli a tanulási motívumok - a csodálkozás, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyának - fejlesztését, hangsúlyt helyez annak előmozdítására, hogy az ismeretek elsajátítása ne csak kötelességgént, hanem igényként is fogalmazódjék meg a tanulóknál, s így életprogramjuk részévé váljon a tanulás, és a megszerzett tudással embertársaikat szolgálják.

4.1.1. A kollégium nevelési alapelvei a tanulók fejlődésének támogatásában

A tanulók testi, lelki, szellemi és erkölcsi fejlődésének egységes szemlélete kell, hogy érvényesüljön a kollégiumi nevelési alapelvekben.

Célok	Feladatok
Egyéni fejlődés támogatása	• minden tanuló saját képességeinek megfelelő ütemben fejlődhessen • a tanulók személyes adottságainak és képességeinek kibontakoztatása
Esélyegyenlőség és differenciált fejlesztés	• hátrányos helyzetű diákok támogatása a felzárkózás érdekében és • a tehetséggondozás és a felzárkóztatás egyensúlyának megteremtése
Keresztyén értékrend szerinti személyiségfejlesztés	• hitbéli elköteleződés és erkölcsi tudatosság kialakítása

Tehetséggondozás és differenciált fejlesztés	• kiemelkedő képességek felismerése és fejlesztése
Önállóságra, felelősségvállalásra és felelősségteljes életvitelre nevelés	• az életkezdéshez szükséges készségek fejlesztése, • gyakorlati és erkölcsi alapok biztosítása
Pályaorientáció, életvezetési készségek és karriertervezés	• segítség a továbbtanulásban és a munka világára való felkészítésben • a jövő tervezésének és a felelős döntéshozatalnak a támogatása
Közösségi élet, együttműködés és szociális érzékenység	• a szociális készségek, együttműködés, az empátia és felelősségvállalás fejlesztése

4.1.2. A tehetségek kiválasztása és gondozása, felzárkóztatás, a pályaorientáció segítése

A kollégium olyan változatos szervezeti és módszerbeli megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségi, neveltségi különbségeket kezelni képes.

A kollégium feladata a tanulók képességeinek felismerése és kibontakoztatásának segítése. Támogatja a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítja annak esélyét, hogy az iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat. A kollégium létrehozza a tehetséges tanulók kiválasztására szolgáló rendszerét, segíti a tehetséges tanulókat képességeik továbbfejlesztésében, tudásuk bővítésében.

A kollégium - az iskolával együttműködve - valamennyi tanulója számára lehetővé teszi az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

4.1.2.1. Tehetséggondozás és személyiségfejlesztés

A tehetséggondozás célja, hogy a tanulók adottságaiknak megfelelően kibontakoztathassák képességeiket és felelősségteljesen használják azokat a közösség javára. Ennek érdekében tehetséggondozásunk főbb elvei és tevékenységei a következők:

Tehetségazonosítás és mentorálás

- Egyéni beszélgetések és pedagógiai megfigyelések alapján a tehetséges tanulók támogatása.
- Mentorprogramok, személyes fejlődési tervek kidolgozása.

Szakkörök és műhelymunkák szervezése

- Tudományos, művészeti és sporttevékenységek támogatása.
- Drámapedagógiai foglalkozások, irodalmi és művészeti körök.

Versenyek és egyházi programok támogatása

- Tanulmányi, művészeti és sportversenyekre való felkészítés.
- Egyházi rendezvényeken való aktív részvétel (pl. bibliaismereti versenyek, kóruséneklés, hittudományi pályázatok).

Kreativitás és hitéleti önkifejezés fejlesztése

- Liturgikus énekek, egyházzenei tevékenységek, versmondó estek.

- Hitéleti színjátszó körök, vallási témájú alkotóműhelyek.
- Drámapedagógiai foglalkozások, művészeti csoportok.
- Szereplési és prezentációs lehetőségek biztosítása (pl. előadások, kiállítások).

4.1.2.2. Felzárkóztatás és tanulmányi támogatás a kollégiumban

Az egyházi kollégium kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű vagy tanulási nehézségekkel küzdő diákok támogatására.

Egyéni és csoportos tanulástámogatás

- Korrepetálások és tanulószobai foglalkozások biztosítása.
- Együttműködés az iskolával és a szülőkkel a diákok fejlődésének segítésére.
- Hatékony tanulási technikák elsajátítása (pl. időbeosztás, jegyzetelési módszerek).

Személyre szabott segítség

- Egyéni fejlesztési tervek készítése a hátrányos helyzetű tanulók számára.
- Külön támogatás nyújtása a tanulási nehézségekkel küzdőknek.
- Együttműködés az iskolai tanárokkal a diákok előrehaladásának nyomon követésére.

Lelki támogatás és önbizalom-erősítés

- Keresztény szemléletű motivációs és önbizalom-fejlesztő programok.
- Mentálhigiénés tanácsadás és lelki gondozás lehetősége.

Digitális és modern oktatási eszközök bevonása

- Online tananyagokhoz való hozzáférés biztosítása.
- Digitális írástudás és önálló tanulási készségek fejlesztése.

4.1.2.3. Tanulást segítő foglalkozások

- A differenciált képességfejlesztés - a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, valamint a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása - szervezeten, a gimnáziummal együtt történik. Ennek formái:
 - ✓ a kollégiumi nevelőtanár külön foglalkozása a gyengébb tanulóval, a házi feladat kikérdezése, helyesírás-gyakorlás, stb.,
 - ✓ a középiskolai tanár felzárkóztató foglalkozásai.
- Az iskolában szerzett ismeretek bővítése és a pályaválasztás érdekében meghívott előadók előadásai.

4.2. A közösségi értékrend és normarendszer/szociális kompetencia

A kollégium - mint közösségi helyszín - a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A kollégium feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés. A gimnáziummal együtt koordinált közösségi szolgálat lehetővé teszi a fogyatékkal élők, rászorulóknak, idős emberek iránti felelősségvállalást, gyakorlati kompetenciák elsajátítását.

4.3. Önálló életkezdés támogatása

4.3.1. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlatias képességeket sajátítanak el, olyan szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket a testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium minden részletében otthonos, kulturált, esztétikus környezet, ahol a tanulók jól érzik magukat, és ami egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket. A kollégium kulturális- és sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

4.3.2. A diákok felelősségteljes felnőtté válására nevelés

Pénzügyi és háztartási ismeretek

- Költségvetés-tervezés és tudatos pénzgazdálkodás.
- Alapvető háztartásvezetési ismeretek (főzés, takarítás, időbeosztás).

Szociális érzékenyítés és közösségi felelősségvállalás

- Önkéntes munka (idősgondozás, karitatív tevékenységek).
- Egyházi közösségi programok szervezése és aktív részvétel a plébániai életben.

Kapcsolatépítés és szociális készségek fejlesztése

- Konfliktuskezelési és kommunikációs tréningek.
- Nyilvános szereplés és közösségi együttműködés gyakorlása.

4.4. Az önismeret fejlesztése, a korszerű világkép kialakulásának segítése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti, tapasztalati alapjai, és a diák felkészülhessen felebaráti szolgálatára. A természeti és társadalmi ismeretek bővítésével, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottságot, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését. A kollégium kiteljesíti a nemzeti és történelmi hagyományainkat, jellegzetességeinket megismertető iskolai tanulmányokat, ezzel is erősíti a tanulók hazaszeretetét.

A világról kialakított képben helyet kap a keresztény értékrend, az Európához való kötődésünk, az európai kultúrkör.

4.5. Pályaválasztás és életvezetési készségek fejlesztése

A keresztény értékrend mentén a diákok pályaválasztási folyamata nemcsak a munka világára való felkészítést, hanem a **hivatástudat kialakítását** is magában foglalja.

Önismereti és hivatástudat-fejlesztő programok

- Lelki és szakmai önismereti beszélgetések.
- Hivatásukat megtalált egyházi személyek és szakemberek meghívása.

Pályaorientációs tanácsadás és továbbtanulási támogatás

- Egyetemekkel, szakiskolákkal való együttműködés.
- Ösztöndíj-lehetőségek és pályázatok ismertetése.

Kapcsolatépítés és munkaerőpiaci felkészítés:

- Szakmabemutató előadások és céglátogatások szervezése.
- Együttműködés pályaorientációs szakemberekkel, egyetemekkel, vállalatokkal.
- Önéletrajz- és motivációs levélírási tréningek.
- Állásinterjúra és önálló életre való felkészítés.
- A munkahelyi etika és a keresztény alapelvek kapcsolata.

Az egyház által fenntartott kollégiumok a tanulók fejlődését hitbéli, erkölcsi és szakmai szempontból egyaránt támogatják. A tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaorientáció és az életkezdesre való felkészítés mind keresztény értékrendre épül, amely segíti a diákokat abban, hogy felelősségteljes, önálló és erkölcsös felnőttekké váljanak.

4.6. A vallási nevelés

- Az eltérő szintű és hagyományú vallási közösségekből érkezők tapintattal való fölkarolása és segítése a beilleszkedésben.
- A keresztény erkölcsi értékrend megismertetése és betartatása (öltözködés, viselkedés, társas kapcsolatok, szórakozás).
- Az egyházi év ünnepeinek megismertetése, és a közös ünneplés megkedveltetése.
- A vallási élet megismertetését és gyakorlatát a kollégium éves- és napirendje rögzíti.

5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

Figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű, valamint a magatartászavaros gyermekek fejlődését.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Gyermekeink/tanulóink szociokulturális háttere részben kiegyensúlyozott és elfogadható képet mutat. Munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg egyszülős, vagy nevelő szülők által neveltcsaládokét.

Felelősségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

A kollégium olyan változatos szervezeti és módszerbeli megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségi, neveltségi különbözőségeket kezelni képes.

A kollégium feladata

- A tanulók képességeinek felismerése és kibontakoztatásának segítése.
- A tanulásban elmaradt tanulók támogatása, biztosítani annak esélyét, hogy az iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat.

- Létrehozza a tehetséges tanulók kiválasztására szolgáló rendszert, segíti a tehetséges tanulókat képességeik tovább- fejlesztésében, tudásuk bővítésében.
- Az iskolával együttműködve - valamennyi tanulója számára pályaaorientációs tevékenységet végez, megismerteti a szakmák sokaságát, segíti a pályaválasztást, illetve a választott pályára való felkészülést.

Egyéni törődést biztosító foglalkozások: olyan személyes törődést biztosító foglalkozások, amelyeken a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat is, és ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

Feladatunk az iskola világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre késztető - kapcsolattartás.

6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások: a kollégium által biztosított 1 óra/hét.

A lehetőségekből szabadon választható, de választani kötelező. Ezek lehetnek:

- az egészséges és kulturált életmódra nevelés,
- hitéleti tevékenység,
- diáksport,
- a természeti környezet ápolása,
- tanulmányi,
- önismereti,
- irodalmi,
- képzőművészeti,
- zenei és vizuális képességek, kreativitás fejlesztése, vagy
- öntevékeny diákkörök működése.

Időt biztosítunk különböző egyéni, ill. csoportos sportolási lehetőségekre, ehhez a gimnáziummal együtt sportkörök is szervezhetők, szülői hozzájárulással a városban is gyakorolhatók.

Lehetőség van irodalmi, képzőművészeti, kulturális értékek és a természet szépségeinek megismerésére (színház- és mozi-látogatás, múzeum).

Az ízlés- és értékítélet, valamint a készségfejlesztő programok a diákotthoni nevelés egyik központi területe.

Kiemelt fontosságú a közösségi hétvégék megszervezése. Ennek érdekében kulturális és lelki programokat, kézműves foglalkozásokat, filmklubot, diákotthoni estétet szervezünk meghívott előadókkal, kollégák bevonásával.

7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

A gyermekvédelem tágabb értelemben minden gyermekre és fiatalra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, amelyek a

gyerekek és fiatalok gondozását, ellátását, eltartását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani.

A törvény rendelkezései alapján a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A társadalmi – gazdasági folyamatok sok esetben negatívan hatnak a társadalomra, nemzetre a családok egy részének életére, helyzetére.

A megélhetésért folytatott harc eredménye: a szocializációs szerep szűkülése, a gyermekkel való törődés elhanyagolása – deviancia, alkoholizmus. Az ilyen helyzetben felnövő gyermek nem kap otthonról magatartásmintát, cselekedeteit, gondolkodását legtöbbször negatív hatások határozzák meg.

Következménye: a fiatal korosztály lecsúszása, esélyek romlása, biztonságvesztés, kudarc.

A kollégiumi normasértést figyelmeztető jelként kell kezelni, hogy a tanuló nagyobb odafigyelést, törődést érdemel. A kollégiumban élő tanulók személyiségfejlesztésében gyakorlatilag a kollégium minden lakója, dolgozója szerepet játszik (tanárok, hitoktatók, diákok, nem pedagógus felnőttek), hiszen a kollégista naponta valamilyen kapcsolatba kerül velük. A gondoskodásban kulcsszerepe van a csoportvezető tanárnak, hiszen a kollégiumi tevékenység a legszorosabb kapcsolatot kívánja meg a csoportvezető tanár és diákjai között.

Az egyéni kapcsolatokon túl meg kell teremteni az olyan közösségi környezetet, amely a gyermek szükségleteit messzemenően figyelembe veszi (odafigyelés egymásra, megértés, törődés stb.)

Célunk: biztonságos, „gyermekbarát” környezet megteremtése és ehhez minden felnőtt dolgozó

együttműködésére szükség van. Alapvető kíváncsi, hogy a pedagógusok, kollégiumi nevelők minél több időt töltsenek neveltjeik között.

Feladataink

- tanár-diák kapcsolat javítása, kölcsönös bizalmon alapuló légkör kialakítása,
- tanulók alaposabb megismerése, differenciált bánásmód a tanulók szükségletei szerint,
- törekvés a nyugodt, szeretetteljes légkör kialakítására,
- a tanuló kérésére segítség a magánéleti- és egyéb problémák megoldásában,
- gyakoribb értékelésekkel (különböző szinteken) a teljesítmény elismerése, dicséret, jutalmazás,
- a tanuláshoz, művelődéshez, a mindennapok „éléséhez” nyugodt pedagógiai klíma teremtése, fegyelem és rend biztosítása (házi- és napirend követelményei, foglalkozási fegyelem, kollégium környezetének rendje),
- biztonságos környezet teremtése: fizikai biztonság, követelmények határozott, egyértelmű megfogalmazása, a szülők és tanulók által megismert – és elfogadott követelményrendszer betartatása,
- Gyermekvédelmi Szolgálattal, iskolával való kapcsolattartás.

Egyre több tanuló szorul anyagi támogatásra (sokan nem tudják időben befizetni az étkezési díjat). Ennek megoldása: rászoruló tanulók rendszeres támogatása, önkormányzatok segélyei (étkezési díjak kiegészítése, átvállalása).

E tevékenységben alapvető fontosságú:

- a probléma korai felismerése (családi, stb. háttérismeret, - veszélyeztető okok feltárása - rászoruló „kiszűrése” (együttműködés iskolával), feltárási tevékenység, (pl. többszörösen hátrányos helyzet)
- veszélyeztetettség okainak megállapítása,

- tanulási problémák (gyenge képességű tanulók tanulási nehézségei) pszichés zavarok,
- családi problémák (elvált szülők, alkoholizmus, stb.),
- szociális problémák (anyagi- és lakhatási körülmények),
- kulturális viszonyok (a szülők alacsony iskolázottsága),
- egészségügyi problémák.

A problémák feltárása után fontos a személyre szóló bánásmód kidolgozása, a megoldási lehetőségek keresése. A kollégium lehetőségei a problémák okainak feltárásában, beavatkozásban, megelőzésben tágabbak, mint az iskolában, ezért a kollégiumi gyermekvédelem fontos célja a megelőzés (prevenció).

- **Generálprevenció:** a kollégiumi neveléssel átadott pozitív mintákkal, értékekkel, ismeretekkel. Helyes életvitelre, erkölcsös gondolkodásra és viselkedésre szoktatjuk tanulóinkat, így a helytelen magatartások, rossz életvitel, káros szenvedélyek prevencióját is szolgálják.
- **Speciálprevenció:** személyre szóló gondoskodás, beavatkozás, terápia, segítő programokkal javíthatjuk, ill. meggátolhatjuk helyzetük rosszabbodását.
- A gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozik a **deviancia-probléma** (veszélyes viselkedésforma, következménye lehet: társadalomból való kiszakadás).

Veszélyek lehetnek

- drogfogyasztás, serkentők, izomnövesztők
- szektákhoz való csatlakozás veszélye (szeretetet nélkülöző, lelki problémákkal küszködők, kiszolgáltatottság)

A kollégiumi nevelőtanárok kötelessége megismerni a deviancia külsődleges jegyeit (elfogadott kritériumok tanulmányozása) az esetlegesen érintettek viselkedési szokásait (agresszivitás, durvaság, támadó magatartás, magányosság, nyugtalanság, közösséggel való szembenállás, iskolai igazolatlan hiányzások, őszinteség hiánya, iskolai teljesítményromlás).

A nevelőtanárok feladata

- A nevelőtanárok tevékenységük során figyelembe kell, hogy vegyék a tanulók egyéni képességét, tehetségét, fejlődésük ütemét, szociokulturális helyzetüket. Segítsék a gyermek tanulási képességének kibontakoztatását, illetve a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását. (Korrepetálások, személyi adatok gyűjtése, helyzetelemzés, önéletrajz, stb. alapján). Kötelességük a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadni, és ezek elsajátításáról meggyőződni. (kollégiumi foglalkozások, egyéni beszélgetések útján.)
- Közre kell működni a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Felismerni a problémát, keresni az okokat, jelezni azt a folyamatos nevelőtanári munka során.
- Feladatuk, hogy a szülőket és a tanulókat, az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassák. (kapcsolattartás a szülői házzal.)
- A pedagógus, a kollégiumi nevelőtanár kötelessége, hogy a tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

A nevelőtanárok ifjúságvédelmi feladata

- A szülők és a gyerekek, fiatalok tájékoztatása az elérhetőségről, és a segítségkérés, problémamegoldás lehetőségeiről.
- Napi kapcsolattartás a többi a csoportvezető nevelőtanárral, az intézmény vezetőivel, a felmerülő problémák megoldásának érdekében.
- Követi a helyi, városi ifjúságvédelmi programokat, ösztönzi a diákokat a rendezvényeken való részvételre.
- Kapcsolatban áll a helyi ifjúságvédelmi szervezetekkel, szükségesetén segítséget, szakmai tanácsot kér, a bajban lévő gyerekekkel együttműködve. (Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Mentálhigiénés Csoport, Kortárssegítők)
- Ha szükséges, felveszi a kapcsolatot a gyerek szüleivel, hozzátartozóival, lakóhelye szerinti Gyámhivatallal, az érintett Gyermekjóléti Szolgálattal.
- A törvényben megfogalmazott titoktartási kötelezettségek szerint jár el!

8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A kollégium életében jelentős szerepe van a hagyományok ápolásának. Erősíti a csoporthoz, közösséghez való tartozást, segíti a tanulókat a beilleszkedésben, kötődésük erősítésében, identitástudatuk kialakulásában.

A kollégiumba kerülő új tanulók megtanulják, hogyan válhatnak az intézményi kultúra részeseivé, illetve azt hogyan gyarapíthatják. A hagyományok ápolásában igen nagy szerepe van a diákönkormányzatnak, hiszen a hagyományőrző események, rendezvények megtervezése, szervezése, lebonyolítása csak a közreműködésükkel lehetséges.

Az események, rendezvények legtöbbször maradandó élményt jelentenek diákjaink számára. Új kollégistáink egy része sokszor ingerszegény környezetből érkezve először éli át az ünnep bensőségeségét (pl. karácsony), vagy a kollégisták által előadott színdarab „színházi” élményét, vagy egy kollégiumok közötti sportverseny meghitt komolyságát.

- A kollégiumban az évet közös játékkal, összehangolódó esttel indítjuk, majd szeptemberben az új diákok számára szervezett beavató ünnepséget tartunk.
- Az őszi folyamán közös kirándulást szervezünk a kollégistáknak.
- Decemberben a Mikulás és Karácsony köré szervezett eseményekkel igyekszünk meghittebb és családias, hiánypótló légkört teremteni, előmozdítani.
- Szent Miklós ünnepe, a tanulók ajándékozása
- Adventben közös imával, nagybőjtben pedig keresztút imádsággal igyekszünk a lelki megújulást előmozdítani.
- A ballagás előtt külön is búcsúztatjuk a végzős diákokat.
- A hagyományok továbbfejlesztése a diákok nagyobb bevonásával, öntevékenyséjük és kreativitásuk irányában folyamatos.

9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái**9.1. A kollégium kapcsolatrendszere**

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart

- a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével,
- szülői szervezetekkel (közösségekkel),

- a fenntartóval,
- a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel,
- hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal,
- a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel,
- nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel,
- érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá
- minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

A kollégium nevelőtestülete felelősen részt vesz a gimnáziumi nevelőtestület munkájában, szorosan együttműködik a tanulók és a csoportok fejlesztésének és a közösségi élet szervezésének, elmélyítésének terén. A kollégiumi nevelők a kollégista diákok osztályfőnökeivel rendszeresen egyeztetnek.

A diákok szüleivel rendszeres formában a fogadóórákon, szükség esetén telefonon, e-mailben, megbeszélte személyes találkozás során tartjuk fenn a kapcsolatot.

A gimnáziummal együttműködve szervezzük meg az iskolaorvos, iskola pszichológus és iskolai védőnő ügyeletét.

Szoros kapcsolatot ápolunk az intézményt fenntartó iskolanővérek debreceni közösségével. Igyekezünk minél több debreceni és vidéki plébánossal kapcsolatban lenni, a jelenlegi és leendő diákjaink településeiről.

A városi kulturális rendezvények szervezőivel, valamint a megyei és városi kollégiumi munkaközösséggel is kapcsolatban állunk, kulturális és sporteseményekről, egyházi rendezvényekről kölcsönösen tájékoztatjuk egymást.

9.2. Az iskolával, intézményekkel való kapcsolattartás és együttműködés

A tantestületi értekezleten, röpgyűléseken, egyéb tájékoztatókon az ügyeleti és foglalkozási rend, valamint a kollégium zavarmentes működésének megtartásával a kollégiumi tanárok is részt vesznek.

Az iskolával, intézményekkel való kapcsolattartás formái, lehetőségei

- az osztályfőnökkel való rendszeres konzultáció,
- szükség esetén a szaktanárok felkeresése,
- a diákok tanulmányi munkájának figyelemmel kísérése,
- szülői értekezleten való részvétel,
- intézményi pszichológus felkeresése,
- a kollégiumok közötti kulturális és sportvetélkedőkön, versenyeken, fesztiválokon való részvétel, illetve azok szervezése,
- a városi kollégiumok diákönkormányzataival,
- továbbá kapcsolatot tartunk
 - ✓ a Gyermekvédelmi Szakszolgálattal,
 - ✓ a Nevelési Tanácsadóval.

9.3. A szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés

Az iskolával közösen tartott szülői értekezletek és fogadóóra ad lehetőséget évente legalább kétszer a szülőkkel való találkozásra és együttműködésre. Természetesen szükség esetén mind a szülők, mind a kollégiumi nevelők telefonon is egyeztetnek szükség esetén (gyermek betegsége, váratlan esemény, rendkívüli engedélyek). Mind a szülő, mind a nevelő kezdeményezhet személyes beszélgetést.

A szülők írásban engedélyezik az iskolán kívüli rendszeres szabadidős ill. sporttevékenységet. A szülők véleményét, javaslatait felhasználjuk nevelő munkánkhoz.

A szülők és a csoportvezető személyes találkozója egyéni időpont-egyeztetés esetén bármikor lehetséges. Ennek célja:

- személyes problémák megbeszélése,
- személyre szabott tájékoztatás a tanuló magatartásáról, fejlődéséről,
- egységes követelményrendszer kialakítása,
- szóbeli tájékoztatás a kollégiumi programokról vagy a tanuló magatartásáról.

Tanulóink szüleivel többféle kapcsolatot tartunk:

- Év elején kollégiumi szülői értekezlet.
- A kollégiumi tájékoztató füzetten keresztül is rendszeres a tájékoztatás.
- Személyes találkozás alkalmanként.
- Szükség esetén levél, telefon, email.

Felelősségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

Feladatunk az iskola világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő - kapcsolattartás.

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek, diák és/vagy szülő egészségi állapota
- A családtagok száma

10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

A kollégiumi pedagógiai program egyik fontos fejezete az **egészségnevelés** és a **környezeti nevelés**, amelyek hozzájárulnak a diákok testi-lelki jólétéhez, felelős életmódjához és környezettudatos szemléletének kialakításához.

A kollégium diákjai a gimnáziumnak is tanulói, így ők részt vesznek az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési programokban is. Ezeknek a tevékenységeknek nagy része együtt valósul meg az iskolával. Azonban a kollégium is biztosít számukra ezen a területen lehetőségeket, hiszen a nevelés egyik fontos színtere a kollégium, ahol szintén nagyon fontosnak tartjuk az egészségnevelést és környezeti nevelést.

10.1. Egészségnevelési elvek és célok a kollégiumban

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

Az egészségnevelés célja, hogy a diákok

- tudatosítsák az egészséges életmód fontosságát,
- kialakítsák az egészségmegőrző szokásokat,
- felismerjék a káros szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás) veszélyeit,
- megtanulják a testi és mentális egészség fenntartásának módjait,
- kialakítsanak megfelelő személyi higiéniai szokásokat,
- ismerjék és alkalmazzák a helyes táplálkozás alapelveit,
- rendszeresen mozogjanak és aktív életet éljenek.

Egészségnevelési programok és tevékenységek

Egészséges életmódra nevelés

- Egészségnapok, előadások szervezése táplálkozásról, mozgásról, mentális egészségről.
- Rendszeres sportfoglalkozások, mozgásprogramok (pl. futás, torna, labdajátékok).
- Táplálkozási tanácsadás, egészséges étrend kialakításának támogatása a kollégiumi étkezés során.
- Személyes higiénia fontosságának tudatosítása (kézmosás, fogápolás, tisztálkodási szokások).

Káros szokások megelőzése

- Dohányzás, alkohol- és drogrevenenciós előadások szakemberek bevonásával.
- Egyéni és csoportos beszélgetések a függőségek veszélyeiről.
- Filmvetítések, interaktív programok a prevenciós témák feldolgozására.

Mentális egészség támogatása

- Stresszkezelési technikák tanítása.
- Lelki egészséget támogató beszélgetések, tréningek (önismeret, érzelmi intelligencia fejlesztése).
- Konfliktuskezelési és együttműködési programok.
- Pszichológiai tanácsadás lehetőségének biztosítása.
- A katolikus szellemiség fontossága a vallásos nevelésben.

A kollégiumban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése, szükség esetén a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata.

10. 2. Környezeti nevelési elvek és célok

A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, és hogy értsék a fenntartható fejlődés fogalmát, továbbá hogy életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A kollégium a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti is ízlésüket, igényességüket. Környezeti adottságai révén hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti igény kialakulásához.

A környezeti nevelés célja, hogy a diákok:

- tudatosítsák a környezetvédelem jelentőségét,
- felismerjék saját felelősségüket a fenntarthatóságban,
- gyakorlatban is alkalmazzák a környezetbarát életmódot,
- megtanulják a hulladékcsökkentés, újrahasznosítás, energiatakarékosság alapelveit,
- aktívan részt vegyenek a természeti és épített környezet védelmében.

Környezeti nevelési programok és tevékenységek

Környezettudatos szemlélet kialakítása

- Környezetvédelmi előadások és interaktív programok (pl. ökológiai lábnyom számítás).
- Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének kialakítása a kollégiumban.
- Energiatakarékossági kampányok (pl. „Kapcsold le a villanyt!” mozgalom).
- Ökológiai problémákról szóló filmvetítések és beszélgetések.

Gyakorlati tevékenységek a környezetvédelemért

- Fák, virágok ültetése és gondozása a kollégium udvarán, amennyiben erre lehetőség van az intézményben.
- Takarítási és hulladékgyűjtési akciók a kollégium környékén.
- Öko napok és természetjárások szervezése.
- Komposztálás célja és amennyiben erre lehetőség van, annak bevezetése a kollégiumban.

Fenntartható életmódra nevelés

- Újrahasznosítási és kézműves foglalkozások (pl. hulladékból kreatív alkotások készítése).
- Víz- és energiatakarékossági tippek megosztása és ösztönzése.
- Fenntartható közlekedés népszerűsítése (kerékpározás, közösségi közlekedés előnyei).

Az egészségnevelés és környezeti nevelés szorosan összefügg, hiszen az egészséges életmód és a tiszta, fenntartható környezet egyaránt hozzájárul a diákok testi és lelki jólétéhez. A kollégium célja, hogy a tanulók mindennapi életükben alkalmazzák az itt tanultakat, és felelős, tudatos felnőttekké váljanak.

11. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további kérdések

A kollégiumi pedagógiai program egyes fejezetei kellő részletességgel tartalmazzák a nevelés folyamatában elvárt és szükséges elveket, így további elvek megfogalmazását nem tartjuk szükségesnek.

Fontosnak tartjuk viszont a kollégiumi nevelés eredményességét és a minőségi szemléletet, amelynek megvalósulásához folyamatos ellenőrzés kell, hogy társuljon.

- A kollégiumi pedagógusok teljesítményének értékelésében kiemelt értékelési terület a kollégiumi tehetséggondozás.
- A hátrányok leküzdésében vállalt pedagógusi szerep megvalósulása.
- A pedagógusokkal szembeni elvárások között határozottabban megjelenik a gyermekközpontúság, ezzel összefüggésben a nevelési környezettel, a viselkedéssel, attitűdökkel, a módszertani kultúrával kapcsolatos alapvető követelmények.
- Hangsúlyosabban megjelenik az igényes pedagógiai munka, a gyermekek megismerésének követelménye, a pedagógus szerep, felfogás, együttműködés, kommunikáció az érintett partnerekkel, az adekvát módszertani eljárások alkalmazása.

Intézményünk nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a szülők felé megteremtse a visszacsatolás lehetőségét, azt, hogy a szülők képet kaphassanak a diákok kollégiumi életének mindennapjairól. Számos esetben előfordul, hogy a diákok szülei a földrajzi távolság, vagy a munkaidőbeosztásuk miatt nem tudnak személyesen egyeztetni a kollégiumi nevelővel, ezért a kommunikációs csatornák szélesebb körét kell alkalmaznunk.

Félévkor átfogó statisztika készül a csoport létszámáról, a kiköltözött diákok számáról, tanulmányi átlageredményéről, a befizetett kártérítési összegekről, a dicséretekről és figyelmeztetésekről.

A tanulmányi év végén ezeken felül átfogó felmérést készítünk

- a kollégium egyes szolgáltatásainak (internet, konditerem) kihasználtságáról,
- a szobarend, a szobák ellenőrzésének tanévi eredményéről,
- felkészítő és szabadidős foglalkozások látogatottságáról,
- a tanulók káros szokásairól,
- a tanulmányi és művészeti versenyeken történő részvételről,
- a kiköltözött tanulók létszámáról,
- a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók létszámáról,
- a szülőkkel történő kapcsolattartásról.

IV. Záró rendelkezések

1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a jelen pedagógiai program alapján 2025. szeptember 1-jétől szervezi, érvényessége a felülvizsgálati igény megjelenéséig, valamint az újabb jogszabályi változásokig tart.

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

- A nevelőtestület minden tanév végén értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- A tanévzáró nevelési értekezlet keretén belül a nevelőtestület évente felülvizsgálja a pedagógiai programot az igazgató elemzése alapján. Az igazgató dönt a szükséges változtatásokról, kezdeményezi a fenntartó egyetértését.

3. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehetnek:

- az iskola igazgatója,
- a nevelő testület bármely tagja,
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti, módosítását a nevelőtestület véleménye alapján kezdeményezheti, majd a fenntartó hagyja jóvá.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév első tanítási napjától kell bevezetni.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános. Az óvoda, az iskola és a kollégium a pedagógiai programjának legalább egy példányát oly módon köteles elhelyezni, hogy azt a szülők és a tanulók szabadon megtekinthessék.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola irattárában,
- az intézmény honlapján.

A pedagógiai programmal kapcsolatosan felvilágosítást az intézmény igazgatójától, az óvodavezetőktől és az igazgatóhelyettesektől lehet kapni.

V. Legitimációs záradékok

A diákönkormányzat véleményező nyilatkozata

A pedagógiai programot a diákönkormányzat 2025.⁰⁸.... hó ²⁸... napján megismerte és véleményezte.

.....^{DEBRECEN}....., 2025.⁰⁸.... hó ²⁸... nap

.....^{Moldován Ádám}.....
a diákönkormányzat elnöke

A szülői szervezet véleményező nyilatkozata

A pedagógiai programot a szülői szervezet 2025.⁰⁸.... hó ²⁸... napján megismerte és az abban foglaltakról tájékoztatást kapott. (Nkt. 72.§ (5) a) pont alapján)

.....^{DEBRECEN}....., 2025.⁰⁸.... hó ²⁸... nap

.....^[Signature].....
a szülői szervezet elnöke

A nevelőtestület véleményező nyilatkozata

Az intézmény nevelőtestülete részt vett a pedagógiai program megalkotásában, elfogadásában és értékelésében és gyakorolhatta az őket megillető jogokat. (Nkt. 63.§ (1) f) pont alapján)

.....^{DEBRECEN}....., 2025.⁰⁸.... hó ²⁷... nap

.....^{Geszty Bert}.....
főigazgató

Fenntartói nyilatkozat

A Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium pedagógiai programját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az intézmény fenntartójaként áttekintettem.

Aláírással tanúsítom, mint a fenntartó döntésre jogosult vezetője, hogy a pedagógiai program rendelkezéseivel egyetértek és azt jóváhagyom.

.....^{DEBRECEN}....., 2025.⁰⁸.... hó ²⁹... nap

.....^[Signature].....
a fenntartó képviselője

VI. Mellékletek

1. A tantárgyankénti helyi tantervek az általános iskolai nevelés-oktatáshoz
2. A tantárgyankénti helyi tantervek a hatosztályos gimnáziumi nevelés-oktatáshoz
3. A tantárgyankénti helyi tantervek a négy évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatáshoz
4. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja
5. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei
6. A tantárgyankénti érdemjegyek száma